

POSLOVNO POROČILO

TRŽNEGA INŠPEKTORATA

REPUBLIKE SLOVENIJE

2016

Ljubljana, januar 2017

KAZALO

1. UVOD.....	1
2. POVZETEK AKTIVNOSTI TRŽNEGA INŠPEKTORATA RS.....	3
2.1. PREVENTIVNO DELOVANJE	3
2.2. PREGLED DELA PO MESECIH	3
2.2.1. Januar.....	4
2.2.2. Februar	5
2.2.3. Marec	5
2.2.4. April.....	5
2.2.5. Maj.....	6
2.2.6. Junij	6
2.2.7. Julij	7
2.2.8. Avgust	7
2.2.9. September	7
2.2.10. Oktober	8
2.2.11. November	8
2.2.12. December.....	8
3. ORGANIZACIJA IN KADRI.....	9
3.1. ORGANIZIRANOST.....	9
3.2. SISTEMIZACIJA DELOVNIH MEST	11
4. STATISTIKA INŠPEKCIJSKEGA DELA IN KAZALNIKI USPEŠNOSTI	15
4.1. INŠPEKCIJSKI PREGLEDI	16
4.2. UKREPI.....	17
4.2.1. Upravni ukrepi	17
4.2.2. Prekrškovni ukrepi	20
4.3. REŠEVANJE ZADEV NA SODIŠČIH	26
5. INŠPEKCIJSKO DELO	27
5.1. VARSTVO POTROŠNIKOV	27
5.1.1. Nepoštene poslovne prakse	28
5.1.2. Nepošteni pogodbeni pogoji.....	31
5.1.3. Sezonske razprodaje	32
5.1.4. Spletna prodaja	33
5.1.5. Reševanje reklamacij in prijave potrošnikov.....	35
5.1.6. Pogodbe, sklenjene izven poslovnih prostorov.....	36
5.1.7. Sklepanje pogodb o časovnem zakupu.....	38
5.2. POTROŠNIŠKI KREDITI.....	38
5.3. NADZOR SKLADNOSTI PROIZVODOV S TEHNIČNIMI PREDPISI	41
5.3.1. Proizvodi, za katera velja Zakon o splošni varnosti proizvodov	43
5.3.2. Električna oprema	49
5.3.3. Elektromagnetna združljivost naprav	56
5.3.4. Radijska oprema.....	57
5.3.5. Stroji.....	58
5.3.6. Osebna varovalna oprema	61
5.3.7. Plinske naprave	66
5.3.8. Gradbeni proizvodi.....	67
5.3.9. Odpadna električna in elektronska oprema	69
5.3.10. Prodaja motornih olj v embalaži večji od 5L.....	69
5.3.11. Emisije snovi v zrak iz malih kurilnih naprav.....	70
5.3.12. Energijsko označevanje proizvodov in energijsko primerna zasnova.....	70
5.3.13. Dajanje komposta in digestata v promet	71

5.3.14.	Dvigala – varnostne komponente.....	72
5.3.15.	Sodelovanje Finančne uprave Republike Slovenije in Tržnega inšpektorata RS pri nadzoru uvoza proizvodov iz tretjih držav.....	72
5.4.	DAVČNO POTRJEVANJE RAČUNOV	74
5.5.	REGISTRACIJA DEJAVNOSTI, VPIS DEJAVNOSTI V TEMELJNI AKT IN DOVOLJENJA ZA OPRAVLJANJE DEJAVNOSTI	75
5.6.	TRGOVINA.....	77
5.7.	GOSTINSTVO.....	78
5.7.1.	Opravljanje gostinske dejavnosti v glavni turistični sezoni.....	78
5.7.2.	Kategorizacija nastanitvenih obratov.....	79
5.7.3.	Opravljanje dejavnosti sobodajalstva.....	79
5.7.4.	Opravljanje gostinske dejavnosti v zdraviliščih in na ladjicah.....	80
5.8.	OBRT.....	81
5.9.	NEPREMIČNINSKO POSREDOVANJE	84
5.10.	ADMINISTRATIVNO DOLOČENE CENE IZDELKOV IN STORITEV.....	85
5.10.1.	Cene komunalnih storitev	85
5.10.2.	Zaračunavanje cen dimnikarskih storitev	86
5.11.	OSTALE VRSTE NADZORA.....	87
5.11.1.	Oglaševanje in prodaja tobačnih izdelkov.....	87
5.11.2.	Oglaševanje in prodaja alkoholnih pijač	88
5.11.3.	Pranje denarja	90
5.11.4.	Kontrola prometa s pirotehničnimi izdelki	90
5.11.5.	Avtorske pravice.....	92
5.11.6.	Slovenski jezik in jezika narodnih skupnosti.....	93
5.11.7.	Nadzor taksi dejavnosti	95
6.	DRUGE DEJAVNOSTI.....	97
6.1.	PREDLAGANE SPREMEMBE PREDPISOV	97
6.1.1.	Zakon o varstvu potrošnikov	97
6.1.2.	Zakon o avtorski in sorodnih pravicah	98
6.1.3.	Zakon o poštnih storitvah.....	98
6.1.4.	Zakon o gostinstvu.....	99
6.1.5.	Zakon o spodbujanju razvoja turizma.....	99
6.1.6.	Zakon o inšpekcijskem nadzoru.....	99
6.2.	SODELOVANJE TRŽNEGA INŠPEKTORATA RS.....	100
6.2.1.	Sodelovanje z drugimi inšpektorati in inšpekcijskimi službami – Inšpekcijski svet.....	100
6.2.2.	Sodelovanje v regijskih koordinacijah inšpektorjev	101
6.2.3.	Odnosi z javnostjo.....	101
6.3.	MEDNARODNO SODELOVANJE TRŽNEGA INŠPEKTORATA RS	104
6.3.1.	Sistem za izmenjavo podatkov nevarnih proizvodov (RAPEX)	104
6.3.2.	Obvestila proizvajalcev po 12. členu Zakona o splošni varnosti proizvodov.....	108
6.3.3.	Sistem zaščitnih klavzul (SGC)	108
6.3.4.	Mednarodni sistem za izmenjavo podatkov o proizvodih (ICSMS)	109
6.3.5.	Sistem za sodelovanje med organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov (CPCS).....	110
6.3.6.	EU SWEEP 2016	111
6.3.7.	Mednarodno sodelovanje z institucijami Evropske unije.....	112
6.3.8.	Mednarodno sodelovanje s tretjimi državami.....	116
7.	SPLOŠNO.....	119
7.1.	IZVAJANJE PRORAČUNA ZA LETO 2016	119
7.1.1.	Materialni stroški	119
7.1.2.	Analize vzorcev	120
7.1.3.	Investicije	121

7.1.4.	Plače zaposlenih.....	121
7.1.5.	Izmenjava uradnikov	122
7.1.6.	Energijska učinkovitost električnih proizvodov-14-20 EU.....	122
7.1.7.	Odškodnine	122
7.1.8.	Stvarno premoženje	122
7.2.	TEHNIČNA OPREMLJENOST.....	123
7.2.1.	Računalniška oprema.....	123
7.2.2.	Opremljenost s prevoznimi sredstvi.....	123
8.	KAKO NAPREJ.....	125

KAZALO SLIK IN TABEL

Slika 1:	Organigram organiziranosti Tržnega inšpektorata RS.....	9
Slika 2:	Teritorialna razpršenost Tržnega inšpektorata RS od 1. 12. 2012 dalje	10
Slika 3:	Fluktuacija zaposlenih Tržnega inšpektorata RS.....	12
Slika 4:	Organigram organiziranosti Tržnega inšpektorata RS	12
Slika 5:	Število upravnih ukrepov glede na število opravljenih pregledov leta 2016.....	15
Slika 6:	Število prekrškovnih ukrepov glede na število opravljenih pregledov leta 2016.....	15
Slika 7:	Število opravljenih pregledov v obdobju 2012-2016	16
Slika 8:	Število izrečenih in izdanih upravnih ukrepov v obdobju 2012-2016.....	18
Slika 9:	Število izrečenih in izdanih prekrškovnih ukrepov v obdobju 2012-2016	21
Tabela 10:	Ugotovitve izvedenih pregledov in preizkusov igrar v uporabi zadnjih 5 let.....	44
Slika 11:	Rezultati preizkušanja varnosti otroških igrar v uporabi	45
Tabela 12:	Odstotek neskladnih oblačil v obdobju od 2012 do 2016.....	48
Slika 13:	Pregled po direktivah, kjer sprostitev v prosti promet ni bila dovoljena.....	73
Tabela 14:	Število zadev na podlagi obvestil carinskih organov	74
Slika 15:	Domača stran Tržnega inšpektorata RS z aktualnimi novicami	102
Slika 16:	Aktualna poročila o opravljenih nadzorih	103
Slika 17:	Rubrika »Pogosta vprašanja«	103
Slika 18:	Nevarni proizvodi	104
Slika 19:	Število prejetih RAPEX obvestil v obdobju od 2007 do 2016	105
Slika 20:	Število posameznih proizvodov v sistemu RAPEX	105
Slika 21:	Število RAPEX obvestil po pristojnih organih	106
Slika 22:	Število najdenih proizvodov (brez vozil)	106
Slika 23:	Število priglašanih vrst proizvodov.....	107
Slika 24:	Število proizvodov iz RAPEX obvestil v pristojnosti Tržnega inšpektorata RS.....	107
Slika 25:	Število proizvodov iz RAPEX obvestil, ki jih je na trgu našel Tržni inšpektorat RS.....	108
Slika 26:	Število proizvodov, ki jih je v RAPEX priglasil Tržni inšpektorat RS.....	108
Slika 27:	Spletna stran sistema ICSMS.....	110
Slika 28:	Poraba proračuna Tržnega inšpektorata RS 2016.....	119
Tabela 29:	Prevozni stroški in storitve	123
Tabela 30:	Število vozil po letnikih in povprečno število prevoženih kilometrov	124

PRILOGE

Priloga 1: Seznam zakonov in podzakonskih predpisov	127
Priloga 2: Primerjalni pregled števila pregledov in ukrepov v letih 2007-2016.....	138
Opombe: Prostor za opombe bralca.....	139

1. UVOD

Harper Lee je v svojem znamenitem romanu »Ne ubijaj slavca« zapisala: »Človeka nikoli ne razumeš povsem, dokler stvari ne premisliš z njegovega gledišča ..., dokler ne zlezeš v njegovo kožo in se sprehodiš v njej ...«

Tržni inšpektorat RS vsako leto, že enajsto zapored, javno objavlja Poslovno poročilo Tržnega inšpektorata RS, v katerem predstavi svoje delo, svoje ugotovitve, naloge, ki jih je opravljal v preteklem letu in naloge, ki ga še čakajo. Vsako leto si torej prizadevamo, da javnosti čim bolj nazorno predstavimo opravljeno delo, probleme, s katerimi se srečujemo, subjekte, s katerimi sodelujemo, načela, po katerih delujemo in naloge, ki nas še čakajo v prihodnosti. S tem želimo v kar največji meri omogočiti, da javnost vidi v samo bistvo Tržnega inšpektorata RS - kaj so njegove pristojnosti, naloge, pa tudi omejitve in ovire.

Upamo, da vas bomo s tem letnim poročilom prepričali, da si Tržni inšpektorat RS iskreno prizadeva za visoko stopnjo urejenosti trga in visok nivo varstva in zaščite potrošnikov. Nikakor pa ta prizadevanja še niso zaključena, zato si bomo tudi v prihajajočih letih aktivno prizadevali za doseg tega cilja.

»Per aspera ad astra« (Od trnja do zvezd)

S spoštovanjem,

Andrejka Grlić
Glavna tržna inšpektorica

2. POVZETEK AKTIVNOSTI TRŽNEGA INŠPEKTORATA RS

Poslanstvo Tržnega inšpektorata RS je izvajanje učinkovitega inšpekcijskega nadzora in zagotavljanje preventivnega delovanja z namenom zagotoviti urejenost trga in zadovoljstvo uporabnikov, zaposlenih in širše družbene skupnosti. Delo Tržnega inšpektorata RS ni usmerjeno k sankcioniranju prekrškov, ampak k urejenosti trga. Zato tržni inšpektorji izvajajo veliko svojih aktivnosti preventivno, da ne bi bilo potrebno kasnejše ukrepanje.

Več o ugotovitvah in statističnih podatkih inšpekcijskih nadzorov ter o drugem delovanju Tržnega inšpektorata RS je napisano v naslednjih poglavjih tega poročila.

2.1. PREVENTIVNO DELOVANJE

Preventivnemu delovanju Tržnega inšpektorata RS so namenjeni različni komunikacijski kanali: spletne strani, elektronska in navadna pošta, telefon, osebni obiski, tiskovne konference, dan odprtih vrat in sodelovanje v različnih radijskih ali TV oddajah. Leta 2016 je na Tržni inšpektorat RS s svojim problemom poklicalo 8239 oseb, poleg tega pa je bilo pisno odgovorjeno na 271 novinarskih vprašanj in na 906 drugih vprašanj.

Na področju preventivnega delovanja je Tržni inšpektorat RS v letu 2016 nadaljeval z novostjo, ki jo je uvedel v letu 2014, in sicer v obliki vprašalnikov. Pred predvidenim nadzorom se je določenemu številu gospodarskih subjektov, ki bi lahko bili predmet nadzora, poslal vprašalnik z vsebino, ki jo je nadzor pokrival. V vprašalniku je bila gospodarskim subjektom predstavljena zakonodaja ter obveznosti, ki jim jih le-ta nalaga. Vprašalniki so imeli večinoma dvojni namen: prvič, da se gospodarski subjekti že pred nadzorom seznanijo z vsebino zakonodaje z namenom, da že sami preverijo, ali ustrezajo vsem zakonskih zahtevam ter drugič, da si je Tržni inšpektorat RS pred samim nadzorom pridobil ustrezne informacije, ki so sam nadzor olajšale in skrajšale, zaradi česar so bili tudi zavezanci pri nadzoru manj obremenjeni.

Za hitrejšo in učinkovitejšo reševanje reklamacij potrošnikov je Tržni inšpektorat RS že leta 2012 pristopil k reševanju zadev tako, da v primerih, ko gre za neizdobo blaga oziroma ko je trgovec priznal stvarno napako, ni je pa rešil v primernem roku, zavezanca z dopisom pozove, da v roku 3 dni posreduje pojasnilo, kako namerava rešiti reklamacijo oziroma nastalo problematiko. Leta 2016 je bilo takšnih primerov 156. Tovrstno reševanje zadev se je izkazalo za izredno učinkovito, saj se spori že na podlagi dopisa zavezancem v veliki večini primerov rešijo na obojestransko sprejemljiv način.

2.2. PREGLED DELA PO MESECIH

Samo preventivno delovanje Tržnega inšpektorata RS ni dovolj, ampak je treba poseči tudi po milejših ali težjih ukrepih. Leta 2016 je tako Tržni inšpektorat RS opravil 17764 pregledov ter izrekel 12509 upravnih in prekrškovnih ukrepov.

Celotno delo Tržnega inšpektorata RS je opravljeno na tri načine: na podlagi letnega načrta nadzorov ali na podlagi prejetih prijav in prejetih obvestil ali na podlagi inšpektorjeve osebne zaznave stanja na trgu.

Pred pripravo letnega načrta nadzorov Tržni inšpektorat RS povabi vse tržne inšpektorje, predstavnike Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, druge inšpektorate, nevladne potrošniške organizacije, interesna združenja gospodarstva ter akreditirane preizkuševalne laboratorije, da podajo svoj predlog, na katerih področjih naj bi se opravljal nadzor. Končni načrt nadzorov se določi z oceno tveganja vseh področij, ki se opravi na podlagi Strategije Tržnega inšpektorata RS, trenutnega stanja in pričakovanih sprememb zakonodaje, trenutnega in pričakovanega stanja na trgu ter drugih dejavnikov.

Na področjih, ki sodijo v splošni del nadzora, so bili izvedeni nadzori na področju varstva potrošnikov, potrošniškega kreditiranja, obrtnosti, gostinstva in turizma, omejevanja porabe alkohola, omejevanja porabe tobaknih izdelkov, ter oglaševanja tobaknih izdelkov, trgovine na drobno izven poslovnega prostora, spletne trgovine, varstva avtorske in sorodnih pravic, označevanja obutve, tekstilnih izdelkov, zakonsko določenih cen, nepremičninskega posredovanja in dela na črno. Nadzor potrošniškega kreditiranja, čezmejnega opravljanja dejavnosti, davčnega potrjevanja računov, in nadzor nad rabo slovenskega jezika se je vršil celo leto 2016.

Na področju tehničnega nadzora so bili izvedeni nadzori proizvodov, za katere veljajo določila Zakona o splošni varnosti proizvodov, električne in elektronske opreme, elektromagnetne združljivosti naprav, radijske opreme, osebne varovalne opreme, strojev, plinskih naprav, gradbenih proizvodov, energijskega označevanja proizvodov ter okoljsko primerne zasnove proizvodov, ki rabijo energijo. Poleg navedenega so bili opravljeni nadzori glede prisotnosti proizvodov na trgu na podlagi prejetih obvestil o nevarnih proizvodih iz sistema RAPEX, preko izmenjave informacij o zaščitnih klavzulah, na podlagi obvestil carinskega dela Finančne uprave RS o zadržanju sprostitev proizvodov v prosti promet, pregled prilaganja ustreznih garancijskih listov in navodil za uporabo ter ustrezno označevanje proizvodov na trgu. Načrtovani nadzor označevanja emisij pri novih vozilih je bil prestavljen v začetek leta 2017, namesto tega se je izvedel izredni nadzor kaminov na bio goriva.

Letni načrt nadzorov Tržnega inšpektorata RS je bil realiziran v načrtovanem obsegu. Ker pa letni načrt ni fiksni, ampak se prilagaja aktualnemu stanju na trgu oziroma izrednim dogodkom, je bilo namesto treh načrtovanih nadzorov opravljenih sedem nenačrtovanih nadzorov: nadzor kaminov na bio goriva, nadzor opravljanja gostinske dejavnosti v zdraviliščih in na plovilih, nadzor označevanja cen zamrznjenih izdelkov v hladilnih vitrinah, nadzor pri uvozu komposta in digestata, nadzor prodaje blaga na obroke pri prodajalcih telekomunikacijske opreme, nadzor prodaje cvetja in cvetličnih aranžmajev ter nadzor spletnih trgovin.

V nadaljevanju so po posameznih mesecih navedeni izvedeni načrtovani in nenačrtovani nadzori, ki so jih izvajali tržni inšpektorji.

2.2.1. Januar

Načrtovani nadzori:

- nadzor aerosolov pri dobaviteljih
- nadzor cenovnih ugodnosti pri razprodajah
- nadzor čezmejnega opravljanja dejavnosti (celoletna naloga)
- nadzor nad davčnim potrjevanjem računov
- nadzor nad davčnim potrjevanjem računov (celoletna naloga)
- nadzor nad rabo slovenskega jezika (celoletna naloga)
- nadzor oglaševanja tobaknih izdelkov
- nadzor potrošniških kreditov (celoletna naloga)
- nadzor skladnosti proizvodov ob uvozu iz tretjih držav (celoletna naloga)

- ♦ nadzor varnosti otroških oblačil in označevanje tekstilnih izdelkov in obutve

2.2.2. Februar

Načrtovani nadzori:

- ♦ nadaljevanje nadzora nad davčnim potrjevanjem računov
- ♦ nadzor oglaševanja in prodaje tobačnih izdelkov in alkohola
- ♦ nadzor opreme za varovanje dihal - polobrazne maske za zaščito pred delci
- ♦ nadzor opreme za varovanje oči za zaščito pred mehanskimi delci
- ♦ nadzor pranja denarja (celoletna naloga)
- ♦ nadzor sejemske prodaje (celoletna naloga)
- ♦ nadzor skladnosti kotnih brusilnikov

2.2.3. Marec

Načrtovani nadzori:

- ♦ nadaljevanje nadzora nad davčnim potrjevanjem računov
- ♦ nadaljevanje nadzora opreme za varovanje dihal - polobrazne maske za zaščito pred delci
- ♦ nadaljevanje nadzora opreme za varovanje oči za zaščito pred mehanskimi delci
- ♦ nadaljevanje nadzora skladnosti kotnih brusilnikov
- ♦ nadzor skladnosti proizvodov ob uvozu iz tretjih držav
- ♦ nadzor časovnega zakupa
- ♦ nadzor električne opreme z vzorčenjem
- ♦ nadzor naključno izbranih subjektov
- ♦ nadzor obrtne dejavnosti-vulkanizerji
- ♦ nadzor osebne varovalne opreme z vzorčenjem: varovalne rokavice za zaščito pred mehanskimi nevarnostmi, zaščitna obutev in delovna obutev
- ♦ nadzor računalniških programov (vprašalniki)
- ♦ nadzor velikih gospodinjskih aparatov
- ♦ poizvedba RAPEX pri trgovcih

2.2.4. April

Načrtovani nadzori:

- ♦ nadaljevanje nadzora električne opreme z vzorčenjem
- ♦ nadaljevanje nadzora nad davčnim potrjevanjem računov
- ♦ nadaljevanje nadzora naključno izbranih subjektov
- ♦ nadaljevanje nadzora velikih gospodinjskih aparatov
- ♦ nadaljevanje z nadzorom osebne varovalne opreme z vzorčenjem: varovalne rokavice za zaščito pred mehanskimi nevarnostmi, zaščitna obutev in delovna obutev
- ♦ nadzor oglaševanja tobačnih izdelkov
- ♦ nadzor otroških igralskih preskušanj
- ♦ nadzor radijske opreme z vzorčenjem
- ♦ nadzor zaračunavanja cen dimnikarskih storitev

Nenačrtovani nadzor:

- ♦ nadzor označevanja cen zamrznjenih izdelkov v hladilni vitrini

2.2.5. Maj

Načrtovani nadzori:

- nadaljevanje nadzora nad davčnim potrjevanjem računov
- nadaljevanje nadzora naključno izbranih subjektov
- nadaljevanje nadzora otroških igralskih s preskušanjem
- nadzor konstrukcijskega lesa
- nadzor malih plovil - varnostni pasovi in varnostne vrvi
- nadzor nad izvensodnim reševanjem potrošniških sporov
- nadzor obrtna dejavnost - gradbeniki
- nadzor osebnih plavajočih pripomočkov: rešilni jopiči
- nadzor osebnih plavajočih pripomočkov: rešilni jopiči za posebne namene in vzgonska pomagala
- nadzor osebnih plavajočih pripomočkov: vzgonska pomagala
- nadzor plavajočih pripomočkov za učenje plavanja, rokavčki
- nadzor prodaje blaga na stojnicah ob cestah
- nadzor prodaje tobaknih izdelkov in alkohola
- nadzor taksi dejavnosti

Nenačrtovani nadzor:

- nadzor prodaje blaga na obroke pri prodajalcih telekomunikacijske opreme
- nadzor spletne trgovine

2.2.6. Junij

Načrtovani nadzori:

- nadaljevanje nadzora malih plovil - varnostni pasovi in varnostne vrvi
- nadaljevanje nadzora nad davčnim potrjevanjem računov
- nadaljevanje nadzora nad izvensodnim reševanjem potrošniških sporov
- nadaljevanje nadzora naključno izbranih subjektov
- nadaljevanje nadzora osebni plavajoči pripomočki: rešilni jopiči
- nadaljevanje nadzora osebnih plavajočih pripomočkov: rešilni jopiči za posebne namene in vzgonska pomagala
- nadaljevanje nadzora osebnih plavajočih pripomočkov: vzgonska pomagala
- nadaljevanje nadzora otroških igralskih s preskušanjem
- nadaljevanje nadzora plavajočih pripomočkov za učenje plavanja, rokavčki
- nadaljevanje nadzora prodaje blaga na stojnicah ob cestah
- nadaljevanje nadzora taksi dejavnosti
- nadzor prodaje motornega olja v embalaži večji od 5L
- nadzor prodaje tobaknih izdelkov in alkohola
- nadzor sesalnikov
- nadzor oglaševanja alkoholnih pijač
- poizvedba RAPEX pri trgovcih

Nenačrtovani nadzor:

- nadaljevanje nadzora spletne trgovine
- nadzor opravljanja gostinske dejavnosti v zdraviliščih in na plovilih

2.2.7. Julij

Načrtovani nadzori:

- nadaljevanje nadzora malih plovil - varnostni pasovi in varnostne vrvi
- nadaljevanje nadzora nad davčnim potrjevanjem računov
- nadaljevanje nadzora nad izvensodnim reševanjem potrošniških sporov
- nadaljevanje nadzora naključno izbranih subjektov
- nadaljevanje nadzora oglaševanja alkoholnih pijač
- nadaljevanje nadzora osebni plavajoči pripomočki: rešilni jopiči
- nadaljevanje nadzora osebnih plavajočih pripomočkov: rešilni jopiči za posebne namene in vzgonska pomagala
- nadaljevanje nadzora osebnih plavajočih pripomočkov: vzgonska pomagala
- nadaljevanje nadzora otroških igralskih preskušanj
- nadaljevanje nadzora plavajočih pripomočkov za učenje plavanja, rokavčki
- nadaljevanje nadzora prodaje blaga na stojnicah ob cestah
- nadaljevanje nadzora sesalnikov
- nadaljevanje nadzora taksi dejavnosti
- nadzor čelad za kolesarje in uporabnike rolk in kotalk
- nadzor nepoštenih poslovnih praks pri sezonskih znižanjih
- nadzor opravljanja gostinske dejavnosti v glavni turistični sezoni in nadzor nad varstvom avtorskih del
- nadzor otroške opreme
- nadzor sončnih očal za splošno uporabo
- nadzor varnosti otroških oblačil in označevanje tekstilnih izdelkov in obutve

2.2.8. Avgust

Načrtovani nadzori:

- nadaljevanje nadzora čelad za kolesarje in uporabnike rolk in kotalk
- nadaljevanje nadzora nad davčnim potrjevanjem računov
- nadaljevanje nadzora nad izvensodnim reševanjem potrošniških sporov
- nadaljevanje nadzora naključno izbranih subjektov
- nadaljevanje nadzora oglaševanja alkoholnih pijač
- nadaljevanje nadzora opravljanja gostinske dejavnosti v glavni turistični sezoni in nadzor nad varstvom avtorskih del
- nadaljevanje nadzora otroške opreme
- nadaljevanje nadzora prodaje blaga na stojnicah ob cestah
- nadaljevanje nadzora sončnih očal za splošno uporabo
- nadaljevanje nadzora taksi dejavnosti
- nadzor oglaševanja tobačnih izdelkov
- nadzor radijske opreme
- poizvedba RAPEX pri trgovcih

2.2.9. September

Načrtovani nadzori:

- nadaljevanje nadzora nad davčnim potrjevanjem računov
- nadaljevanje nadzora nad izvensodnim reševanjem potrošniških sporov
- nadaljevanje nadzora naključno izbranih subjektov
- nadaljevanje nadzora taksi dejavnosti
- nadzor dejavnosti nepremičninskega posredovanja
- nadzor emisije iz malih kurilnih naprav na tekoče in plinasto gorivo

- ♦ nadzor okoljsko primerne zasnove in energijskega označevanja malih kurilnih naprav na tekoče in plinasto gorivo
- ♦ nadzor plinskih peči za ogrevanje
- ♦ nadzor potrošniškega kreditiranja

2.2.10. Oktober

Načrtovani nadzori:

- ♦ nadaljevanje nadzora nad davčnim potrjevanjem računov
- ♦ nadaljevanje nadzora nad izvensodnim reševanjem potrošniških sporov
- ♦ nadaljevanje nadzora naključno izbranih subjektov
- ♦ nadaljevanje nadzora potrošniškega kreditiranja
- ♦ nadzor dejavnosti sobodajalstva
- ♦ nadzor skladnosti motornih okopalnikov
- ♦ nadzor ščitnikov kolen za delo v klečečem položaju
- ♦ nadzor varovalnih oblek

Nenačrtovani nadzor:

- ♦ nadzor prodaje cvetja in cvetličnih aranžmajev

2.2.11. November

Načrtovani nadzori:

- ♦ nadaljevanje nadzora čelad za kolesarje in uporabnike rolk in kotalk
- ♦ nadaljevanje nadzora motornih okopalnikov
- ♦ nadaljevanje nadzora nad davčnim potrjevanjem računov
- ♦ nadaljevanje nadzora nad izvensodnim reševanjem potrošniških sporov
- ♦ nadaljevanje nadzora sončnih očal za splošno uporabo
- ♦ nadaljevanje nadzora ščitnikov kolen za delo v klečečem položaju
- ♦ nadaljevanje nadzora varovalnih oblek
- ♦ nadzor oglaševanja tobačnih izdelkov
- ♦ nadzor označevanja notranjih senčil
- ♦ nadzor skladnosti svetlobnih nizov
- ♦ nadzor uvoznikov komposta in digestata
- ♦ nadzor obrtne dejavnosti (servisi)
- ♦ poizvedba RAPEX pri trgovcih

2.2.12. December

Načrtovani nadzori:

- ♦ nadaljevanje nadzora nad davčnim potrjevanjem računov
- ♦ nadaljevanje nadzora nad izvensodnim reševanjem potrošniških sporov
- ♦ nadaljevanje nadzora skladnosti svetlobnih nizov
- ♦ nadzor prodaje pirotehničnih izdelkov
- ♦ nadzor prodaje tobačnih izdelkov in alkohola
- ♦ nadzor računalniških programov

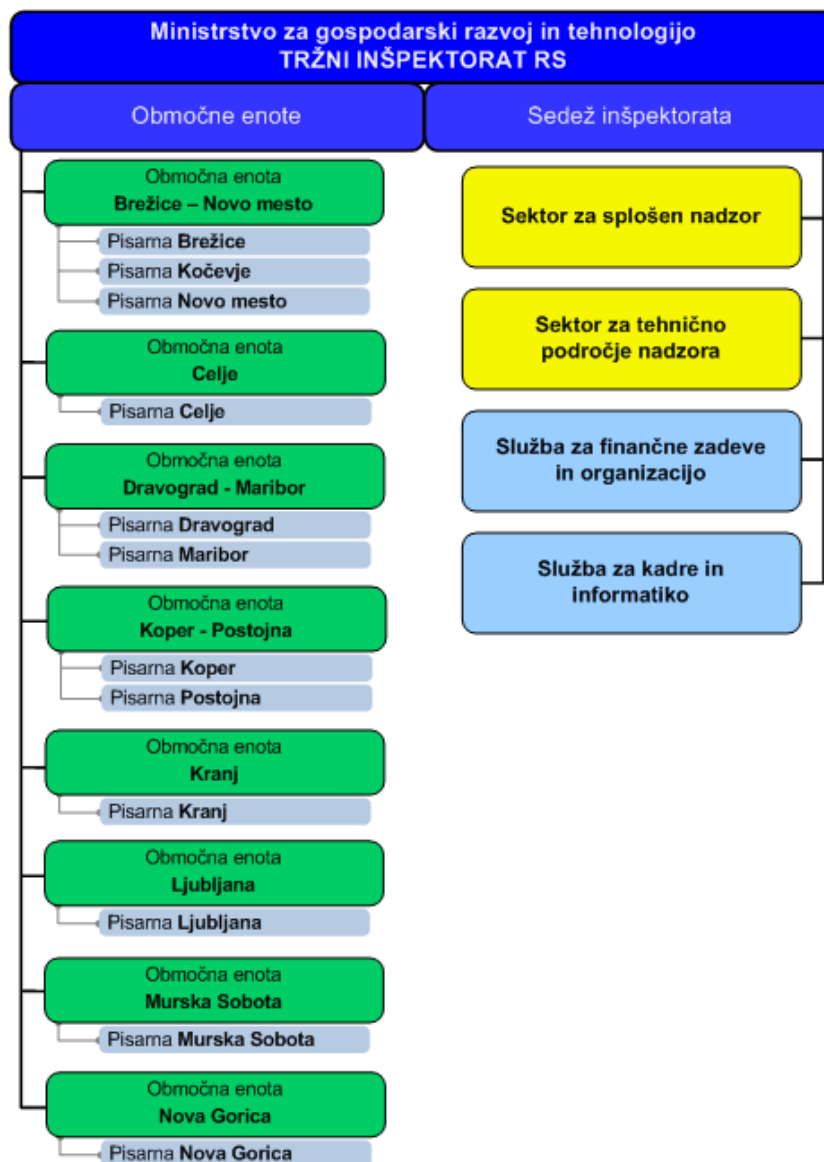
Nenačrtovani nadzor:

- ♦ nadzor kaminov na biogorivo

3. ORGANIZACIJA IN KADRI

3.1. ORGANIZIRANOST

Na Tržnem inšpektoratu RS delo poteka na sedežu ter na 8 notranjih organizacijskih enotah – območnih enotah, ki se nahajajo v Celju, Mariboru, Kranju, Ljubljani, Murski Soboti, Novi Gorici, Novem mestu in Postojni. Zaradi večje učinkovitosti in zagotavljanja večje prisotnosti tržnih inšpektorjev na terenu, deluje v okviru območnih enot tudi 4 inšpekcijske pisarne in sicer v Brežicah, Dravogradu, Kočevju in Kopru.

Slika 1: Organigram organiziranosti Tržnega inšpektorata RS

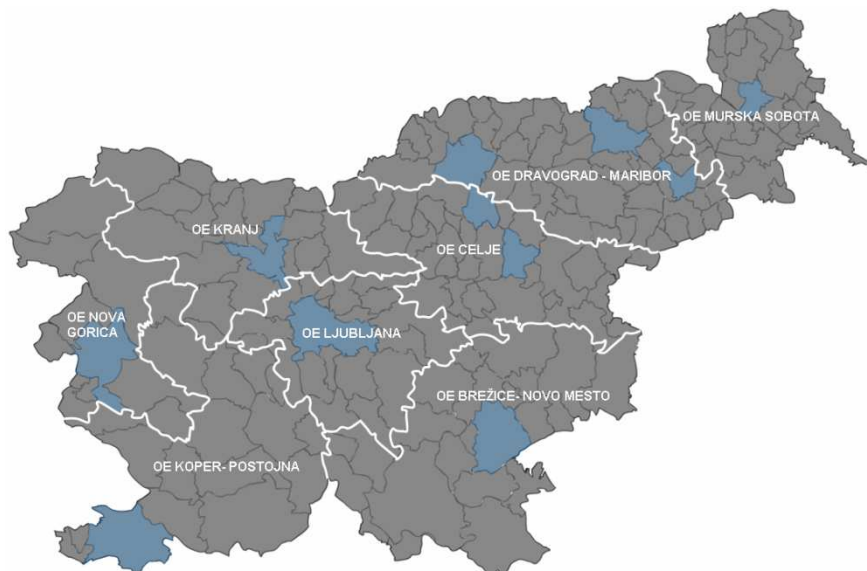
Na sedežu inšpektorata poteka delo v štirih notranjih organizacijskih enotah in sicer v Sektorju za splošen nadzor, Sektorju za tehnično področje nadzora, Službi za kadre in informatiko ter Službi za finančne zadeve in organizacijo.

Tržni inšpektorat RS vodi in predstavlja glavna tržna inšpektorica. Glavna tržna inšpektorica organizira, usklajuje in vodi delo inšpektorata, skrbi za učinkovito in smotno

opravljanje nalog, razporeja delo, skrbi za delovno disciplino, organizira ustrezne oblike sodelovanja med zaposlenimi in tudi z drugimi organizacijami ter izdaja akte, za katere je pristojen inšpektorat. Glavna tržna inšpektorica tudi predstavlja Tržni inšpektorat RS v Sloveniji in v tujini ter izvaja vse oblike komuniciranja s predstavniki medijev.

Vodje sektorjev in služb vsebinsko in strokovno pokrivajo posamezno področje delovanja inšpektorata z opravljanjem nalog upravnega in strokovnega dela na zaokroženem delovnem področju inšpektorata. Vodje sektorjev in služb delujejo v skladu z dolgoročnimi usmeritvami in cilji inšpektorata ter v skladu z usmeritvami glavne tržne inšpektorice, kateri so tudi neposredno odgovorni za svoje delo. Vodje območnih enot organizirajo, usklajujejo in vodijo delo enot, skrbijo za učinkovito in smotrno opravljanje nalog, razporejajo delo v enoti ter opravljajo strokovno najzahtevnejše naloge. Vodje območnih enot vodijo območne enote v skladu z usmeritvami glavne tržne inšpektorice, kateri so tudi neposredno odgovorni za svoje delo.

Delo na Tržnem inšpektoratu RS je organizirano glede na teritorialno razpršenost, določila Uredbe o delovnem času v organih državne uprave ter Navodila o poslovnem času in uradnih urah Tržnega inšpektorata RS ter o delovnem času uslužbencev Tržnega inšpektorata RS.

Slika 2: Teritorialna razpršenost Tržnega inšpektorata RS od 1. 12. 2012 dalje

Uradne ure na sedežu inšpektorata ter pisarnah v Ljubljani, Mariboru in Celju so od ponedeljka do četrтка od 9:00 ure do 15:30 ure ter v petkih od 9:00 ure do 14:30 ure. Uradne ure ostalih pisarn so v ponedeljek in sredo od 9:00 do 11:00 ure.

Za stalno prisotnost na terenu, boljši inšpekcijski nadzor ter ugotavljanje potencialnih kršitev (nekateri dejavnosti, ki so predmet nadzora, se pretežno opravljajo v popoldanskem delovnem času), ima Tržni inšpektorat RS organizirano delo tudi v popoldanskem času od 12:00 do 20:00 ure oziroma od 1. novembra do 31. marca od 10:00 do 18:00 ure in sicer za večje pisarne (Ljubljana, Maribor in Celje) dvakrat tedensko, za manjše pisarne pa enkrat tedensko. Dan omenjenega popoldanskega dela ni določen, saj je v interesu inšpektorata, da potencialni kršitelji ne vedo, kateri dan se bo v okviru rednega delovnega časa izvajal inšpekcijski pregled. Vodja območne enote inšpektorja in dan popoldanske izmene določi s tedenskim razporedom dela.

S takšnim načinom dela se je na Tržnem inšpektoratu RS zmanjšalo opravljanje dela preko polnega delovnega časa, saj se tako nekateri inšpekcijski nadzori (obratovalni časi gostinskih obratov, trgovin, sejmov, stojnic ob cesti ...) lahko opravljajo v popoldanskem času. Hkrati sta se zaradi tega zmanjšala tudi obremenjenost in potrebna finančna sredstva za nadurno delo. Kljub temu pa še vedno ostaja potreba po delu preko polnega delovnega časa v nočnem času, sobotah, nedeljah in praznikih, predvsem zaradi posameznih dejavnosti nadzora (kršitve v gostinskih lokalih, izvajanje turistične dejavnosti, različni sejmi...), ki so organizirani le ob določenih dnevih ali časih dneva.

Tržni inšpektorat RS enkrat mesečno organizira sestanke vodij območnih enot, kjer se predstavijo vodila za izvajanje nadzorov na podlagi prej sprejetega letnega načrta nadzorov ter reši tekoča problematika dela posamezne območne enote. Ker pa se zakonodaja vedno spreminja in ker Tržni inšpektorat RS nima zadostnih finančnih sredstev za izvajanje izobraževanja zaposlenih s pomočjo zunanjih strokovnjakov, izvaja izobraževanja le z lastnimi kadri. Zaradi pomanjkanja financ se izobraževanja izvajajo v lastnih prostorih območnih enot ali sedeža. Izobraževanja se izvajajo tako za tržne inšpektorje kot tudi strokovno tehnične sodelavce z namenom predstavitve sprememb na področju zakonodaje oziroma predstavitev ostalih sprememb, ki jih zaposleni potrebujejo za nemoteno izvajanje dela. V trenutni situaciji so za zaposlene Tržnega inšpektorata RS dobrodošli in zato tudi obiskani brezplačni seminarji, delavnice in usposabljanja, ki jih v okviru Ministrstva za javno upravo organizira Upravna akademija.

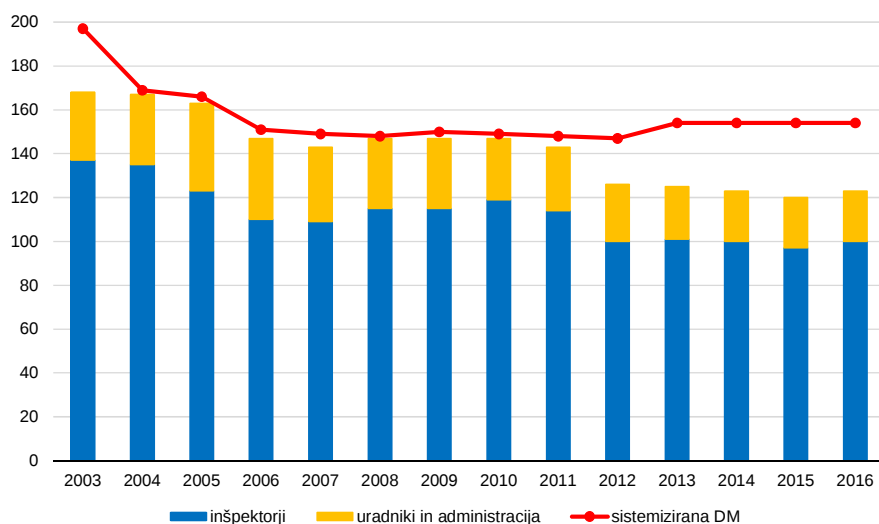
3.2. SISTEMIZACIJA DELOVNIH MEST

Na dan 31. 12. 2016 je bilo na Tržnem inšpektoratu RS zaposlenih 124 delavcev, ki so zasedali 123 delovnih mest, Neposredno inšpekcijsko nadzorstvo je opravljalo 100 tržnih inšpektorjev. Tržni inšpektorat RS deluje na 13 lokacijah, zato upravne in ostale naloge izvaja 5 uradnikov in 19 administrativno tehničnih sodelavcev (od tega sta dve javni uslužbenki zaposleni za 4 urni delovni čas), ki na območnih enotah izvajajo delo v tajništvih, na sedežu inšpektorata pa v okviru Službe za kadre in informatiko v glavni pisarni inšpektorata ter v Službi za finančne zadeve in organizacijo. Ti dve službi nudita vso potrebno podporo, tako na področju informatike in kadrov, kot tudi na finančnem področju. Finančna služba poleg rednih finančnih nalog izvaja tudi vse finančne naloge v zvezi z inšpekcijskimi zadevami (spremljanje plačil, izterjava neplačanih terjatev, prijavljanje neplačanih terjatev v stečajno maso idr.).

Povprečna starost javnih uslužbencev je 48,4 let.

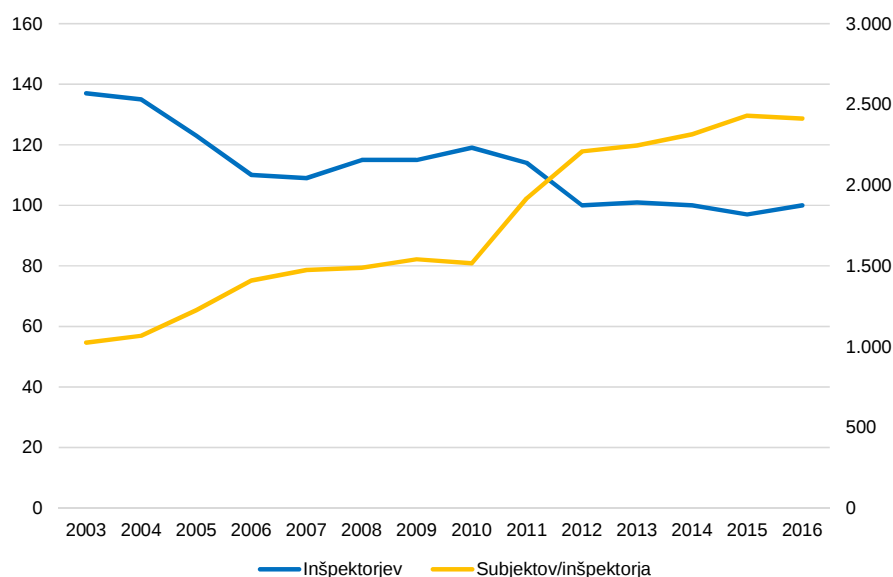
Leta 2016 je delovno razmerje na lastno željo prenehalo 3 javnim uslužbencem in sicer sta 2 javni uslužbenki prekinili pogodbo o zaposlitvi, 1 javni uslužbenec pa je bil premeščen v drug organ državne uprave. Tako se je število zaposlenih na Tržnem inšpektoratu RS zmanjšalo za 2 inšpektorja in 1 administrativno tehničnega sodelavca.

Na Tržnem inšpektoratu RS je vsako leto zaposlenih manj inšpektorjev. Negativni trend se kaže že od leta 2003 dalje, ko je bilo na Tržnem inšpektoratu RS zaposlenih 168 javnih uslužbencev, od tega 137 inšpektorjev, inšpektorat pa je bil pristojen za nadzor nad izvrševanjem 120 zakonskih in podzakonskih predpisov. Konec leta 2016 je bilo na Tržnem inšpektoratu RS zaposlenih le še 100 inšpektorjev, inšpektorat pa je bil pristojen za nadzor nad izvrševanjem preko 160 zakonskih in podzakonskih predpisov.

Slika 3: Fluktuacija zaposlenih Tržnega inšpektorata RS

Ob zmanjševanju kadrovske sestave Tržnega inšpektorata RS je potrebno posebej izpostaviti tudi naraščajoče število poslovnih subjektov. Če bi Tržni inšpektorat RS želel samo enkrat letno pregledati vse registrirane subjekte, bi moral vsak tržni inšpektor v letu 2003 pregledati 1025 subjektov, v letu 2016 pa kar 2413 subjektov.

Slika 4: Organigram organiziranosti Tržnega inšpektorata RS

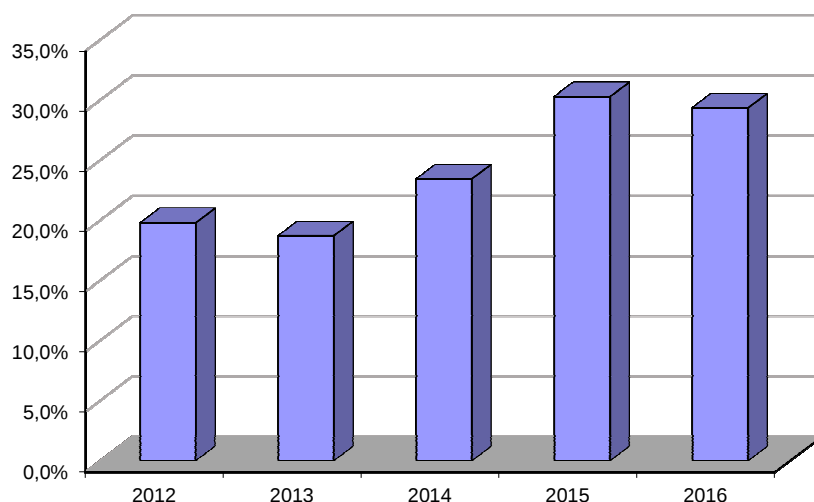
Tržni inšpektorat RS je v začetku leta 2016 zaposlil 3 inšpektorje, katerih postopki zaposlovanja so bili dokončani že v letu 2015, v drugi polovici leta 2016 pa je izvedel nadomestne zaposlitve na podlagi internega natečaja in za dve delovni mesti izbral najustreznejšega kandidata za zasedbo inšpektorskega delovnega mesta in sicer eno delovno mesto v Območni enoti Brežice – Novo mesto in eno delovno mesto v Sektorju za Splošen nadzor. Poleg tega je Tržni inšpektorat izvedel tudi dve javni objavi prostega delovnega mesta po Zakonu o delovnih razmerjih in sicer eno zaposlitev kot nadomeščanje odhoda administratorja v drug organ državne uprave in drugo, kot popolnitev delovnega mesta zaradi 4 urne upokojitve javne uslužbenke, ki je zaposlena na strokovno tehničnem delovnem mestu – administrator.

Tržni inšpektorat RS bi lahko imel po kadrovskem načrtu za leto 2016 na dan 31. 12. 2016 zaposlenih 124 javnih uslužbencev, ki pa ga ni dosegel, saj sta na enem delovnem mestu zaradi popolnitve delovnega mesta za krajši delovni čas (4 ure) zaposleni dve javni uslužbenki, kar se v kadrovskem načrtu šteje kot ena zaposlitev.

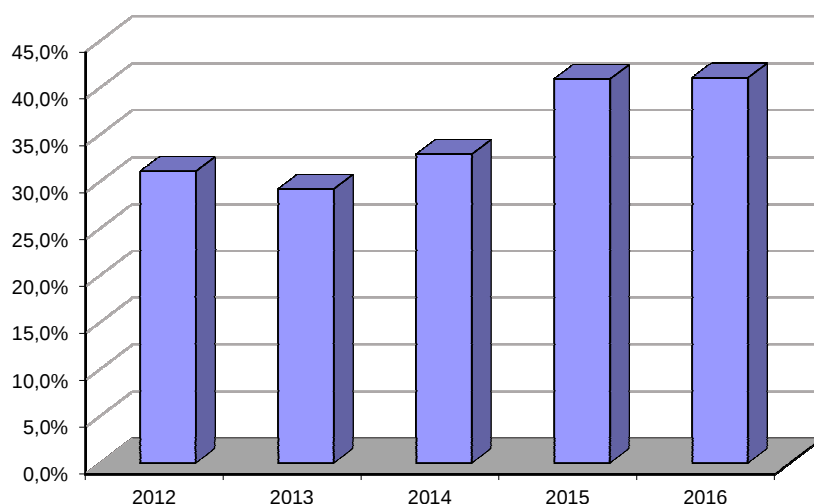
4. STATISTIKA INŠPEKCIJSKEGA DELA IN KAZALNIKI USPEŠNOSTI

Tržni inšpektorji opravljajo nadzor spoštovanja zakonskih in podzakonskih predpisov preko inšpekcijskih pregledov. Če se na pregledu ugotovi kršitev s področja pristojnosti inšpektorata, tržni inšpektor ukrepa v skladu z veljavnimi predpisi in v okviru svojih pristojnosti. Ukrepi, ki jih lahko izreče tržni inšpektor, so lahko upravni (izdaja odločbe o odpravi pomanjkljivosti ali omejitev ali prepoved prodaje oziroma opravljanja storitve), prekrškovni (izrek globe za kaznovanje prekrška ali drugega, z zakonom predpisanega ustreznega ukrepa) ter izvršbeni (predpisan postopek prisilne izvršitve izrečenih upravnih ukrepov).

Leta 2016 je bilo opravljenih 17764 pregledov, v upravnem postopku je bilo izrečenih 5214 upravnih ukrepov (4380 opozoril po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru in 834 upravnih odločb), v prekrškovnem postopku pa 7296 prekrškovnih ukrepov (5044 opozoril po Zakonu o prekrških, 1247 opominov, 411 glob s plačilnim nalogom, 593 glob z odločbo o prekršku ter 1 obdolžilni predlog).

Slika 5: Število upravnih ukrepov glede na število opravljenih pregledov leta 2016

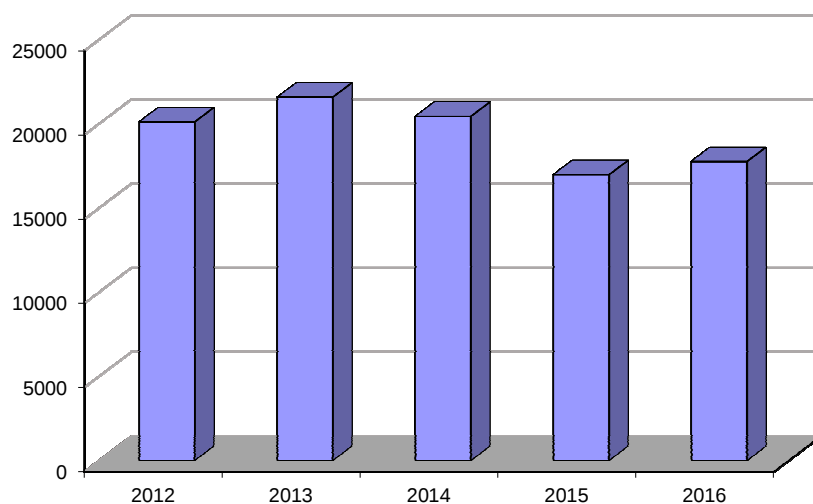
Slika 6: Število prekrškovnih ukrepov glede na število opravljenih pregledov leta 2016

V primerjavi z letom 2015 so tržni inšpektorji v letu 2016 kljub kompleksnosti pregledov (na enem pregledu se opravi nadzor po več različnih zakonih oziroma določilih zakonov) povečali absolutno število opravljenih pregledov za 4,6 %. Odkritih je bilo tudi več kršitev, zaradi česar je bilo izrečeno za 1,4 % več upravnih in za 5,0 % več prekrškovnih ukrepov. Res pa je, da je bila večina prekrškov takšne narave, da so se tržni inšpektorji lahko odločili za milejši ukrep. Če namreč obstajajo zakonski pogoji, tržni inšpektorji pri ugotovljenih nepravilnostih najprej uporabijo milejši ukrep kot sta opozorilo ali opomin, šele nato izdajo odločbo ali globo. Razlogi za to so najmanj trije. Prvič, ker to narekuje že zakonodaja sama, drugič, ker inšpektor z izrekom milejšega ukrepa večinoma lažje in hitreje doseže cilj pri kršitelju in tretjič, ker delujejo tudi preventivno in so zato tudi posledice kršitve manjše.

V nadaljevanju so podrobneje razčlenjeni pregledi ter upravni in prekrškovni ukrepi Tržnega inšpektorata RS v letu 2016.

4.1. INŠPEKCIJSKI PREGLEDI

Leta 2016 je Tržni inšpektorat RS prejel 6158 prijav (2,1 % manj kot 2015) oziroma 24 prijav vsak delovni dan. Ker je večina prijav pomembna za tistega, ki je prijavo podal, tržni inšpektorji obravnavajo vsako prijavo. Glede na vsebino prijave se večina prijav obravnava tudi v inšpekcijskem nadzoru na terenu. Poleg prejetih prijav opravljajo tržni inšpektorji inšpekcijske preglede še na podlagi letnega načrta, ki je sestavljen tako, da pokrije vsa tista področja nadzora Tržnega inšpektorata RS, ki so bila v oceni tveganja ocenjena kot rizična za tekoče leto, ter osebne zaznave na terenu, v medijih ali na spletu. Tržni inšpektorji so tako pri nadzoru izvajanja zakonskih in drugih predpisov iz svoje pristojnosti opravili 17764 pregledov.

Slika 7: Število opravljenih pregledov v obdobju 2012-2016

Tržni inšpektorji stremijo k izvajanju kompleksnejših pregledov, t. j. da se na enem pregledu opravi nadzor spoštovanja določil po več zakonih oziroma po različnih določilih (členih) znotraj enega ali več zakonov. V povprečju so bili tako na vsakem pregledu pregledani skoraj 3 zakoni oziroma 9,5 določil teh zakonov.

Na pregledih so se najpogosteje pregledovali:

- Zakon o varstvu potrošnikov (na 10533 pregledih ali 59,3 % vseh pregledov),

- Zakon o davčnem potrjevanju računov (8449 ali 47,6 %),
- Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (5070 ali 28,5 %),
- Zakon o gostinstvu (2986 ali 16,8 %),
- Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (2631 ali 14,8 %).

Najpogosteje pregledana določila (členi) zakonov so bila:

- določila Zakona o davčnem potrjevanju računov, katere podatke mora vsebovati račun, ki ga zavezanec za izdajo računa izda kupcu (v 7285 pregledih ali 41,0 % vseh pregledov),
- določila Zakona o davčnem potrjevanju računov, ali je zavezanec v poslovnem prostoru na vsaki elektronski napravi za izdajo računov ali drugem kupcu vidnem mestu objavil obvestilo o obveznosti izdaje računa in izročitve računa kupcu ter obveznosti kupca, da prevzame in zadrži izdani račun (6713 ali 37,8 %),
- določila Zakona o varstvu potrošnikov, ali je podjetje za blago oziroma storitve, ki jih ponuja, vidno označilo ceno, ki vključuje davek na dodano vrednost v primeru, da je podjetje zavezanec za davek na dodano vrednost (6567 ali 37,0 %),
- določila Zakona o davčnem potrjevanju računov, ali zavezanec za opravljeno dobavo blaga ali storitev izda račun najpozneje, ko je dobava opravljena in prejeta plačilo z gotovino (4844 ali 27,3 %),
- določila Zakona o varstvu potrošnikov, ali je podjetje za prodano blago oziroma opravljeno storitev potrošniku izdalo račun (4711 ali 26,5 %).

Ostale podrobnosti glede opravljenih pregledov so podane v poglavju »5. Inšpekcijsko delo«. Pri tem je potrebno še enkrat poudariti, da tržni inšpektorji praviloma izvajajo kompleksnejše preglede, na katerih se z enim pregledom preveri opravljanje dejavnosti subjekta nadzora po več zakonskih in podzakonskih predpisih hkrati.

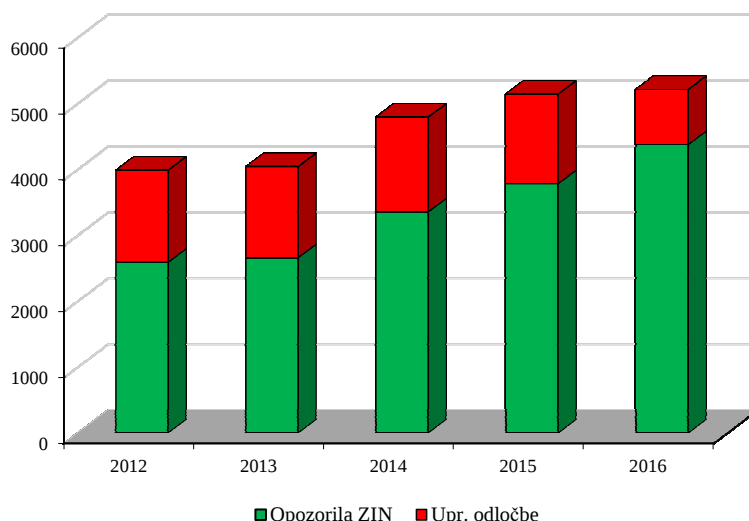
4.2. UKREPI

Tržni inšpektor je v primeru, da pri inšpekcijskem pregledu ugotovi, da subjekt nadzora ne spoštuje določil zakonskih in podzakonskih predpisov, dolžan ukrepati glede na določila predpisa, iz katerega kršitev izhaja. Ukrep je lahko samo upravni ali samo prekrškovni, večinoma pa sta oba skupaj.

4.2.1. Upravni ukrepi

V primeru ugotovljenih in dokazanih kršitev zakonskih in podzakonskih predpisov lahko inšpektor upravno ukrepa, če mu ustrezni zakoni dajejo takšna pooblastila. Po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru ima inšpektor na voljo dve vrsti upravnega ukrepa: kršitelja lahko na ugotovljene nepravilnosti samo ustno opozori (v nadaljevanju: opozorilo ZIN), ali pa mu izda ustrezno upravno odločbo. Opozorilo ZIN se izreče, kadar inšpektor oceni, da je glede na pomen dejanja opozorilo ZIN zadosten ukrep. Ugotovljene nepravilnosti, izrečeno opozorilo ZIN in rok, do katerega je potrebno nepravilnosti odpraviti, se zapišejo v zapisnik o inšpekcijskem pregledu. Inšpektor mora, če zavezanec nepravilnosti ne odpravi v določenem roku, ukrepati v skladu z ustrezno zakonodajo.

Skupno so tržni inšpektorji v letu 2016 izrekli 5214 upravnih ukrepov, od tega so v 4380 primerih izrekli opozorilo ZIN, v 834 primerih pa so izdali upravno odločbo. S temi upravnimi ukrepi je bilo, v skladu s posameznimi predpisi, kršiteljem naloženo, da odpravijo ugotovljene pomanjkljivosti, ali pa jim je bilo prepovedano opravljanje dejavnosti oziroma prepovedana ali omejena prodaja določenih proizvodov.

Slika 8: Število izrečenih in izdanih upravnih ukrepov v obdobju 2012-2016

Podrobnosti glede upravnih ukrepov na posameznem področju nadzora so podane v poglavju »5. Inšpekcijsko delo«.

4.2.1.1. [Opozorila ZIN](#)

V skladu z Zakonom o inšpekcijskem nadzoru lahko inšpektor namesto izdaje ustrezne upravne odločbe kršitelja na ugotovljene nepravilnosti samo ustno opozori (ugotovitve, izrečeno opozorilo in rok za odpravo nepravilnosti mora inšpektor navesti tudi v zapisniku o pregledu). V letu 2016 so tržni inšpektorji opozorila ZIN izrekli v 4380 primerih, kar pomeni v primerjavi z 2015 (3785 opozoril ZIN) povečanje za 15,7 %.

Subjekt nadzora lahko krši določila enega ali več zakonov, znotraj enega zakona pa lahko krši več določil (členov). Tržni inšpektor za vse kršitve skupaj izreče eno samo opozorilo ZIN.

Kršitve zakonov, zaradi katerih je bilo najpogosteje izrečeno opozorilo ZIN:

- Zakon o varstvu potrošnikov (v 1615 primerih ali 36,9 % vseh izrečenih opozoril ZIN),
- Zakon o gostinstvu (992 ali 22,6 %),
- Zakon o trgovini (350 ali 8,0 %),
- Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (322 ali 7,4 %),
- Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in ugotavljanju skladnosti (193 ali 4,4 %).

Kršitve določil (členov) zakonov, zaradi katerih je bilo najpogosteje izrečeno opozorilo ZIN:

- določila Zakona o gostinstvu, ker prostori, v katerih se je opravljala gostinska dejavnost, niso izpolnjevali pogojev oziroma niso bili izpolnjeni pogoji glede storitev, ki jih določa ta zakon ali ker gostinec ni označil cen v skladu z določbami tega zakona (v 948 primerih ali 21,6 % vseh izrečenih opozoril ZIN),
- določilo Zakona o varstvu potrošnikov, ker subjekt za blago oziroma storitev ni označil cene ali cena ni bila vidno označena ali cena ni bila označena v evrih (920 ali 21,0 %),
- določilo Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami, ker so subjekti do potrošnikov uporabljali zavajajočo poslovno prakso (284 ali 6,5 %),
- določilo Zakona o varstvu potrošnikov, ker subjekt blagu, ki je bilo namenjeno prodaji potrošnikom, ni priložil predpisanih dokumentov (260 ali 5,9 %),
- določilo Zakona o trgovini, ker trgovec ni izpolnjeval minimalnih tehničnih in drugih pogojev za opravljanje trgovinske dejavnosti (192 ali 4,4 %).

4.2.1.2. Upravne odločbe

Leta 2016 so tržni inšpektorji izdali 834 upravnih odločb, kar pomeni 38,6 % manj kot leta 2015 (1359 odločb).

Subjekt nadzora lahko krši določila enega ali več zakonov, znotraj enega zakona pa lahko krši več določil (členov). Praviloma tržni inšpektor za vse kršitve skupaj izreče eno samo upravno odločbo. V povprečju so tržni inšpektorji z eno upravno odločbo subjektom nadzora naložili odpravo kršitev 1,2 zakona oziroma 2,0 določila zakona.

Kršitve zakonov, zaradi katerih je bilo najpogosteje izdana upravna odločba:

- Zakon o gostinstvu (v 201 primeru ali 24,1 % vseh izdanih upravnih odločbah),
- Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (154 ali 18,5 %),
- Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (130 ali 15,6 %),
- Zakon o varstvu potrošnikov (126 ali 15,1 %),
- Zakon o trgovini (76 ali 9,1 %).

Kršitve določil (členov) zakonov, zaradi katerih je bilo najpogosteje izdana upravna odločba:

- določila Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, ker je pravna oseba opravljala dejavnost, ki jo nima vpisano v ustanovitvenem aktu, ali nima z zakonom predpisanih listin o izpolnjevanju pogojev za opravljanje dejavnosti, določenih v ustanovitvenem aktu (v 98 primerih ali 11,8 % vseh izdanih upravnih odločbah),
- določila Zakona o gostinstvu, ker gostinski obrat ni izpolnjeval vseh minimalnih tehničnih zahtev za opravljanje gostinske dejavnosti (78 ali 9,4 %),
- določila Zakona o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov, ker je gospodarski subjekt kakorkoli neposredno ali posredno oglaševal ali promoviral tobak ali tobačne izdelke (69 ali 8,3 %),
- določila Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, ker je samozaposlena oseba opravljala dejavnost, ki je nima vpisane v register, oziroma ni imela z zakonom predpisanih listin o izpolnjevanju pogojev za opravljanje te dejavnosti (55 ali 6,6 %),
- določila Zakona o avtorski in sorodnih pravicah, ker subjekt ni spoštoval avtorjeve materialne pravice (54 ali 6,5 %).

4.2.1.3. Ostali upravni ukrepi in postopki

Na odločbe tržnih inšpektorjev so se kršitelji pritožili v 76 primerih (9,1 % glede na vse izdane upravne odločbe), na drugi stopnji, ki obravnava vse pritožbe, pa je bilo 10 (1,2 % glede na vse izdane upravne odločbe) pritožb spoznanih za upravičene. Tako majhno število pritožb in predvsem uspešnih pritožb vsekakor odraža visoko usposobljenost in strokovnost tržnih inšpektorjev.

Po pravnomočnosti odločbe je tržni inšpektor dolžan preveriti, ali je kršitelj spoštoval izdano odločbo in ugotovljeno nepravilnost odpravil. Če inšpektor ugotovi, da subjekt nadzora določil odločbe ni upošteval, začne s postopkom izvršbe, t. j. s sklepom o dovolitvi izvršbe. Na ta način so tržni inšpektorji ukrepali v 59 primerih (7,1 % glede na vse izdane upravne odločbe). Kljub temu, da je v sklepu o dovolitvi izvršbe zagrožena denarna kazen, če kršitelj izdane odločbe ne bo spoštoval, je bilo zaradi nespoštovanja upravne odločbe v nadaljevanju izvršbe izrečenih še nadaljnjih 14 sklepov z denarno kaznijo (ta ukrep lahko tržni inšpektor izreče istemu kršitelju večkrat zapored).

V primeru, da subjekt nadzora ne spoštuje niti določil izdane odločbe, niti denarne kazni v izvršbi, se izvede pečatenje delovnih prostorov in opreme kršitelja, kar se v letu 2016 ni zgodilo.

4.2.2. Prekrškovni ukrepi

Prekršek je dejanje, ki pomeni kršitev zakona, uredbe vlade ali odloka samoupravnih lokalne skupnosti, ki je kot tako določeno kot prekršek in je zanj predpisana sankcija za prekršek. Z uveljavitvijo Zakona o prekrških leta 2005 je Tržni inšpektorat RS postal tudi prekrškovni organ, tržni inšpektorji pa pooblaščené uradne osebe prekrškovnega organa.

Pooblaščená uradna oseba odloča o prekrških po hitrem postopku, razen v primerih, če predlagatelj rednega sodnega postopka glede na naravo kršitve oceni, da so podani pogoji za izrek stranske sankcije, proti mladoletnim storilcem prekrškov, za prekrške s področja obrambnih dolžnosti in za prekrške s področja nezdružljivosti javnih funkcij s pridobitno dejavnostjo.

Pooblaščená uradna oseba po uradni dolžnosti brez odlašanja, hitro in enostavno ugotovi tista dejstva in zbere tiste dokaze, ki so potrebni za odločitev o prekršku. Če ugotovi kršitev zakonskega ali podzakonskega predpisa, storilcu izreče globo v znesku, v katerem je predpisana. Če je globa predpisana v razponu, mu izreče najnižjo predpisano višino globe, razen če materialni zakon določa, da se lahko kršitelju izreče tudi višja globa od najnižje predpisane. Globa se izreka z odločbo o prekršku ali plačilnim nalogom.

Za prekrške neznatnega pomena in v primerih, ko pooblaščená uradna oseba oceni, da je glede na pomen dejanja to zadosten ukrep, lahko namesto izreka sankcije izreče samo opozorilo (v nadaljevanju: opozorilo ZP-1). Hkrati z opozorilom ZP-1 mora pooblaščená uradna oseba kršitelju predstaviti storjeni prekršek. Namesto globe lahko pooblaščená uradna oseba kršitelju izreče opomin, vendar le, če je prekršek storjen v takih olajševalnih okoliščinah, ki ga delajo posebno lahkega. Opomin se sme izreči tudi kršitelju, ki je storil prekršek s tem, da ni izpolnil predpisane obveznosti ali pa je s prekrškom povzročil škodo, vendar je pred izdajo odločbe o prekršku izpolnil predpisano obveznost oziroma popravil ali povrnil povzročeno škodo.

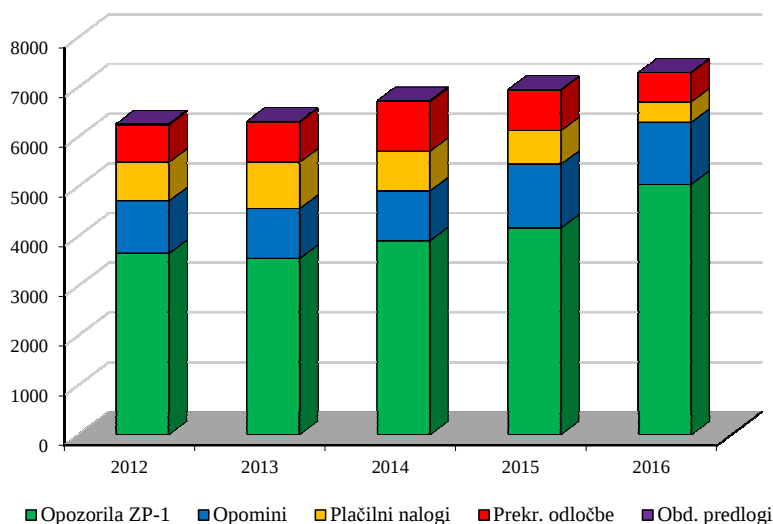
Leta 2016 so tržni inšpektorji kršiteljem izrekli 7296 prekrškovnih ukrepov, od tega v 5044 primerih opozorilo ZP-1, v 1247 primerih opomin, v 411 primerih globa s plačilnim nalogom in v 593 primerih globa z odločbo o prekršku, v 1 primeru pa je bil zoper kršitelje vložen obdolžilni predlog. Število izrečenih prekrškovnih ukrepov je leta 2016 v primerjavi z letom 2015 naraslo za 5,0 % (skupaj 6950 prekrškovnih ukrepov).

Posamezni kršitelj lahko z enim ali več dajanji krši enega ali več zakonov, znotraj enega zakona pa lahko krši več določil (členov). Vse tako storjene prekrške mora tržni inšpektor praviloma obravnavati skupaj in kršitelju izreči tako enotno sankcijo, kot jo predpisujeta Zakon o prekrških in tisti zakon, katerega kršitev je bila ugotovljena.

Poleg pravne osebe po Zakonu o prekrških odgovarja za storjeni prekršek tudi odgovorna oseba in sicer za tisti prekršek, ki ga stori pri opravljanju poslov, za katere je pri njej pooblaščená. Odgovorna oseba je odgovorna za prekršek, če je bil storjen z njenim dejanjem ali z opustitvijo dolžnega nadzorstva. Odgovornost odgovorne osebe ne preneha s prekinitvijo delovnega razmerja pri pravni osebi, niti s prenehanjem poslovanja pravne osebe. Enako kot za pravno osebo velja tudi za samostojnega podjetnika posameznika, pri čemer oseba, ki je nosilec posla samostojnega podjetnika posameznika, ne more biti hkrati tudi njegova odgovorna oseba (ker odgovarja že kot nosilec posla). Tržni inšpektorji so tako leta 2016 obravnavali 8715 kršiteljev (pravnih oseb in njihovih odgovornih oseb,

samostojnih podjetnikov posameznikov in njihovih odgovornih oseb ter domačih in tujih fizičnih oseb), kar je 1,2 % manj kot leta 2015.

Vsem kršiteljem skupaj je bilo leta 2016 izrečenih/zaračunanih za 2.618.138,25 EUR glob, 265.484,85 EUR upravnih in sodnih taks, 27.265,92 EUR upravnih in prekrškovnih stroškov postopka, 6.652,62 odvzete premoženjske koristi ter 17.200,00 EUR denarne kazni in izvršbe.

Slika 9: Število izrečenih in izdanih prekrškovnih ukrepov v obdobju 2012-2016

Podrobnosti glede posameznih sankcij, ki so jih izrekli tržni inšpektorji, so razvidne v nadaljevanju poročila.

4.2.2.1. [Opozorila ZP-1](#)

Glede na določila Zakona o prekrških lahko tržni inšpektor namesto izreka globe kršitelja opozori, če je storjeni prekršek neznatnega pomena in če oceni, da je glede na pomen dejanja opozorilo zadosten ukrep. Leta 2016 so tržni inšpektorji opozorila ZP-1 izrekli v 5044 primerih, kar je za 20,9 % več kot leta 2015 (4171 opozoril ZP-1).

Kršitve zakonov, zaradi katerih je bilo najpogosteje izrečeno opozorilo ZP-1:

- ♦ Zakon o varstvu potrošnikov (v 1940 primerih ali 38,5 % vseh izrečenih opozoril ZP-1),
- ♦ Zakon o gostinstvu (1102 ali 21,9 %),
- ♦ Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (423 ali 8,4 %),
- ♦ Zakon o trgovini (403 ali 8,0 %),
- ♦ Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (366 ali 7,3 %).

Kršitve določil (členov) zakonov, zaradi katerih je bilo opozorilo ZP-1 najpogosteje izrečeno:

- ♦ določila Zakona o varstvu potrošnikov, ker subjekt, ki je posloval s potrošniki, ni imel proizvodov ali storitev označenih s ceno (v 817 primerih ali 16,2 % vseh izrečenih opozoril ZP-1),
- ♦ določila Zakona o gostinstvu, ker gostinski obrat ni izpolnjeval vseh minimalnih tehničnih zahtev za opravljanje gostinske dejavnosti (528 ali 10,5 %),
- ♦ določila Zakona o gostinstvu, ker gostinec cen gostinskih storitev ni objavil na predpisan način (434 ali 8,6 %),

- določila Zakona o avtorski in sorodnih pravicah, ker subjekt ni spoštoval avtorjeve materialne pravice (406 ali 8,1 %),
- določila Zakona o gostinstvu, ker gostinec ni določil obratovalnega časa, ali ga ni prijavil pristojnemu organu, ali ni posloval v določenem obratovalnem času, ali ni objavil obvestila o razporedu obratovalnega časa na vidnem mestu ob vходу v gostinski obrat (265 ali 5,3 %).

4.2.2.2. Opomini

Glede na določila Zakona o prekrških sme tržni inšpektor izreči opomin za prekršek, storjen v takih olajševalnih okoliščinah, ki ga delajo posebno lahkega, ali pa če je prekršek v tem, da ni bila izpolnjena predpisana obveznost, ali je bila s prekrškom povzročena škoda, storilec pa je pred izdajo odločbe o prekršku izpolnil predpisano obveznost oziroma popravil ali povrnil povzročeno škodo. Leta 2016 so tržni inšpektorji za storjene prekrške v 1247 primerih 1917 kršiteljem izrekli opomin, kar je za 2,6 % manj kot leta 2015 (1280 opominov).

V povprečju so bili subjekti nadzora z enim opominom sankcionirani za kršitev 1,3 zakona oziroma za kršitev 1,9 določil zakona.

Kršitve zakonov, zaradi katerih je bil najpogosteje izdan opomin:

- Zakon o gostinstvu (v 359 primerih ali 28,8 % vseh izdanih opominov),
- Zakon o varstvu potrošnikov (328 ali 26,3 %),
- Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (196 ali 15,7 %),
- Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (149 ali 12,0 %),
- Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (85 ali 6,8 %).

Kršitve določil (členov) zakonov, zaradi katerih je bil najpogosteje izdan opomin:

- določila Zakona o varstvu potrošnikov, ker subjekt, ki je posloval s potrošniki, ni imel proizvodov ali storitev označenih s ceno (v 126 primerih ali 10,1 % vseh izdanih opominov),
- določila Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, ker je samozaposlena oseba opravljala dejavnost, ki je nima vpisane v register, oziroma ni imela z zakonom predpisanih listin o izpolnjevanju pogojev za opravljanje te dejavnosti (112 ali 9,8 %),
- določila Zakona o gostinstvu, ker gostinski obrat ni izpolnjeval vseh minimalnih tehničnih zahtev za opravljanje gostinske dejavnosti (105 ali 8,4 %),
- določila Zakona o gostinstvu, ker gostinec ni posloval v določenem obratovalnem času (97 ali 7,8 %),
- določila Zakona o gostinstvu, ker gostinec cen gostinskih storitev ni objavil na predpisan način (87 ali 7,0 %).

4.2.2.3. Globe, izrečene s plačilnim nalogom

Tržni inšpektor izda plačilni nalog v skladu z Zakonom o prekrških in ga vroči kršitelju praviloma takoj na kraju prekrška, če prekršek osebno zazna ali ga ugotovi z uporabo ustreznih tehničnih sredstev ali naprav. Ob vročitvi plačilnega naloga kršitelju hkrati predstavi storjeni prekršek in dokaze, kar zaznamuje tudi na plačilnem nalogu. Leta 2016 so tržni inšpektorji za storjene prekrške v 411 primerih 688 kršiteljem izdali globo s plačilnim nalogom, kar je za 39,2 % manj kot leta 2015 (676 plačilnih nalogov).

V povprečju so bili subjekti nadzora z enim plačilnim nalogom sankcionirani za kršitev 1,1 zakona oziroma za kršitev 1,5 določil zakona.

Kršitve zakonov, zaradi kršitve katerih je bila najpogosteje izdana globa s plačilnim nalogom:

- Zakon o varstvu potrošnikov (v 124 primerih ali 30,2 % vseh izdanih plačilnih nalogov),
- Zakon o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov (83 ali 20,2 %),
- Zakon o inšpekcijskem nadzoru (72 ali 17,5 %),
- Zakon o gostinstvu (48 ali 11,7 %),
- Zakon o trgovini (32 ali 7,8 %).

Kršitve določil (členov) zakonov, zaradi kršitve katerih je bila najpogosteje izdana globa s plačilnim nalogom:

- določila Zakona o varstvu potrošnikov, ker gospodarski subjekt ob izročitvi blaga ali po opravljeni storitvi potrošniku ni izstavil računa (v 56 primerih ali 13,6 % vseh izdanih plačilnih nalogov),
- določila Zakona o inšpekcijskem nadzoru, ker subjekt nadzora inšpektorju v roku ni predložil pisnih pojasnil, dokumentacije ali izjav v zvezi s predmetom nadzora (49 ali 11,9 %),
- določila Zakona o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov, ker je gospodarski subjekt kakorkoli neposredno ali posredno oglaševal ali promoviral tobak ali tobačne izdelke (45 ali 11,0 %),
- določila Zakona o varstvu potrošnikov, ker subjekt, ki je posloval s potrošniki, ni imel proizvodov ali storitev označenih s ceno (39 ali 9,5 %),
- določila Zakona o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov, ker se tobačni izdelki niso oglaševali v dovoljeni obliki in podobi zaščitene blagovne znamke (31 ali 7,5 %).

4.2.2.4. [Globe, izrečene z odločbo o prekršku](#)

Glede na določila Zakona o prekrških mora tržni inšpektor vsako kršitev zakonskih in podzakonskih predpisov sankcionirati z globo, ki jo izreče v odločbi o prekršku. Izjeme, kdaj lahko prekršek sankcionira tudi z drugimi ukrepi (opozorilom, opominom ali plačilnim nalogom), določa zakon. Leta 2016 so tržni inšpektorji za storjene prekrške v 593 primerih 1065 kršiteljem izrekli globo z odločbo o prekršku, kar je za 27,7 % manj kot leta 2015 (820 prekrškovnih odločb).

V povprečju so bili kršitelji z eno odločbo o prekršku sankcionirani za kršitev 1,2 zakona oziroma na kršitev 1,7 določil zakona.

Kršitve zakonov, zaradi kršitve katerih je bilo najpogosteje izdana odločba o prekršku:

- Zakon o gostinstvu (v 167 primerih ali 28,2 % vseh izdanih odločb o prekršku),
- Zakon o varstvu potrošnikov (143 ali 24,1 %),
- Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (103 ali 17,4 %),
- Zakon o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov (81 ali 13,7 %),
- Zakon o inšpekcijskem nadzoru (46 ali 7,8 %).

Kršitve določil (členov) zakonov, zaradi kršitve katerih je bila najpogosteje izdana odločba o prekršku:

- določila Zakona o gostinstvu, ker gostinec ni posloval v določenem obratovalnem času (v 122 primerih ali 20,6 % vseh izdanih odločbah o prekršku),
- določila Zakona o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov, ker je gospodarski subjekt kakorkoli neposredno ali posredno oglaševal ali promoviral tobak ali tobačne izdelke (60 ali 10,1 %),
- določilo Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami, ker so subjekti do potrošnikov uporabljali zavajajočo poslovno prakso (49 ali 8,3 %),

- določila Zakona o inšpekcijskem nadzoru, ker zavezanec ne spoštuje z odločbo odrejenih ukrepov inšpektorja (42 ali 7,1 %),
- določila Zakona o varstvu potrošnikov, ker organizatorji potovanja pri odstopu od pogodbe pred njeno izpolnitvijo potrošnikom niso nemudoma vrnila ves vplačani znesek, ki jih od njih prejeli (35 5,9 ali 3,8 %).

4.2.2.5. Obdolžilni predlogi

Glede na določila Zakona o prekrških mora tržni inšpektor vložiti pri pristojnem sodišču obdolžilni predlog samo v primeru, če hitri postopek po zakonu ni dovoljen. Leta 2016 so tržni inšpektorji za storjene prekrške samo v 1 primeru vložili obdolžilni predlog, kar je za 66,7 % manj kot leta 2015 (3 obdolžilni predlogi). Razlog za tako majhno število vloženih obdolžilnih predlogov je v pristojnosti Tržnega inšpektorata RS za prekrške, saj lahko tržni inšpektorji obdolžilni predlog podajo le v primeru, če je kršitelj ali odgovorna oseba kršitelja mladoletna oseba. Vse ostale kršitelje obravnavajo sami.

Tržni inšpektorji so 1 obdolžilni predlog vložili proti mladoletni odgovorni osebi kršitelja zaradi kršitve določil Zakona o gostinstvu, ker gostinec ni posloval v določenem obratovalnem času.

Sodišča so leta 2016 obravnavala 2 storilca, zoper katera je bil v istem ali preteklih letih vložen obdolžilni predlog. Zoper oba storilca je bil postopek ustavljen.

4.2.2.6. Zahteve za sodno varstvo

Tržni inšpektorji so leta 2016 izrekli prekrškovni ukrep (opomin, plačilni nalog ali odločba o prekršku) 3671 kršiteljem – pravnim osebam in odgovornim osebam pravnih oseb, samostojnim podjetnikom posameznikom in odgovornim osebam samostojnih podjetnikov posameznikov, posameznikom, ki samostojno opravljajo dejavnost ter fizičnim osebam.

S spremembo Zakona o prekrških ZP-1J, ki je začela veljati v začetku novembra 2016, se izrečni opomini in odločbe o prekršku najprej izdajo brez obrazložitve in šele, če vsaj en izmed kršiteljev napove vložitev zahteve za sodno varstvo, mora inšpektor izdati še opomin ali odločbo o prekršku z obrazložitvijo. Kdor v predpisanem roku ne napove vložitev zahteve za sodno varstvo, je kasneje tudi ne more vložiti. V letu 2016 je napoved zahteve za sodno varstvo vložilo 8 (0,2 %) kršiteljev.

Zoper izrečni ukrep lahko kršitelj, ki mu je bil ukrep izrečen in ki je pred tem vložil napoved zahteve za sodno varstvo (če je le-ta dovoljena), vloži zahtevo za sodno varstvo. Leta 2016 je zahtevo za sodno varstvo vložilo 279 (7,6 %) kršiteljev.

Statistično se vložitev zahteve za sodno varstvo gospodarskega subjekta in njegove odgovorne osebe obravnava ločeno, ker lahko vloži vsak kršitelj zahtevo za sodno varstvo neodvisno drug od drugega (npr. zahteva za sodno varstvo, ki jo je vložila pravna oseba, ne velja tudi za njeno odgovorno osebo, ki je bila kaznovana z isto sankcijo, in obratno). Zato je pri zahtevah za sodno varstvo prikazano, koliko kršiteljev je vložilo zahtevo za sodno varstvo in ne v koliko zadevah (primerih) je bila zahteva za sodno varstvo vložena.

Vlagatelj zahteve za sodno varstvo lahko le-to umakne do izdaje sodbe o prekršku. Leta 2016 se je to zgodilo v 2 primerih.

Zahteva za sodno varstvo ni dovoljena, če jo je vložila oseba, ki je nima pravice vložiti ali če jo je vložil kršitelj, ki je pred pravnomočnostjo odločitve inšpektorja plačal polovico globe, ali če po zakonu ni dovoljena. Nedovoljeno ali prepozno zahtevo za sodno varstvo

inšpektor s sklepom zavrže. Leta 2016 so tržni inšpektorji pravnomočno zavrgli 14 zahtev za sodno varstvo.

Inšpektor mora po prejemu zahteve za sodno varstvo ugotoviti (lahko tudi z dopolnjenim dokaznim postopkom), ali lahko navedbe v njej kakorkoli vplivajo na prvotno izrečen ukrep. Če ugotovi, da je zahteva utemeljena, lahko svojo prvotno odločitev (zoper katero je bila vložena zahteva za sodno varstvo) odpravi in ustavi postopek zoper kršitelja, ali pa se odloči, upoštevajoč nova dejstva, za nov ukrep, ki je v skladu z novim dejanskim stanjem. Leta 2016 so tržni inšpektorji na podlagi vložene zahteve za sodno varstvo 20 kršiteljem izdali nov opomin, plačilni nalog ali odločbo o prekršku, zoper 19 kršiteljev pa je bil prekrškovni postopek ustavljen.

Inšpektor mora, če zahteva za sodno varstvo ni umaknjena s strani vlagatelja in če je sam ni zavrgel in če ne izreče nov ukrep ali če prvotno izrečen ukrep ni odpravil v celoti (postopek ustavljen), takšno zahtevo za sodno varstvo z vsemi dokumenti in dokazi posredovati v odločitev pristojnemu sodišču. Leta 2016 so tržni inšpektorji od vseh vloženi zahtev za sodno varstvo odstopili v nadaljnje reševanje na okrajna sodišča 241 zahtev.

Leta 2016 so sodišča rešila 252 zahtev za sodno varstvo, ki so jim jih tržni inšpektorji v preteklosti odstopili v nadaljnje reševanje. Od vseh rešenih zahtev za sodno varstvo so okrajna sodišča v 6 primerih (2,4 %) zahtevo za sodno varstvo zavrgli kot nedovoljeno ali prepozno, v 129 primerih (51,2 %) pa zavrnila, s čimer je bil pri obeh vrstah odločitev sodišča ukrep tržnega inšpektorja v celoti potrjen. V 3 primerih (1,2 %) je sodišče sicer potrdilo odločitev tržnega inšpektorja, ker pa se je zoper kršitelja v času, ko se je zahteva za sodno varstvo reševala na sodišču, začel ali celo že končal stečaj, sodišče globe ni izreklo. Kljub vsemu je tudi v tem primeru ukrep tržnega inšpektorja potrjen. V 51 primerih (20,2 %) je sodišče načeloma sicer potrdilo ukrep inšpektorja, vendar je ocenilo, da je zakonsko predpisana globa previsoka in so zato znižala izrečeno globo ali pa namesto globe izreklo opomin. V 63 primerih (25,0 %) pa je bil ukrep inšpektorja odpravljen, ker so sodišča odločila v korist kršitelju.

4.2.2.7. Plačila in izterjave

Kršitelj, ki mu je bila izrečena globa in ki ni napovedal vložitve zahteve za sodno varstvo (če je dovoljena) ali ni vložil zahteve za sodno varstvo (če ni dovoljena napoved), lahko v 8 dneh po pravnomočnosti plačilnega naloga ali odločbe o prekršku plača samo polovico izrečene globe. Kršitelj, ki zamudi ta rok, ali ki je vložil napoved zahteve za sodno varstvo (če je dovoljena), ali ki je vložil zahtevo za sodno varstvo (če napoved ni dovoljena), mora plačati globo v celoti. V celoti mora plačati tudi vse ostale terjatve (sodno takso, upravno takso, stroške postopka, denarno kazen...).

Do spremembe Zakona o prekrških ZP-1J je lahko kršitelj prekrškovni organ zaprosil za plačilo globe na največ 12 obrokov, vendar samo, če so bili izpolnjeni zakonsko določeni pogoji. V primeru odobritve obročnega plačila je moral kršitelj plačati globo v celoti. Po spremembi Zakona o prekrških ZP-1J pa lahko kršitelj za obročno plačilo zaprosi šele, ko je neplačana prekrškovna terjatev v izterjavi in sicer organ, ki je pristojen za izterjavo neplačanih prekrškovnih terjatev (t. j. Finančna uprava RS).

Vsem subjektom skupaj je bilo v letu 2016 izrečenih za 2.934.741,64 EUR različnih terjatev:

- 2.618.138,25 EUR glob,
- 263.589,11 EUR sodnih taks,
- 26.470,92 EUR stroškov upravnega postopka,
- 11.200,00 EUR denarnih izvršb,
- 15.343,36 EUR ostalih terjatev.

Zaradi plačila globe (ne glede na leto nastanka) v predpisanem roku 8 dni je bilo zaprtih za 1.295.287,26 EUR glob, kar pomeni, da so bili kršitelji zaradi plačila polovične globe deležni popusta v višini 647.643,63 EUR. Po tem roku je bilo plačanih še za 104.910,38 EUR glob in 209.819,06 ostalih terjatev (143.603,34 EUR sodnih taks, 32.239,74 EUR stroškov upravnega postopka, 27.440,80 EUR odvzete premoženjske koristi, 6.535,18 EUR ostalih terjatev).

Zakon o prekrških določa, da se vse prekrškovne terjatve, ki se odstopijo v prisilno izterjavo organu, pristojnem za izterjavo nedavčnih terjatev, prenesejo na ta organ. Tržni inšpektorat RS je tako leta 2016 na Finančno upravo RS, ki izterjuje nedavčne terjatve, prenesel za 1.674.620,93 EUR prekrškovnih terjatev (1.364.105,00 EUR glob, 124.992,80 EUR sodnih taks, 185.308,80 EUR odvzete premoženjske koristi in 214,33 EUR stroškov prekrškovnega postopka).

Dodatno pa je bilo zaprtih še za 33.094,17 EUR terjatev zaradi različnih razlogov: zaradi upravičeno vloženih zahtev za sodno varstvo, kjer je tržni inšpektor sam odpravil svojo sankcijo, zaradi odločitev sodišč, da kršiteljem zmanjšajo globo ali namesto globe izrečejo opomin ali globo v celoti odpravijo, ker terjatve ni bilo možno izterjati, zaradi neizterljivosti terjatev in drugo.

Preostanek odprtih terjatev predstavljajo terjatve v zadevah, kjer je vložena zahteva za sodno varstvo, ki še niso postale pravnomočne, kjer terjatev še ni postala izvršljiva oziroma kjer zoper neplačnike še vedno poteka postopek prisilne izterjave.

4.3. REŠEVANJE ZADEV NA SODIŠČIH

Kot je razvidno iz zgornjih podatkov, so tržni inšpektorji leta 2016 pristojnim sodiščem predali v nadaljnje reševanje 242 kršiteljev (241 zaradi vloženih zahtev za sodno varstvo in 1 z obdolžilnim predlogom). Sodišča so leta 2016 skupno obravnavala 254 kršiteljev, ki so v preteklosti vložili zahtevo za sodno varstvo (252 kršiteljev) oziroma je bil zoper njih podan obdolžilni predlog (2 kršitelja).

Iz zgornjih podatkov izhaja, da so okrajna sodišča leta 2016 obravnavala 12 (5,0 %) več kršiteljev kot pa jim jih je Tržni inšpektorat RS v istem letu odstopil v reševanje. To pomeni, da so sodišča leta 2016 rešila tudi nekaj zaostanka pri reševanju zadev Tržnega inšpektorata RS preteklih let.

5. INŠPEKCIJSKO DELO

5.1. VARSTVO POTROŠNIKOV

Tržni inšpektorat RS trenutno opravlja nadzor nad spoštovanjem določil naslednjih zakonov in na njihovi podlagi sprejetih predpisov, ki so sprejeti z namenom zaščititi pravice potrošnikov:

- Zakon o varstvu potrošnikov
- Pravilnik o načinu označevanja cen blaga in storitev
- Pravilnik o blagu, za katerega se izda garancija za brezhibno delovanje
- Pravilnik o obrazcih v zvezi z uveljavljanjem pravice do odstopa od pogodbe, sklenjene na daljavo ali zunaj poslovnih prostorov
- Pravilnik o uporabi jezikov narodnih skupnosti v procesih poslovanja podjetij s potrošniki na območjih, kjer živita italijanska in madžarska narodna skupnost
- Pravilnik o obrazcih za informacije o pogodbah o časovnem zakupu, o dolgoročnem počitniškem proizvodu, o nadaljnji prodaji in o zamenjavi ter o obrazcu za odstop od pogodb
- Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami
- Zakon o potrošniških kreditih
- Zakon o elektronskem poslovanju na trgu
- Zakon o spodbujanju razvoja turizma
- Zakon o izvensodnem reševanju potrošniških sporov.

Področje varstva potrošnikov je eno izmed najpomembnejših področij, na katerih Tržni inšpektorat RS opravlja inšpekcijske nadzore. Temu področju je Tržni inšpektorat RS tudi v letu 2016 namenil posebno pozornost, saj je ravno visoka raven varstva potrošnikov in visoka stopnja spoštovanja pravic potrošnikov eden od temeljev pravne države in namena potrošniške zakonodaje. Leta 1998 sprejeti in kasneje nekajkrat spremenjeni Zakon o varstvu potrošnikov ostaja temeljni pravni akt, ki ureja pravice potrošnikov v razmerju do podjetij. Seveda pa to ni edini zakon na področju varstva potrošnikov: s sprejetjem Zakona o potrošniških kreditih leta 2002 je bilo Tržnemu inšpektoratu RS dodeljeno povsem novo področje nadzora, in sicer zaščita potrošnikovih pravic v razmerju do kreditodajalcev, kadar le-ti niso bančni subjekti (banke ali hranilnice), s sprejetjem Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami leta 2007 pa je zakonodajalec podrobneje uredil področje poštenega poslovanja podjetij v razmerju do potrošnikov, s tem, ko je navedel vrsto poslovnih praks, ki že po samem zakonu štejejo za nepošteno in kot take prepovedane.

V okviru področja varstva potrošnikov se opravlja nadzor nad poslovanjem podjetij in podjetnikov, v konkretnih primerih pa rešuje tudi reklamacije potrošnikov zoper takšna podjetja. V vse več primerih se t. i. potrošniški spori rešijo s posredovanjem tržnega inšpektorja, saj je v korist in zadovoljstvo vseh, da se vsaka reklamacija reši brez izdaje odločbe ali drugega ukrepa, tržni inšpektor pa v takšnih primerih predstavlja bolj obliko mediatorja kot pa represivni in nadzorni organ. Ker se je veliko primerov rešilo na takšen način, prisilno ukrepanje sploh ni bilo potrebno, ravno tovrstne izkušnje pa kažejo na nujnost vzpostavitve izvensodnih postopkov reševanja potrošniških sporov, v okviru katerih bi se potrošniški spori reševali hitro, pregledno in učinkovito. Ti spori namreč zaradi svoje specifičnosti niso primerni za reševanje preko rednih sodišč. Žal sprejetje Zakona o izvensodnem reševanju potrošniških sporov v oktobru 2015, za sprejetje katerega si je Tržni inšpektorat RS več let zelo prizadeval, (zaenkrat) ni prineslo želenih učinkov, tako da se večino teh sporov še vedno rešuje preko Tržnega inšpektorata RS. S tem Slovenija ostaja ena izmed redkih držav v EU, ki nima vzpostavljenega učinkovitega

izvensodnega načina reševanja potrošniških sporov, potrošniki pa v določenih primerih ostajajo brez ustreznega varstva.

V normativnem planu za leto 2016 je bilo predvideno tudi sprejetje novega Zakona o varstvu potrošnikov, v pripravo katerega je Tržni inšpektorat RS vložil veliko svojega časa, znanja in izkušenj. Tržni inšpektorat RS si namreč že vrsto let prizadeva, da bi se pravice potrošnikov iz 37. člena Zakona o varstvu potrošnikov uskladile z evropsko zakonodajo in bi se vzpostavila hierarhija zahtevkov iz naslova stvarne napake, da bi se začela uveljavljati prostovoljna garancija namesto obvezne in da se natančneje določijo organi, ki bi bili pristojni za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov. Žal so vse aktivnosti za sprejetje novega Zakona o varstvu potrošnikov v letu 2016 zamrle, si bo pa Tržni inšpektorat RS aktivno prizadeval, da pride do sprejetja v letu 2017.

5.1.1. Nepoštene poslovne prakse

Nepoštena poslovna praksa po Zakonu o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami predstavlja poslovno prakso, ki nasprotuje zahtevam poklicne skrbnosti in v zvezi z izdelkom bistveno izkrivlja ali bi lahko izkrivljala ekonomsko obnašanje povprečnega potrošnika, ki ga doseže ali mu je namenjena. Kadar je poslovna praksa namenjena posebni ciljni skupini potrošnikov (npr. otroci in starejši) se presoja ali izkrivlja oziroma bi lahko izkrivljala ekonomsko obnašanje povprečnega člana te skupine.

V zvezi s splošno opredelitvijo nepoštene poslovne prakse velja, da je za izdelek šteti tako blago kot storitev. Poslovno prakso Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami opredeljuje kot dejanja, opustitve, ravnanja, izjave ali tržno komuniciranje, vključno z oglaševanjem in trženjem, ki so neposredno povezani s promocijo, prodajo ali dobavo izdelka, bistveno izkrivljanje ekonomskega obnašanja potrošnikov pa uporabo poslovne prakse v razmerju do potrošnikov z namenom bistveno omejiti potrošnikovo sposobnost sprejeti odločitev ob poznavanju vseh pomembnih dejstev in tako povzročiti, da potrošnik sprejme odločitev o poslu, ki je sicer ne bi sprejel.

Za nepoštene poslovne prakse zakon šteje zlasti tiste, ki so zavajajoče ali agresivne.

V letu 2016 je bilo skupaj po določilih Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami opravljeno 1846 pregledov, kar predstavlja približno 5 % manj pregledov kot v letu 2015, ko so inšpektorji opravili 1946 pregledov.

Inšpektorji so v okviru vseh opravljenih inšpekcijskih pregledov izdali 49 upravnih odločb (65 odločb v letu 2015), s katerimi so prepovedali uporabo nepoštenih poslovnih praks. V posameznih primerih, ko je podjetje z nepošteno poslovno prakso že prenehalo (npr. prostovoljno je umaknilo sporno oglaševanje, določeno oglaševanje se je zaključilo), inšpektorji upravnih odločb niso izdajali, v 322 primerih pa so izrekli opozorila ZIN (282 v letu 2015).

V okviru prekrškovnih postopkov so inšpektorji za storjene prekrške v 109 primerih (v letu 2015 v 110 primerih) izrekli globo, od tega v 103 primerih z izdano odločbo (v letu 2015 v 99 primerih) in v 6 primerih s plačilnim nalogom (v letu 2015 v 11 primerih). V 85 primerih (v letu 2015 v 90 primerih) so inšpektorji kršiteljem, ker je šlo za manjše kršitve ali pa so nepravilnosti oziroma kršitve kršitelji še pred izdano odločbo o prekršku odpravili, izrekli opomin, v 366 primerih (v letu 2015 v 326 primerih) pa so inšpektorji kršiteljem izrekli opozorilo ZP-1.

5.1.1.1. Zavajajoče poslovne prakse

Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami zavajajoče poslovne prakse deli na zavajajoča dejanja in zavajajoče opustitve. Zavajajoče dejanje predstavlja poslovna praksa, ki vsebuje napačne informacije in je torej neresnična, ter tudi poslovna praksa, če kakor koli, vključno s celotno predstavitvijo, zavaja ali bi utegnila zavajati povprečnega potrošnika, četudi je informacija točna glede enega ali več naštetih elementov, ter v vsakem primeru povzroči ali bi utegnila povzročiti, da povprečen potrošnik sprejme odločitev o poslu, ki je sicer ne bi sprejel. Kot zavajajočo opustitev zakon opredeljuje poslovno prakso, kjer podjetje izpusti bistvene informacije, ki jih glede na dejanske okoliščine povprečen potrošnik potrebuje za sprejem odločitve o poslu, in prav s tem povzroči ali bi utegnila povzročiti, da potrošnik sprejme odločitev o poslu, ki je sicer ne bi sprejel, ter tudi primere, ko podjetje prikriva ali nejasno, nerazumljivo, dvomno ali ob neprimernem času navede bistvene informacije, ki jih glede na dejanske okoliščine povprečen potrošnik potrebuje za sprejem odločitve o poslu, in prav s tem povzroči ali bi utegnila povzročiti, da potrošnik sprejme odločitev o poslu, ki je sicer ne bi sprejel.

Tako kot pretekla leta je Tržni inšpektorat RS tudi v letu 2016 nadzor na področju zavajajočih poslovnih praks izvajal na podlagi prejetih prijav in osebnih zaznav ter v okviru koordiniranih nadzorov. V okviru slednjih se je zlasti osredotočil na zavajajoča dejanja in sicer predvsem zavajanja potrošnikov glede cen, načina izračunavanja cen in določenih cenovnih prednosti blaga in storitev, ki jih podjetja oglašujejo oziroma obljublajo. Prav z morebitnim zavajajočim oglaševanjem oziroma zavajajočo poslovno prakso na področju cen lahko namreč pride do največjih oškodovanj potrošnikov, ki se odzivajo na obljube podjetij in tako na podlagi zavajajočih informacij sprejemajo svoje odločitve o nakupovanju. Oglaševane cene oziroma cenovne prednosti namreč znatno vplivajo na odločitev potrošnika za nakup določenega izdelka, poleg tega pa je mogoče zavajajoče oglaševanje zaznati že skoraj na vsakem koraku. Inšpektorji so morebitno zavajanje pri cenah in cenovnih prednostih preverjali v januarju in juliju 2016, in sicer hkrati z nadzorom sezonskih razprodaj. Podrobne ugotovitve koordiniranih nadzorov izhajajo iz nadaljevanja letnega poročila v okviru področja sezonskih razprodaj.

Nadzor z vidika zavajajočih poslovnih praks je Tržni inšpektorat RS koordinirano izvajal še v okviru drugih nadzorov kot npr. nadzora pogodb na daljavo, v okviru katerega so inšpektorji poleg morebitnega zavajanja glede cen in cenovnih prednosti preverjali tudi morebitne druge zavajajoče navedbe. V zvezi s slednjimi velja izpostaviti npr. napačno seznanjanje potrošnikov z njihovo pravico to odstopa od pogodbe, sklenjene na daljavo. Več o tem nadzoru v nadaljevanju v okviru področja spletne prodaje.

Enake in podobne kršitve glede cen ali načina izračunavanja in cenovne prednosti ter posredovanja pravih informacij glede pravic, ki jih ima potrošnik v skladu z zakonom, ki ureja varstvo potrošnikov, predvsem pravice do odstopa od pogodbe, rokov za vračila izdelkov in podobno, so inšpektorji ugotavljali tudi pri drugih oblikah prodaje, npr. pri prodaji izven poslovnih prostorov. Tako je podjetje podajalo napačne oziroma neresnične informacije glede cen in cenovnih ugodnosti pri prodaji ležišč na različnih predstavitev, saj se izdelki po označenih visokih rednih cenah niso nikoli prodajali, podjetje pa je z odobravanjem visokih popustov na te cene lažje prepričalo potrošnike v nakup. Predvsem starejši pa so bili cilj podjetij, ki so potrošnikom na dom pošiljala letake, s katerimi so jih vabila na preventivne preglede, čeprav je šlo dejansko za nudenje storitev s strani zaposlenih pri podjetju, ki niso bili zdravstveno osebje, namen pregledov pa je bil ponujanje nakupa izdelkov podjetij neposredno po opravljenem pregledu na aparatu.

5.1.1.2. Agresivne poslovne prakse

Agresivno poslovno prakso po Zakonu o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami predstavlja ravnanje podjetja, pri katerem se z nadlegovanjem, prisilo, vključno z uporabo sile ali nedopustnim vplivanjem, bistveno zmanjša ali bi utegnila bistveno zmanjšati svoboda izbire ali ravnanja povprečnega potrošnika v zvezi z izdelkom ter se s tem povzroči ali bi utegnilo povzročiti, da potrošnik sprejme odločitev o poslu, ki je sicer ne bi sprejel.

Tržni inšpektorat RS je nadzor na področju agresivnih poslovnih praks v letu 2016 izvajal na podlagi prejetih prijav in koordiniranega nadzora, ki je zajel področje zaračunavanja dimnikarskih storitev. Kljub določenim cenam dimnikarskih storitev so namreč dimnikarska podjetja v preteklih letih iskala vedno nove načine za dodatno zaračunavanje storitev, npr. dodatno zaračunavanje stroška pomožne naprave poleg storitve pregleda in čiščenja kurilne in dimovodne naprave, čeprav pregled naprave, ki naj bi ga opravilo podjetje, ne sodi med redne storitve dimnikarske službe; dodatno zaračunavanje vodenja evidence, čeprav gre za storitev, ki je že vključena v ceno osnovne storitve; hkratno zaračunavanje rednega in kontrolnega pregleda. Podrobneje so ugotovitve koordiniranega nadzora iz leta 2016 predstavljene v nadaljevanju letnega poročila v okviru področja zaračunavanja cen dimnikarskih storitev.

Med posameznimi primeri, ki jih je Tržni inšpektorat RS obravnaval v letu 2016, pa velja izpostaviti naslednja sporna ravnanja: agresivno poslovno prakso podjetij, ki so potrošnikom pošiljala oglasna sporočila, s katerimi so pri potrošnikih ustvarjala lažen vtis, da so že dobili veliko nagrado pod pogojem nakupa izdelkov, posledično pa so potrošniki kupovali njihove izdelke, ki jih sicer ne bi; agresivno poslovno prakso kreditodajalcev, ki so v primeru neplačevanja oziroma zamude pri plačilu obrokov za kredit potrošnikom zaračunavali stroške, ki so bistveno presejali znesek zakonsko določenih zamudnih obresti; agresivno poslovno prakso podjetij, ki so z načinom in potekom televizijskih kvizov oziroma oddaj vabila gledalce k klicu na plačljivo telefonsko številko, pri čemer so gledalci kljub že vzpostavljeni čakalni vrsti dobili vtis, da drugih klicateljev ni na liniji in da bodo kmalu sprejeti v studio ali pa da nihče ne ve pravega odgovora, zato so klic v prvi vrsti vzpostavili in na vzpostavitev linije lahko tudi dlje časa čakali. V vseh navedenih primerih so inšpektorji zoper kršitelje ustrezno ukrepali.

5.1.1.3. Zaključek

S poostrenim nadzorom področja nepoštenih (tako zavajajočih kot agresivnih) poslovnih praks bo Tržni inšpektorat RS vsekakor nadaljeval tudi v prihodnje. Z vedno novimi načini oglaševanja blaga in storitev skušajo podjetja povečati prodajo oziroma obdržati svoj tržni delež in potrošnike prepričati, da je ravno njihovo blago tisto, ki ga potrebujejo, pri tem pa ti načini glede na inovativnost nekaterih podjetij niso vedno tudi v skladu z veljavno zakonodajo. Akcije, popusti, razprodaje in druge vrste ugodnosti na vsakem koraku skušajo prepričati potrošnika v nakup, kot je znano pa so slovenski potrošniki zelo dovzetni za takšno oglaševanje. Največ uporabe nepoštenih poslovnih praks je tako prav na področju oglaševanja cen in popustov. Hkrati podjetja potrošnikov ne privabljajo več le z vsebino in ceno svoje lastne ponudbe (izdelkov ali storitev), pač pa z namenom pospeševanja prodaje na nakupe velikokrat vežejo tudi raznorazne dodatne privlačne akcije (npr. organiziranje nagradnih iger).

Tržni inšpektorat RS pa bo preko nasvetov potrošnikom in objavami na spletnih straneh nadaljeval tudi z ozaveščanjem oziroma seznanjanjem potrošnikov na kaj morajo biti pozorni pred odločitvijo za nakup, saj npr. objava visokega popusta še zdaleč ne pomeni nujno najnižje cene na trgu. Prav tako se bo Tržni inšpektorat RS tudi v prihodnje trudil opozarjati na sporne prakse podjetij, s katerimi se srečuje pri svojem nadzoru.

5.1.2. Nepoštena pogodbeni pogoji

V letu 2016 je Tržni inšpektorat RS izvajal nadzor nad nepoštenimi pogodbenimi pogoji na podlagi prejetih prijav, pri čemer so se področja nadzora razlikovala in so inšpektorji preverjali nepoštena pogodbeni pogoje tako pri nepremičninskih posrednikih kot tudi pri spletnih prodajalcih, ponudnikih telekomunikacijskih storitev itd.

Pogodbeni pogoji pri nepremičninskih posrednikih so se preverjali v okviru splošnega vodila za nadzor nad poslovanjem posrednikov, prav tako pa je preverjanje pogodbenih pogojev pri ponudnikih telekomunikacijskih storitev potekalo sočasno z nadzorom prodaje na obroke.

Zakon o varstvu potrošnikov za pogodbeni pogoje šteje vse sestavine pogodbe, ki jih enostransko določi podjetje, zlasti tiste, ki so določene v obliki formularne pogodbe ali splošnih pogojev poslovanja, na katere se pogodba sklicuje. Pogodbeni pogoji so običajno oblikovani enostransko, s strani močnejše pogodbeni stranke, to je podjetja in veljajo za vse potrošnike, ki sklepajo določeno vrsto pogodb, s tem, da potrošniki na njihovo vsebino nimajo nobenega vpliva. Ker so v takšnih primerih potrošniki v bistveno šibkejšem položaju od podjetij, ki tovrstne pogodbeni pogoje določajo, morajo biti potrošniki z njimi seznanjeni še preden jih zavezujejo, pogoji pa morajo biti jasni in razumljivi ter nikakor ne smejo biti nepoštena do potrošnika. V nasprotnem primeru so nični, kar posledično pomeni, da so neveljavni in v razmerju do potrošnika ne učinkujejo.

Pri nadzoru nepremičninskih posrednikov, je bilo v 40 primerih ugotovljeno, da nepremičninske družbe v pogodbe in splošne pogoje vnašajo pogodbeni določila, ki so nepoštena v razmerju do potrošnikov. Največkrat so inšpektorji sporna določila pogodbenih pogojev ugotovili v zvezi s plačilom za posredovanje. Zakon o nepremičninskem posredovanju namreč natančno določa, kdaj in v katerih primerih dobi nepremičninska družba pravico do plačila, prav tako je omejena višina plačila za posredovanje, ki pa ga nepremičninska družba lahko zaračuna le naročitelju, ne pa tudi tretji osebi, razen, če se naročitelj in tretja oseba tako dogovorita. Nepremičninske družbe pa v pogojih prodaje kar same postavljajo pogoj delitve plačila na obe pogodbeni stranki, kar je v nasprotju z zakonom. Kot nepošten pogoj se šteje tudi avtomatično podaljševanje trajanja pogodbe, kar je ravno tako v nasprotju z zakonom.

Zaradi kršitev določb 24. člena Zakona o varstvu potrošnikov, ki taksativno določa, kdaj gre za nepoštena pogodbeni pogoje, so bile v večini primerov ugotovljene zgolj manjše nepravilnosti ali pomanjkljivosti, vendar so bile slednje zaznane pri skoraj vseh pregledanih subjektih. Primeri nekaterih nepoštenih pogodbenih pogojev so:

- »V nobenem primeru podjetje XY, njen upravljavec in lastniki ne bodo odgovorni za kakršnokoli škodo, ki bi izvirala iz uporabe oziroma nezmožnosti uporabe tega spletnega mesta, vključno in brez omejitev glede izgubljenega prihodka ali pričakovanega dobička, izgube dobrega imena, izgube poslov, izgube podatkov, računalniške napake ali napačnega delovanja oziroma drugih škodnih dogodkov.«
- »Če je reklamacija neupravičena, plača uporabnik stroške reševanja reklamacije v skladu s cenikom.«
- »V primeru neupravičene reklamacije na strojno opremo v garancijskem roku, vam bomo zaračunali stroške diagnostike po veljavnem ceniku.«
- »Če podjetje ugotovi, da je uporabnik kršil določila teh splošnih pogojev, sklenjene pogodbe ali veljavnih predpisov, lahko odpove pogodbo s takojšnjim učinkom. V tem primeru se šteje, da odpoved pogodbe učinkuje z dnem oddaje pošte z odpovedjo.«
- »V kolikor član ne želi avtomatičnega podaljšanja veljavnosti pogodbe, mora podati pisno izjavo v roku 60 dni pred potekom veljavnosti pogodbe... Vloga za prekinitev se pošlje priporočeno po pošti vsaj šestdeset dni pred predvidenim koncem koriščenja uslug.«

- »Ne glede na ostala določila teh splošnih pogojev pa razen v primeru velike malomarnosti ali naklepa podjetja XY v nobenem primeru ne odgovarja za povzročeno škodo, ki presega zneske povračil, opisanih v Opisu nivoja storitev. V primeru, da nastala škoda ni posledica dogodkov, opisanih v Opisu nivoja storitev, je odgovornost podjetja omejena na vsoto zadnjih treh plačanih računov, ki jih je naročnik plačal za uporabo njegovih storitev.«
- »Naročnik je v skladu s splošnimi pravili odškodninske odgovornosti odgovoren za vso škodo, ki jo povzroči podjetju XY z ravnanji, ki so v nasprotju s temi splošnimi pogoji poslovanja, navodili podjetja ali proizvajalcev opreme ali veljavno zakonodajo oziroma predpisi.«
- »Pri zavarovalnem primeru po kombinaciji K delnega avtomobilskega kaska je zavarovalnica dolžna plačati zavarovalnino šele po preteku 30 dni od dneva, ko je zavarovanec zavarovalni primer prijavil policiji.«
- »Zavarovanje krije stroške najema osebnega avtomobila v izposojevalnici, pooblaščen s strani zavarovalnice, za čas potrebnega popravila zavarovančevega avtomobila, ki ga določi zavarovalnica na podlagi tovarniških normativov. Za dan popravila se šteje osem delovnih ur, pri tem da se delovne ure nad osmimi urami oziroma nad mnogokratnikom osmih ur štejejo za naslednji delovni dan«.

V celotnem letu 2016 so tržni inšpektorji po vprašanju nepoštenih pogodbenih pogojev opravili 187 inšpekcijskih pregledov. Glede na to, da so bila podjetja v večini primerov že ob izvedbi nadzora pripravljena odpraviti ugotovljene kršitve oziroma nepravilnosti, saj Zakon o varstvu potrošnikov predvideva upravni ukrep prepovedi prodaje blaga in storitev do odprave nepravilnosti, so inšpektorji pretežno izrekli opozorila ZIN, s katerim se je podjetju naložilo odpravo nepravilnosti in rok za odpravo le-teh. Tako je bilo izrečenih 71 opozoril ZIN in 65 opozoril ZP-1. V 15 primerih so inšpektorji izdali upravno odločbo, s katero so prepovedali prodajo blaga oziroma storitev z uporabo nepoštenih pogodbenih pogojev, poleg tega pa jo bilo izdanih še 30 prekrškovnih odločb z izrekom predpisane globe ter 22 prekrškovnih odločb z izrekom opomina.

Po mnenju Tržnega inšpektorata RS je področje nepoštenih pogodbenih pogojev še vedno precej problematično, saj je število ugotovljenih kršitev, ne glede na vrsto storitev ali blaga, dokaj visoko. Podjetja še vedno uporabljajo nepoštene pogodbene pogoje, ki so zelo nedoločni in se lahko v vsakem primeru posebej tolmačijo v škodo potrošnika, ob tem pa ni mogoče spregledati, da je uporaba nepoštenih pogodbenih pogojev velikokrat posledica prepisovanja pogodbenih pogojev od konkurenčnega podjetja. Glede na navedeno bo potrebno tudi v letu 2017 spremljati to področje in preveriti urejenost tudi na katerem izmed drugih področij, kjer podjetja množično uporabljajo splošne pogoje poslovanja, ki urejajo pogodbene pravice med podjetjem in potrošnikom.

5.1.3. Sezonske razprodaje

V letu 2016 je na področju razprodaj prišlo do pomembne novosti. Trgovinska zbornica Slovenije je v mesecu novembru ukinila Pravila pri sezonskih razprodajah tekstilnega blaga in obutve, kar pomeni, da trgovci, po novem, pri uvedbi razprodaj niso več časovno omejeni glede uvedbe in trajanja razprodaj, še vedno pa morajo spoštovati predvsem 28. člen Zakona o varstvu potrošnikov, ki določa način objave razprodaje, označenost blaga s ceno pred znižanjem in znižano ceno ter pogoj, da najvišji odstotek znižanja zajema eno četrtno vrednosti blaga, ki je na razprodaji.

Čas uvedbe razprodaj bodo tako lahko trgovci, tako kot to velja za akcijske prodaje in druge oblike znižanja cen, določili sami, bodo pa pri tem morali upoštevati določbe veljavne zakonodaje.

Kljub ukinitvi Pravil pri sezonskih razprodajah tekstilnega blaga in obutve je pričakovati, da bodo trgovci, ker so potrošniki navajeni, da sta meseca januar in julij meseca razprodaj in popustov, kljub temu, da niso več vezani na rok uvedbe razprodaj, le-te vseeno uvedli v začetku januarja in julija, poleg ostalih oblik znižanja cen (akcije, popusti, znižanja ipd.), zato bo Tržni inšpektorat RS tudi v prihodnje v teh mesecih opravljal aktivne nadzore spoštovanja zakonodaje. Ti nadzori se bodo, tako kot pretekla leta, opravljali skupaj z nadzori označevanja tekstilnih izdelkov s surovinsko sestavo v slovenskem jeziku in označevanja obutve s piktogrami oziroma pisnimi oznakami glavnih sestavnih delov obutve.

So pa tržni inšpektorji v letu 2016 v okviru zimskih in poletnih razprodaj opravili 463 (426 v letu 2015) inšpekcijskih pregledov, pri čemer je bilo, kot že nekaj zadnjih let pred tem, ugotovljeno, da se je velika večina trgovcev odločila za nudenje drugih oblik prodaje tekstilnega blaga in obutve po znižanih cenah potrošnikom (akcije, popusti, znižanja ipd.) in ne uvedbo razprodaje.

Pri pregledih so bile z vidika ponujanja znižanih cen blaga ugotovljene predvsem manjše pomanjkljivosti oziroma kršitve Zakona o varstvu potrošnikov in Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (npr. trgovec ni časovno opredelil akcije, pri prodaji zunaj prodajalne trgovec ni označil firme in sedeža, trgovec na letaku, ki je oglaševal prodajo po znižanih cenah, ni navedel podatkov o svojem podjetju, trgovec za manjše število izdelkov ni označil cene).

Tržni inšpektorji so zaradi zgoraj navedenih kršitev ukrepali predvsem z izdajo opozoril ZIN, saj so bile nepravilnosti takoj odpravljene. Je pa bilo izdanih tudi 5 upravnih odločb, s katerimi so se prepovedale nepoštenne poslovne prakse, 35 opozoril ZP-1, 1 odločba z izrekom globe ter 2 opomina.

V letu 2016 se je v okviru opravljanja nadzora razprodaj in ostalih oblik znižanj vršil tudi nadzor v zvezi z uporabo slovenskega jezika. Več o ugotovitvah in sprejetih ukrepih si je mogoče prebrati v okviru poglavja »Slovenski jezik in jezika narodnih skupnosti«.

Tudi na podlagi letošnjega nadzora je mogoče zaključiti, da se trgovci za uvajanje razprodaj praktično ne odločajo več, ampak raje uvajajo druge oblike znižanj (popusti, akcije, znižanja ipd.). Tržni inšpektorji pri tem ugotavljajo določene kršitve, vendar pa se le-te večinoma takoj odpravijo, s čimer se zagotovi nadaljnje zakonito poslovanje.

5.1.4. Spletna prodaja

Spletna prodaja sodi med t. i. pogodbe na daljavo, ki jih Zakon o varstvu potrošnikov opredeljuje kot pogodbe, sklenjene med podjetjem in potrošnikom na podlagi organizirane prodaje na daljavo ali sistema opravljanja storitev brez istočasne fizične prisotnosti pogodbenih strank, ki ga vodi podjetje, ki za namen sklenitve uporablja izključno enega ali več sredstev za komuniciranje na daljavo vse do takrat in vključno s trenutkom, ko je pogodba sklenjena. Kot sredstva za komuniciranje na daljavo se po tem zakonu štejejo tista komunikacijska sredstva, ki omogočajo sklenitev pogodbe tako, da ni potrebna istočasna fizična prisotnost pogodbenih strank (npr. pisemske pošiljke in druge tiskovine, katalogi, telefonski pogovori, oglaševanje v tisku z naročilnico, televizijska prodaja, faksimile naprava, elektronska pošta, svetovni splet ali internet).

Na področju spletne prodaje tržni inšpektorji preverjajo predvsem spoštovanje določil Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno z vidika ustreznega statusa podjetja oziroma prigrasitve dejavnosti, določil Zakona o varstvu potrošnikov, ki veljajo za pogodbe, sklenjene na daljavo, določil Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi

poslovnimi praksami z vidika zavajajočih opustitev (npr. podjetje v spletni trgovini ne navede podatka, ki bi ga v skladu z zakonom moralo, kar predstavlja opustitev bistvene informacije za potrošnika), določil Zakona o elektronskem poslovanju na trgu, ki specifično urejajo področje elektronskega poslovanja na trgu, v letu 2016 pa tudi določil 32. člena Zakona o izvensodnem reševanju potrošniških sporov. V skladu s slednjim zakonom mora podjetje, če priznava določenega izvajalca izvensodnega reševanja potrošniških sporov, to navesti na svojih spletnih straneh in v pogojih poslovanja, oziroma mora podjetje, ki ne priznava nobenega izvajalca, to navesti na enak način. Hkrati morajo vsa podjetja, ki se ukvarjajo s spletno prodajo ali spletnimi storitvami, na svojih spletnih straneh dodatno objaviti tudi elektronsko povezavo na platformo za spletno reševanje potrošniških sporov.

Tržni inšpektorji so tako kot vsako leto tudi v letu 2016 poleg nadzora na podlagi prijav opravljali koordiniran nadzor opravljanja dejavnosti sklepanja pogodb na daljavo preko spleta s potrošniki, pri čemer je nadzor potekal od 30. 5. 2016 do 20. 6. 2016, pregledanih pa je bilo 30 spletnih trgovin. Skoraj v vseh primerih so bile ugotovljene nepravilnosti: podjetja potrošnikom niso posredovala vseh potrebnih informacij (npr. o odgovornosti prodajalca za stvarne napake na blagu) ali pa so bile te napačne (npr. napačen rok za odstop od pogodbe), funkcija, ki sproži naročilo, ni bila ustrezno označena z navedbo ipd. Prav tako so inšpektorji ugotovili, da podjetja niso spoštovala 32. člena Zakona o izvensodnem reševanju potrošniških sporov. Zaradi ugotovljenih kršitev je bilo izdanih 28 opozoril ZIN, s katerimi je bila podjetjem naložena odprava ugotovljenih kršitev. Podjetja so izdana opozorila spoštovala in pomanjkljivosti v postavljenem roku odpravila. Na podlagi navedenega so tržni inšpektorji kršitelje v okviru 23 že zaključenih prekrškovnih postopkov zgolj opozorili.

Prodaja preko spleta tako še vedno ostaja področje, kjer tržni inšpektorji v okviru koordiniranih nadzorov ugotovijo veliko kršitev, vendar pa gre v večini primerov za manjše pomanjkljivosti, kot je npr. odsotnost katerega od številnih podatkov, ki ga mora podjetje navesti na spletni strani oziroma v spletni trgovini. Na podlagi opozorila inšpektorjev večinoma podjetja že med samim pregledom ali pa takoj po tem pomanjkljivost odpravijo, ugotovljena kršitev pa je največkrat le posledica nezadostnega poznavanja predpisov oziroma nepoučenosti in ne namernega izogibanja določilom predpisov. Ker pa se ponujanja blaga in storitev preko spleta poslužuje vedno več podjetij, bo Tržni inšpektorat RS tudi v prihodnje izvajal koordinirane nadzore na tem področju.

Potrošnikom pred odločitvijo za nakup preko spleta sicer Tržni inšpektorat RS svetuje, da vedno najprej preverijo, kdo je ponudnik oglaševanega izdelka. Če podatkov o ponudniku na spletu sploh ni ali pa se le-ta nahaja v tujini (sploh v tretjih državah), naj dobro premislijo, ali bodo res opravili nakup, saj si bodo na ta način morda prihranili razočaranje in suho denarnico. Tako kot svetovni splet z današnjo tehnologijo omogoča hiter, a ne vedno zakonit način prodaje izdelkov, hkrati potrošnikom omogoča, da veliko informacij o ponudniku in ponujenih izdelkih pridobijo preko spleta in povprašajo za izkušnje na raznih forumih. Tržni inšpektorat RS toplo priporoča vsakomur, da te možnosti izkoristi, hkrati pa vabi k rednemu spremljanju svoje spletne strani, na katerih skuša opozarjati na sporne ponudbe, in spletne strani Varni na internetu (<https://www.varninainternetu.si/>), preko katere Slovenski center za posredovanje pri omrežnih incidentih SI-CERT uporabnike interneta seznaja z varno uporabo interneta.

Z namenom ozaveščanja potrošnikov pa je Tržni inšpektorat RS oktobra sodeloval v mesecu kibervarnosti, ko so v vseh državah članicah Evropske unije potekale kampanje ozaveščanja o pomembnosti kibernetске (spletne) varnosti. V Sloveniji so na številne pasti, ki prežijo na potrošnike pri spletnem nakupovanju, skupaj opozarjali SI-CERT, Evropski potrošniški center, Javna agencija za zdravila in medicinske pripomočke ter Tržni inšpektorat RS.

5.1.5. Reševanje reklamacij in prijave potrošnikov

Na Tržni inšpektorat RS se obrne veliko potrošnikov, ki običajno iščejo pomoč pri reševanju svoje reklamacije, velikokrat pa podajo tudi prijavo zoper podjetje. Prijave se največkrat nanašajo na zavajajoče oglaševanje, previsoke stroške opomina, neupravičeno zaračunane stroške opomina, neizplačila obresti na predplačilo, neizdajanje računov, različne cene na izdelku in računu, poslovanje v tujem jeziku, neizdajo garancijskega lista za rabljeno vozilo, poslovanje upravnikov, razdeljevanje stroškov toplotne energije v večstanovanjskih stavbah, nakup stanovanja, opravljanje dimnikarskih storitev ipd.

Če se ugotovi, da Tržni inšpektorat RS ni pristojen za obravnavanje posamezne prijave, jo odstopi v reševanje pristojnemu organu. Če te možnosti ni, se potrošnika seznani, da lahko svoje pravice uveljavlja pred sodiščem oziroma pred drugim pristojnim organom oziroma institucijo.

Na podlagi zaprosil potrošnikov za pomoč pri reševanju njihovih sporov s podjetjem se, kadar gre za uveljavljanje reklamacijskih zahtevkov, seveda ob utemeljenih zahtevkih, zagotavlja spoštovanje potrošnikovih pravic. Pri tem se opaža, da potrošniki še vedno ne ločijo reklamacije iz naslova odgovornosti prodajalca za stvarne napake in reklamacije iz naslova garancije. Slednje je zelo pomembno, saj gre za dva različna instituta, v okviru katerih ima potrošnik možnost uveljavljanja različnih zahtevkov, prav tako pa so tudi drugačne pristojnosti Tržnega inšpektorata RS. V primeru uveljavljanja stvarne napake ob izpolnjenih predpisanih predpostavkah, lahko namreč tržni inšpektor izda odločbo, s katero podjetju naloži, da potrošnikovemu zahtevku ugodí. Tega pa ne more storiti pri uveljavljanju garancijskih zahtevkov. Na tem področju namreč zakonodaja ne daje tržnemu inšpektorju podlage za izdajo upravne odločbe, s katero bi podjetje prisililo k spoštovanju in uresničitvi potrošnikovih pravic, pač pa lahko zoper garanta ukrepa zgolj z izrekom globe. Na tem področju je tako še kako pomembno dejstvo, da se večina reklamacij reši zgolj s posredovanjem tržnega inšpektorja, s čimer se zagotovi reševanje tudi tistih reklamacij, ki jih sicer ne bi bilo mogoče rešiti s prisilnim ukrepanjem in bi potrošniku preostala le še sodna pot za uveljavljanje njegovih pravic. Le-ta pa ravno zaradi specifičnosti potrošniških sporov ni najbolj primerna. Potrošniki tudi ne poznajo zakonodaje v zvezi s stvarno napako ali pa je za njih enostavneje, da se najprej obrnejo za pomoč na Tržni inšpektorat RS, namesto da bi reklamacijo najprej prijavili trgovcu in šele, če bi bila reklamacija neupravičeno zavrnjena, na Tržni inšpektorat RS.

Reklamacije, ki jih prejme Tržni inšpektorat RS, se sicer nanašajo na različno blago in storitve, najpogostejše pa so zagotovo reklamacije različnih tehničnih izdelkov. Pogoste so tudi reklamacije oblačil in obutve, pri obravnavi katerih pa se večkrat izkaže, da ne gre za napake na blagu, pač pa za posledico obrabe oziroma nepravilne uporabe. Med reklamacijami storitev so pogoste reklamacije storitev obrtnikov in storitev turističnih agencij.

Leta 2016 je Tržni inšpektorat RS v okviru inšpekcijskih postopkov obravnaval 124 (164 v letu 2015) reklamacij potrošnikov.

V primerih, ko podjetje v okviru dane garancije ni izpolnilo zakonsko določenih obveznosti (zagotovitev popravila v predpisanem roku oziroma zamenjava okvarjenega izdelka z novim, brezhibnim izdelkom), so tržni inšpektorji kršiteljem tudi v letu 2016 izrekli predvsem opozorila.

V primerih reševanja reklamacij iz naslova odgovornosti za stvarne napake oziroma nepravilno opravljene storitve so tržni inšpektorji zaradi nespoštovanja zakonskih določil, ki določajo pravice potrošnikov in obveznosti podjetij, izdali 17 (prav toliko tudi v letu 2015) upravnih odločb, s katerimi so podjetjem naložili, da ugodijo potrošnikovemu zahtevku,

kadar napaka oziroma nepravilnost ni bila sporna. Ker podjetje ni ugodilo potrošnikovemu zahtevku iz naslova stvarne napake, kljub temu, da napaka ni bila sporna, so inšpektorji izrekli tudi prekrškovne ukrepe, in sicer so v 4 (1 v letu 2015) primerih izrekli globo, v 13 (4 v letu 2015) primerih opomin, v 17 (15 v letu 2015) primerih pa so zavezancem izrekli le opozorilo ZP-1. Ker podjetje ni odgovorilo na potrošnikov zahtevek v predpisanem roku, so inšpektorji v 4 (1 v letu 2015) primerih podjetju izrekli globo, v 5 (6 v letu 2015) primerih opomin in v 9 (8 v letu 2015) primerih opozorilo ZP-1.

Z željo po hitrejšem in učinkovitejšem reševanju reklamacij potrošnikov Tržni inšpektorat RS v primerih, ko gre npr. za (ne)dobavo blaga ali ko je trgovec priznal stvarno napako, pa reklamacije kljub temu ne reši v primernem roku, sicer zavezanca najprej z dopisom pozove, da v roku 3 dni posreduje pojasnilo, kako namerava rešiti reklamacijo oziroma pojasnilo o nastali problematiki. Takšen način reševanja teh zadev se je izkazal za izredno učinkovit, saj se spori že na podlagi dopisa zavezancem v več kot 90 % rešijo v korist ene ali druge strani.

Tudi v letu 2016 je mogoče opaziti trend oglaševanja različnih t. i. medicinskih pripomočkov oziroma prehranskih dopolnil, ki se s strani tujih podjetij ponujajo slovenskim potrošnikom preko internetnih strani v slovenskem jeziku. Tržni inšpektorat RS je tudi z obveščanjem potrošnikov preko svoje spletne strani skušal opozoriti potrošnike na previdnost pri nakupih preko spletnih strani, kjer izdelke, pa čeprav v slovenskem jeziku, ponujajo podjetja s sedežem v tretji državi. Takšen nakup je namreč tvegan, saj ni nujno, da bo potrošnik izdelek sploh prejel, če ga bo prejel, pa mogoče ne bo ustrezal pričakovanjem potrošnika glede na opis, podan s strani ponudnika. Prav tako je uveljavljanje pravic potrošnikov zoper ponudnike iz tretjih držav zelo oteženo ali celo nemogoče, saj pristojnost Tržnega inšpektorata RS v takšnih primerih ni podana.

Tržni inšpektorji se pri svojem delu vse prevečkrat srečujejo z zavezanci in prijavitelji, ki imajo vsak svoja pričakovanja glede izida inšpekcijskega postopka ter zato pričakujejo, da bo inšpektor kljub zakonom ravnal v njihovo korist. Tako nekateri zavezanci ne želijo sodelovati v inšpekcijskih postopkih, se izogibajo nadzoru in ga na različne načine ovirajo, zaradi česar se trajanje postopkov po nepotrebnem podaljšuje. Prijavitelji pa po drugi strani pričakujejo, da bodo s pomočjo inšpekcije lahko razreševali osebne spore in zamere. Če v takšnem primeru prejmejo odgovor, da določena problematika ni v pristojnosti nadzora Tržnega inšpektorata RS (ali da gre za civilno zadevo, ki ni v pristojnosti nobene inšpekcije), tega ne želijo sprejeti in pošiljajo pritožbe zoper delo inšpektorjev na različne organe in institucije. Enako ravnaajo, če ugotovitve inšpekcijskega postopka niso v skladu z njihovimi pričakovanji.

5.1.6. Pogodbe, sklenjene izven poslovnih prostorov

Za pogodbo, sklenjeno zunaj poslovnih prostorov, Zakon o varstvu potrošnikov šteje pogodbo med podjetjem in potrošnikom, ki se sklene ob istočasni prisotnosti podjetja in potrošnika zunaj poslovnih prostorov podjetja, ali pogodba, za katero je potrošnik dal ponudbo za sklenitev ob istočasni prisotnosti podjetja in potrošnika zunaj poslovnih prostorov podjetja, ali pogodba, ki je sklenjena v poslovnih prostorih podjetja ali z uporabo sredstev za komuniciranje na daljavo takoj za tem, ko je bil potrošnik s strani podjetja ob njuni istočasni prisotnosti osebno obravnavan v prostorih, ki niso poslovni prostori podjetja, ali pogodba, ki se sklene med izletom, ki ga organizira podjetje z namenom ali učinkom trženja in prodaje blaga ali storitev. V primeru sklepanja pogodbe zunaj poslovnih prostorov Zakon o varstvu potrošnikov podjetju nalaga določene obveznosti (npr. obveznost po posredovanju določenih informacij pred sklenitvijo pogodbo), potrošniku pa daje posebne pravice, ki jih pri klasičnem oziroma običajnem

sklepanju prodajnih pogodb nima (npr. pravico do odstopa od pogodbe brez navedbe razloga).

Tržni inšpektorat RS se v okviru svojega nadzora srečuje z različnimi načini prodaje izven poslovnih prostorov, pri čemer prevladujeta prodaja po domovih potrošnikov s strani t. i. akviziterjev in sejemska prodaja oziroma prodaja na različnih stojnicah. Nadzor prodaje po domovih tržni inšpektorji povečini izvajajo na podlagi prejetih prijav potrošnikov, nadzor sejemske prodaje pa tako na podlagi prijav kot tudi v obliki koordiniranih nadzorov.

V letu 2016 je Tržni inšpektorat RS nadzor sejemske prodaje izvajal čez celo leto preko nadzorov sejmov po celotnem območju Slovenije, prav tako je nadzore vršil tudi na podlagi prejetih prijav. V okviru opravljenih nadzorov so tržni inšpektorji preverjali, če podjetja izpolnjujejo vse pogoje takšne prodaje. Tako so se nadzori opravljeni predvsem z vidika preverjanja spoštovanja določil Zakona o varstvu potrošnikov glede označevanja cen in posebnih pravil, ki veljajo pri sklepanju pogodb izven poslovnih prostorov, izdaje računov v skladu z določili Zakona o davčnem potrjevanju računov, soglasja za prodajo, označenosti stojnic in prisotnosti podatkov o stanju blaga v skladu z določili Zakona o trgovini, kot tudi ustreznosti registrirane dejavnosti upoštevajoč določila Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno.

Od konca aprila do konca avgusta 2016 so tržni inšpektorji na območju celotne Slovenije, kot že več let prej, opravljeni nadzor nad prodajo sadja in zelenjave na stojnicah ob cestah, v okviru katerega je bilo opravljenih 192 inšpekcijskih pregledov. Pomanjkljivosti so bile ugotovljene tako pri označitvi prodajnih mest, zagotavljanju podatkov o stanju blaga, soglasju za prodajo, kot tudi pri označevanju cen in izdajanju računov. Zaradi ugotovljenih nepravilnosti je bilo izrečenih 35 upravnih odločb (od tega 23, ker ni bilo ustreznega soglasja) in 54 opozoril ZIN, s katerimi se je zavezancem naložila odprava nepravilnosti. Hkrati je bilo v prekrškovnih postopkih kršiteljem izdanih 19 plačilnih nalogov, 11 odločb o prekršku z izrekom globe in 5 odločb z izrekom opomina. Kršiteljem, ki so manjše nepravilnosti nemudoma odpravili, je bilo izrečenih 54 opozoril ZP-1.

Pred Dnevom spomina na mrtve se je izvajal poostren nadzor nad prodajo cvetja, cvetličnih aranžmajev in sveč zunaj prodajaln (na tržnicah in v okolici pokopališč). Opravljenih je bilo 143 inšpekcijskih pregledov, pri čemer je bilo skupaj ugotovljenih 38 kršitev in sicer v zvezi z označitvijo prodajnega mesta, zagotavljanjem podatkov o blagu, soglasjem za prodajo, označitvijo cen, pomanjkljivo registracijo in odsotnostjo obvestila o obveznosti izdaje računa. Izrečenih je bilo 31 opozoril ZIN in 20 opozoril ZP-1 ter izdan 1 opomin.

Glede na pojasnila resornega ministrstva je potrebo poleg soglasja lastnika oziroma pooblaščenega upravljavca prostora za prodajo na premičnih stojnicah, prodajo s potujočo prodajalno ali prodajo s prodajnimi avtomati, pridobiti tudi soglasje lokalne skupnosti. Ker tako prodajalci kot tudi nekatere lokalne skupnosti niso bili seznanjeni z obveznostjo po pridobitvi/izdaji soglasja lokalne skupnosti, je bilo Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo zaproseno oziroma predlagano, da s svojim tolmačenjem glede soglasja lokalne skupnosti seznani tako lokalne skupnosti kot tudi prodajalce. Nekatere lokalne skupnosti namreč nimajo sprejetih aktov, v katerih bi bila določena mesta za ta način prodaje.

Skozi celo leto so se na sejmihi nadzirali tudi določeni neživilski proizvodi in sicer z vidika prilagajanja navodil za uporabo in garancijskih listov, kjer je to zakonsko predpisano. Poudarek je bil na morebitnem ponujanju in prodajanju elektronskih sveč in njihovih vložkov ter akumulatorskih in baterijskih vložkov, air softov (replike strelnega orožja, pištole ali puške, ki delujejo z uporabo stisnjenega zraka ali plina) ter proizvodov, ki se jih

ne sme tržiti (kovinski rezalni cepci za prenosne ročne obrezovalnike grmičevja, neobičajni vžigalniki in motilci signala). Pri baterijah in akumulatorjih se je kontroliralo označevanje posameznih vrst baterij in akumulatorjev. Proizvajalci vseh vrst baterij morajo namreč zagotoviti, da so le te označene z znakom prečrtanega zabojnika ter glede namena uporabe. Prenosne in avtomobilske baterije in akumulatorji pa morajo imeti navedeno tudi zmogljivost električnega vira. Air softe morajo pri trženju spremljati navodila za uporabo, ki morajo biti za potrošnika lahko razumljiva in mu morajo omogočati pravilno uporabo izdelka. Kadar je blago namenjeno prodaji v Sloveniji, mora biti navodilo za uporabo v celoti v slovenskem jeziku. Ker so air softi namenjeni športnim aktivnostim v prostem času, je za te proizvode potrebno izdati tudi garancijske liste, ki morajo biti izročeni potrošnikom ob nakupu. Na sejnih inšpektorji niso zasledili proizvodov, ki se ne smejo prodajati, kot so kovinski rezalni cepci za prenosne ročne obrezovalnike grmičevja, neobičajni vžigalniki in motilci signala. Zaradi še vedno ugotovljenih precej kršitev na tem področju, bo potrebno poostren nadzor na stojnicah opravljati tudi v prihodnje. Še vedno se namreč pojavljajo prodajalci brez soglasja na neprimernih mestih, za prodano blago ne izdajo računa, nimajo podatkov o blagu ali imajo pomanjkljivo označene cene. Po drugi strani pa kljub temu, da se v tem trenutku proizvodi, ki se ne smejo prodajati, dejansko ne prodajajo, je potrebno zagotoviti, da bo tako ostalo tudi v prihodnje.

5.1.7. Sklepanje pogodb o časovnem zakupu

Tržni inšpektorji so v pomladnem času izvajali nadzor nad sklepanjem pogodb o časovnem zakupu, dolgoročnem počitniškem proizvodu, nadaljnji prodaji in zamenjavi, kot so določene v Zakonu o varstvu potrošnikov in podrobneje opredeljene v 7. poglavju tega zakona.

To področje še ni bilo predmet planiranega nadzora Tržnega inšpektorata RS, saj na tem področju ni veliko prijav potrošnikov oziroma ni veliko podjetij, ki bi se ukvarjala s časovnim zakupom. Vendar pa se vsake toliko časa pojavi kakšen subjekt, ki poskuša preko prodaje drugih produktov potrošnike privabiti k sklepanju pogodb o časovnem zakupu, ki pa ni nujno, da se sklepajo v Sloveniji, temveč na samih destinacijah v tujini.

Tržni inšpektorji so na območju celotne Slovenije opravili 24 inšpekcijskih pregledov, pri čemer v nobenem primeru ni bilo ugotovljeno, da bi podjetja (šlo je predvsem za turistične agencije) tržila tovrstne produkte.

Tržni inšpektorat RS bo kljub temu tudi v bodoče pozornost namenjal morebitnemu pojavu ponudbe tovrstnih produktov s strani zavezancev v Sloveniji.

5.2. POTROŠNIŠKI KREDITI

Eden od bolj pomembnih nadzorov v letu 2016, ki ga je Tržni inšpektorat RS izvajal, je bil nadzor nad potrošniškim kreditiranjem. Nadzor se je izvajal na podlagi prijav potrošnikov in drugih organov, ter na podlagi sprejetega programa nadzorov za leto 2016.

Pravna podlaga za izvajanje nadzorov in ukrepanje:

- Zakon o potrošniških kreditih,
- Pravilnik o pogojih za opravljanje storitev potrošniškega kreditiranja ,
- Pravilnik o pogojih, ki jih mora izpolnjevati kreditni posrednik,
- Pravilnik o poročanju dajalcev kreditov o sklenjenih kreditnih pogodbah,
- Pravilnik o vsebini predhodnih informacij in obrazcih za predhodne informacije o potrošniških kreditih,

- Povprečne učinkovite obrestne mere potrošniških kreditov bank in hranilnic,
- Zakon o varstvu potrošnikov,
- Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami,
- Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno.

Predmet nadzora so bili dajalci kredita, ki dajejo ali obljublajo, da bodo dali potrošniku kredit v okviru svoje dejavnosti, poslovanja ali poklica. Podlaga za določitev zavezancev nadzora so bili rezultati v preteklem obdobju izvedenih nadzorov, nove prijave potrošnikov, in tudi seznam kreditodajalcev, kateri je objavljen na spletni strani Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo in se nanaša na imetnike dovoljenja za potrošniško kreditiranje.

Zaradi preteklega relativno uspešnega dela slovenskih organov pregona, vključno z delom Tržnega inšpektorata RS, se je stanje na področju potrošniškega kreditiranja izboljšalo, vendar se še vedno pojavljajo dajalci kreditov, ki se na različne načine skušajo izogniti nadzoru ali določbam Zakona o potrošniških kreditih. Takšni so predvsem tuji dajalci kreditov, ki ne izkazujejo dovoljenja pristojnega ministrstva za opravljanje potrošniškega kreditiranja, v Sloveniji pa nastopajo preko kreditnih posrednikov ali drugačnih oblik poslovnih partnerstev (s tem se želijo izogniti zelo zahtevnim kadrovskim, prostorskim in organizacijskim pogojem za opravljanje dejavnosti), nekaj pa je tudi družb, ki se že vrsto let ukvarjajo s posojanjem denarja in iščejo vedno nove načine posojanja denarja. Pojavljajo pa se vse številčnejši primeri, ko zavezanec v primeru ugotovljenih kršitev dejavnost prenese na drugo družbo, v zvezi s katero je v novem inšpekcijskem postopku potrebno ponovno ugotavljati kršitve Zakona o potrošniških kreditih.

Zaradi vsega navedenega je Tržni inšpektorat RS tudi v letu 2016 izvajal nadzor na tem področju, saj je od pravilnosti in zakonitosti poslovanja odvisen tako ekonomski kot tudi socialni položaj potrošnikov. Kljub zelo uspešnemu delu tržnih inšpektorjev pa običajno le-ti ne morejo preprečiti vseh sklenjenih pogodb, ki jih potrošniki sklepajo zaradi svojega slabega materialnega položaja, v želji premostiti finančne težave, ki nastajajo zaradi nenadnih potreb po denarju in ne nazadnje zaradi pomanjkanja informacij o posameznem dajalcu kreditov. V takšnih primerih so te družbe, ki ponujajo takojšnjo gotovino »na roke« v trenutku odrešitelj, šele po določenem času pa se marsikateri potrošnik zave, da bo bistveno preplačal svoje posojilo.

Tako je Tržni inšpektorat RS pri nadzoru ugotavljal predvsem, ali zavezanci spoštujejo materialna določila Zakona o potrošniških kreditih in sicer: ali ima dajalec kreditov dovoljenje Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo za opravljanje storitev potrošniškega kreditiranja in ustrezno nalepko, s katero izkazuje pridobitev takšnega dovoljenja; ali kreditna pogodba vsebuje vse predpisane sestavine kot jih določa zakon; ali dajalec kredita izračunava učinkovito obrestno mero ali skupne stroške kredita skladno z zakonom; ali s kreditno pogodbo dogovorjena učinkovita obrestna mera ostaja v obsegu najvišje še dopustne učinkovite obrestne mere kot to določa zakon; ali dajalec kreditov in kreditni posrednik izpolnjujejo pogoje, ki jih morajo sicer izpolnjevati po veljavnih predpisih; ali imajo oglasi, s katerimi se ponuja kredit ali posredovanje pri pridobitvi kredita, predpisano obvezno vsebino; ali gospodarska družba posluje na način, s katerim se skuša izogniti določbam veljavnih predpisov na področju potrošniškega kreditiranja; ali z oglaševanjem in označevanjem svojega produkta zavaja potrošnika. Poleg navedenih bistvenih pogojev, se pri nadzorih preverjajo tudi izpolnjevanje drugih določb Zakona o potrošniških kreditih.

Na podlagi sprejetega programa nadzorov za leto 2016 so tržni inšpektorji izvedli poostren nadzor nad dajalci kreditov in njihovimi kreditnimi posredniki, ki niso banke ali hranilnice. Pri nadzoru se je poleg spoštovanja določb Zakona o potrošniških kreditih, preverilo

poslovanje dajalcev kredita tudi iz vidika spoštovanja določb Zakona o varstvu potrošnikov in Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami.

V času od 19. 9. 2016 do 21. 10. 2016 do je bilo na območju celotne Slovenije opravljenih 44 inšpekcijskih pregledov. 10 pregledov je bilo opravljenih še naknadno na podlagi predloženih dokazil. Z vidika spoštovanja določb Zakona o potrošniških kreditih so bile ugotovljene nepravilnosti pri izpolnjevanju pogojev za dajalca kreditov oziroma kreditnega posrednika, pri oglaševanju v zvezi s kreditnimi pogodbami, ker potrošnikom niso bile zagotovljene predhodne informacije, zaradi izogibanja določb zakona, pri poročanju in glede vsebine in hrambe potrošniških kreditnih pogodb. Z vidika spoštovanja določb Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami so bile pri nekaterih dajalcih kreditov ugotovljene prepovedane nepoštene poslovne prakse. Ugotovljeno je namreč bilo, da so ta podjetja potrošnikom v primeru neizpolnjevanja obveznosti iz kreditnih pogodb zaračunavala mesečne obveznosti za vodenje in preračun posojila, ki so bistveno presegala vrednost zaračunanih zamudnih obresti.

Zaradi ugotovljenih nepravilnosti so bili za odpravo nepravilnosti izrečeni upravni in prekrškovni ukrepi in sicer je bilo izrečenih 10 opozoril ZIN, 8 opozoril ZP-1, izdane so bile 3 odločbe v prekrškovnem postopku z izrekom opomina, v dveh primerih, pa je postopek o prekršku še v teku. Zaradi kršitev določb Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami sta bili izdani 2 odločbi o prepovedi agresivne poslovne prakse in 2 odločbi o prekršku z izrekom globe. Zoper obe sta bili vloženi zahtevi za sodno varstvo, o katerih sodišče še ni odločilo. Pri nadzoru so bile ugotovljene tudi nepravilnosti iz pristojnosti drugih organov, katerim so bile posredovane ugotovitve.

Ker je pri zavezancih včasih nemogoče pridobiti zahtevane podatke in dokazila o sklenjenih pogodbah, ali le-teh ni v poslovnih prostorih dajalca kredita, ali pa pogodbe o potrošniškem kreditu nimajo imena potrošnika (kar je bilo ugotovljeno pri enem zavezancu), ali pa zavezanec preprosto ne želi sodelovati v postopku in tvega izrek globe v višini 12.500,00 EUR, so v večini primerov najbolj kredibilne informacije o nepravilnostih ravno prijave potrošnikov. Iz teh prijav je mogoče ugotoviti, da tudi pogodba in način poslovanja kreditodajalca, ki sama po sebi na podlagi dokumentov mogoče nista napačna ali nezakonita, ne ustreza pa dejanskemu stanju, katero predstavlja kršitev obstoječih predpisov. Tako je bilo v več primerih ugotovljeno, da dajalec kredita sklepa pogodbe z ročnostjo do enega meseca in brez obresti, kar je izjema po Zakonu o potrošniških kreditih, dejansko pa se podjetje s potrošnikom dogovori za ročnost več mesecev, kar bistveno spremeni pogoje kredita in dovoljeno efektivno obrestno mero, že v začetku pa pogojuje obstoj prvega pogoja za to dejavnost, dovoljenje za opravljanje potrošniškega kreditiranja. Ugotovljeni so bili tudi primeri, ko podjetje prodaja vrednostne bone, nato poskrbi za odkup tega bona, potrošnik prejme gotovino, razlika med nakupno in prodajno vrednostjo pa predstavlja strošek kredita. Tudi v tem primeru se je podjetje, ki nima dovoljenja za opravljanje potrošniškega kreditiranja, skušalo izogniti določbam Zakona o potrošniških kreditih tako, da je potrošnikom ponudilo nov produkt - nakup vrednostnih bonov, ki dejansko pomeni posojilo, vendar kot tako ni nikjer predstavljeno. Podobno je podjetje izvajalo pri prodaji in odkupu zlata, kjer je podjetje razliko med nakupno in prodajno vrednostjo zlata štelo kot strošek kredita.

V celem letu 2016 so tržni inšpektorji na podlagi Zakona o potrošniških kreditih opravili 126 inšpekcijskih pregledov (82 leta 2015), od tega 4 preglede v izvršilnem postopku (1 v letu 2015). Pri tem je bilo zaradi ugotovljenih kršitev določil Zakona o potrošniških kreditih izdanih 9 upravnih ukrepov (6 leta 2015) in 10 odločb o prekršku (16 leta 2015). V 8 primerih ugotovljenih kršitev so tržni inšpektorji ob upoštevanju narave in teže storjenega prekrška kršiteljem izrekli opozorilo ZP-1. Poleg kršitev Zakona o potrošniških kreditih pa so bile ugotovljene tudi kršitve drugih predpisov, predvsem Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami.

Kljub vsem težavam se je stanje na področju potrošniškega kreditiranja izboljšalo, temu stanju pa je zagotovo prispeval prispevek države (Policije, Vrhovnega državnega tožilstva RS, Tržnega inšpektorata RS, Finančne uprave RS in Zveze potrošnikov Slovenije), da se različne anomalije odpravijo in preprečijo. V ta namen si potrošnik na brezplačni telefonski številki Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo (št. 080/ 8899) ali na Tržnem inšpektoratu RS lahko pridobi potrebne informacije o kredibilnosti dajalca kredita ali o zakonitosti pogojev kreditiranja. Vse več pa je o posameznih ponudnikih kreditov tudi informacij na spletu.

5.3. NADZOR SKLADNOSTI PROIZVODOV S TEHNIČNIMI PREDPISI

Pravna podlaga za izvajanje nadzorov in ukrepanje na področju skladnosti proizvodov s tehničnimi predpisi so:

- ♦ Zakon o splošni varnosti proizvodov,
- ♦ Uredba o načinu mednarodne izmenjave informacij o ukrepih in dejanjih, ki omejujejo trgovanje s proizvodi,
- ♦ Pravilnik o obliki in vsebini obvestila o nevarnem proizvodu,
- ♦ Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti,
- ♦ Pravilnik o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej,
- ♦ Pravilnik o elektromagnetni združljivosti (EMC),
- ♦ Pravilnik o radijski opremi,
- ♦ Pravilnik o osebni varovalni opremi,
- ♦ Pravilnik o varnosti strojev,
- ♦ Pravilnik o plinskih napravah,
- ♦ Pravilnik o aerosolnih razpršilnikih
- ♦ Pravilnik o označevanju materialov, ki se uporabljajo za glavne sestavne dele obutve, namenjene prodaji potrošnikom,
- ♦ Zakon o gradbenih proizvodih,
- ♦ Uredba (EU) št. 305/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. 3. 2011 o določitvi usklajenih pogojev za trženje gradbenih proizvodov in razveljavitvi Direktive sveta 89/106/EGS,
- ♦ Zakon o varstvu okolja,
- ♦ Uredba o ravnanju z odpadno električno in elektronsko opremo,
- ♦ Uredba o ravnanju z baterijami in akumulatorji ter odpadnimi baterijami in akumulatorji,
- ♦ Uredba o informacijah o varčnosti porabe goriva, emisijah ogljikovega dioksida in emisijah onesnaževal zunanjega zraka, ki so na voljo potrošnikom o novih osebnih avtomobilih,
- ♦ Energetski zakon,
- ♦ Uredba o označevanju proizvodov, povezanih z energijo, glede rabe energije in drugih virov,
- ♦ Uredba o tehničnih zahtevah za okoljsko primerno zasnovo proizvodov, povezanih z energijo,
- ♦ Uredba (ES) št. 765/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. 7. 2008 o določitvi zahtev za akreditacijo in nadzor trga v zvezi s trženjem proizvodov ter razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 339/93,
- ♦ Uredba (ES) št. 764/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o določitvi postopkov za uporabo nekaterih nacionalnih tehničnih pravil za proizvode, ki se zakonito tržijo v drugi državi članici in o razveljavitvi Odločbe št. 3052/95/ES.

Z uveljavitvijo tehničnih predpisov, ki prevzemajo določbe direktiv, ki temeljijo na usmeritvah t. i. »novega pristopa« k tehnični harmonizaciji in standardom in »globalnega

pristopa« k ugotavljanju skladnosti, se je spremenil tudi način nadzora skladnosti proizvodov z zahtevami, ki so določene s temi predpisi. Razlog je v tem, da se sistem izkazovanja skladnosti spreminja tako, da vsak proizvajalec skladnost proizvoda, ki ga je dal na trg, načeloma potrjuje sam z izdajo ES izjave o skladnosti in znakom skladnosti in ne nujno s posameznimi listinami, ki jih obvezno izda tretja stranka. To pa pomeni, da se nadzorstvo pristojnih državnih organov nad izpolnjevanjem tehničnih zahtev izvaja potem, ko je proizvod že dan na trg kot skladen. Dodatne zahteve v zvezi z izvajanjem nadzora pa je prinesla tudi uveljavitev Uredbe (ES) št. 765/2008.

Glede na predpisane načine ugotavljanja in potrjevanja skladnosti ter označevanja proizvodov, preden so ti dani na trg, se je načrtovan in koordiniran nadzor na trgu vršil predvsem v treh smereh:

- Nadzor prilaganja predpisanih listin in označevanja proizvodov, kar se preverja z metodo t. i. administrativnega nadzora, ki obsega nadzor označevanja proizvodov s predpisanimi znaki skladnosti in drugimi oznakami (npr. označevanje z znakom o obveznem ločenem zbiranju odpadne opreme) ter prilaganja navodil, listin o skladnosti ter drugih predpisanih dokumentov. V ta nadzor, ki praviloma poteka na celotnem območju Slovenije istočasno, je vključena širša strokovna skupina inšpektorjev s tehnično izobrazbo.
- Nadzor izvedbe predpisanega postopka ugotavljanja skladnosti, izdelave in hranjenja tehnične dokumentacije ter ES izjave o skladnosti v predpisanem obsegu in označevanja proizvodov ter izvajanja in dokumentiranja notranje kontrole proizvodnje, kar se preverja z metodo t.i. administrativnega nadzora. Tudi v ta nadzor je vključena širša strokovna skupina inšpektorjev s tehnično izobrazbo.
- Nadzor dejanskega izpolnjevanja varnostnih in drugih predpisanih zahtev iz ustreznih tehničnih predpisov, kar se preverja z metodo vzorčenja, je vključena ožja strokovna skupina inšpektorjev s tehnično izobrazbo. Pri tej vrsti nadzora se odvzamejo vzorci proizvodov, ki so bili kot skladni dani na trg, in se predajo na tehnične analize - pregled in preizkus glede izpolnjevanja predpisanih zahtev v usposobljenih preizkuševalnih laboratorijih.

Ugotovljene neskladnosti z zahtevami se razvrščajo v eno od naslednjih skupin:

- v okviru izvedenih pregledov in preskušanj ni bilo ugotovljenih neskladnosti;
- neskladen proizvod.

V okviru načrtovanih nadzorov nad izvajanjem tehničnih predpisov je bilo v t. i. administrativnih nadzorih skupno pregledanih 2881 različnih tipov proizvodov (1053 s področja splošne varnosti proizvodov, 592 elektrotehničnih proizvodov, 219 strojev, 838 s področja osebne varovalne opreme, 26 plinskih naprav, 26 gradbenih proizvodov, 72 radijskih naprav in 55 s področja energijskega označevanja). Največji delež proizvodov z ugotovljenimi nepravilnostmi predstavljajo otroška igrala v uporabi, katerih ustreznost so inšpektorji preverjali z uporabo standardiziranih kalibrov (69 % od vseh pregledanih tipov opreme). Najmanjši delež neskladnosti je bil ugotovljen na področju vrvic in vezalk na otroških oblačilih (9 % od vseh pregledanih tipov).

Na tehnične analize v usposobljenih laboratorijih je bilo predanih 14 elektrotehničnih proizvodov, 11 strojev, 14 proizvodov osebne varovalne opreme, 4 plinske naprave, 5 radijskih naprav, 2 aparata, pri katerih se je preizkušalo izpolnjevanje zahtev glede elektromagnetne združljivosti in 3 gradbene proizvode.

Skupaj je Tržni inšpektorat RS predal na analize 53 proizvodov, pri katerih so bile neskladnosti z zahtevami ugotovljene v 33 primerih (62,2 % od vseh odvzetih vzorcev). Pri jemanju vzorcev usmerjajo tržni inšpektorji pozornost na proizvode, za katere obstoja sum, da so neskladni z zahtevami, kar je tudi eden od razlogov za velik delež

neskladnosti, ki se vsakoletno ugotavlja. Za primerjavo, v letu 2015 so bile neskladnosti pri analiziranih proizvodih ugotovljene v 68,3 % pri skupno 79 odvzetih vzorcih.

V primeru ugotovljenih neskladnosti so tržni inšpektorji ukrepali v skladu s posameznimi zakonskimi pooblastili za izdajo odločbe, s katero so zavezancu odredili odpravo ugotovljenih neskladnosti, omejili oziroma prepovedali dajanje v promet, odredili umik neskladnih proizvodov iz prometa, pogojevali nadaljnje trženje proizvoda s predhodno izpolnitvijo pogojev, ki zagotovijo njegovo varnost in v primeru zelo nevarnih proizvodov odredili objavo obvestil o nevarnosti v časnikih oziroma odpoklic. Kršitelja so za storjeni prekršek kaznovali z izrekom globe na kraju storjenega prekrška z izdajo plačilnega naloga ali z izdajo odločbe o prekršku. V primeru prekrška neznatnega pomena so izrekli opozorilo ZP-1.

Na področju administrativnega nadzora tržni inšpektorji še vedno ugotavljajo, da nekaterim proizvodom niso priložena navodila za uporabo, da proizvodom niso priložene listine o skladnosti, kjer je to predpisano in da proizvodi niso označeni z opozorili v slovenskem jeziku. Stanje na posameznih področjih se v splošnem izboljšuje, čeprav obstajajo odstopanja. V primeru ponovljenega nadzora iste skupine proizvodov pa se delež proizvodov z ugotovljenimi nepravilnostmi praviloma zmanjša.

Poleg navedenega je Tržni inšpektorat RS opravljal kontrolo prisotnosti proizvodov na trgu na podlagi prejetih obvestil o nevarnih proizvodih iz sistema RAPEX, preko izmenjave informacij o zaščitnih klavzulah in sistema ICSMS ter na podlagi obvestil Finančne uprave RS o zadržanju sprostitve proizvodov v prosti promet.

Tržni inšpektorat RS je v letu 2016 od Finančne uprave RS prejel 59 pisnih obvestil o zadržanju sprostitve proizvodov v prost promet, od katerih je bilo v 22 primerih ugotovljeno, da gre za neskladne proizvode in sprostitev ni bila dovoljena, v 37 primerih pa neskladnosti niso bile ugotovljene in je bila izvedena sprostitev proizvodov v prost promet.

V letu 2016 je Tržni inšpektorat RS na slovenskem trgu skupno odkril 37 nevarnih proizvodov. Nekateri so bili odkriti v okviru preverjanja prisotnosti priglašanih nevarnih proizvodov v sistem RAPEX na slovenskem trgu, ostali pa so bili odkriti v okviru izvajanja rednega nadzora. Podatki o nevarnih proizvodih so objavljeni na spletnih straneh inšpektorata.

Nadzore opravljajo tržni inšpektorji, ki so usposobljeni za tehnični nadzor proizvodov na trgu, pred izvedbo nadzorov pa se organizirajo tudi usposabljanja, katera vodijo zaposleni na sedežu inšpektorata, ki je tudi koordinator takšnih skupnih nadzorov. Cilj Tržnega inšpektorata RS je, da so na trgu skladni proizvodi, za kar si tržni inšpektorji s svojim delom, kljub raznovrstnosti proizvodov, za katerih nadzor nad izpolnjevanjem zahtev so pristojni, nenehno prizadevajo. Uspešnost dela pa bi lahko še izboljšali, če bi imeli na voljo več sredstev za analize proizvodov in za dodatna usposabljanja inšpektorjev, vključno z možnostmi izmenjave dobrih praks nadzora s sorodnimi institucijami iz drugih držav.

Podrobnejši pregled po posameznih področjih sledi v nadaljevanju.

5.3.1. Proizvodi, za katera velja Zakon o splošni varnosti proizvodov

5.3.1.1. Otroška igrala

Tržni inšpektorat RS je že deveto leto nadaljeval s sistematskimi nadzori z lastnimi preskušanjem varnosti otroških igral in z administrativnimi nadzori otroških igral. Tržni

inšpektorji so izvedli nadzore varnosti otroških igral v uporabi po metodi preskušanja igral z merili na mestu vgrajenega igrala ter administrativne nadzore pri dobaviteljih igral.

Varnost otroških igral je posredno urejena z Zakonom o splošni varnosti proizvodov, ki opredeljuje pogoje, ki jih morajo izpolnjevati proizvodi, da so lahko varni dani na trg in v uporabo. Inšpekcijski nadzori so se izvajali na podlagi določb Zakona o splošni varnosti proizvodov v povezavi s standardi za otroška igrala: SIST EN 1176-1,2,3,4,5,6,7,10:2008 in SIST EN 1177:2008 ter SIST EN 13219:2009 ter SIST EN 14960:2007.

Tržni inšpektorat RS ima pristojnost za izvajanje nadzora in ukrepanja v primeru otroških igral in podlag, ki jih dobavitelji dajejo na trg (proizvajalci, uvozniki, distributerji) ter otroških igral v uporabi pri gospodarskih subjektih, ki plačno ali brezplačno nudijo uporabo igral v okviru opravljanja svoje poslovne dejavnosti (hoteli, gostinski obrati, turistične kmetije, trgovski centri, bencinske črpalke, vrt in drugi).

Inšpektorji so z nadzori igral v uporabi po metodi preskušanja z merili ugotavljali in preverjali varnostne zahteve za otroška igrala, ki lahko privedejo do nevarnosti poškodb uporabnikov (otrok) pri uporabi igral. Metode za preskušanje varnostnih zahtev določajo zgoraj navedeni standardi, zlasti ujemanje in zatikanje glave in vratu, obleke in prstov, predpisane konstrukcijske dimenzije igral, očitne nevarnosti igrala, zaščitne podlage pod in ob igralu. Prav tako so inšpektorji ugotavljali prisotnost igrač s CE oznakami, ki so namenjene za privatno uporabo in so za javno in skupinsko uporabo neustrezna »igrala«.

Administrativna nadzora sta bila izvedena pri 2 dobaviteljih, kjer so tržni inšpektorji preverjali administrativno zagotavljanje varnih igral, ki jih dajejo na trg. Pri enem proizvajalcu je bilo ugotovljeno, da navodila ne vsebujejo podatka in informacij o zaščitni podlagi za ublažitev morebitnega padca z igrala in podatkov o pregledih igral, kar je proizvajalec na podlagi inšpekcijskega poziva odpravil. Pri drugem, ki je oglaševal proizvodnjo otroških igral v poslovni reviji, pa je bilo ugotovljeno, da igral še ni dal na trg in da ima izdelan samo prototip igrala, na katerem so bile proizvajalcu predstavljene neskladnosti s standardi za igrala ter podane usmeritve glede izdelave varnih in skladnih igral.

Nadzor igral v uporabi je bil po metodi preskušanja opravljen pri 93 zavezancih, ki v okviru svoje dejavnosti omogočajo tudi dostop in uporabo otroških igral. Pri tem je bilo pregledanih in z merili preskušanih 196 otroških igral (leta 2015: 190 igral), od katerih je bilo zaznanih tudi 32 igrač, namenjenih le za individualno in domačo uporabo. V šestih primerih (3 frizerski saloni in 3 gostinski obrati) je bilo zaznanih 11 otroških igral, za katera so zavezanci izjavljali, da so namenjena le privatni, domači uporabi in ne za javno uporabo morebitnih gostov, potrošnikov. V enem primeru je bilo ugotovljeno, da je sklop otroških igral, nameščen na občinskem zemljišču in dan v uporabo bližnjemu vrtcu, vizualno ocenjen kot zelo nevaren, o čemer je bila pristojna oseba vrtca tudi seznanjena.

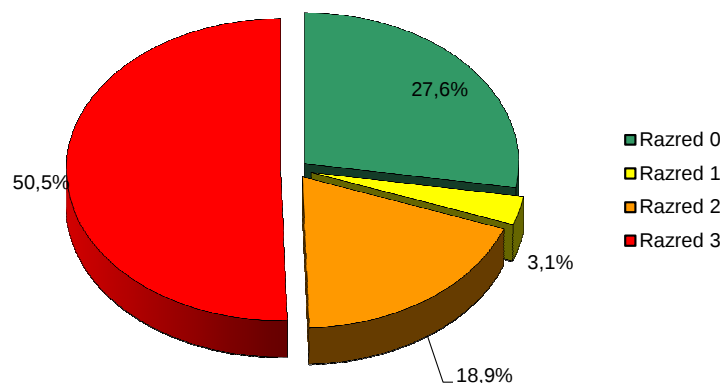
	2012	2013	2014	2015	2016
Število nadzorov	112	135	83	96	93
Skupno preizkušenih igral	238	268	167	190	196
Neustrezna, nevarna igrala (razred 2 in 3)	196	220	128	148	136
V odstotkih	82,2 %	82,0 %	76,6 %	77,9 %	69,4 %

Tabela 10: Ugotovitve izvedenih pregledov in preizkusov igral v uporabi zadnjih 5 let

Za ugotovljene neskladnosti z varnostnimi zahtevami, ki jih vsebujejo predpisi in tehnični standardi za nadzirana igrala, se nadzirana in z merili preizkušena otroška igrala uvrščajo v naslednje razrede R0, R1, R2 ali R3. 196 nadziranih otroških igral je bilo po preskušanjih

uvrščenih v naslednje razrede, pri čemer velja opozoriti, da so bila preizkušena in preverjena večinoma igrala, za katera je bilo ciljano pričakovati neustreznost, v večini primerov zaradi manjkajočih ali neustreznih podlag ob in pod igrali:

- Razred 0: 54 igral,
- Razred 1: 6 igral,
- Razred 2: 37 igral,
- Razred 3: 99 igral, od teh 32 igrač.

Slika 11: Rezultati preizkušanja varnosti otroških igral v uporabi

Vsi zavezanci (lastniki oziroma upravljavci otroških igral) so bili seznanjeni z varnostnimi zahtevami in ugotovitvami preskušanja igral ter pozvani k sodelovanju na način, da prostovoljno odpravijo ugotovljene nepravilnosti ali da preprečijo dostop in uporabo nevarnih igral.

70 zavezancev je imelo 160 igral, ki so bila uvrščene v razred 1, 2 ali 3, pri čemer je 68 zavezancev sledilo pozivu k odpravi nepravilnosti na način, da so za 158 (98,7 %) igral prostovoljno izvedli umik, popravilo ali zamenjavo igral ali podlag, ureditev dokumentacije ali preprečitev nadaljnega ponujanja nevarnih igral. Dvema zavezancema je bil z izdano upravno odločbo odrejen umik neskladnih in nevarnih igral, 40 zavezancem je bilo izrečeno opozorilo ZIN, 8 zavezancem pa je bilo namesto globe izrečeno opozorilo ZP-1.

5.3.1.1.1 Zaključek

Najpogostejše ugotovitve neustreznosti otroških igral so neredno vzdrževanje igral, posledično brez dokumentacije o rednih vizualnih pregledih igral, neprimerna ali premajhna površina zaščitne podloge, neustrezno temeljenje, neupoštevanje navodil o pravilni montaži, ustrezni podlagi, prisotnost igrač v javni uporabi in ne zavedanje možnih posledic nepreverjenih, lastno izdelanih ali nestrokovno montiranih igral. Največ nadziranih igral je neustreznih zaradi neustreznih ali manjkajočih podlog za ublažitev morebitnega padca z igrala, pri čemer se odstotek takšnih zadnja leta znižuje. Zavezanci sodelujejo z nadzornim organom in pristopijo k sanaciji igral ali umiku le-teh iz uporabe.

Tržni inšpektorat RS je v letih od 2008-2016 pri 695 zavezancih izvedel preskušanja 1403 otroških igral v uporabi in administrativne nadzore pri 57 dobaviteljih igral. Ker je še vedno prisotno kar veliko neustreznih otroških igral, se bo tudi v prihodnje izvajal nadzor otroških igral z namenom prisotnosti čim večjega števila varnih otroških igral.

5.3.1.2. [Nadzor otroške opreme](#)

Tržni inšpektorat RS je v mesecu juliju in avgustu 2016 vršil administrativni nadzor nad izpolnjevanjem zahtev za otroško opremo – varnostnimi pregradami ter zapirali za okna

in balkonska vrata. Pravno podlago za nadzor predstavljajo Zakon o splošni varnosti proizvodov, Odredba o seznamu standardov, ob uporabi katerih se domneva, da je proizvod varen v skladu z Zakonom o splošni varnosti proizvodov in Zakon o varstvu potrošnikov. Zakon o splošni varnosti proizvodov določa, da smejo proizvajalci dati na trg samo varne proizvode, da morajo biti potrošniki seznanjeni z ustreznimi informacijami, kar vključuje tudi ustrezna opozorila ter predpisuje obveznost zagotavljanja sledljivosti proizvodov z navedbo (na proizvodu ali njegovi embalaži) natančnih podatkov o proizvajalcu in proizvodu oziroma njegovi seriji, razen kadar je navedba upravičeno izpuščena. Tako je za proizvode, za katere velja omenjeni zakon, potrebno zagotavljati ustrezno sledljivost (npr. s trajno oznako imena oziroma blagovnim znakom ali drugim znakom razlikovanja, ki identificira proizvajalca in oznako oz. kodo, ki identificira proizvod).

Podrobneje so tehnične zahteve za varnostne pregrade določene v standardu SIST EN 1930:2012 Izdelki za otroke - Varnostne pregrade - Varnostne zahteve in preskusne metode ter zahteve za zapirala v standardu SIST EN 16281:2013 Izdelki za zaščito otrok - Zapirala za okna in balkonska vrata, ki jih potrošniki namestijo za varnost otrok - Varnostne zahteve in preskusne metode. Referenca obeh standardov je navedena v prilogi Odredbe o seznamu standardov, ob uporabi katerih se domneva, da je proizvod varen v skladu z Zakonom o splošni varnosti proizvodov.

Zakon o varstvu potrošnikov določa, da mora proizvajalec blagu priložiti navodilo za uporabo, vsebina navodila mora biti za potrošnika lahko razumljiva in mu mora omogočati pravilno uporabo izdelka. Navodilo za uporabo je dolžno priložiti tudi podjetje pri prodaji blaga potrošnikom. Isti zakon tudi določa, da mora podjetje za blago, ki je namenjeno prodaji potrošnikom v prodajalnah, zunaj prodajaln in prodaji blaga, sklenjeni s pogodbami na daljavo, izročiti označbe, certifikat, izjavo o skladnosti, garancijski list, navodilo za sestavo in uporabo, seznam pooblaščenih servisov oziroma druge spremne dokumente, če je s predpisom tako določeno. V skladu s Pravilnikom o blagu, za katero se izda garancija za brezhibno delovanje, obvezna izdaja garancije za varnostne pregrade in zapirala za okna in balkonska vrata ni predpisana. Možno pa je, da se proizvajalec oziroma druga oseba (garant) odloči, da poda t. i. prostovoljno garancijo.

Nadzor se je opravil tako v prodaji na drobno kot pri dobaviteljih, med katere se štejejo proizvajalci, uvozniki iz tretjih držav in (prvi) distributerji proizvodov na trg Slovenije iz enotnega trga Evropske unije. V prodajalni na drobno so bili predmet podrobnejšega pregleda tisti tipi proizvodov, pri kateri je ugotovljeno pomanjkljivo označevanje proizvoda in/ali pomanjkljivo označevanje embalaže z opozorilom in/ali navodila za uporabo niso v slovenskem jeziku in/ali garancijski list ne vsebuje vseh predpisanih podatkov. Za kontrolo se je uporabil kontrolni list, v katerem je razdelana tudi vsebina navodil glede na zahteve standarda in zahteve glede predpisane vsebine garancijskega lista (v primeru, da je bila podana prostovoljna garancija).

Skupno je bilo opravljenih 26 inšpekcijskih pregledov, od tega je bilo v 10 primerih ugotovljeno, da določeni subjekti tovrstnih proizvodov nimajo v prodaji. Tako je bila kontrola opravljena pri 10 prodajalcih na drobno in pri 6 distributerjih. Pri tem je bilo pregledanih 16 modelov opreme (15 varnostnih pregrad ter zapiralo za okna in balkonska vrata). Administrativne nepravilnosti glede oznak proizvodov so bile ugotovljene pri 2 modelih varnostnih pregrad, glede navodil pri 3 modelih pregrad in pri modelu zapirala ter nepravilnost glede garancijskega lista pri 1 varnostni pregradi. V 6 primerih je bil postopek ustavljen na zapisnik, zaradi ugotovljenih nepravilnosti pa so inšpektorji izdali 6 opozoril ZIN ter 4 opozorila ZP-1.

Nadzor je pokazal, da gre za skupino proizvodov, katera je v prodaji predvsem pri podjetjih, ki so specializirana za prodajo otroške opreme. V bodoče se bo nadzor te

skupine proizvodov izvajal predvsem na podlagi prijav oziroma drugih informacij, ki bi kazale na neskladnosti opreme z zahtevami (npr. prejeta obvestila iz sistema RAPEX) oziroma ob spremembi slovenskih tehničnih standardov, pripravljenih na podlagi evropskih, ki določajo zahteve za zadevno otroško opremo.

5.3.1.3. Kamin na biogorivo

Tržni inšpektorat RS je kot odziv na hujšo nesrečo v decembru 2016 opravil izredne, neplanirane nadzore varnostnih zahtev, ki veljajo za kamine na biogorivo, ki delujejo na zelo vnetljivo gorivo – bioetanol. Tovrstni proizvodi lahko zaradi neustreznih navodil za namestitvev in uporabo ali neustreznih opozoril in oznak za uporabnika predstavljajo zelo nevaren proizvod.

Pravna podlaga za izvedbo inšpekcijskih nadzorov so določbe Zakona o splošni varnosti proizvodov, Sklep komisije (EU) 2015/547 o varnostnih zahtevah, ki jih morajo izpolnjevati evropski standardi za kamine na alkohol brez ventilacijske cevi v skladu z Direktivo 2001/95/ES o splošni varnosti proizvodov, standard SIST EN 16647:2015 za kamine na tekoča goriva - Dekorativne naprave, ki plamen vzdržujejo z gorivom na osnovi alkohola ali želatinastim gorivom - Uporaba v zasebnih gospodinjstvih ter Zakon o varstvu potrošnikov.

Formalno skladnost kaminov na biogorivo, namenjenih prodaji, so tržni inšpektorji izvedli z uporabo izdelanega kontrolnega pri 1 uvozniku, 6 prvih distributerjih in 2 trgovcih ter pri 17 tipih proizvodov preverili priložena navodila za pravilno namestitvev in uporabo, varnostna opozorila in oznake na proizvodu, embalaži in na rezervoarju za gorivo ter morebiti izdano prostovoljno garancijo.

Z nadzorom je bilo zaznanih in preverjenih 17 tipov kaminov, ki jih trži 9 zavezancev, 4 zavezanci pa kamine na biogorivo prodajajo po naročilu in jih v času nadzora niso imeli na zalogi. Z izvedenimi nadzori je bilo ugotovljeno:

- nepopolna navodila za varno namestitvev in uporabo za 8 tipov kaminov (pri 4 zavezancih),
- neustrezna, nepopolna varnostna opozorila za 3 tipe kaminov (pri 2 zavezancih),
- nepopolna prostovoljna garancija za 1 tip (pri 1 zavezancu),

zaradi česar je bilo 3 zavezancem izrečeno opozorilo ZIN in opozorilo ZP-1.

Dva zavezanca sta imela v ponudbi kamine na biogorivo s CE oznako, pri čemer pri njima postopka še nista zaključena. En zavezanec, ki je predložil nepopolno izjavo o skladnosti, je posredoval izjavo proizvajalca, da je prišlo do pomote pri označitvi in bodo CE oznake odstranjene. 28 zavezancev nadziranih proizvodov ne trži in jih nima v ponudbi, zato so se zadeve zaključile.

5.3.1.3.1 Zaključek

Večina kaminov na biogorivo, ki so bili predmet nadzora in so na trgu, so ustrezno označeni in opremljeni z varnostnimi opozorili in navodili. Z izvedenim nadzorom se je ugotovilo, da je imel nadzor kaminov na biogorivo v preteklih letih (leta 2009 je bilo zaznanih 21,4 % formalno neskladnih, 57 % je bilo formalno neskladnih leta 2010, leta 2016 pa 41 % formalno neskladnih) svoj dober učinek, saj je zaznanih manj formalno neskladnih proizvodov.

Velja tudi opozoriti, da lahko povsem ustrezen kamin na biogorivo - bioetanol, ki je zelo vnetljiv, ob napačni montaži ali uporabi zaradi neupoštevanja navodil in opozoril, povzroči eksplozijo in požar ter hujše poškodbe uporabnika.

5.3.1.4. Nadzor vrvic in vezalk na otroških oblačilih

Varnost otroških oblačil posredno ureja Zakon o splošni varnosti proizvodov, ki opredeljuje pogoje, ki jih morajo izpolnjevati proizvodi, da so lahko dani na trg, in standard SIST EN 14682:2015: Varnost otroških oblačil - Vrvice in vezalke na otroških oblačilih - Specifikacije. Tržni inšpektorat RS je v letu 2016 izvajal nadzor otroških oblačil in sicer prisotnost vrvic in vezalk na otroških oblačilih.

Pri 249 gospodarskih subjektih, ki tržijo otroška oblačila, so inšpektorji izvedli nadzore, v okviru katerih je bilo pregledanih 687 otroških oblačil.

Na podlagi predpisanih kriterijev, ki so podani v standardu SIST EN 14682:2008, se je z merjenjem ugotavljala skladnost dolžine vrvic in vezalk na otroških oblačilih v predelu glave in vratu, predelu pasu, predelu pod boki ter na rokavih.

Nesreče, ki se lahko zgodijo zaradi neustreznih vrvic in vezalk na otroških oblačilih so zadušitev, v kolikor so prisotne vrvice in vezalke na območju vratu, poškodbe oči ali zob, v kolikor so elastične vrvice nameščene na oblačilu blizu obraza, in druge poškodbe, v kolikor so dolge vrvice ali vezalke speljane v predelu pasu, rokavov in gležnjev.

Ugotovljenih je bilo 62 neskladnosti na otroških oblačilih in sicer:

- pri 37 otroških oblačilih so bile ugotovljene neskladnosti v predelu glave in vratu,
- pri 23 otroških oblačilih so bile ugotovljene neskladnosti v predelu pasu,
- pri 2 otroških oblačilih so bile ugotovljene neskladnosti v predelu pod boki,

Zavezanci so bili o vseh ugotovitvah nadzora seznanjeni in pozvani k nadaljnjem sodelovanju na način, da odpravijo ugotovljene neskladnosti. Zaradi ugotovljenih kršitev je bilo izvedenih 30 prostovoljnih umikov, v 32 primerih so bile neskladnosti odpravljene, izrečenih je bilo 18 ZP-1. Prav tako so bili izdani 1 opomin, 1 odločba o prekršku ter 1 plačilni nalog.

Za 5 otroških oblačil so bile informacije o izvedenih ukrepih in dejanjih priglašene tudi Evropski komisiji preko sistema RAPEX.

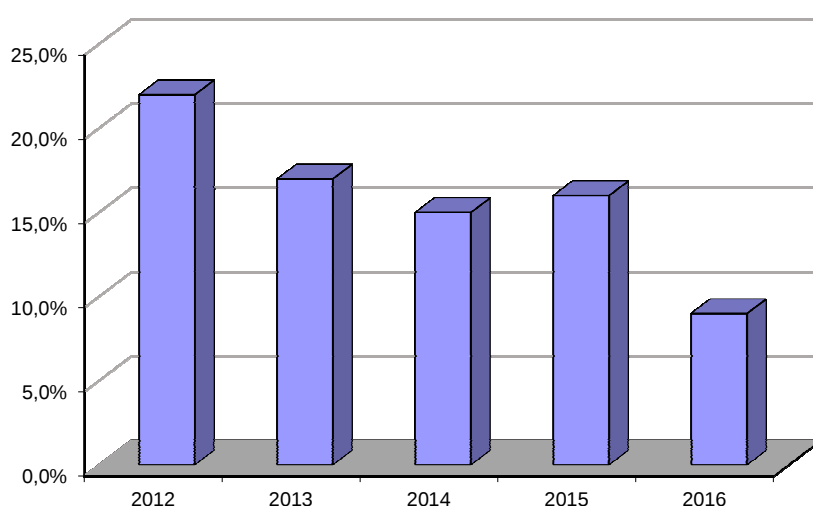

Tabela 12: Odstotek neskladnih oblačil v obdobju od 2012 do 2016

Vsako leto se istočasno z nadzorom otroških oblačil izvede tudi nadzor označevanja tekstilnih izdelkov in obutve. Pri tekstilnih izdelkih se preverja navedba surovinske

sestave, pri obutvi pa piktogrami ali pisne oznake glavnih sestavnih delov obutve in piktogrami ali pisne oznake materialov, ki se nanašajo na glavne sestavne dele obutve.

Tržni inšpektorat RS bo tudi v prihodnje v okviru svojih pristojnosti nadaljeval s tovrstnimi aktivnostmi.

5.3.1.5. [Nadzor notranjih senčil brez pogona](#)

Varnost notranjih senčil posredno ureja Zakon o splošni varnosti proizvodov, ki opredeljuje pogoje, ki jih morajo izpolnjevati proizvodi, da so lahko dani na trg, in standard SIST EN 13120:2009+A1:2014, Notranja senčila – Zahtevane lastnosti, vključno z varnostjo. Tržni inšpektorat RS je v letu 2016 izvajal nadzor označevanja notranjih senčil.

Pri 62 gospodarskih subjektih so inšpektorji izvedli nadzore, v okviru katerih je bilo pregledanih 137 notranjih senčil.

Slovenski standard SIST EN 13120:2009+A1:2014 določa zahteve, ki jih morajo izpolniti notranja senčila. Tveganje zadušitve za dojenčke in majhne otroke se pojavi, kadar imajo notranja senčila dostopne vrvice, ki lahko tvorijo nevarne zanke in/ali predstavljajo tveganje zapletanja. Nevarne zanke se lahko oblikujejo z vlečenjem vrvi in/ali z notranjimi vrvicami. Zato morajo imeti notranja senčila določena opozorila na vidnem mestu proizvoda, v navodilih za uporabo in na embalaži.

Ugotovljeno je bilo, da 56 notranjih senčil ni imelo opozoril v skladu s SIST EN 13120:2009+A1:2014. Zavezanci so bili o vseh ugotovitvah nadzora seznanjeni in pozvani k nadaljnjem sodelovanju na način, da odpravijo ugotovljene neskladnosti. Zaradi ugotovljenih kršitev je bilo izrečenih 18 opozoril ZIN in 23 opozoril ZP-1, prav tako je bila izdan 1 opomin.

Tržni inšpektorat RS bo tudi v prihodnje v okviru svojih pristojnosti nadaljeval s tovrstnimi aktivnostmi.

5.3.2. [Električna oprema](#)

Tržni inšpektorat RS redno izvaja nadzor skladnosti električne opreme, dane na slovenski trg. Nizkonapetostna direktiva 2006/95/ES, ki je predpisovala zahteve glede skladnosti proizvodov, je bila prenesena v slovenski pravni red v obliki Pravilnika o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej. Z 20. 4. 2016 pa je stopila v veljavo nova direktiva 2014/35/ES, ki je prenesena v slovenski pravni red v obliki Pravilnika o omogočanju dostopnosti električne opreme na trgu, ki je načrtovana za uporabo znotraj določenih napetostnih mej.

Zagotavljanje urejenosti trga zahteva organiziran in aktiven nadzor nad prometom in uvozom električnih proizvodov tako v prodaji na drobno kot pri drugih pravnih subjektih v dobavni verigi. Le na ta način je možno zagotavljati, da se na slovenskem tržišču pojavi čim manj neskladnih proizvodov oziroma takšnih, ki ne izpolnjujejo osnovnih varnostnih zahtev iz veljavnega pravilnika. Proizvodi, ki ne izpolnjujejo osnovnih varnostnih zahtev, lahko tudi ob pravilni uporabi (predpisana v navodilih s strani proizvajalca) povzroči npr. neposreden dotik delov pod napetostjo oziroma električni udar, zaradi prekomernega segrevanje aparata ali delov aparata, ki normalno niso vroči, lahko pride do opeklin, v skrajnem primeru tudi do požara, lahko pa privede tudi do fizičnih poškodb uporabnikov, poškodovanja njihovega imetja ali onesnaženja okolja. Takšni proizvodi so ljudem in okolju nevarni in jih je zato potrebno na trgu čim hitreje zaznati ter izločiti iz prostega pretoka.

Tržni inšpektorat RS za dosego zastavljenega cilja izvaja administrativni nadzor proizvodov na trgu in vzorčenje proizvodov. Odvzem vzorcev in preverjanje skladnosti v akreditiranem laboratoriju da ustrezne rezultate glede tehničnih lastnosti proizvoda ter izpolnjevanja bistvenih zahtev po predpisu. Vsekakor pa je potrebno poudariti, da je bil Tržni inšpektorat RS odziven tudi na vsako prijavo potrošnikov ali drugih organizacij v zvezi z zaznavo nevarnega proizvoda na trgu. Dodaten poudarek je bil dan tudi preverjanju potencialno nevarnih proizvodov na slovenskem trgu, o katerih je prejel obvestila iz Evropske unije ali so tržni inšpektorji sami zaznali resno nevarnost. Večina električne opreme je izdelane tako, da vsebuje tudi elektronske sklope ali podsklope, zato so se izvajali administrativni nadzori varnosti električne opreme skupaj z izpolnjevanjem bistvenih zahtev po Pravilniku o elektromagnetni združljivosti, kar je prispevalo k zmanjšanju obremenitve inšpektorjev in subjektov nadzora.

Tržni inšpektorat RS je v letu 2016 izvedel nadzor slovenskega tržišča na več področjih:

- V mesecu marcu in aprilu je potekal koordiniran administrativni nadzor velikih gospodinskih aparatov v prodajalnah na drobno, pri prvih distributerjih, uvoznikih in pri proizvajalcih, za katere veljajo določbe Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, z namenom ugotovitve ustreznosti označevanja proizvodov, ustreznosti prilaganja listin, ustreznosti izdanih ES izjav o skladnosti, ustreznost označevanja nivoja zvočne moči, pri proizvajalcih pa tudi ustreznost tehnične dokumentacije. Nadzor se je izvajal tudi v povezavi z določili Zakona o varstvu okolja v povezavi z označevanjem proizvodov z znakom za ločeno zbiranje odpadne električne in elektronske opreme ter določili Energetskega zakona v delu, ki se nanaša na ustrezno označevanje proizvodov z energijskimi nalepkami. V okviru določil Zakona o varstvu potrošnikov pa so se pregledovala še navodila za uporabo v slovenskem jeziku in ustreznost izdanih garancijskih listov v primerih, ko je le-ta predpisan.
- V mesecu marcu in aprilu je bil izveden tudi nadzor električne opreme z vzorčenjem proizvodov v prodajalnah z namenom tehničnega preverjanja skladnosti opreme v akreditiranih laboratorijih. Odvzem vzorcev na trgu je bil izveden pred začetkom veljavnosti nove direktive oziroma pravilnika.
- V mesecu juniju in juliju je potekal koordiniran administrativni nadzor različnih vrst sesalnikov za prah in mokro sesanje v prodajalnah na drobno, pri prvih distributerjih, uvoznikih in pri proizvajalcih, za katere veljajo določbe Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, z namenom ugotovitve ustreznosti označevanja proizvodov, ustreznosti prilaganja listin, ustreznosti izdanih ES izjav o skladnosti, ustreznost označevanja nivoja zvočne moči, pri proizvajalcih pa tudi ustreznost tehnične dokumentacije. Nadzor se je izvajal tudi v povezavi z določili Zakona o varstvu okolja v povezavi z označevanjem proizvodov z znakom za ločeno zbiranje odpadne električne in elektronske opreme ter določili Energetskega zakona v delu, ki se nanaša na ustrezno označevanje proizvodov z energijskimi nalepkami. V okviru določil Zakona o varstvu potrošnikov so se pregledovala še navodila za uporabo v slovenskem jeziku in ustreznost izdanih garancijskih listov v primerih, ko je le-ta predpisan.
- V mesecu novembru in decembru je bil izveden redni letni administrativni nadzor svetlobnih nizov (novoletna okrasna razsvetljava) v prodajalnah na drobno, pri prvih distributerjih in uvoznikih. Za te proizvode veljajo določbe Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti z namenom ugotovitve ustreznosti označevanja proizvodov, ustreznosti prilaganja listin, navajanja ustreznih opozoril, ustreznosti izdanih ES izjav o skladnosti. Nadzor se je izvajal tudi v povezavi z določili Zakona o varstvu okolja v povezavi z označevanjem proizvodov z znakom za ločeno zbiranje odpadne električne in elektronske opreme. V okviru določil Zakona o varstvu potrošnikov pa so se pregledovala še navodila za uporabo in opozorila v slovenskem jeziku.

- Preko celega leta se je izvajal nadzor v povezavi s carinskim delom Finančne uprave RS glede uvoza potencialno neskladnih proizvodov.
- Na podlagi prejetih obvestil držav članic Evropske unije - podanih zaščitnih klavzul in RAPEX obvestil - so se preko celega leta izvajali pregledi spletnih strani ter občasno tudi slovenskih prodajal.

Razen navedenega je Tržni inšpektorat RS prav tako reagiral na vse prejete prijave potrošnikov in pravnih subjektov glede reklamacij ali nevarnosti električne opreme.

V letu 2016 je Tržni inšpektorat RS preko sistema ICSMS prejel obvestila o 86 zaščitnih klavzulah, s strani Slovenije pa Evropski komisiji ni bila priglašena nobena zaščitna klavzula, saj so zavezanci, pri katerih so bile ugotovljene nepravilnosti pri proizvodih, le-te prostovoljno odstranili s trga.

5.3.2.1. Veliki gospodinjski aparati

Tržni inšpektorat RS je v mesecu marcu in aprilu izvedel koordiniran administrativni nadzor skladnosti velikih gospodinjskih aparatov v prodaji na drobno, pri distributerjih, pooblaščenih zastopnikih in pri proizvajalcu z namenom, da se ugotovi stanje tovrstnih proizvodov na trgu. Navedeni izdelki, ki za svoje delovanje rabijo izmenično napetost višjo od 50 V, morajo izpolnjevati bistvene zahteve glede varnosti, v kolikor pa imajo vgrajene še elektronske sklope ali podsklope, ki bi lahko povzročali elektromagnetne motnje ali bi lahko bilo njihovo delovanje odvisno od tujega magnetnega polja, pa morajo izpolnjevati še zahteve glede elektromagnetne združljivosti. Istočasno se je izvajal tudi nadzor glede izdajanja garancijskih listov, navodil za uporabo v slovenskem jeziku, označevanja proizvodov z oznako za ločeno zbiranje odpadne električne in elektronske opreme, označevanja proizvodov z zvočno močjo in označevanja proizvodov z energijsko nalepko.

Predmet nadzora so bile naslednje skupine proizvodov, ki rabijo električno energijo:

- hladilniki in zamrzovalniki ter njihove kombinacije,
- pralni stroji, sušilniki perila in njihove kombinacije in
- pomivalni stroji za posodo.

V okviru nadzora so inšpektorji preverjali:

pri proizvajalcu: vsebino tehnične dokumentacije (poseben poudarek na izvedbi postopka preverjanja skladnosti glede varnosti in elektromagnetne združljivosti), izvajanje in dokumentiranje notranje kontrole proizvodnje, vsebino ES izjave o skladnosti, označevanje proizvodov z oznako CE in drugimi zahtevanimi podatki po Pravilniku o omogočanju dostopnosti električne opreme na trgu, ki je načrtovana za uporabo znotraj določenih napetostnih mej, in Pravilnika o elektromagnetni združljivosti, navodila za uporabo, označevanje proizvodov z oznako za ločeno zbiranje odpadne električne in elektronske opreme, označevanje proizvodov z zvočno močjo in označevanje proizvodov z energijsko nalepko;

- pri pooblaščenem zastopniku: vsebine v okviru pooblastil proizvajalca;
- pri uvozniku in prvemu distributerju: vsebino ES izjave o skladnosti, označevanje proizvodov z oznako CE in drugimi zahtevanimi podatki po Pravilniku o omogočanju dostopnosti električne opreme na trgu, ki je načrtovana za uporabo znotraj določenih napetostnih mej, in Pravilnika o elektromagnetni združljivosti, navodila za uporabo, garancijski list, označevanje proizvodov z oznako za ločeno zbiranje odpadne električne in elektronske opreme, označevanje proizvodov z zvočno močjo in označevanje proizvodov z energijsko nalepko;
- pri trgovcu v maloprodaji: označevanje proizvodov z oznako CE in drugimi zahtevanimi podatki po Pravilniku o omogočanju dostopnosti električne opreme na

trgu, ki je načrtovana za uporabo znotraj določenih napetostnih mej, in Pravilnika o elektromagnetni združljivosti, navodila za uporabo v slovenskem jeziku, vsebino garancijskega lista, označevanje proizvodov z oznako za ločeno zbiranje odpadne električne in elektronske opreme, označevanje proizvodov z zvočno močjo in označevanje proizvodov z energijsko nalepko.

Pregledanih je bilo 71 subjektov, od tega 58 prodajalcev (zadnjih distributerjev), 4 distributerji, 1 prvi distributer, 4 prvi distributerji, ki so hkrati tudi prodajalci, 2 distributerja, ki sta hkrati tudi prodajalca, 1 uvoznik, ki je hkrati tudi prodajalec ter 1 proizvajalec. Skupno je bilo pregledanih 179 proizvodov, od tega 19 zamrzovalnikov, 32 hladilnikov, 25 zamrzovalnikov s hladilnikom, 48 pralnih strojev, 24 sušilnih strojev, 2 pralno sušilna stroja ter 29 pomivalnih strojev.

Ugotovitve nadzora so bile naslednje:

- brez energijske nalepke: 2 izdelka,
- z neustrezno podatkovno kartico: 3 izdelki,
- brez podatkovne kartice: 3 izdelki,
- neustrezna označitev nivoja hrupa: 1 izdelek,
- brez označitve nivoja hrupa: 2 izdelka,
- navodila za uporabo samo v tujem jeziku: 4 izdelki,
- navodila za uporabo niso priložena: 1 izdelek,
- ugotovljena ena ali več neskladnosti: 38 (21 %) proizvodov.

Na podlagi zgornjih ugotovitev je bilo v upravnem postopku izdanih 11 opozoril ZIN ter 4 opozorila ZIN v povezavi s 16. členom Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti. V prekrškovnem postopku pa je bilo izdanih 13 opozoril ZP-1, 1 plačilni nalog ter 1 opomin.

Zavezanci so izvedli 2 prostovoljna umika proizvodov, pri 12 proizvodih pa so zavezanci nepravilnosti odpravili že v času pregleda.

Tovrstni kompleksni nadzor za navedene skupine proizvodov je bil izveden prvič. Glede na ugotovitve Tržni inšpektorat RS predvideva ponovni nadzor v roku treh do petih let oziroma prej, če bi se spremenili predpisi tako, da bi morali ti proizvodi izpolnjevati še kakšne druge bistvene zahteve, ki bi vplivale na varnost.

5.3.2.2. [Sesalniki](#)

Tržni inšpektorat RS je v mesecu juniju in juliju izvedel koordiniran administrativni nadzor sesalnikov za prah v prodajalnah na drobno, pri prvih distributerjih, uvoznikih in pri proizvajalcih z namenom ugotovitve pravilnosti označevanja proizvodov, ustreznosti prilaganja listin, ustreznosti izdanih ES izjav o skladnosti, izdelave ustrezne tehnične dokumentacije ter ustreznost zvočnega in energijskega označevanja. Sesalniki za svoje delovanje rabijo izmenično napetost, višjo od 50 V, zato morajo izpolnjevati bistvene zahteve glede varnosti, in ker imajo vgrajene še elektronske sklope ali podsklope, ki bi lahko povzročali elektromagnetne motnje ali bi lahko bilo njihovo delovanje odvisno od tujega magnetnega polja, morajo izpolnjevati še bistvene zahteve glede elektromagnetne združljivosti. Istočasno se je izvajal nadzor tudi glede izdajanja garancijskih listov, označevanja proizvodov z oznako za ločeno zbiranje odpadne električne in elektronske opreme, označevanja proizvodov z zvočno močjo in označevanja proizvodov z energijsko nalepko.

Predmet nadzora so bile naslednje skupine proizvodov, ki rabijo električno energijo:

- sesalniki za splošne namene,

- ♦ sesalniki za suho sesanje,
- ♦ sesalniki za mokro sesanje,
- ♦ sesalniki za mokro in suho sesanje,
- ♦ sesalniki za trda tla,
- ♦ sesalniki za preproge,
- ♦ akumulatorski sesalniki,
- ♦ robotski sesalniki,
- ♦ industrijski sesalniki.

V okviru nadzora so inšpektorji preverjali:

- ♦ pri proizvajalcu: vsebina tehnične dokumentacije (poseben poudarek na izvedbi postopka preverjanja skladnosti glede varnosti in elektromagnetne združljivosti), izvajanje in dokumentiranje notranje kontrole proizvodnje, vsebino Izjave EU o skladnosti, označevanje proizvodov z oznako CE in drugimi zahtevanimi podatki po Pravilniku o omogočanju dostopnosti električne opreme na trgu, ki je načrtovana za uporabo znotraj določenih napetostnih mej, in Pravilnika o elektromagnetni združljivosti, navodila za uporabo, označevanje proizvodov z oznako za ločeno zbiranje odpadne električne in elektronske opreme, označevanje proizvodov z zvočno močjo in označevanje proizvodov z energijsko nalepko,
- ♦ pri pooblaščenem zastopniku: vsebine v okviru pooblastil proizvajalca,
- ♦ pri uvozniku in prvemu distributerju: vsebina Izjave EU o skladnosti, označevanje proizvodov z oznako CE in drugimi zahtevanimi podatki po Pravilniku o omogočanju dostopnosti električne opreme na trgu, ki je načrtovana za uporabo znotraj določenih napetostnih mej, in Pravilnika o elektromagnetni združljivosti, navodila za uporabo, garancijski list, označevanje proizvodov z oznako za ločeno zbiranje odpadne električne in elektronske opreme, označevanje proizvodov z zvočno močjo in označevanje proizvodov z energijsko nalepko,
- ♦ pri trgovcu v maloprodaji: označevanje proizvodov z oznako CE in drugimi zahtevanimi podatki po Pravilniku o omogočanju dostopnosti električne opreme na trgu, ki je načrtovana za uporabo znotraj določenih napetostnih mej, in Pravilnika o elektromagnetni združljivosti, navodila za uporabo v slovenskem jeziku, vsebino garancijskega lista, označevanje proizvodov z oznako za ločeno zbiranje odpadne električne in elektronske opreme, označevanje proizvodov z zvočno močjo in označevanje proizvodov z energijsko nalepko.

Pregledanih je bilo 62 gospodarskih subjektov, od tega 52 prodajalcev, 1 prvi distributer, 6 prvih distributerjev, ki so hkrati tudi prodajalci, 6 distributerjev, ki so hkrati tudi prodajalci ter 1 proizvajalec, ki je hkrati tudi distributer in prodajalec. V nadzoru je bilo pregledanih 125 proizvodov, od tega 53 sesalnikov za splošne namene, 44 sesalnikov za suho sesanje, 5 sesalnikov za mokro sesanje, 6 sesalnikov za mokro in suho sesanje, 3 akumulatorski sesalniki, 5 robotskih sesalnikov in 9 industrijskih sesalnikov.

Ugotovitve nadzora so naslednje:

- ♦ pomanjkljivi podatki na proizvodu: 1 izdelek,
- ♦ pomanjkljiva Izjava EU o skladnosti: 2 izdelka,
- ♦ brez energijske nalepke: 7 izdelkov,
- ♦ neustrezna energijska nalepka: 7 izdelkov,
- ♦ neustrezna podatkovna kartica: 3 izdelki,
- ♦ brez podatkovne kartice: 8 izdelkov,
- ♦ brez označitve nivoja hrupa: 2 izdelka,
- ♦ pomanjkljiva navodila za uporabo: 1 izdelek.
- ♦ pomanjkljiv garancijski list: 7 izdelkov,
- ♦ ugotovljena ena ali več neskladnosti: 31 (25 %) proizvodov.

Na podlagi zgornjih ugotovitev je bilo v upravnem postopku izdanih 18 opozoril ZIN in 4 opozorila ZIN v povezavi s 16. členom Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti. V prekrškovnem postopku je bilo izrečenih 22 opozoril ZP-1.

Zavezanci so za 13 proizvodov nepravilnosti odpravili že v času pregleda, 1 proizvod pa je bil prostovoljno umaknjen s trga.

Glede na ugotovitve se bo nadzor ponovil v obdobju naslednjih treh let oziroma prej, če bi se spremenili predpisi tako, da bi morali ti proizvodi izpolnjevati še kakšne druge bistvene zahteve, ki bi vplivale na varnost.

5.3.2.3. Svetlobni nizi

Tržni inšpektorat RS že veliko let sistematično nadzira svetlobne nize na slovenskem trgu. Pravna podlaga za nadzor je Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, na njegovi podlagi izdana Pravilnik o omogočanju dostopnosti električne opreme na trgu, ki je načrtovana za uporabo znotraj določenih napetostnih mej in Pravilnik o elektromagnetni združljivosti ter Uredba (ES) št. 765/2008 evropskega parlamenta in sveta o določitvi zahtev za akreditacijo in nadzor trga v zvezi s trženjem proizvodov.

Novembra in decembra 2016 je bil izveden nadzor glede izpolnjevanja administrativnih in varnostnih zahtev okrasne razsvetljave (svetlobnih nizov) in sicer zaradi ugotovljenih nepravilnosti v preteklih letih ter zaradi nizko cenovnih proizvodov. Okrasna razsvetljava mora, prav tako kot druga električna oprema priključena na izmenično napetost med 50 in 1000V, izpolnjevati bistvene tehnične in varnostne zahteve ter v primeru, ko ima vgrajene elektronske sklope, še bistvene zahteve glede elektromagnetne združljivosti. Prav tako gre za proizvod, ki je velikokrat predmet RAPEX notifikacij, katerih proizvajalci, večinoma iz Kitajske, posvečajo premalo pozornosti izpolnjevanju administrativnih zahtev.

Tržni inšpektorji so izvedli administrativni nadzor v prodajalnah na drobno, pri distributerjih in uvoznikih ter na stojnicah (bolšji sejmi, tržnice, stojnice ...) glede ustreznosti označevanja s predpisano oznako skladnosti CE ter znakom za odpadno električno in elektronsko opremo, zagotavljanja drugih predpisanih podatkov in opozoril na proizvodu ali na tablici s podatki in embalaži, prilaganja ustrezne spremne dokumentacije in izpolnjevanja drugih zahtev po navedenih predpisih.

Nadzor je bil opravljen pri 119 zavezancih. Od tega je bilo 61 prodajalcev, 17 prvih distributerjev, 11 distributerjev, 6 uvoznikov, ki so hkrati tudi prodajalci, 1 distributer, ki je hkrati tudi prodajalec ter 26 prodajalcev, ki so hkrati tudi prvi distributerji. Skupno je bilo pregledanih 288 tipov tovrstnih proizvodov (254 tipov svetlobnih nizov, 17 tipov svetlobnih cevi in 15 tipov druge okrasne razsvetljave).

Ugotovljene so bile naslednje nepravilnosti oziroma pomanjkljivosti:

- brez oznake CE: 3 proizvodi,
- brez drugih podatkov: 3 proizvodi,
- brez ustreznih drugih podatkov: 6 proizvodov,
- pomanjkljivi drugi podatki: 8 proizvodov,
- brez opozoril: 5 proizvodov,
- neustrezna opozorila: 6 proizvodov,
- pomanjkljiva opozorila: 21 proizvodov,
- samo priložena navodila: 3 proizvodi,
- brez ustrezne dolžine priključnega kabla: 3 proizvodi,
- brez ustrezne Izjave EU o skladnosti: 15 proizvodov,
- brez Izjave EU o skladnosti: 15 proizvodov,

- brez nameščenega znaka za ločeno zbiranje odpadne električne in elektronske opreme: 3 proizvodi,
- brez priloženih navodil za uporabo: 2 proizvoda,
- neustrezna navodila za uporabo: 11 proizvodov,
- navodila za uporabo le v tujem jeziku: 9 proizvodov,
- ugotovljena ena ali več neskladnosti: 43 (15 %) proizvodov.

Zaradi ugotovljenih nepravilnosti in pomanjkljivosti je bilo s strani gospodarskih subjektov izvedenih 21 prostovoljnih ukrepov (14 ureditev, 5 proizvodov so umaknili s trga, 2 proizvoda pa sta bila dana na uničenje).

Tržni inšpektorji so v upravnem postopku subjektom izrekli 19 opozoril ZIN, 1 opozorilo ZIN v povezavi s 16. členom Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti ter izdali 1 upravno odločbo po Zakonu o varstvu potrošnikov. V prekrškovnih postopkih pa so izrekli ali izdali 14 opozoril ZP-1, 4 opomine, 1 plačilni nalog ter 2 prekrškovni odločbi.

V primerjavi z letom 2015 je ugotovljeno, da se je stanje glede izpolnjevanja administrativnih zahtev pri tovrstnih proizvodih na slovenskem trgu izboljšalo.

Svetlobni nizi se množično uporabljajo v gospodinjstvih v prednovoletnem času. Posledice zaradi neizpolnjevanja varnostnih zahtev so lahko zelo resne (električni udar, požar, opekline ...), zato bo Tržni inšpektorat RS s tovrstnim nadzorom nadaljeval tudi v letu 2017.

5.3.2.4. Vzorčenje

Tržni inšpektorat RS vsako leto nameni določena finančna sredstva za vzorčenje proizvodov, ki se nahajajo na slovenskem trgu. Dejansko se lahko edino na tak način preverja izpolnjevanje varnostnih zahtev proizvodov, ki se nahajajo na slovenskem tržišču, zanje pa je proizvajalec izdal listino o skladnosti - ES izjavo o skladnosti. V času izvedbe postopka vzorčenja proizvodov so bili opravljeni nadzori v večjem številu prodajaln po vsej Sloveniji, kjer so inšpektorji na podlagi izkušenj iz preteklosti in dodatnih kriterijev odvzemali proizvode ter jih po predhodno sklenjenih pogodbah z ustreznimi akreditiranimi laboratoriji oddali v preverjanje izpolnjevanja bistvenih zahtev glede varnosti.

Tržnim inšpektorjem so pri odločanju, katere proizvode vzorčiti, pomagale večletne izkušnje, kakor tudi naslednji kriteriji oziroma informacije o proizvodih:

- blagovne skupine, za katere se je v preteklih letih ugotovila neskladnost,
- proizvodi, ki so imeli sorazmerno nizko ceno v primerjavi z drugimi istovrstnimi proizvodi,
- proizvodi novih oziroma neznanih blagovnih znamk,
- proizvodi, za katere ni mogoče ugotoviti porekla, ali pa je poreklo vzorca ocenjeno kot bolj rizično,
- podatki iz prijav potrošnikov, informacij iz sistemov ICSMS in RAPEX ter zaščitnih klavzul.

Tržni inšpektorat RS je v letu 2016 za ugotavljanje skladnosti električne opreme z določili veljavnih predpisov predal na analize 14 vzorcev naslednjih skupin električnih proizvodov:

- mali gospodinjski aparati: 5 vzorcev,
- druga električna oprema: 9 vzorcev.

Preizkušanja sta izvedla akreditirana laboratorija SIQ in Fakulteta za elektrotehniko Ljubljana. Skladno s sklenjenima pogodbama je bila njuna naloga, da preverita skladnost

proizvodov po standardih v izdanih ES izjavah o skladnosti, oziroma v primeru navedbe napačnih standardov, po merodajnih standardih za predmetne proizvode, in se na osnovi ugotovitev opredelita do njih kot:

- v okviru izvedenih preskušanj in pregledov ni bilo ugotovljenih neskladnosti,
- neskladen proizvod.

Glede na ugotovitve oziroma rezultate pregledov in preskušanj so se 3 proizvodi (1 mali gospodinjski aparat in 2 drugi električni opremljeni) uvrstili v kategorijo »v okviru izvedenih preskušanj in pregledov ni bilo ugotovljenih neskladnosti«, 11 proizvodov (4 gospodinjski aparati in 7 druge električne opreme) pa v kategorijo »neskladen proizvod«.

Zaradi ugotovljenih neskladnosti so zavezanci opravili 5 prostovoljnih ukrepov, in sicer 2 umika s trga ter 3 odprave neskladnosti. V prekrškovnem postopku je bil izrečen 1 opomin in 4 opozorila ZP-1.

Podatki o vseh preskušanih proizvodih in njihovi rezultati so bili vneseni v mednarodni sistem za izmenjavo informacij ICSMS.

Glede na navedeno je ugotovljen visok delež neskladnih proizvodov na trgu, katerih uporaba bi lahko povzročila nevarnost za uporabnika in okolje. Zato se bo tudi v prihodnjem letu izvajal nadzor skladnosti električne opreme z metodo vzorčenja.

5.3.2.5. [Zaključek](#)

Tržni inšpektorat RS je na področju varnosti električne opreme v letu 2016 izvedel 3 načrtovane administrativne nadzore ter 1 nadzor z vzorčenjem električne opreme. Izvedeni nadzori so bili uspešni in koristni v smislu ureditve trga ter seznanjanja z zahtevami predpisov, ki veljajo za dajanje električne opreme na trg, omogočanje njene dostopnosti na trgu ali dajanje v uporabo.

V primerih prejetih prijav in pobud za reševanje reklamacij so tržni inšpektorji hkrati z reševanjem reklamacij izvedli tudi administrativni nadzor pri zavezancih, ki so bili predmet postopka. Cilj Tržnega inšpektorata RS je in bo tudi v bodoče, da so na trgu le varni in skladni proizvodi.

5.3.3. [Elektromagnetna združljivost naprav](#)

Bistvene zahteve, ki jih mora izpolnjevati električna in elektronska oprema glede elektromagnetne združljivosti, so določene v Pravilniku o elektromagnetni združljivosti, ki je bil izdan na podlagi Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti in povzema direktivo 2004/108/ES, katero je po 20. 4. 2016 nadomestila nova direktiva 2014/30/ES.

Tržni inšpektorat RS je v letu 2016 izvedel administrativne nadzore po določilih Pravilnika o elektromagnetni združljivosti v sklopu izvedbe administrativnih nadzorov varnosti električne opreme in sicer z nadzorom velikih gospodinjskih aparatov, sesalnikov ter svetlobnih nizov. Rezultati administrativnega nadzora so objavljeni skupaj s področjem varnosti električne opreme. Skupno je bilo tudi upravno in prekrškovno ukrepanje.

5.3.3.1. [Vzorčenje](#)

Tržni inšpektorat RS je v letu 2016 izvedel izredni nadzor v okviru mednarodnega sodelovanja AdCo za elektromagnetno združljivost glede izpolnjevanja bistvenih zahtev

elektromagnetne združljivosti z metodo vzorčenja, pri čemer sta bila odvzeta vzorca 2 prenosnih indukcijskih kuhalnikov.

Na vzorcih so bili opravljeni delni preizkusi po zahtevah harmoniziranih standardov glede oddajanja motenj v akreditiranem laboratoriju. V okviru izvedenih preskušanj ni bilo ugotovljenih neskladnosti.

5.3.3.2. Zaključek

Tržni inšpektorat RS je na področju elektromagnetne združljivosti v letu 2016 izvedel 3 načrtovane administrativne nadzore v sklopu električne varnosti ter vzorčenje električne in elektronske opreme ter odvzel 2 vzorca za potrebe sodelovanja v skupnem projektu AdCo za elektromagnetno združljivost. Izvedeni nadzori so bili uspešni in koristni v smislu ureditve trga ter seznanjanja z zahtevami predpisov, ki veljajo za dajanje električne opreme na trg, omogočanje dostopnosti na trgu ali dajanja v uporabo.

V večini primerov prejetih prijav in pobud za reševanje reklamacij so tržni inšpektorji hkrati z reševanjem reklamacij izvedli tudi administrativni nadzor pri zavezancih, ki so bili predmet postopka. Cilj Tržnega inšpektorata RS je in bo tudi v bodoče, da so na trgu le varni in skladni proizvodi.

5.3.4. Radijska oprema

Zahteve za radijsko opremo so opredeljene v Pravilniku o radijski opremi, ki prenaša v slovenski pravni red direktivo RED 2014/53/EU. Pravilnik je sprejet na podlagi Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti.

Tržni inšpektorat RS je v avgustu in septembru 2016 izvedel redni administrativni nadzor radijske opreme. Opravljen je bil nadzor izpolnjevanja bistvenih zahtev za radijsko opremo, ustreznosti označevanja proizvodov in ustreznost priloženih listin. Predmet nadzora je bila radijska oprema za široko potrošnjo, ki je dosegljiva potrošnikom v splošnih in specializiranih prodajalnah.

Nadzor je bil opravljen na podlagi Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, Pravilnika o radijski opremi, Pravilnika o radijski opremi in telekomunikacijski terminalski opremi, Zakona o varstvu okolja, Uredbe o odpadni električni in elektronski opremi, Energetskega zakona, Pravilnika o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo proizvodov, povezanih z energijo, Zakona o varstvu potrošnikov in Pravilnika o blagu, za katero se izda garancija za brezhibno delovanje.

Administrativni nadzor je zajemal:

- ♦ oznake na proizvodih, embalaži in v priloženi dokumentaciji,
- ♦ ES izjava o skladnosti,
- ♦ navodila za uporabo,
- ♦ garancijski list, servis.

Opravljenih je bilo 38 inšpekcijskih nadzorov, v katerih je bilo pregledanih 72 proizvodov. Pri tem za 6 proizvodov ni bila navedena skladnost z direktivo, 3 proizvodi pa so bili nepravilno označeni. Ugotovljenih je bilo 5 neustreznih oznak na embalaži, nepravilnosti v zvezi z izjavo o skladnosti pa so bile ugotovljene pri 20 proizvodih.

Od pregledanih proizvodov še noben ni izkazoval skladnosti po novi, junija 2016 uveljavljeni direktivi št. 2014/53/EU, temveč so se vse izjave o skladnosti nanašale na staro direktivo št. 1999/5/ES, kar je še dopustno do junija 2017.

Na podlagi ugotovljenih nepravilnosti sta bili izdani 2 opozorili ZIN, v 2 primerih je bil uveden prekrškovni postopek zaradi manjkajočih navodil za uporabo v slovenskem jeziku. V vseh ostalih primerih je bilo izrečeno opozorilo ZP-1 in opozorilo ZIN.

Najpogostejše ugotovljene pomanjkljivosti so bile: manjkajoča ali pomanjkljiva izjava o skladnosti, neustrezen garancijski list in neustrezna navodila za uporabo.

Namen administrativnega nadzora je bil preveriti, ali je na trgu Slovenije prisotna neskladna radijska oprema in preveriti odziv proizvajalcev na zahteve nove direktive o radijski opremi 2014/53/EU. Iz razmer na trgu je mogoče sklepati, da se večina proizvajalcev zanaša na prehodni rok in bodo proizvode po novi direktivi dali na trg šele po koncu prehodnega obdobja, v katerem je mogoče dajati na trg tudi še proizvode, ki so skladni s staro direktivo 1999/5/ES.

Na področju radijske opreme se večina pritožb potrošnikov nanaša na zavrnitev brezplačnega popravila iz naslova garancije in zavrnitve uveljavljanja pravic iz naslova stvarne napake. Pooblaščenimi servisi in prodajalci najpogostejše zavračajo uveljavljanje pravic potrošnikov zaradi okvar aparatov, ki so posledica vdora tekočin v aparat in mehanskih poškodb aparata. Tržni inšpektor ima v takih primerih malo možnosti za ukrepanje, razen kadar potrošnik uspe dokazati napačno stališče servisa, kar pa je zelo redko.

V letu 2016 Tržni inšpektorat RS ni prejel nobene prijave v zvezi z radijsko opremo na trgu, ki bi pri uporabi povzročala radijske motnje.

5.3.5. Stroj

Tržni inšpektorat RS je v letu 2016 na trgu izvajal nadzor skladnosti strojev, kot to predvidevajo določila Zakona o tehničnih zahtevah in o ugotavljanju skladnosti ter na njegovi osnovi sprejet Pravilnik o varnosti strojev. Nadzor skladnosti strojev je potekal na administrativni ravni s pregledom označevanja strojev in prilaganjem predpisanih listin ter z metodo vzorčenja strojev, kjer je bila skladnost ugotavljana na podlagi določenih harmoniziranih standardov v testnem laboratoriju.

V letu 2016 je tako Tržni inšpektorat opravil nadzore skladnosti na administrativnem področju za kotne brusilnike in motorne okopalnike. Nadzor skladnosti z metodo vzorčenja pa je bil opravljen za zajeralne žage in kotne brusilnike.

5.3.5.1. Kotni brusilniki

Tržni inšpektorat RS je v februarju in marcu 2016 opravil nadzor skladnosti kotnih brusilnikov na slovenskem trgu. Nadzor je potekal koordinirano na celotnem področju Slovenije, zajemal pa je prodajalce, distributerje, uvoznike in pooblaščenih zastopnikov kotnih brusilnikov.

Pravno podlago za izvedbo nadzora skladnosti kotnih brusilnikov so v času nadzora omogočali naslednji predpisi: : Zakon o tehničnih zahtevah in o ugotavljanju skladnosti ter na njegovi osnovi sprejeti Pravilnik o varnosti strojev, Pravilnik o elektromagnetni združljivosti in seznama harmoniziranih standardov, katerih uporaba ustvarja domeno o skladnosti z zahtevami Pravilnika o varnosti strojev in Pravilnika o elektromagnetni združljivosti, ter Zakon o varstvu potrošnikov.

Kotni brusilniki so stroji, ki so namenjeni za brušenje in rezanje jeklene pločvine in ob določenih primerih z izbiro pravih orodij (brusnih kolotov) tudi drugih materialov (barvne kovine), za katere veljajo določila pravilnika o varnosti strojev. Gnani so lahko neposredno iz električnega napajanja ali preko vgrajene baterije. Njihova uporaba je sorazmerno zahtevna, saj je pri delu z njimi potrebno upoštevati številne varnostne ukrepe, predvidena pa je tudi obvezna uporaba zaščitnih sredstev (očala čelada, delovna obleka). Podatki o nesrečah, kjer so bili uporabljani kotni brusilniki, pa le-te uvrščajo na prvo mesto med električnimi orodji. Poškodbe upravljavcev so predvsem globoke vreznine v zgornjem delu teles in predvsem obraza ter so predvsem posledica povratnega udara kotnih brusilnikov, ki nastane kot posledica nepravilne uporabe (zagozditve koluta v obdelovanec in nenadne sprostitve energije, kar sproži nenadzorovan povratni udarec kotnega brusilnika).

Tržni inšpektorji so v postopku nadzora skladnosti kotnih brusilnikov pri trgovcih na drobno preverjali navodila za uporabo, ES Izjave o skladnosti, napisne ploščice in oznake na kotnem brusilniku, prisotnost oznake skladnosti CE ter garancijske liste. Pri svojem delu so uporabljali v naprej pripravljene kontrolne liste. V primeru ugotovljenih neskladnosti so se nadzori nadaljevali pri distributerjih ali uvoznikih in pooblaščenih zastopnikih, kjer so preverjali tudi tehnično dokumentacijo v skladu s točko A Priloge 7 Pravilnika o varnosti strojev.

V nadzoru je bilo skupno pregledanih 107 gospodarskih subjektov, pri katerih je bilo pregledanih 131 različnih tipov kotnih brusilnikov.

Na podlagi opravljenih nadzorov so inšpektorji največkrat ugotavljali, da zavezanci tržijo nepopolno označene kotne brusilnike, prav tako prilagajo potrošnikom nepopolno spremeno dokumentacijo (navodila za uporabo, ES Izjave o skladnosti, garancijske liste, ki ne vsebujejo vseh zahtevanih informacij predpisanih v Zakonu o varstvu potrošnikov).

Inšpektorji so tako skupno pri svojih nadzorih zaradi ugotovljenih neskladnosti kotnih brusilnikov izrekli 49 opozoril ZIN. Na podlagi določil Zakona o prekrških pa je bilo izdanih 10 opominov in 20 opozoril ZP-1. Vse ugotovljene neskladnosti so bile po končanih inšpekcijskih postopkih odpravljene.

Nadzor skladnosti kotnih brusilnikov je pokazal, da je na trgu še vedno večje število kotnih brusilnikov, kar je v večini primerov pogojeno z neprimernim poznavanjem zakonodaje vseh subjektov, ki sodelujejo v dobavni verigi do potrošnika. Tržni inšpektorat RS bo tovrstne nadzore zato v prihodnosti še ponovil.

5.3.5.2. Motorni okopalniki

Tržni inšpektorat RS je v oktobru in novembru 2016 opravil nadzor skladnosti motornih okopalnikov na slovenskem trgu. Nadzor je potekal koordinirano na celotnem področju Slovenije, zajemal pa je prodajalce, distributerje, uvoznike in pooblašcene zastopnike motornih okopalnikov.

Pravno podlago za izvedbo nadzora skladnosti motornih okopalnikov so v času nadzora omogočali Zakon o tehničnih zahtevah in o ugotavljanju skladnosti ter na njegovi osnovi sprejeti Pravilnik o varnosti strojev, Pravilnik o emisiji hrupa strojev, ki se uporabljajo na prostem, Pravilnik o emisiji plinastih onesnaževal in delcev iz motorjev z notranjim zgorevanjem namenjenih za vgradnjo v necestne premične stroje, Pravilnik o elektromagnetni združljivosti, seznama harmoniziranih standardov, katerih uporaba ustvarja domeno o skladnosti z zahtevami Pravilnika o varnosti strojev in Pravilnika o elektromagnetni združljivosti ter Zakon o varstvu potrošnikov.

Motorni okopalniki so stroji, ki se uporabljajo v kmetijstvu za rahljanje zemlje na manjših površinah in na področjih, ki jih z večjimi stroji ni možno doseči. V veliki meri jih uporabljajo tudi potrošniki, saj so zelo primerni za uporabo v vrtovih in vinogradih. Njihova uporaba zahteva določeno predznanje uporabnika, predvsem o sprejetih varnostnih ukrepih za varno delo in doslednim upoštevanjem navodil za uporabo. Neupoštevanje slednjega vodi v delovne nesreče s težkimi posledicami za uporabnika. Tržijo se v prodajalnah s tehničnim blagom, maloprodajne cene pa omogočajo nakupe širšemu krogu potrošnikov.

Tržni inšpektorji so v postopku nadzora skladnosti motornih okopalnikov pri trgovcih na drobno preverjali navodila za uporabo, ES Izjave o skladnosti na podlagi Pravilnika o varnosti strojev, Pravilnika o emisiji hrupa strojev, ki se uporabljajo na prostem in Pravilnika o elektromagnetni združljivosti, napisne ploščice in oznake na ohišju motornih okopalnikov, prisotnost prestavljive napisne ploščice za motorje z notranjim zgorevanjem oziroma prisotnost potrebnih oznak na ohišju motornega okopalnika, prisotnost oznake skladnosti CE, prisotnost oznake za zajamčeno raven zvočne moči v dB, ter garancijske liste.

Pri nadzoru so se uporabljali v naprej pripravljeni kontrolni listi. V primeru ugotovljenih neskladnosti so se nadzori nadaljevali pri distributerjih ali uvoznikih in pooblaščenih zastopnikih, kjer so inšpektorji preverjali tudi tehnično dokumentacijo v skladu s točko A Priloge 7 Pravilnika o varnosti strojev.

V nadzoru je bilo skupno pregledanih 57 gospodarskih subjektov, pri katerih je bilo pregledanih 88 različnih tipov motornih okopalnikov.

Na podlagi opravljenih nadzorov je bilo ugotovljeno, da zavezanci tržijo nepopolno označene motorne okopalnike, prav tako prilagajo potrošnikom nepopolno spremno dokumentacijo (navodila za uporabo, ES Izjave o skladnosti, garancijske liste, ki ne vsebujejo vseh zahtevanih informacij predpisanih v Zakonu o varstvu potrošnikov).

Tržni inšpektorji so tako skupno pri svojih nadzorih zaradi ugotovljenih neskladnosti motornih okopalnikov izrekli 22 opozoril ZIN. V prekrškovnih postopkih pa so bili izdani 1 odločba o prekršku, 1 opomin, 1 plačilni nalog in 13 opozoril ZP-1.

Nadzor skladnosti motornih okopalnikov je pokazal, da je na trgu še vedno večje število tovrstnih strojev, kar je v večini primerov pogojeno z neprimernim poznavanjem zakonodaje vseh subjektov, ki sodelujejo v dobavni verigi do potrošnika. Tržni inšpektorat RS bo tovrstne nadzore zato v prihodnosti še ponovil.

5.3.5.3. Vzorčenje

V analizo in preizkušanje strojev so bile v letu 2016 vključene kotne in ravne brusilnike ter zajeralne žage.

Analize so bile opravljene z namenom ugotavljanja varnosti in skladnosti strojev na podlagi določil Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti. Analize za kotne in ravne brusilnike ter zajeralne žage je opravil Slovenski institut za kakovost in meroslovje SIQ iz Ljubljane. Po končanih analizah je preizkuševalni laboratorij izdal poročila ter opravil oceno skladnosti strojev.

Skupno je bilo na analize poslano 11 strojev, od tega 5 kotnih brusilnikov in 6 zajeralnih žag.

Glede na ugotovljena odstopanja od zahtev, ki jih vsebujejo predpisi in standardi, so bili stroji uvrščeni bodisi v skupino »v okviru izvedenih pregledov in preskušanj ni bilo ugotovljenih neskladnosti«, bodisi v skupino »neskladen proizvod«.

Rezultati opravljenih analiz so pokazali, da je bilo od skupno 11 strojev pri 2 strojih (1 ravnem brusilniku in 1 zajeralni žagi) ugotovljeno, da v okviru izvedenih pregledov in preskušanj ni bilo ugotovljenih neskladnosti. Pri 9 strojih pa so bile ugotovljene neskladnosti, kar jih je uvrstilo med neskladne proizvode. Po opravljenih ocenah tveganja za posamezne stroje na podlagi ugotovljenih neskladnosti pri testiranju je bilo ugotovljeno za 1 stroj (kotni brusilnik), da uporaba predstavlja resno tveganje za uporabnika in je bila zato opravljena za ta stroj prigrasitev pri Evropski Komisiji preko sistema RAPEX.

Skupno je bilo v inšpekcijskih postopkih tako izrečeno 5 opozoril ZIN, 1 prekrškovna odločba, 4 opomini in 4 opozorila ZP-1.

Analize strojev v letu 2016 so pokazale, da je še vedno relativno veliko strojev na trgu, ki so neskladni tako konstrukcijsko kot administrativno, kar pomeni, da njihova neskladnost lahko vpliva na varnost uporabnika. Se pa na trgu nahajajo tudi proizvodi, ki so nevarni v takšni meri, da njihova neskladnost ogroža zdravje uporabnikov in jih je potrebno glede na takšne ugotovitve analiz umakniti s trga.

Vsi postopki so bili vodeni v skladu z veljavnimi predpisi, kar pomeni, da so v primerih neskladnosti inšpektorji na podlagi Uredbe (ES) 765/2008 Evropskega Parlamenta in Sveta obveščali tudi proizvajalce strojev, ki so se primerno odzvali ter sodelovali pri odpravljanju ugotovljenih nepravilnosti. Slovenski distributerji so prostovoljno umaknili vse neskladne stroje s trga tako, da uporaba ostrejših ukrepov ni bila potrebna. Vsi podatki o vzorčenih strojih so vneseni tudi v mednarodni sistem ICSMS.

5.3.5.4. [Zaključek](#)

Tržni inšpektorat RS je na področju strojev v letu 2016 izdal skupno izdal 76 opozoril ZIN, 1 plačilni nalog, 3 odločbe o prekršku, 16 opominov in 36 opozoril ZP-1.

Opravljena sta bila oba načrtovana nadzora strojev in načrtovan nadzor skladnosti strojev na podlagi analiz, katere je izvedel akreditiran laboratorij za področje strojev. Pridobljeni rezultati so pokazali, da so na slovenskem trgu še vedno tudi neskladni proizvodi, katerih neskladnosti lahko vplivajo na varnost uporabnikov, saj gre za konstrukcijske pomanjkljivosti, število manjših neskladnosti strojev pa se zmanjšuje, zato je potreben stalen nadzor na tem področju tudi v prihodnje.

Nadzore strojev opravljajo tržni inšpektorji, ki so usposobljeni za tehnični nadzor na trgu. Pred vsakim nadzorom se organizira tudi izpopolnjevanje, ki ga vodi nosilec področja strojev na sedežu inšpektorata in ki je hkrati tudi koordinator takšnih skupnih nadzorov. Cilj Tržnega inšpektorata RS je, da so na trgu skladni stroji, za kar si tržni inšpektorji s svojim delom nenehno prizadevajo.

5.3.6. [Osebnna varovalna oprema](#)

Tržni inšpektorat RS je skladno s pristojnostjo in planom dela v letu 2016 izvajal inšpekcijski nadzor osebne varovalne opreme z zakonodajo s področja trgovine in varstva potrošnikov. Inšpekcijski nadzor se je izvajal pri zadnjem distributerju v dobavni verigi, pri prvem distributerju oziroma dobavitelju v Slovenijo po sistemu administrativne oblike preverjanja skladnosti in dodatno z metodo naključno odvzetih proizvodov za potrebe tehničnih preizkusov. Predmet nadzora so bili proizvodi osebne varovalne opreme, namenjenim potrošnikom, za zaščito pri športnih aktivnostih, pri domačih opravilih ter pri

poklicnih dejavnostih, ki je razvrščena v kategorije I – preprosta, II – navadna in III – zahtevna.

Pravna podlaga izvajanja inšpekcijskega nadzorstva je Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, ki ureja pogoje dajanja proizvodov na trg, tehnične zahteve za proizvode, postopke ugotavljanja skladnosti ter njihove dostopnosti na trgu Slovenije. Pogoje, pod katerimi se lahko daje osebna varovalna oprema v promet in uporabo določa Pravilnik o osebni varovalni opremi, s katerim je v pravni red Slovenije, vključno z njenimi spremembami, prenesena Direktiva Sveta 89/686/EGS z dne 21. 12. 1989 o osebni varovalni opremi. Proizvodi osebne varovalne opreme morajo, skladno z določili Pravilnika o osebni varovalni opremi, pred dajanjem na trg izpolnjevati predpisane zahteve skladnosti kot je usklajenost z ustreznimi osnovnimi varnostnimi in zdravstvenimi zahtevami, z zagotovljeno tehnično dokumentacijo, oznako CE, identifikacijskimi oznakami na proizvodu in tudi na embalaži ter z navodilom za uporabo v slovenskem jeziku.

Na področju nadzora skladnosti osebne varovalne opreme so tržni inšpektorji v letu 2016 skupno izvedli 400 inšpekcijskih nadzorov in preverili 824 primerkov osebne varovalne opreme. V postopku vzorčenja je bilo preverjenih še 14 primerkov. Za ugotovljene nepravilnosti je bilo v upravnem postopku izrečenih ali izdanih 157 opozoril ZIN in 4 upravne odločbe, v prekrškovnem postopku pa 122 opozoril ZP-1, 52 opominov in 2 odločbi o prekršku. Prostovoljni umik proizvodov in vrnitev le-teh proizvajalcu je bil opravljen v 72 primerih z administrativno neskladnostjo, 6 proizvodov pa je bilo umaknjenih iz prometa zaradi tehničnih neskladnosti.

5.3.6.1. Osebna varovalna oprema za varovanje oči pred mehanskimi delci in zaščite dihal pred prašnimi delci

Administrativno obliko inšpekcijskega nadzora osebne varovalne opreme so tržni inšpektorji izvajali v februarju in marcu 2016 pri opremi za varovanje oči, ki uporabniku nudi zaščito pred mehanskimi delci, razporejeno v II certifikacijsko kategorijo, in za varovanje dihal pred prašnimi delci, razporejeno v III certifikacijsko kategorijo.

Izvajanje nadzora je potekalo po določilih Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, Pravilnika o osebni varovalni opremi in Seznama harmoniziranih standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o osebni varovalni opremi s kontrolo osebne varovalne opreme izdelane po standardih: SIST EN 166:2002 Osebno varovanje oči – Specifikacije in SIST EN 149:2001 +A1:2009 Oprema za varovanje dihal – Polobrazne maske za zaščito pred delci – Zahteve, preskušanje, označevanje, s kontrolo pri zadnjem distributerju v prodajni verigi, t. j. v prodajalnah na drobno, specializiranih prodajalnah in v nadaljevanju pri proizvajalcih in uvoznikih v Slovenijo.

Tržni inšpektorji so pri nadzoru preverjali izpolnjevanje zahtev skladnosti označevanja z oznako CE, številko standarda, simbolov za mehansko trdnost in udarce, modela, oznake klasifikacije razreda in številko priglašene organa za ugotavljanje skladnosti (na maski), tipa proizvoda, proizvajalca/pooblaščenega zastopnika v Evropski uniji, s podatki na embalaži ter vsebino listin, kot je navodilo za uporabo v slovenskem jeziku (usklajeno z osnovnimi varnostnimi in zdravstvenimi zahtevami s Prilogo II Pravilnika o osebni varovalni opremi. Pri prvem distributerju v dobavni verigi se je poleg oznak na proizvodu in vsebine navodila za uporabo še dodatno preverilo ES izjavo o skladnosti in po potrebi tudi ES certifikat o pregledu tipa.

Opravljeni so bili 103 inšpekcijski nadzori in pregledanih 111 varovalnih mask ter 102 varovalnih očal. Ugotovljena je bila 27 % administrativno neskladnost odsotnosti oziroma

nepopolno zagotovljenih navodil za uporabo v slovenskem jeziku. Na podlagi ugotovljenih neskladnosti in s tem povezanih kršitev določil Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti oziroma Pravilnika o osebni varovalni opremi je bilo izdanih 40 opozoril ZIN, 28 opozoril ZP-1 in 6 opominov. Glede na ugotovljene neskladnosti so zavezanci ugotovljene nepravilnosti odpravili.

5.3.6.2. Osebna varovalna oprema za preprečevanje utopitve

Tržni inšpektorji so v maju, juniju in juliju 2016 izvajali administrativno obliko inšpekcijskega nadzora osebne varovalne opreme za preprečevanje utopitve pri proizvodih, kot so rešilni jopiči, vzgonska pomagala, varnostni pasovi in varnostne vrvi ter rokavčki. Nadzor osebne varovalne opreme se je izvajal najprej pri zadnjem distributerju v dobavni verigi in v nadaljevanju pri proizvajalcu, uvozniku, distributerju oziroma dobavitelju v Slovenijo s kontrolo izpolnjevanja zahtev skladnosti določil Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, Pravilnika o osebni varovalni opremi ter Seznama harmoniziranih standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o osebni varovalni opremi.

Pri inšpekcijskem nadzoru so tržni inšpektorji preverjali izpolnjevanje zahtev skladnosti opreme II certifikacijske kategorije, izdelane po standardih: SIST EN ISO 12402-2:2006 Osebni plavajoči pripomočki - 2. del: Rešilni jopiči, zahteve za stopnjo 275 - Varnostne zahteve; SIST EN ISO 12402-3:2006 Osebni plavajoči pripomočki - 3. del: Rešilni jopiči, zahteve za stopnjo 150 - Varnostne zahteve; SIST EN ISO 12402-4:2006 Osebni plavajoči pripomočki - 4. del: Rešilni jopiči, zahteve za stopnjo 100 - Varnostne zahteve; SIST EN ISO 12402-5:2006 Osebni plavajoči pripomočki - 5. del: Vzgonska pomagala (stopnja 50) - Varnostne zahteve; SIST EN ISO 12402-6:2006 Osebni plavajoči pripomočki - 6. del: Rešilni jopiči za posebne namene in vzgonska pomagala - Varnostne zahteve in dodatne preskusne metode; SIST EN ISO 12401:2009 Mala plovila - Varnostni pasovi in varnostne vrvi - Varnostne zahteve in preskusne metode; SIST EN 13138:2008 plavajoči pripomočki za učenje plavanja, rokavčki. Preverjalo se je, ali so na proizvodu zagotovljene predpisane oznake, kot je oznaka CE, sklic na številko serije standarda SIST EN ISO 12401 oziroma SIST EN 13138, razred (B), označevanje po posameznem SIST EN in vsebino navodila za uporabo v slovenskem jeziku, glede na določila Pravilnika o osebni varovalni opremi.

Tržni inšpektorji so opravili 67 inšpekcijskih nadzorov in pregledali 113 tipov osebne varovalne opreme, od tega 76 rokavčkov, 26 rešilnih jopičev, 3 plavalne obročje, 5 vzgonskih pomagal in 3 plavajoče sedeže ter ugotovili 23 % administrativno neskladnost zagotavljanja navodil za uporabo v slovenskem jeziku s proizvajalčevim v tujem jeziku, 20 % kontroliranih proizvodov je bilo brez zagotovljenega navodila v slovenskem jeziku in 0,3 % proizvodov z neustreznimi oznakami na embalaži. Na podlagi ugotovljenih neskladnosti in s tem kršitev Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti v povezavi s Pravilnikom o osebni varovalni opremi so bile izdane: 2 upravni odločbi po Zakonu o varstvu potrošnikov, 17 opozoril ZIN, 12 opozoril ZP-1 in 9 opominov.

5.3.6.3. Osebna varovalna oprema za varovanje glave in oči

Tržni inšpektorji so v mesecu juliju, avgustu in septembru 2016 izvajali administrativno obliko inšpekcijskega nadzora skladnosti osebne varovalne opreme II. certifikacijske kategorije za zaščito glave in oči (čelade za kolesarje in uporabnike rolk in kotalk) ter sončna očala za splošno uporabo, ki spadajo v I. certifikacijsko kategorijo. Z nadzorom so pričeli najprej pri zadnjem distributerju v dobavni verigi in nadaljevali pri proizvajalcu, uvozniku oziroma distributerju v Slovenijo, s kontrolo izpolnjevanja zahtev skladnosti po določilih Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, Pravilnika o osebni varovalni opremi in Seznama harmoniziranih standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o osebni

varovalni opremi. Preverjala se je oprema, izdelana po standardih: SIST EN 1078:2012+A1:2012 Čelade za kolesarje in uporabnike roln in kotalk (v nadaljevanju: čelade) in SIST EN ISO 12312-1:2013 Varovanje oči in obraza – Sončna očala in sorodna oprema za varovanje oči – 1. del: Sončna očala za splošno uporabo (v nadaljevanju: sončna očala). Ob inšpekcijskem nadzoru pri zadnjem distributerju so tržni inšpektorji preverjali ali so za tip kontrolirane opreme zagotovljene predpisane zahteve skladnosti iz Pravilnika o osebni varovalni opremi ter ali so za čelade izdelane zagotovljene oznake po točki 6 in informacije v slovenskem jeziku po točki 7 ter ali imajo sončna očala zagotovljene oznake in informacije po točki 12. V primeru ugotovljenih neskladnosti, se je z nadzorom nadaljevalo pri prvem distributerju v dobavni verigi, kjer se je še dodatno preverilo ES izjavo o skladnosti in ES certifikat o pregledu tipa (za čelade).

Tržni inšpektorji so opravili 125 inšpekcijskih nadzorov in pregledali 69 čelad in 232 sončnih očal ter ugotovili posamezne neskladnosti pri zagotavljanju informacij – navodil za uporabo v slovenskem jeziku pri čeladah v 33 % in pri sončnih očalih v 27 %. Na podlagi ugotovljenih neskladnosti in s tem kršitev določil Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti v povezavi s Pravilnikom o osebni varovalni opremi so tržni inšpektorji zoper kršitelje ukrepali in izrekli 2 upravni odločbi po Zakonu o varstvu potrošnikov, 62 opozoril ZIN in 1 plačilni nalog, 22 opominov in 36 opozoril ZP-1.

5.3.6.4. Osebna varovalna oprema za varovanje kolen in telesa

Tržni inšpektorji so v oktobru in novembru 2016 izvajali administrativno obliko inšpekcijskega nadzora skladnosti osebne varovalne opreme za zaščito kolen in telesa, kot so ščitniki kolen II. certifikacijske kategorije in varovalna oblačila za zaščito pri delu pred površinskimi učinki I. certifikacijske kategorije. Z izvajanjem nadzora so tržni inšpektorji pričeli najprej pri zadnjem distributerju v dobavni verigi in nadaljevali pri proizvajalcu, uvozniku oziroma distributerju v Slovenijo, s kontrolo izpolnjevanja zahtev Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, Pravilnika o osebni varovalni opremi in Seznama harmoniziranih standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o osebni varovalni opremi, po standardih SIST EN 14404:2005+A1:2010 Osebna varovalna oprema – Ščitniki za kolena za delo v klečečem položaju (II. certifikacijska kategorija) in SIST EN ISO 13688:2013 Varovalna obleka – Splošne zahteve (I. certifikacijska kategorija).

V postopku inšpekcijskega nadzora so tržni inšpektorji preverjali ali so za tip opreme zagotovljeni predpisani postopki ugotavljanja skladnosti Pravilnika o osebni varovalni opremi v povezavi s točko 1.4. (navodilo za uporabo) in 2.12 (identifikacijske oznake) Priloge II ter ali ima posamezni tip osebne varovalne opreme zagotovljene identifikacijske oznake standarda SIST EN 14404:2005+A1:2010 oziroma SIST EN ISO 13688:2013 po točki 7 in navodila za uporabo v slovenskem jeziku po točki 8. V primeru ugotovljenih neskladnosti pri zadnjem distributerju se je z nadzorom nadaljevalo pri prvem distributerju oziroma dobavitelju v dobavni verigi, kjer se je dodatno preverilo ES izjavo o skladnosti in ES certifikat o pregledu tipa.

Tržni inšpektorji so opravili 91 inšpekcijskih nadzorov in pregledali 60 ščitnikov kolen in 133 varovalnih oblek ter ugotovili neskladnosti pri zagotavljanju navodil za uporabo v slovenskem jeziku s proizvajalčevim v tujem jeziku pri varovalih oblačilih v 66 % in pri ščitnikih kolen v 31 %. V času inšpekcijskega nadzora je bilo v prodaji 68 ščitnikov kolen, za katere je bilo ugotovljeno, da so proizvodi z zagotovljenimi nepopolnimi informacijami, zato so jih distributerji ob nadzoru prostovoljno umaknili iz prodaje. Na podlagi ugotovljenih administrativnih neskladnosti in s tem kršitev določil Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti v povezavi s Pravilnikom o osebni varovalni opremi so tržni inšpektorji zoper kršitelje ukrepali in izrekli 36 opozoril ZIN ter 11 opominov in 44 opozoril ZP-1.

5.3.6.5. Vzorčenje

Tržni inšpektorat RS je v letu 2016 izvajal inšpekcijski nadzor izpolnjevanja skladnosti osebne varovalne opreme z metodo preizkušanj varovalnih rokavic za zaščito pred mehanskimi nevarnostmi, zaščitne in delovne obutve za katere mora gospodarski subjekt v dobavni verigi pred dajanjem na trg izpolniti zahteve določil Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti ter Pravilnika o osebni varovalni opremi.

Tržni inšpektorji so v marcu in aprilu opravili 14 inšpekcijskih nadzorov pri distributerjih v dobavni verigi, kjer je bilo skupno odvzetih 14 primerov osebne varovalne opreme od tega po 10 parov/primerov varovalnih rokavic za zaščito pred mehanskimi nevarnostmi po SIST EN 388:2003, 2 para zaščitne obutve po SIST EN ISO 20345:2012 ter 2 para delovne obutve po SIST EN ISO 20347:2012. Odvzeti vzorci so bili skupaj z listinami oddani v preizkušanje laboratoriju za preverjanje izpolnjevanja skladnosti osebne varovalne opreme z zahtevami Pravilnika o osebni varovalni opremi. Preizkusi so bili izvedeni po standardih: varovalne rokavice po SIST EN 388:2003: odpornost na abrazijo, odpornost na rezanje z nožem, odpornost na trganje, odpornost na prebadanje, označevanje, navodilo ter v povezavi z SIST EN 420.2003+A1:2010 še: vrednost pH, velikosti in meritve rokavic, udobnost in učinkovitost, propustnost in absorpcija vodnih hlapov, označevanje, označevanje embalaže, informacija proizvajalca; delovna obutev po SIST EN ISO 20347:2012: odpornosti proti zdrs na tleh s keramičnimi ploščicami (SLS) in jeklenih tleh z glicerinom, označevanje in navodilo; zaščitna obutev po SIST EN ISO 20345:2012: odpornost zaščitne obutve proti udarcem, odpornost proti zdrs na tleh s keramičnimi ploščicami (NaLS) in jeklenih tleh z glicerinom, označevanje in navodilo.

Po izvedbi analiz se je primere vzorčenih proizvodov v okviru izvedenih pregledov in preskušanj razvrstilo v naslednji skupini:

- v okviru izvedenih preskušanj in pregledov ni bilo ugotovljenih neskladnosti,
- neskladen proizvod.

Ugotovitve preizkušanj so: pri 4 primerih varovalnih rokavic, 2 primerih delovne obutve in 1 primeru zaščitne obutve ni bilo ugotovljenih neskladnosti, pri 5 primerih varovalnih rokavic je bila ugotovljena tehnična neskladnost, pri 1 primeru varovalnih rokavic in 1 primeru zaščitne obutve pa je bila ugotovljena administrativna neskladnost.

Glede ugotovljene neskladnosti je bilo pri 6 vzorcih varovalnih rokavic ugotovljena neskladnost odpornosti na prebadanje, abrazijo, trganje, odsotnost oznake standarda in neustrezna oznaka CE s Pravilnikom o osebni varovalni opremi. V 1 primeru zaščitne obutve je bila ugotovljena administrativna neskladnost v prevodu besedila navodila za uporabo v slovenski jezik.

Pri preizkušanju osebne varovalne opreme je bila ugotovljena 60 % tehnična neskladnost varovalnih rokavic za zaščito pred mehanskimi nevarnostim ter 25% administrativna neskladnost. Distributerji so vse neskladne varovalne rokavice so izvedli prostovoljne umike in 1 odpoklic.

Na podlagi ugotovljenih neskladnosti, kršitve določil Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti v povezavi s Pravilnikom o osebni varovalni opremi, so tržni inšpektorji zoper kršitelje ukrepali in izrekli 2 opozorila ZP-1, 4 opomine in 2 odločbi o prekršku.

Tržni inšpektorji so za posamezne primere neskladnih rokavic izdelali ocene tveganj z ugotovljenimi nizkimi tveganji ter izvedli vnose podatkov v aplikacijo mednarodne izmenjave informacij nadzornih organov Evropske unije, ICSMS.

5.3.6.6. Nadzor prisotnosti osebne varovalne opreme po obvestilu evropske komisije

Tržni inšpektorat RS je v letu 2016 na podlagi prejetih obvestil po sklepu Evropske komisije prejel 2 obvestila o prisotnosti neskladnih proizvodov osebne varovalne opreme in sicer za rešilno obleko, izdelano po standardu EN 393:1993, in za igralno čelado, izdelano po standardu EN 1080:2013. Nobena od njiju se v Sloveniji ni prodajala.

5.3.6.7. Zaključek

Tržni inšpektorat RS ocenjuje, da višja prodajna cena izdelka ne predstavlja večje skladnosti proizvoda z veljavnimi predpisi. Iz opravljenih inšpekcijskih nadzorov tudi izhaja, da so bili na trgu še vedno v največji meri prisotni administrativno neskladni proizvodi osebne varovalne opreme s pomanjkljivimi ali odsotnimi oziroma nepopolnimi informacijami za uporabnika v obliki navodil za uporabo v slovenskem jeziku. V inšpekcijskih postopkih so distributerji na podlagi ugotovljenih tehničnih oziroma administrativnih neskladnosti, po seznaitvi inšpektorja pristopili k takojšnji izvedbi odprave neskladnosti oziroma k prostovoljnemu umiku proizvoda s trga, iz česar se lahko sklepati, da se le-ti zavedajo o pomembnosti dajanja s predpisi skladnih proizvodov na trg.

Tržni inšpektorji so v letu 2016 v primerjavi z letom 2015 opravili 47 % več inšpekcijskih nadzorov. V letu 2016 so pri kontroliranih proizvodih v 34 % primerih ugotovili administrativno neskladnost in v 50 % primerih tehnično neskladnost. Ne glede na večje število pregledanih proizvodov je bilo v letu 2016 ugotovljenih manj neskladnih proizvodov osebne varovalne opreme.

5.3.7. Plinske naprave

Tržni inšpektorat RS že od leta 2000 izvaja nadzor plinskih naprav, odkar je bil sprejet Pravilnik o plinskih napravah, s katerim se je v slovensko tehnično zakonodajo implementirala takratna evropska direktiva novega pristopa Gas Appliance 90/396 EEC.

5.3.7.1. Nadzor plinskih naprav

Leta 2016 se je pri slovenskih proizvajalcih in prvih distributerjih na slovenski trg opravil nadzor malih kurilnih naprav do 400 kW v zvezi z zahtevami glede bistvenih varnostnih zahtev kotlov na plinasto gorivo. Za nadzor teh naprav se je pripravilo kontrolne liste na podlagi zahtev iz Priloge I pravilnika in pripadajočega standarda. Tako se je pri posamezni vrsti plinske naprave pregledalo prisotnost CE oznake in zahtevanih napisov na napravi, opozoril na embalaži in napravi ter vsebino tehničnih navodil za vgradnjo, namenjenih inštalaterjem, ter navodila za uporabo in vzdrževanje, namenjenih uporabnikom.

Tržni inšpektorji so pri 14 distributerjih in 2 proizvajalcih pregledali te male kurilne naprave. Male kurilne naprave na plinasto gorivo za ogrevanje prostorov in pripravo sanitarne vode so izpolnjevali zahteve Pravilnika o plinskih napravah glede označevanja naprave in vsebine navodil za uporabo in vzdrževanje namenjenih uporabnikom ter tudi navodil za montažo, namenjenim inštalaterjem.

Pri tem nadzoru so bile nadzorovane male kurilne naprave na plinasto gorivo, katerih proizvajalci imajo sedež znotraj Evropske unije, zato ni bilo težav z izkazovanjem skladnosti s predpisi Evropske unije, saj jo ti dobro poznajo. Tržni inšpektorat RS je že v letu 2012 opravil nadzor malih kurilnih naprav na plinasto gorivo, kjer pa so bile ugotovljene določene neskladnosti predvsem glede navodil za uporabo in so jih morali slovenski distributerji dopolniti.

5.3.7.2. [Vzorčenje plinskih naprav](#)

Leta 2016 je Tržni inšpektorat RS za namen ugotavljanja dejanske skladnosti plinskih naprav vzorčil 4 plinske naprave. Med vzorčenimi proizvodi sta bila 2 plinska žara za zunanjo uporabo ter 2 premična plinska štedilnika na utekočinjen naftni plin propan butan.

Ugotovitve preizkušanj vzorčenih proizvodov v akreditiranem laboratoriju, kjer se je preverjala in ugotavljala skladnost plinskih naprav s harmoniziranimi standardi, so pokazale, da pri vseh štirih plinskih napravah na napravi ali embalaži niso bili navedeni vsi zahtevani napisi, pomanjkljiva so bila tudi navodila za uporabo, namenjena uporabnikom. Poleg tega je pri 1 premičnem štedilniku izmerjena nazivna moč na dveh gorilnikih preveč odstopala glede na navedeno moč na napisni tablici, produkti zgorevanja pri 2 gorilnikih pa so tudi presegali dopustno mejo. Vsi distributerji, ki so dali plinske naprave na slovenski trg, so takoj reagirali tako, da so odpravili ugotovljene administrativne nepravilnosti, pri tehnični neskladnosti pa so prostovoljno umaknili proizvode s trga.

5.3.7.3. [Zaključek](#)

Tržni inšpektorat RS bo tudi v letu 2017 izvajal nadzor plinskih naprav ter jih tudi vzorčil, saj rezultati testiranja naprav kažejo, da plinske naprave, ki niso izdelane v Evropski uniji, pogosteje ne dosegajo tehničnih mej glede moči in produktov izgorevanja.

5.3.8. [Gradbeni proizvodi](#)

Tržni inšpektorat RS je v 2016 izvedel načrtovane in nenačrtovane nadzore administrativne skladnosti gradbenih proizvodov. Pravna podlaga za izvedbo inšpekcijskih nadzorov gradbenih proizvodov sta Zakon o gradbenih proizvodih in Uredba (EU) št. 305/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. 3. 2011 o določitvi usklajenih pogojev za trženje gradbenih proizvodov in razveljavitvi Direktive sveta 89/106/EGS.

Tržni inšpektorji so izvedli 92 inšpekcijskih nadzorov na podlagi določil Zakona o gradbenih proizvodih in Uredbe (EU) št. 305/2011, od katerih je bilo 11 načrtovanih nadzorov in 81 nenačrtovanih reaktivnih nadzorov. Na podlagi ugotovitev inšpekcijskih nadzorov je bilo v upravnem postopku izrečenih ali izdanih 22 opozoril ZIN in 4 upravne odločbe, v prekrškovnih postopkih pa 22 opozoril ZP-1 in 3 opomini.

Reaktivne nadzore so tržni inšpektorji kot reakcijo na stanje na trgu (informacije s strani carinskih organov, reklamacije, prijave in lastne zaznave inšpektorjev) izvajali tekom celega leta.

Načrtovane in sistematično vodene administrativne nadzore so tržni inšpektorji izvajali za izbrano družino gradbenih proizvodov – konstrukcijski les in za odvzem vzorcev PVC cevi.

S strani carine je Tržni inšpektorat RS zaradi odsotnosti CE oznake prejel 6 obvestil o zadržanju sprostitve gradbenih proizvodov v prost promet, za katera jim je nato podal 1 zahtevo, da se proizvod (parket brez CE oznake) ne sprost v prost promet.

5.3.8.1. [Konstrukcijski les](#)

Tržni inšpektorji so opravili nadzore nad izpolnjevanjem administrativne skladnosti in varnostnih zahtev, ki veljajo za tipski konstrukcijski les.

Za dajanje konstrukcijskega lesa na trg in za omogočanje njegove dostopnosti je potrebno upoštevati zahteve Uredbe (EU) št. 305/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. 3.

2011 o določitvi usklajenih pogojev za trženje gradbenih proizvodov in razveljavitvi Direktive sveta 89/106/EGS, Zakona o gradbenih proizvodih in zahteve harmoniziranega standarda: SIST EN 14081-1:2006+A1:2011 (določen sistem 2+) in povezanih standardov SIST EN 14081-1:2006+A1:2011, SIST EN 1912:2012, SIST EN 338:2010, SIST DIN 4074-1:2009.

Formalno skladnost tipskega konstrukcijskega lesa na zalogi in namenjenih prodaji neznanim kupcem so tržni inšpektorji izvedli z uporabo izdelanega kontrolnega lista pri 5 proizvajalcih, 1 prvemu distributerju in 4 trgovcih ter preverili izvajanje tovarniške kontrole proizvodnje (pri proizvajalcih), pridobljen Certifikat kontrole proizvodnje (pri proizvajalcih), Izjavo o lastnostih (pri proizvajalcih, distributerju ter končnih prodajalcih) in CE oznako, označevanje (pri proizvajalcih, distributerju ter končnih prodajalcih).

Z 10 administrativnimi nadzori je bilo pregledanih 23 tipov proizvodov, od katerih je bilo 11 tipov konstrukcijskega lesa izdelanih po EN 14081-1, 10 tipov naknadno deklariranih kot nekonstrukcijski les, ki nima funkcije nosilnosti, 1 tip lesa po EN 14915 (notranja stenska, stropna obloga iz masivnega lesa) in 1 tip lesa po EN 15497 (konstrukcijski zobato spojen masivni les).

Pri 3 proizvajalcih so bile zaradi pomanjkljive CE oznake, manjkajoče navedbe namena uporabe in manjkajoče številke Izjave o lastnostih ugotovljene manjše formalne neskladnosti 7 tipov proizvodov konstrukcijskega lesa, pri 1 proizvajalcu pa pri 3 tipih konstrukcijskega lesa ni bilo ugotovljenih neskladnosti.

En trgovec je imel v ponudbi 3 tipe lesa, za katere je naknadno predložil: za 1 tip Izjavo o lastnosti po EN 14915, za 1 tip informacijo, da je proizvajalec v postopku dokazovanja skladnosti po EN 15497 in za 1 tip Certifikat po EN 14081-1, pri čemer proizvodi niso bili ustrezno označeni.

Pri 1 distributerju in 2 proizvajalcih je bilo ugotovljeno, da imajo v ponudbi 10 tipov lesnih proizvodov, ki so jih naknadno označili z navedbami, da ne gre za konstrukcijski les in da les nima funkcije nosilnosti.

Zaradi ugotovljenih administrativnih neskladnosti je bilo 9 zavezancem izrečeno opozorilo ZIN in 7 zavezancem opozorilo ZP-1. V 8 primerih so zavezanci pred izdajo ukrepa prostovoljno uredili ugotovljene pomanjkljivosti, pri 1 proizvajalcu pa ni bilo ugotovljenih nepravilnosti.

5.3.8.2. Vzorčenje

Tržni inšpektorji so januarja izvedli načrtovan inšpekcijski nadzor z odvzemom 3 vzorcev cevi za ulično kanalizacijo iz zaloge v maloprodaji in jih oddali na preverjanje skladnosti glede izpolnjevanja bistvenih varnostnih zahtev v akreditirani laboratorij, kjer so bili opravljeni preizkusi dimenzij, obodne togosti in odpornosti na zunanje udarce, na podlagi katerih se je ugotavljala skladnost s standardi SIST EN 1376-1:2007 in SIST EN 13476-2:2007.

Pri 2 vzorcih cevi v okviru opravljenih preizkusov ni bilo ugotovljenih neskladnosti, pri 1 vzorcu cevi je bilo ugotovljeno minimalno dimenzijsko odstopanje, zaradi česar je zavezanec tekom inšpekcijskega postopka onemogočil njihovo dostopnost na trgu na način, da je celotno količino odpoklical od kupcev (trgovcev) ter skupaj s količino iz svoje zaloge vrnil proizvajalcu v Srbijo, zavezancu pa je bilo izrečeno opozorilo ZP-1.

Kljub dejstvu, da so bile PVC cevi za ulično kanalizacijo istega proizvajalca že vzorčene in preskušane v letu 2012 in v letu 2015, je Tržni inšpektorat RS zaradi ponovne prijave izvedbo tovrstnega nadzora uvrstil v letni načrt dela in izvedel nadzor z odvzemom

vzorcev, na podlagi katerega je bilo ugotovljeno, da v veliki večini primerov proizvodi izkazujejo predpisano skladnost in dosežajo deklarirane vrednosti.

5.3.8.3. Zaključek

Pri nadzoru konstrukcijskega lesa je bilo ugotovljeno, da se večino le-tega proizvaja za znanega kupca in ga zato ni na zalogi. Tekom nadzorov pri distributerjih je na podlagi pridobljenih pojasnil in pregledov v maloprodajah ugotovljeno, da v prodaji nimajo konstrukcijskega lesa, da se prodaja tudi drug žagani les, ki nima funkcije nosilnosti oziroma da prodajani les ni konstrukcijski les.

Izvedeni načrtovani inšpekcijski nadzori so bili uspešni in koristni v tako v smislu seznanjanja z zahtevami novejših veljavnih predpisov, ki veljajo za dajanje na trg gradbenih proizvodov, kot tudi v smislu urejanja razmer na trgu na tem področju. Tržni inšpektorat RS bo tudi v naslednjih letih nadaljeval z izvajanjem inšpekcijskih nadzorov gradbenih proizvodov.

5.3.9. Odpadna električna in elektronska oprema

Na podlagi Zakona o varstvu okolja je bila sprejeta Uredba o ravnanju z odpadno električno in elektronsko opremo, ki določa pravila ravnanja z odpadno električno in elektronsko opremo z namenom preprečevanja nastajanja odpadne opreme in zagotavljanja njene ponovne uporabe, recikliranja in drugih načinov predelave v skladu z Direktivo 2012/19/ES o odpadni električni in elektronski opremi.

Tržni inšpektorat RS je v letu 2016 izvajal nadzor nameščanja ustreznega znaka na električno in elektronsko opremo v sklopu drugih administrativnih nadzorov in odvzema vzorcev, kar se nanaša na področje nadzora po nizkonapetostni direktivi oziroma Pravilniku o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej (od 20. 4. 2016 dalje pa po Pravilniku o omogočanju dostopnosti električne opreme na trgu, ki je načrtovana za uporabo znotraj določenih napetostnih mej), po direktivi o elektromagnetni združljivosti oziroma Pravilniku o elektromagnetni združljivosti, po direktivi o radijski opremi in telekomunikacijski terminalski opremi oziroma Pravilniku o radijski opremi in telekomunikacijski terminalski opremi (od 12. 6. 2016 dalje po direktivi o radijski opremi oziroma Pravilniku o radijski opremi) ter Energetskem zakonu v povezavi z okoljsko primerno zasnovo proizvodov in energijskim označevanjem proizvodov. Preverjenih je bilo več kot 400 različnih proizvodov električne in elektronske opreme, za katere je predpisano nameščanje tega znaka. Zaznanih je bilo zanemarljivo malo število kršitev v primerjavi s številom pregledanih proizvodov, za kar so bila gospodarskim subjektom izrečena opozorila ZIN. Drugo ukrepanje ni bilo potrebno, saj so gospodarski subjekti prostovoljno odpravili ugotovljene pomanjkljivosti že tekom nadzora.

V letu 2017 se bo prav tako izvajalo nadzor prisotnosti znaka za ločeno zbiranje odpadne električne in elektronske opreme istočasno z drugimi administrativnimi nadzori električne in elektronske opreme.

5.3.10. Prodaja motornih olj v embalaži večji od 5L

Na podlagi Zakona o varstvu okolja je bila v letu 2012 objavljena Uredba o odpadnih oljih. Ta v 8. členu določa, da mora vsak distributer, ki pri svoji dejavnosti prodaja na drobno mineralna ali sintetična olja za motorna vozila v embalaži večji od 5L, zagotoviti prevzemanje odpadnega olja od kupca, ki pri njem kupi to olje, in sicer v količini, ki je enaka kupljeni količini olja. To olje mora distributer začasno skladiščiti v primernih

posodah ločeno od drugih odpadkov in jih oddati v zbirnem centru ali pa oddati zbiralcu na svojem prevzemnem mestu.

Tržni inšpektorji so v mesecu juniju in juliju 2016 opravili 46 nadzorov pri prodajalcih motornih olj, ki ponujajo olja v embalaži večji od 5L. Pri tem se je ugotovilo, da pri 27 prodajalcih ni bilo možno oddati odpadnega olja. Zaradi navedenih nepravilnosti so tržni inšpektorji izdali 26 opozoril ZIN z zahtevo, da prodajalci namestijo v prodajalni sod za zbiranje odpadnih olj, kar so prodajalci v postavljenem roku tudi storili. V prekrškovnih postopkih pa je bilo izrečenih tudi 12 opozoril ZP-1 ter 3 opomini.

Ker dobra polovica nadziranih prodajalcev ni zagotavljala prevzema odpadnega olja pri nakupu motornih olj, bo Tržni inšpektorat RS tudi v prihodnosti izvedel nadzor prodaje motornih olj v embalaži večji od 5L.

5.3.11. Emisije snovi v zrak iz malih kurilnih naprav

Na podlagi Zakona o varstvu okolja je bila v letu 2013 objavljena Uredba o emisiji snovi v zrak iz malih in srednjih kurilnih naprav. Po tretjem odstavku 21.a člena te uredbe se male kurilne naprave z nazivno močjo, enako ali manjšo od 400 kW, ki uporabljajo plinsko olje ali plinasto gorivo, lahko dajejo na trg, če emisija NO₂ ne presega emisij, kot je to določeno v 12. in 13. členu uredbe. Dobavitelj mora za te naprave pred njihovim dajanjem na trg v listini, priloženi proizvodu, ali na sami napravi navesti vrednosti emisij dušikovih oksidov, izražene kot NO₂.

Mejna vsebnost dušikovega monoksida in dušikovega dioksida v dimnih plinih, izraženih kot NO₂, izračunana glede na zmogljivost ogrevanja male kurilne naprave je lahko največ:

- na tekoče gorivo po 12. členu uredbe:
 - 110 mg/kWh za nazivno toplotno moč, manjšo ali enako 120 kW,
 - 120 mg/kWh za nazivno toplotno moč, večjo od 120 kW in manjšo ali enako 400 kW
- za plinasto gorivo po 13. členu uredbe:
 - 60 mg/kWh za nazivno toplotno moč, manjšo ali enako 120 kW,
 - 80 mg/kWh za nazivno toplotno moč, večjo od 120 kW, in manjšo ali enako 400 kW.

Tržni inšpektorji so na podlagi Uredbe o emisiji snovi v zrak iz malih in srednjih kurilnih naprav opravili 44 nadzorov, pri čemer so opravili nadzor nad 55 proizvodi. Pri tem je bilo 39 proizvodov nadzorovanih pri prodajalcu, 14 pri prvem distributerji in 2 pri proizvajalcu. Vse kontrolirane male kurilne naprave na kurilno olje ali plin so imele emisije dušikovih oksidov NO₂ manjše od predpisanih in so tako ustrezale zahtevam uredbe.

5.3.12. Energijsko označevanje proizvodov in energijsko primerna zasnova

Tržni inšpektorat RS je opravil v nadzor malih kurilnih naprav na tekoče in plinasto gorivo do 400 kW. Nadzor je bil zasnovan celovito s kontrolo skladnosti z vsemi veljavnimi predpisi, med drugim tudi za področje zahtev za okoljsko primerno zasnovo in energijskega označevanja teh naprav. Zaradi obsežnosti zahtev iz posameznih predpisov za nadzor kurilnih naprav so bili pripravljene kontrolniki po zahtevah iz posameznih predpisov in njim pripadajočih standardov.

Tržni inšpektorji so opravili 44 nadzorov, pri čemer je bilo pregledanih 55 proizvodov. Pri tem je bilo 39 proizvodov pregledanih pri prodajalcu, 14 pri prvem distributerji in 2 pri proizvajalcu.

Pri nadzoru ni bilo najdenih proizvodov, k ne bi ustrezali zahtevam glede okoljsko primerne zasnove. Glede energijskega označevanja je bilo ugotovljenih 6 nepravilnosti, od tega v 1 primeru neustrezen oziroma pomanjkljiv podatkovni list, v 2 primerih so manjkali podatki v tehničnih publikacijah, v 3 primerih pa je bilo pomanjkljivo navajanje obveznih podatkov na spletni strani.

Zaradi ugotovljenih kršitev je bilo izrečenih 7 opozoril ZIN in 2 opozorili ZP-1.

Pri tem nadzoru so bili nadzorovani proizvodi, katerih proizvajalci imajo sedež znotraj Evropske unije, zato je bilo po pričakovanju manj težav z izkazovanjem skladnosti s predpisi Evropske unije, saj jo ti bolje poznajo. Pri nadzoru ni bil najden noben uvoznik proizvodov iz tretjih držav.

Še vedno je opazno nepoznavanje predpisov o zagotavljanju ustreznih podatkov glede energijskega označevanja tako pri proizvajalcih kot tudi pri trgovcih, saj so bile ugotovljene nepravilnosti pri 20 % proizvodov.

Nadzor izpolnjevanja zahtev glede označevanja proizvodov z energijskimi nalepkami in prilaganjem podatkovnega lista je bil opravljen tudi v okviru nadzora velikih gospodinjskih aparatov in sesalnikov.

Pri nadzoru velikih gospodinjskih aparatov je bilo ugotovljeno, da je bila energijska nalepka ustrezna pri 167 proizvodih, pri 10 ni bila ustrezna, za 2 proizvoda je pa ni bilo. Podatkovna kartica je bila ustrezna pri 173 proizvodih, pri 3 je bila neustrezna, 3 proizvodi je pa niso imeli.

Pri nadzoru sesalnikov je bilo ugotovljeno, da je bila energijska nalepka ustrezna pri 91 proizvodih, pri 7 ni bila ustrezna, pri 7 proizvodih ni bila nameščena. Podatkovna kartica je bila ustrezna pri 97 proizvodih, pri 3 je bila neustrezna, 8 proizvodov pa je ni imelo.

Na podlagi zbranih informacij je ugotovljeno, da velika večina proizvajalcev dobro pozna in upošteva zahteve s področja okoljsko primerne zasnove proizvodov in energijskega označevanja. Večja odstopanja so običajna ob uveljavitvi novih zahtev, zato bo Tržni inšpektorat RS tudi v prihodnje nadzor usmerjal na proizvode, za katere so se zahteve na tem področju pred kratkim spremenile.

5.3.13. Dajanje komposta in digestata v promet

Na podlagi Zakona o varstvu okolja je bila v letu 2013 objavljena Uredba o predelavi biološko razgradljivih odpadkov in uporabi komposta ali digestata. Po tej uredbi nadzira Tržni inšpektorat RS dajanje komposta ali digestata iz tretjih držav v promet. Kompost ali digestat je kot proizvod dovoljeno dati na trg, če izpolnjuje pogoje za proizvod iz tretjega odstavka 15. člena uredbe.

Nadzor kakovosti komposta ali digestata, uvoženega iz tretjih držav, mora zagotoviti uvoznik tako, da nadzor z meritvami izvaja pravni subjekt, ki ima pridobljeno akreditacijo in gospodarsko ni povezan z uvoznikom ali predelovalcem komposta. Če iz poročila o nadzoru kakovosti izhaja, da kompost ali digestat ne izpolnjuje zahtev iz prvega odstavka 29. člena uredbe, mora uvoznik ravnati v skladu s prvim in drugim odstavkom 15. člena uredbe.

Na podlagi podatkov o uvoznikih komposta in digestata dobljenih pri Finančni upravi RS uvaža kompost le ena gospodarska družba. Tržni inšpektor je v mesecu decembru opravil nadzor pri tej družbi in ugotovil, da zagotavlja nadzor kakovosti komposta z izvedenimi meritvami, ki jih opravlja akreditiran pravni subjekt in izpolnjuje zahteve uredbe.

V kolikor se bodo na podlagi podatkov Finančne uprave RS pojavili novi uvozniki komposta ali digestata, se bodo opravili nadzori še pri teh uvoznikih z namenom, da se ugotovi, če izvajajo nadzor kakovosti komposta oziroma digestata.

5.3.14. Dvigala – varnostne komponente

Tržni inšpektorat RS je v letu 2016 s sprejetjem novega Pravilnika o varnosti dvigal postal pristojen za nadzor varnostnih komponent za dvigala. Ker je Tržni inšpektorat RS s tem pridobil novo področje nadzora, je bil za nadzor najprej izdelan vprašalnik z vprašanji v zvezi z zahtevami, ki jih morajo izpolnjevati varnostne komponente za dvigala, kot jih določa Pravilnik o varnosti dvigal v prilogi 3 pravilnika. Vprašanja so se nanašala na označevanje varnostnih komponent za dvigala, navodila za montažo, povezovanje, prilagoditev in vzdrževanje ter vsebino Izjave EU o skladnosti za varnostne komponente za dvigala. Skupno je bil vprašalnik posredovan 21 gospodarskim subjektom, ki tržijo varnostne komponente za dvigala na slovenskem trgu. Odgovore pa je Tržni inšpektorat prejel od 15 gospodarskih subjektov, ki so v večini primerov poleg pravilno izpolnjenega vprašalnika v prilogah posredovali tudi spremne listine Izjave EU o skladnosti in navodila za varnostne komponente za dvigala, nekateri pa tudi fotografije napisnih ploščic.

Namen tovrstnega obveščanja gospodarskih subjektov je bil predvsem v tem, da se jih s pomočjo posredovanega vprašalnika ozavešča o zahtevah, ki jih morajo varnostne komponente za dvigala izpolnjevati pri dajanju na trg. Pravni subjekti so tako pravočasno obveščeni o tem, da se bo na tem področju izvajal inšpekcijski nadzor in imajo tako tudi še čas, da morebitne pomanjkljivosti sami odpravijo. Tržni inšpektorat bo na podlagi tako pridobljenih informacij opravil koordiniran nadzor skladnosti varnostnih komponent za dvigala v letu 2017 in opravil nadzore tudi pri pravnih subjektih, ki odgovorov na posredovani vprašalnik niso posredovali.

5.3.15. Sodelovanje Finančne uprave Republike Slovenije in Tržnega inšpektorata RS pri nadzoru uvoza proizvodov iz tretjih držav

Po vstopu Slovenije v Evropsko unijo se je na podlagi Uredbe Sveta 339/93/EGS o preverjanju skladnosti s pravili o varnosti proizvodov za izdelke, uvožene iz tretjih držav, okrepil nadzor nad uvozom proizvodov iz tretjih držav. Na podlagi te uredbe sodeluje Tržni inšpektorat RS s carinskimi organi že od leta 2003.

S 1. 1. 2010 se je začela uporabljati Uredba (ES) št. 765/2008 Evropskega parlamenta in sveta z dne 9. 7. 2008 o določitvi zahtev za akreditacijo in nadzor trga v zvezi s trženjem proizvodov, ki ureja sodelovanje med organi za nadzor zunanjih meja in organi za nadzor trga pri nadzoru proizvodov, ki vstopajo na trg Evropske unije. Tako je bilo v letu 2016 veliko aktivnosti tržnih inšpektorjev usmerjenih v sodelovanje s Finančno upravo RS oziroma izvajanje nadzora - ocene skladnosti zadržanih proizvodov na podlagi obvestil carinskih organov.

Za obveščanje Tržnega inšpektorata RS s strani Finančne uprave RS je pomembna določba tretjega odstavka 27. člena Uredbe 765/2008, ki določa, da organi, pristojni za nadzor zunanjih meja, zadržijo sprostitev proizvoda v prosti promet na trgu Evropske unije, če se med izvajanjem kontrol iz prvega odstavka ugotovi karkoli od naslednjega:

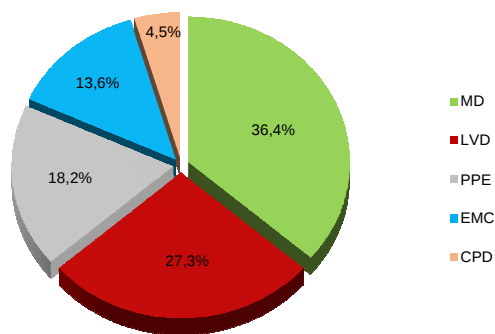
- proizvod ima značilnosti, ki vzbujaajo verjetnost, da proizvod, kadar je pravilno vgrajen, vzdrževan in uporabljen, resno ogroža zdravje, varnost, varovanje okolja ali kateri koli drugi javni interes iz 1. člena,
- proizvodu ni priložena pisna ali elektronska dokumentacija, obvezna po ustreznih usklajevalnih zakonodaji Evropske unije, ali pa ni označen v skladu s to zakonodajo,

- na proizvod je bila nameščena napačna ali zavajajoča oznaka CE,
- organi, pristojni za nadzor zunanjih meja, takoj uradno obvestijo organe za nadzor trga o vsakem takem zadržanju.

Tržni inšpektorat RS je v letu 2016 prejel od Finančne uprave RS 59 pisnih obvestil o zadržanju sprostitev proizvodov v prost promet (61 obvestil v letu 2015), od katerih je bilo v 22 primerih (v letu 2015 v 23 primerih) ugotovljeno, da gre za neskladne proizvode in sprostitev ni bila dovoljena, v 37 primerih (v letu 2015 v 38 primerih) pa neskladnosti niso bile ugotovljene in je bila izvedena sprostitev proizvodov v prost promet.

Poleg rednih kontrol je v mesecu marcu 2016 potekala akcija poostrenega nadzora nad določenimi kategorijami proizvodov in sicer so bili vključeni aparati za mešanje hrane, cement, obtočne črpalke, prenosne svetilke, plinski kuhalniki, radiatorji, sesalniki, sončna očala, svetlobni nizi, verižne žage, vžigalniki, zaščitne čelade, zaščitne rokavice, žarnice, različni usnjeni in tekstilni proizvod, detektorji CO, detektorji dima, električne ponve, kotni brusilniki ter motilci signalov. S strani pristojnih uradov Finančne uprave RS je bilo opravljenih 98 preverjanj nadzorovanih kategorij proizvodov, od tega 55 fizičnih pregledov blaga in 43 dokumentarnih pregledov. Kot rezultat vseh opravljenih preverjanj v 82 primerih s strani carine ni bilo ugotovljenih nepravilnosti, Tržni inšpektorat RS pa je bil zaradi suma o neskladnosti proizvodov obveščen v 4 primerih. V obravnavanih štirih primerih je bila v nadaljnjem postopku v 2 primerih ugotovljena neskladnost zadržanih proizvodov s predpisanimi zahtevami in s strani inšpektorata izdana prepovedna odločba. Posledično se ni odobrila sprostitev nadzorovanih proizvodov v prost promet. V 1 primeru je bila ugotovljena neskladnost mrežnih ščitnikov z zahtevami Pravilnika o osebni varovalni opremi, v 1 pa neskladnost viličarjev z zahtevami Pravilnika o varnosti strojev. V obeh primerih je bil prejemnik blaga gospodarski subjekt iz Madžarske, zato je bil o sprejetih ukrepih na podlagi 29. člena Uredbe (ES) št. 765/2008 obveščen pristojni madžarski nadzorni organ.

Poleg naštetega so tržni inšpektorji preko telefonskih razgovorov s carinskimi organi sproti ugotavljali administrativno skladnost proizvodov z zahtevami predpisov.

Slika 13: Pregled po direktivah, kjer sprostitev v prosti promet ni bila dovoljena

Tabela v nadaljevanju podaja pregled zadev na podlagi obvestil carinskih organov za zadnjih 10 let.

Leto	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Število obvestil	315	434	601	705	300	150	77	43	61	59
Število prepovedi	35	210	434	494	169	67	33	14	23	22
Število sprostitev	280	224	167	211	131	83	43	29	38	37

Tabela 14: Število zadev na podlagi obvestil carinskih organov

5.3.15.1. [Zaključek](#)

Primerjava podatkov zadnjih let kaže bistven padec obvestil o zadržanju glede na leto 2011, ki je posledica uveljavitve Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti. Le-ta je prinesel drugačne opredelitve zavezancev za skladnost proizvodov (gospodarski subjekti) in posledično izvajanje nadzora s strani carinskih organov. Pri tem se bistvena sprememba nanaša na izvajanje kontrol pri uvozu blaga izven okvira gospodarske dejavnosti oziroma pri t. i. nekomercialnem uvozu. Vendar je možno upoštevati nekatere izjeme pri izvajanju kontrol, ki se nanašajo na nekomercialni uvoz, v kolikor bi šlo za uvoz nevarnih ali prepovedanih proizvodov. Število obvestil se je v letu 2016 glede na predhodno leto ustalilo in izkazuje povečanje v primerjavi z letom 2014.

V mesecu aprilu 2016 so se predstavniki Tržnega inšpektorata RS udeležili delovnega sestanka na sedežu Finančnega urada Koper in v nadaljevanju v Sektorju za carine, Oddelku za carinjenje Koper. Poleg splošnih vprašanj so bile obravnavane predvsem teme glede izvajanja Uredbe (ES) št. 765/2008 o določitvi zahtev za nadzor trga v zvezi s trženjem proizvodov, ki vstopajo na trg Evropske unije. Dosedanje sodelovanje obeh organov pri izvajanju nadzora na področju skladnosti in varnosti proizvodov Tržni inšpektorat RS ocenjuje kot odlično, podane pa so bile tudi pobude za izboljšanje sodelovanja.

Nadaljnje aktivnosti nadzora proizvodov ob uvozu se bodo izvajale v koordinaciji s Finančno upravo RS, Generalnim finančnim uradom, Upravo za carine, v letu 2017 pa bo izvedena tudi posodobitev gradiva o zahtevah za proizvode, ki služi kot pomoč carinikom pri izvajanju kontrol.

5.4. DAVČNO POTRJEVANJE RAČUNOV

Zakon o davčnem potrjevanju računov določa, da morajo zavezanci po tem zakonu od 2. 1. 2016 izvajati postopek potrjevanja računov. Zakon o davčnem potrjevanju računov je uvedel dva načina izdaje računov in sicer z uporabo elektronske naprave za izdajo računov ter s potrditvijo računa v času njegove izdaje, z uporabo vezane knjige računov in naknadno potrditvijo v 10 delovnih dneh od dneva izdaje računa prek elektronske povezave. Zavezanec je moral pred prvo izdajo računa z internim aktom določiti, na kakšen način bo izdajal račune in upoštevati, da v istem poslovnem prostoru ni mogoče uporabljati oba načina hkrati.

Zakon o davčnem potrjevanju računov predpostavlja obstoj treh obveznih pogojev, ki morajo biti izpolnjeni kumulativno, da se od zavezanca pričakuje izpolnjevanje obveznosti davčne potrditve računov (glede na vsak račun posebej in ne glede na pretežno dejavnost) in sicer: voditi poslovne knjige in evidence, za dobavo blaga ali storitev izdati račun in nakup blaga ali storitve je bil plačan z gotovino. Te pogoje bolj podrobno določajo davčni predpisi, predvsem Zakon o davčnem postopku in Zakon o davku na dodano vrednost ter njuni podzakonski predpisi. Oba zakona tudi določata izjeme bodisi od obveznosti vodenja knjig (npr. kmečka gospodinjstva, osebno dopolnilno delo), bodisi od izdaje računov (kot

npr. državni organi in organizacije, organi lokalnih skupnosti ter druge osebe javnega prava, v zvezi z dejavnostmi ali transakcijami, ki jih opravljajo kot organ oblasti, prodaja vozovnic, kart in žetonov v potniškem prometu, periodičnega tiska, prodaja blaga iz avtomatov), ne nazadnje pa tudi od izdaje gotovine (neposredno nakazilo na TR ne predstavlja gotovine). Že sam Zakon o davčnem potrjevanju računov določa tri izjeme od obveznega potrjevanja računov in sicer: dobava blaga s strani zavezanca, s sedežem izven Slovenije, dobava telekomunikacijskih storitev, storitev oddajanja in elektronskih storitev, ki jih opravi zavezanec, ki nima sedeža v Sloveniji, osebi, ki ni davčni zavezanec, ter kontinuirane dobave blaga in storitev naročniku, v dejavnostih oskrbe z električno energijo, plinom in paro, oskrbe z vodo, ravnanja z odpadki in odpadki, ter v telekomunikacijski dejavnosti (npr. plačilo električne energije).

Tržni inšpektorat RS je po Zakonu o davčnem potrjevanju računov pristojen za nadzor vsebine računa, ki ga zavezanec izda kupcu, neizdaje računa po opravljeni dobavi in plačilu z gotovino, in obvestila o obveznosti izdaje računa in izročitve računa kupcu ter obveznosti kupca, da prevzame in zadrži izdani račun ter obveznost kupca, da prevzame in zadrži račun.

Nadzor spoštovanja določb Zakona o davčnem potrjevanju računov je bil v letu 2016 vključen v vse inšpekcijske nadzore, ki so bili povezani z nakupom blaga in/ali storitve v prodajnem prostoru zavezanca (gostinstvo, trgovina, tržnica, vulkanizerska dejavnost, frizerstvo ...) in v primerih prejetih prijav kršitev zakona.

Delovanje inšpektorjev v razmerju do kupcev, predvsem potrošnikov, je v izvajanju preventivne in izobraževalne funkcije, v seznanjanju potrošnikov s pravico zahtevati in vzeti račun, v opozarjanju na posledice, če kupec računa ne vzame (uveljavljanje potrošniških pravic, dokazovanje obstoja nakupa, itd.) in k odkrivanju kršiteljev zavezancev, ki ne izdajajo računov pri dobavi blaga in opravljanju storitev.

V letu 2016 je Tržni inšpektorat RS tako izvedel 8512 nadzorov spoštovanja določil Zakona o davčnem potrjevanju računov. V primeru ugotovljenih nepravilnosti so tržni inšpektorji ukrepali v skladu s pooblastili in sicer je bila zaradi ugotovljenih prekrškov po Zakonu o davčnem potrjevanju računov v upravnem postopku izdane 4 upravne odločbe, v prekrškovnem postopku pa je bilo zaradi manjših kršitev izrečenih 324 opozoril ZP-1 ter izdanih 34 opominov, 27 plačilnih nalogov in 8 prekrškovnih odločb.

O obveznosti izdaje in prejema računa kot tudi o sodelovanju v nagradni igri Finančne uprave RS je Tržni inšpektorat RS na svoji spletni strani objavil tudi sporočilo za širšo javnost in medije.

5.5. REGISTRACIJA DEJAVNOSTI, VPIS DEJAVNOSTI V TEMELJNI AKT IN DOVOLJENJA ZA OPRAVLJANJE DEJAVNOSTI

Subjekti, ki želijo v Sloveniji zakonito opravljati dejavnost, morajo le-to ustrezno registrirati (če gre za samostojnega podjetnika) oziroma dejavnost vpisati v svoj temeljni akt (če gre za pravno osebo). Prav tako si morajo za opravljanje dejavnosti pridobiti dovoljenje, če je predpisano s področnim predpisom. Poslovanje subjektov v nasprotju z navedenimi zahtevami sankcionira Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno in sicer se takšno opravljanje dejavnosti oziroma dela šteje kot delo na črno po 3. členu Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno:

- pravna oseba ali tuj pravni subjekt, ki je pravna oseba, opravlja dejavnost, ki ni določena v ustanovitvenem aktu, ali če nima z zakonom predpisanih listin o izpolnjevanju pogojev za opravljanje dejavnosti, določene v ustanovitvenem aktu,

- samozaposlena oseba ali tuj pravni subjekt, ki je samozaposlena oseba, opravlja dejavnost, ki ni vpisana v register, ali nima z zakonom predpisanih listin o izpolnjevanju pogojev za opravljanje te dejavnosti.

Prav tako se za delo na črno po tem členu Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno šteje, če:

- tuj pravni subjekt opravlja dejavnost v Sloveniji brez registrirane podružnice ali brez predpisanega dovoljenja,
- pravni subjekt, ki ima sedež v državi članici Evropske unije, Evropskem gospodarskem prostoru ali Švicarski konfederaciji, ne opravlja dejavnosti storitev v skladu z zakonom, ki ureja storitve na notranjem trgu.

Opravljanje dela na črno je prepovedano in je z zakonom opredeljeno kot prekršek, prepovedano je tudi oglaševanje dela na črno. Prav tako je prepovedano oglaševanje dela na črno, ki je v 6. členu Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno opredeljeno kot nedovoljeno oglaševanje, kamor se uvršča naročanje, objavljanje ali posredovanje oglasov in oglasnih sporočil v časopisih, revijah, na radiu, televiziji in v drugih elektronskih medijih ali na drug način, ki je dostopen javnosti, če pravna oseba, tuj pravni subjekt, samozaposlena oseba, delodajalec ali posameznik ponuja ali oglašuje dejavnost ali delo, ki se šteje za delo na črno po določbah tega zakona ali če delodajalec objavi potrebo po delavcu za delo, ki ni vezano na njegovo registrirano ali priglášeno dejavnost. Oglaševalska organizacija ne sme objaviti oglasa, če naročnik oglasa ne poda podatkov iz prejšnjega odstavka.

Leta 2016 so tržni inšpektorji v 5070 primerih (v 4049 primerih leta 2015) preverjali spoštovanje določil Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno. Zaradi ugotovljenih kršitev je bilo izdanih 154 odločb o prepovedi opravljanja dejavnosti (191 v letu 2015) in izrečenih 139 opozoril ZIN (110 v letu 2015), v prekrškovnih postopkih pa je bilo izrečenih 54 glob (69 v letu 2015), 196 opominov (243 v letu 2015) in 236 opozoril ZP-1 (223 v letu 2015).

Tržni inšpektorji načeloma pri vseh nadzorih ugotavljajo pravno istovetnost subjekta, ki opravlja dejavnost, med drugim pa preverijo tudi vpis dejavnosti v temeljni akt oziroma registracijo, razen kadar gre za subjekt, ki je bil že večkrat predmet nadzora. V veliko primerih se zgodi, da zavezanec dejavnosti nima vpisane v svoj temeljni akt iz razloga, ker dejavnosti sam ne zna uvrstiti v pravilno šifro ali pa tega ne zna niti registrski organ. V takem primeru so inšpektorji, ob upoštevanju načela sorazmernosti, zavezancu postavili rok za odpravo nepravilnosti in v večini primerov so zavezanci nepravilnosti takoj odpravili.

Tržni inšpektorat RS nadzira tudi nekaj področnih predpisov, s katerimi so za opravljanje dejavnosti predpisana posebna dovoljenja. Za opravljanje nekaterih obrtnih dejavnosti si je potrebno pridobiti obrtno dovoljenje, prav tako je potrebno posebno dovoljenje oziroma licenca za opravljanje dejavnosti organiziranja in prodaje turističnih aranžmajev. Podrobneje o tem v poglavjih o nadzoru obrti in turističnih aranžmajev.

Nedovoljeno oglaševanje po določilih Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno so inšpektorji preverjali v 34 primerih in zaradi ugotovljenih kršitev izrekli 18 ukrepov in sicer 9 opominov in 9 glob.

Prav tako so inšpektorji čez celo leto preverjali tako imenovano čezmejno poslovanje, torej poslovanje subjektov s sedežem v državah članicah Evropske unije na slovenskem ozemlju, pri čemer so obravnavali 13 tujih subjektov, večinoma je šlo za gradbenike in trgovce. Kršitev v zvezi z določili Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno iz pristojnosti Tržnega inšpektorata RS ni bilo ugotovljenih, je bilo pa v enem primeru

ugotovljeno delo na črno s strani madžarskega državljana, zaradi česar je bila zadeva predana v nadaljnjo obravnavo pristojnemu organu, t. j. Finančni upravi RS.

Nadzor dela na črno je bil dolga leta prednostna naloga Tržnega inšpektorata RS, saj so se nadzorovali posamezniki, ki so opravljali delo na črno. Sedaj pa se nadzorujejo le registrirani zavezanci, kljub temu pa se še vedno pojavlja precejšnje število kršitev. V letu 2016 so inšpektorji opravili 1000 več nadzorov po določilih Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, izrekli pa so 57 manj ukrepov, kot v letu prej, kar pa še ne pomeni, da je stanje na trgu urejeno, čeprav gre za manjše kršitve. V luči čim večje urejenosti trga bo Tržni inšpektorat RS tudi v nadaljevanju spremljal to področje.

5.6. TRGOVINA

Zakon o trgovini in na njegovi podlagi izdan Pravilnik o minimalnih tehničnih pogojih za opravljanje trgovinske dejavnosti določata način in pogoje za opravljanje trgovinske dejavnosti. Izobrazba za opravljanje trgovinske dejavnosti od sredine julija 2015 ni več predpisana.

Nadzor prodajaln po določilih Zakona o trgovini se je opravljal sočasno z nadzorom drugih predpisov, kot na primer Zakona o varstvu potrošnikov, Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti ter Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno.

Inšpekcijski pregledi so se opravljali v prodajnih objektih in zunaj njih - na tržnicah, sejmi, premičnih stojnicah ob cesti, na prireditvah in predstavitev pri gospodarskih družbah, samostojnih podjetnikih posameznikih in kmetijskih pridelovalcih.

Tržni inšpektorji so opravljali nadzor izpolnjevanja minimalnih tehničnih in drugih pogojev za opravljanje trgovinske dejavnosti, kontrolo evidentiranja poslovnih dogodkov v zvezi s stanjem blaga, opremljenosti blaga s predpisanimi listinami o skladnosti in spremnimi listinami, deklaracijami blaga v slovenskem jeziku, kjer je to s posebnimi predpisi določeno, ter označenost blaga s cenami. Pri prodaji zunaj prodajaln so preverjali tudi, ali si je prodajalec pridobil pisno soglasje lastnika oziroma upravljavca prostora.

Glede na pojasnila resornega ministrstva je potrebo poleg soglasja lastnika oziroma pooblaščenega upravljavca prostora za prodajo na premičnih stojnicah, prodajo s potujočo prodajalno in prodajo s prodajnimi avtomati pridobiti tudi soglasje lokalne skupnosti. V ta namen je bilo resornemu ministrstvu predlagano, da s svojim tolmačenjem seznani tako lokalne skupnosti kot tudi prodajalce, ki so se na Tržni inšpektorat RS obračali glede samih soglasij lokalne skupnosti. Nekatere lokalne skupnosti namreč nimajo sprejetih aktov, v katerih bi bila določena mesta za ta način prodaje.

V letu 2016 je bilo na področju opravljanja trgovinske dejavnosti po določilih Zakona o trgovini opravljenih 2337 pregledov. V primeru ugotovljenih nepravilnosti so tržni inšpektorji ukrepali v skladu s pooblastili: z izdajo upravne odločbe, s katero so kršitelju odredili odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti, ali pa mu prepovedali prodajo. Tako je bilo iz naslova nadzora opravljanja trgovinske dejavnosti v letu 2016 izdanih 76 upravnih odločb. Zaradi ugotovljenih manjših nepravilnosti pri opravljanju trgovinske dejavnosti so tržni inšpektorji v 350 primerih izrekli opozorilo ZIN.

Zaradi ugotovljenih prekrškov po Zakonu o trgovini je bila 78 subjektom izrečena prekrškovna sankcija, kar predstavlja 3,3 % pregledanih subjektov (145 subjektom v letu

2015 oziroma 6,5 % pregledanih subjektov). Tako je bilo izdanih 27 odločb o prekršku z izrekom globe, 32 plačilnih nalogov in 48 opominov. Zaradi manjših kršitev je bilo izrečenih še 403 opozoril ZP-1.

Stanje se je glede na preteklo leto bistveno izboljšalo, kar gre pripisati predvsem stalnemu nadzoru s strani tržnih inšpektorjev. Potrebno pa je tudi omeniti, da se predvsem mlajši potrošniki poslužujejo modernejših načinov nakupa (spletne prodaje), medtem ko skušajo trgovci starejše potrošnike pritegniti s prodajo izven poslovnih prostorov, kjer pripravijo razne predstavitve (npr. na domovih potrošnikov, v gostinskih obratih ipd.).

5.7. GOSTINSTVO

Tržni inšpektorat RS na področju gostinstva trenutno opravlja nadzor nad spoštovanjem določil naslednjih zakonov in na njihovi podlagi sprejetih predpisov:

- ♦ Zakon o gostinstvu
- ♦ Pravilnik o minimalnih tehničnih pogojih in o obsegu storitev za opravljanje gostinske dejavnosti
- ♦ Pravilnik o merilih za določitev obratovalnega časa gostinskih obratov in kmetij, na katerih se opravlja gostinska dejavnost
- ♦ Pravilnik o načinu vpisa sobodajalcev v Poslovni register Slovenije
- ♦ Pravilnik o kategorizaciji nastanitvenih obratov

Tržni inšpektorji so tudi v letu 2016 opravljali nadzor nad izvajanjem gostinske dejavnosti in sicer tako v okviru planiranih akcij po vodilih za nadzor in po prijavah. Tržni inšpektorji so pri osebah, ki opravljajo gostinsko dejavnost, ugotavljali, ali so vpisani za opravljanje gostinske dejavnosti oziroma imajo dejavnost določeno v temeljnem aktu, ali izpolnjujejo vse pogoje po navedenih pravilnikih, ali imajo označene cene gostinskih storitev in ali gostom izdajajo račune za opravljeno storitev.

Opravljanje gostinske dejavnosti je urejeno z Zakonom o gostinstvu, Pravilnikom o minimalnih tehničnih pogojih in o obsegu storitev za opravljanje gostinske dejavnosti, Pravilnikom o merilih za določitev obratovalnega časa gostinskih obratov in kmetij, na katerih se opravlja gostinska dejavnost in Pravilnikom o kategorizaciji nastanitvenih obratov.

Tržni inšpektorji so v letu 2016 pregledali 2986 gostinskih obratov. Ob ugotovljenih kršitvah gostinske zakonodaje so tržni inšpektorji zoper kršitelje upravno in prekrškovno ukrepali in izdali 201 upravnih odločb, s katerimi so gostincem odredili odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti in nepravilnosti, v primeru manjših kršitev pa izrekli 992 opozoril v skladu z Zakonom o inšpekcijskem nadzoru. Zoper gostince so tržni inšpektorji tudi prekrškovno ukrepali z izdajo 167 prekrškovnih odločb z izrekom globe, 48 plačilnih nalogov, 359 opominov in gostincem izrekli tudi 1102 opozoril ZP-1 zaradi manjših kršitev.

5.7.1. Opravljanje gostinske dejavnosti v glavni turistični sezoni

Tržni inšpektorji so v mesecu juliju 2016, torej v času glavne turistične sezone opravljali nadzor izvajanja gostinske dejavnosti. Poudarek je bil na izpolnjevanju osnovnih pogojev za opravljanje gostinske dejavnosti, torej registracija, obratovalni čas, ceniki, računi. Pri minimalnih tehničnih pogojih so bili inšpektorji predvsem usmerjeni k upoštevanju načela sorazmernosti z namenom ureditve trga, ne pa zgolj k izvajanju represivnih ukrepov. Gostinska ponudba je namreč pomemben del celotne turistične ponudbe Slovenije, zato je še toliko bolj pomembno, da so zadeve urejene, kar pa še ne pomeni, da je potrebno za

vsako manjšo ugotovljeno nepravilnost, k odpravi katere gostinec takoj pristopi, izreči globo.

Pregledanih je bilo 347 subjektov na območju celotne Slovenije. Izdanih je bilo 178 opozoril ZP-1, 203 opozorila ZIN, 43 upravnih odločb, 12 opominov in 1 plačilni nalog. Ugotovljene nepravilnosti so se nanašale predvsem na določbe Zakona o avtorski in sorodnih pravicah glede ureditve prenosa avtorskih pravic, Zakona o varstvu potrošnikov glede označitve cen, Zakona o gostinstvu ter oglaševanja alkohola in tobaka.

5.7.2. Kategorizacija nastanitvenih obratov

Tržni inšpektorji so v letu 2016 opravljali nadzor nad izvajanjem kategorizacije nastanitvenih obratov v skladu s Pravilnikom o kategorizaciji nastanitvenih obratov, sprejetim na podlagi Zakona o gostinstvu. Pregledi so bili opravljeni predvsem pri subjektih, ki so začeli obratovati na novo, in tistih, ki že dolgo niso bili predmet nadzora in sicer s poudarkom na hotelih in kampih.

Pregledanih je bilo 37 subjektov na območju celotne Slovenije. Tržni inšpektorji so od izvajalca dejavnosti zahtevali, da na vpogled izroči listine, iz katerih je razvidno, da je bila opravljena kategorizacija (evidenčni list, kategorizacijski list, poročilo o samoocenitvi ali poročilo o ocenitvi v primeru ocene s strani ocenjevalca). Preverili so, ali ima nastanitveni obrat na zunanji strani objekta ali v prostoru za sprejemanje gostov na vidnem mestu izobešeno tablo z označbo kategorije, ter če ima vrsto in kategorijo označeno tudi v cenikih in v drugih komunikacijah. Nato so inšpektorji opravili kontrolo kategorizacije. Nadzor je potekal tako, da so na podlagi kategorizacijskega lista in poročila o samoocenitvi ali poročila o ocenitvi po metodi na preskok opravili kontrolo najmanj 10 obveznih ali izbirnih elementov, odvisno od vrste nastanitvenega obrata.

V primeru, da je tržni inšpektor pri nadzoru ugotovil, da obrat ne izpolnjuje pogojev kategorizacije, ker izvajalec dejavnosti obrata ni kategoriziral, ali so ugotovljene večje kršitve, je izdal upravno odločbo, s katero je odredil, da je potrebno ugotovljene pomanjkljivosti in nepravilnosti odpraviti ter določil rok za njihovo odpravo. Večina subjektov je v roku nepravilnosti tudi odpravila. Zaradi navedenih ugotovljenih nepravilnosti je bilo izdanih 12 upravnih odločb.

V primeru manjših nepravilnosti (manjkajoči hišni red, zapornica, manjkajoča navedba firme in sedeža gostinca na cenikih, manjkajoč pribor za prvo pomoč ipd.), ki so jih gostinci takoj odpravili, inšpektorji niso izdali ureditvenih odločb, ampak so izrekli 20 opozoril ZIN.

Zaradi ugotovljenih kršitev so inšpektorji tudi prekrškovno ukrepali in sicer so izdali 2 opomina in 14 opozoril ZP-1.

Na področju kategorizacije je potrebna prenova zakonodaje, ki bo sledila trendom, ki so prisotni po svetu, za kar si prizadeva tudi Tržni inšpektorat RS.

5.7.3. Opravljanje dejavnosti sobodajalstva

Tržni inšpektorji so v mesecu oktobru 2016 opravljali nadzor nad spoštovanjem določb Zakona o gostinstvu pri opravljanju dejavnosti sobodajalstva. Pri nadzoru se je upošteval tudi Pravilnik o kategorizaciji nastanitvenih obratov.

V zadnjih letih je trend naraščanja oddajanja nastanitvenih kapacitet preko različnih portalov (kot npr. AirBnB), kjer oddajajo tako registrirani subjekti (sobodajalci, hotelirji in

ostali nastanitveni gostinski obrati) kot tudi posamezniki, ki pa glede na trenutno veljavno zakonodajo lahko oddajajo le preko najemne pogodbe. Predmet nadzora Tržnega inšpektorata RS so lahko le registrirani subjekti, ki opravljajo dejavnost na podlagi Zakona o gostinstvu, posamezniki, ki oddajajo ali na črno ali preko najemne pogodbe pa so predmet nadzora drugih nadzornih organov (Finančne uprave RS, Geodetske uprave RS). Prav tako ima pomembno vlogo pri nadzoru opravljanja dejavnosti oziroma oddajanja v večstanovanjskih stavbah tudi Stanovanjska inšpekcija.

Tržni inšpektorji so pregledali 195 subjektov na območju celotne Slovenije. Po pregledu registracije so od izvajalca dejavnosti zahtevali, da na vpogled izroči listine, iz katerih je razvidno, da je bila opravljena kategorizacija (evidenčni list, kategorizacijski list, poročilo o samoocenitvi ali poročilo o ocenitvi v primeru ocene s strani ocenjevalca). Preverili so, ali ima nastanitveni obrat na zunanji strani objekta ali v prostoru za sprejemanje gostov na vidnem mestu izobešeno tablo z označbo kategorije, ter če ima vrsto in kategorijo označeno tudi v cenikih in v drugih komunikacijah. Nato so inšpektorji opravili kontrolo kategorizacije. Nadzor je potekal tako, da so na podlagi kategorizacijskega lista in poročila o samoocenitvi ali poročila o ocenitvi po metodi na preskok opravili kontrolo najmanj 10 obveznih ali izbirnih elementov, odvisno od vrste nastanitvenega obrata.

V primeru, da je tržni inšpektor pri nadzoru ugotovil, da obrat ne izpolnjuje pogojev kategorizacije, ker izvajalec dejavnosti obrata ni kategoriziral, ali so ugotovljene večje kršitve, je izdal ureditveno odločbo, s katero je odredil, da je potrebno ugotovljene pomanjkljivosti in nepravilnosti odpraviti ter določil rok za njihovo odpravo. Večina subjektov je v roku nepravilnosti tudi odpravila. Zaradi navedenih ugotovljenih nepravilnosti, je bilo izdanih 20 upravnih odločb.

V primeru manjših nepravilnosti (pomanjkljiva razsvetljava, manjkajo ceniki, ni označena kategorija z zvezdicami, ni zadostnega števila obešalnikov, ogledala ipd.), ki so jih gostinci takoj odpravili, inšpektorji niso izdali ureditvenih odločb, ampak so izrekli 126 opozoril ZIN.

Zaradi ugotovljenih navedenih kršitev so inšpektorji tudi prekrškovno ukrepali in sicer so izdali en plačilni nalog, 3 opomine in 125 opozoril ZP-1.

5.7.4. Opravljanje gostinske dejavnosti v zdraviliščih in na ladjicah

Tržni inšpektorji so v mesecu juniju 2016 opravljali nadzor gostinske dejavnosti v zdraviliščih in dodatne ponudbe v zdraviliščih (npr. kozmetične storitve, wellness ponudba, izposoja športnih rekvizitov, najem igrišč, trgovinic ...). Pregledi so bili predvsem usmerjeni v spoštovanje osnovne gostinske zakonodaje, cenike in izdajanje računov. Pri dodatni ponudbi so se pogledali tudi zavezanci, ki niso del zdravilišča, temveč pravne osebe ali samostojni podjetniki. Posebno pozornost so inšpektorji namenili tudi uporabi slovenskega jezika v skladu z Zakonom o varstvu potrošnikov in Zakonom o javni rabi slovenščine.

Opravljenih je bilo 109 nadzorov na območju celotne Slovenije. Izdanih je bilo 40 opozoril ZP-1, 29 opozoril ZIN in 4 upravne odločbe. Ugotovljene nepravilnosti so se nanašale predvsem na določbe Zakona o avtorski in sorodnih pravicah glede ureditve prenosa avtorskih pravic, Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, Zakona o trgovini, Zakona o varstvu potrošnikov glede označitve cen, Zakona o gostinstvu ter oglaševanja alkohola.

V mesecu juniju in juliju 2016, torej v času, ko traja glavna turistična sezona, pa so tržni inšpektorji opravljali nadzor ladjic in ostalih plovil (npr. splavi), ki na naših rekah in morju

ponujajo tako vožnjo kot tudi gostinske usluge. Nadzor je bil usmerjen predvsem v spoštovanje gostinske zakonodaje in izdajanje računov. Nekateri ponudniki pa poleg same vožnje ponujajo tudi razne ogleda, pri čemer morajo upoštevati tudi določila Zakona o spodbujanju razvoja turizma glede morebitnih turističnih aranžmajev.

Pregledanih je bilo 28 subjektov na območju celotne Slovenije. Izdanih je bilo 14 opozoril ZP-1, 12 opozoril ZIN in 2 upravni odločbi. Ugotovljene nepravilnosti so se nanašale predvsem na določbe Zakona o avtorski in sorodnih pravicah glede ureditve prenosa avtorskih pravic, Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, Zakona o varstvu potrošnikov glede označitve cen, Zakona o gostinstvu ter oglaševanja alkohola.

5.7.4.1. Zaključek

Glede na to, da je predvidena temeljita sprememba gostinske zakonodaje, k kateri je naklonjeno tudi resorno ministrstvo, kateremu je Tržni inšpektorat RS, kot nadzorni organ z večletnimi izkušnjami na terenu, že večkrat podal pobudo, da s predpisom določi res nujno potrebne pogoje za opravljanje gostinske dejavnosti in odpravi minimalne tehnične pogoje v obstoječi obliki, ki tako inšpektorjem kot tudi zavezancem predstavljajo zgolj težave in ne vzpodbujajo dejavnosti, je bil namen nadzora predvsem ureditev trga ob upoštevanju načela sorazmernosti, ne pa izvajanje represivnih ukrepov.

Tržni inšpektorat RS si namreč že vrsto let prizadeva, da bi bila zakonodaja na področju gostinstva bolj življenjska in na eni strani ne bi predstavljala ovir gostincem pri izvajanju te, za turizem in gospodarstvo pomembne dejavnosti, hkrati pa vseeno zagotavljala kvalitetno storitev, ki jo gost tudi pričakuje.

5.8. OBRT

Pogoje za opravljanje obrtna dejavnosti določata Obrtni zakon in Uredba o obrtnih dejavnostih. Uredba določa obrtna dejavnosti, za opravljanje katerih je, zaradi varovanja življenja, zdravja in premoženja ljudi ali zaradi zagotavljanja varstva okolja, potrebna ustrezna poklicna usposobljenost, medtem ko se preostale obrtna dejavnosti lahko opravljajo prosto, brez posebnih pogojev.

Obrtna dejavnost je pridobitna proizvodna ali storitvena dejavnost, ki se opravlja na podlagi individualnih naročil, ali v majhnih serijah, ki se trajno opravlja s stroji, orodji in tehničnimi napravami, ki so primerne za opravljanje le-te in nimajo značaja tekočih trakov ali avtomatiziranega delovnega procesa.

Prijave v zvezi z obrtno dejavnostjo se največkrat nanašajo na neizdajo računa potrošnikom ali na nepravilno opravljeno storitev, kar Tržni inšpektorat RS nadzira z vidika določil Zakona o varstvu potrošnikov in Zakona o davčnem potrjevanju računov. V inšpekcijskem postopku se velikokrat izkaže, da račun dejansko ni bil izdan. Prav tako se veliko prijav nanaša na povzročanje prekomernega hrupa ali na obratovanje brez gradbenih in uporabnih dovoljenj. Ta problematika ni urejena z Obrtnim zakonom, pač pa je to stvar okoljskih in gradbenih predpisov, ki sodijo v pristojnost okoljske in gradbene inšpekcije, katerima so takšne prijave posredovane.

Tržni inšpektorji so na podlagi Obrtnega zakona leta 2016 opravili 1021 inšpekcijskih pregledov (1118 v letu 2015) in zavezancem zaradi kršitev določb Obrtnega zakona izrekli 36 ukrepov (48 v letu 2015) in sicer 17 upravnih odločb, 2 opozorili ZP-1, 15 opominov in 2 globi. Zaradi opravljanja dejavnosti brez obrtnega dovoljenja so inšpektorji zavezancem izdali 16 upravnih odločb. Število ukrepov je tako kot v lanskem letu nizko, vendar pa je

potrebno poudariti, da je pri obrtnikih navadno ugotovljenih veliko nepravilnosti z drugih področij, v veliki večini se nanašajo na določbe Zakona o varstvu potrošnikov, saj poslovanje posameznega zavezanca inšpektorji preverjajo celostno, z vidika vseh predpisov, ki so v pristojnosti Tržnega inšpektorata RS.

Poleg splošnih nadzorov so bile v letu 2016 organizirane tudi tri akcije poostrenega nadzora in sicer od marca do aprila na področju vulkanizerske dejavnosti, v maju na področju gradbenih dejavnosti in v novembru na področju servisnih dejavnosti bele tehnike in zabavne elektronike. Pri vseh akcijah se je nadzor opravljal z vidika vseh predpisov iz pristojnosti Tržnega inšpektorata RS, torej je šlo za kompleksne nadzore.

Pri vulkanizerjih so inšpektorji v okviru poostrene akcije skupaj opravili 450 inšpekcijskih pregledov, pri čemer v 176 primerih ni bilo ugotovljenih nepravilnosti, zato je bil postopek ustavljen.

Poseben poudarek je bil, glede na to, da gre za nov zakon, na preverjanju spoštovanja določb Zakona o davčnem potrjevanju računov, kjer je bilo tudi ugotovljenih največ kršitev, pri čemer je šlo večinoma za pomanjkljive podatke na računih. Nadalje je bilo v več primerih ugotovljeno, da si podjetja za opravljanje dejavnosti niso pridobila obrtnega dovoljenja, kar je v veliki večini še vedno posledica dejstva, da po stari ureditvi za opravljanje vulkanizerske dejavnosti ni bilo potrebno obrtno dovoljenje in v večini primerov je zato pridobitev le-tega zgolj formalnost. Težave pri vulkanizerjih predstavlja tudi pravilno vodenje oziroma zagotavljanje evidenc o trgovskem blagu. Evidence morajo vulkanizerji voditi, kadar strankam poleg storitev prodajajo pnevmatike ipd. Prav tako je bilo v kar nekaj primerih ugotovljeno, da vulkanizer nima označenih cen vseh storitev in blaga, ki ga nudi potrošnikom. Poleg tega je bilo v nekaj primerih ugotovljena kršitev določba Zakona o javni rabi slovenskega jezika, ko vulkanizer oziroma podjetje s strankami ni posloval v slovenskem jeziku, prav tako besedila ob prodajnih izdelkih niso bila v slovenskem jeziku.

Na podlagi ugotovljenih kršitev je bilo zavezancem izrečenih 325 ukrepov in sicer 175 upravnih ter 150 prekrškovnih. Izrečeni oziroma izdani so bili naslednji ukrepi: 31 upravnih odločb, 144 opozoril ZIN, 6 plačilnih nalogov, 15 opominov in 129 opozoril ZP-1.

Kljub velikemu številu ukrepov pa je šlo v večini primerov za manjše kršitve, za katere so v luči cilja urejenosti trga inšpektorji zavezancem, ki so kršitve odpravili že tekom nadzora ali v odrejenem roku, ob upoštevanju načela sorazmernosti izrekli opozorila, saj je bil namen predpisa z odpravo kršitve dosežen.

V maju 2016 je bil opravljen poostren nadzor nad dejavnostmi na področju gradenj. Inšpektorji so v okviru poostrene akcije opravili skupaj 157 inšpekcijskih pregledov, pri katerih je bilo ugotovljeno 88 kršitev. Največ, 50 kršitev, je bilo ugotovljenih v zvezi z določbami Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, pri čemer so se le-te nanašale na neregistrirano ali nevpisano šifro dejavnosti in na neobstoj obrtnega dovoljenja. Pri subjektih, ki so obrtno dejavnost opravljali brez obrtnega dovoljenja, se je v večini primerov izkazalo, da je šlo le za formalno pomanjkljivost. Prav tako so bile pogoste kršitve Zakona o varstvu potrošnikov, ki je bil kršen v 35 primerih. Kršitve so se večinoma nanašale na neoznačenost cen in neupoštevanje le-teh. Tokrat niti v enem primeru ni bilo ugotovljeno, da se računi ne izdajajo, v 2 primerih pa izdan račun ni vseboval vseh sestavin, kot so predpisane z Zakonom o davčnem potrjevanju računov. V 1 primeru je bila ugotovljena kršitev Zakona o javni rabi slovenskega jezika. Inšpektorji so obravnavali tudi 1 podjetje s sedežem v državi članici Evropske unije, ki je v Sloveniji gradbeno dejavnost opravljalo čezmejno in pri njem nepravilnosti niso bile ugotovljene.

Za ugotovljene nepravilnosti je bilo skupaj izrečenih ali izdanih 79 ukrepov, od tega 9 upravnih odločb, 36 opozoril ZIN, 27 opozoril ZP-1 in 7 opominov.

V novembru 2016 so tržni inšpektorji opravljali nadzor različnih servisnih storitev na področju bele tehnike in zabavne elektronike, kot so računalniki, telefoni, TV sprejemniki, audio naprave itd.

Za opravljanje omenjenih dejavnosti s predpisi iz pristojnosti Tržnega inšpektorata RS niso predpisani posebni pogoji, zato so inšpektorji zavezance nadzorovali z vidika vseh predpisov, ki so v pristojnosti Tržnega inšpektorata RS. Inšpektorji so v okviru poostrene akcije skupaj opravili 271 inšpekcijskih pregledov, pri čemer v 102 primerih ni bilo ugotovljenih nepravilnosti, zato je bil postopek ustavljen.

Največ kršitev, 93, je bilo ugotovljenih na področju označevanja cen storitev, saj zavezanci na cenikih niso označili cen vseh storitev, veliko jih je imelo objavljen informativni cenik Obrtno-podjetniške zbornice ali pa so bili ceniki stari oziroma neažurirani. Nadalje je bilo precej kršitev (38) ugotovljenih v zvezi z vpisom dejavnosti v temeljni akt, ko zavezanci dejavnosti, ki so jo opravljali, niso imeli vpisane v temeljni akt in s tem registriranih. Prav tako so bile ugotovljene kršitve na področju nepoštenih poslovnih praks in sicer glede cenovnih ugodnosti in zaračunavanja pregledov naprav v okviru garancijskega postopka in kršitve glede vodenja oziroma zagotavljanja evidenc o trgovskem blagu. Poleg tega je bilo v nekaj primerih ugotovljena kršitev določb Zakona o javni rabi slovenskega jezika, ko podjetje s strankami ni poslovalo v slovenskem jeziku. Zelo malo je bilo kršitev na področju davčnega potrjevanja računov (6), kar kaže na to, da so se podjetja v veliki meri prilagodila zahtevam zakona.

Na podlagi ugotovljenih kršitev je bilo zavezancem izrečenih 167 ukrepov in sicer 92 upravnih ter 75 prekrškovnih. Izrečeni oziroma izdani so bili naslednji ukrepi: 7 upravnih odločb, 85 opozoril ZIN, 1 plačilni nalog, 6 opominov in 68 opozoril ZP-1.

Doslej je Tržni inšpektorat RS serviserje na teh področjih večinoma nadzoroval na podlagi prijav, tokrat pa je bil nadzor celovit, s čimer so se zavezanci tudi podrobneje seznanili z vsemi zahtevami predpisov, ki jih nekateri doslej sploh niso poznali. Ukrepi so bili zavezancem izrečeni v 61 %, vendar je šlo v večini primerov za manjše kršitve.

Prav tako so bili inšpektorji na terenu posebej pozorni na čezmejno opravljanje dejavnosti, torej na subjekte s sedežem v državah članicah Evropske unije. Inšpektorji so v okviru tega obravnavali 13 tujih podjetij, ki so se ukvarjala z različnimi dejavnostmi, največkrat s trgovinsko. Z vidika obrti je bilo obravnavano 1 podjetje, ki se je ukvarjalo z gradbeno dejavnostjo, v 1 primeru pa je bil obravnavan posameznik iz Madžarske, ki je opravljal gradbeno dejavnost na črno. Ker pa gre v sledenjem primeru za pristojnost Finančne uprave RS, so bile ugotovitve posredovane temu organu.

Tržni inšpektorat RS zgledno sodeluje tudi z Obrtno-podjetniško zbornico, predvsem s svojimi prispevki na izobraževanjih, ki so organizirana v okviru različnih obrtnih sekcij. V okviru tega so obrtnikom predstavljene vse obveznosti, ki jim jih prinašajo predpisi iz pristojnosti Tržnega inšpektorata RS, kar je med obrtniki sprejeto z odobravanjem, zato si bo Tržni inšpektorat RS za enak način sodelovanja prizadeval še naprej.

Glede na vse navedeno bo potrebno tudi v prihodnosti nadzoru obrtnih dejavnosti nameniti nekaj pozornosti, glede na aktualnost posamezne dejavnosti pa tudi organizirati posebne poostrene akcije nadzora.

5.9. NEPREMIČNINSKO POSREDOVANJE

Pogoji za opravljanje dejavnosti nepremičninskega posredovanja so določeni z Zakonom o nepremičninskem posredovanju. Nepremičninske družbe morajo zavarovati odgovornost pri zavarovalnici za zakonsko določeno vsoto ter zagotoviti, da zanje posle posredovanja opravlja nepremičninski posrednik, ki si je pridobil licenco in je vpisan v imenik nepremičninskih posrednikov pri Ministrstvu za okolje in prostor. Zakon določa tudi druge obveznosti nepremičninskih družb, s katerimi se uporabnikom storitev nepremičninskega posredovanja zagotavlja večja pravna varnost, kot na primer izročitev pogodbe o posredovanju in splošnih pogojev poslovanja, preverjanje pravnega in dejanskega stanja nepremičnine, seznanjanje z okoliščinami, ki so pomembne za sklenitev pogodbe v prometu z nepremičninami.

Leta 2016 so tržni inšpektorji spoštovanje določil Zakona o nepremičninskem posredovanju preverjali v 222 primerih (128 v letu 2015), izrekli pa so 45 ukrepov (18 v letu 2015) zaradi kršitev tega zakona. Pregledi so bili opravljeni na podlagi prijav in v okviru poostrene akcije nadzora.

V septembru in oktobru 2016 je potekal poostren nadzor nad nepremičninskim posredovanjem oziroma nepremičninskimi družbami, opravljali so se kompleksni pregledi na podlagi vseh predpisov iz pristojnosti Tržnega inšpektorata RS. Opravljenih je bilo 170 pregledov, kar je bistveno več kot v letu 2015, ko so se nadzirali predvsem splošni pogoji poslovanja. Nadzor splošnih pogojev poslovanja je namreč zelo zahteven nadzor, posledično zahteva tudi več časa. V 32 primerih ni bilo ugotovljenih nepravilnosti, zato so se postopki ustavili.

V 15 primerih je bilo ugotovljeno, da je nepremičninska družba plačilo za posredovanje določila v nasprotju z zakonom, v 17 primerih je bilo ugotovljeno, da pogodbe o posredovanju ne vsebujejo vseh predpisanih sestavin, v 18 primerih so bile ugotovljene kršitve v zvezi z oglaševanjem nepremičnin, v 24 primerih pa, da splošni pogoji poslovanja niso skladni z zakonskimi zahtevami. Prav tako so bile v 7 primerih ugotovljene kršitve v zvezi s trajanjem pogodbe – trajanje pogodbe je z zakonom obligatorno omejeno na 9 mesecev, nepremičninske družbe pa so v pogodbe vnašale določbe o avtomatskem podaljšanju ali o nemožnosti odstopa s strani naročitelja. Le v 1 primeru je bilo ugotovljeno, da posle nepremičninskega posredovanja opravlja oseba, ki nima statusa nepremičninskega posrednika in licence. V 26 primerih so bile ugotovljene kršitve v zvezi z označevanjem cen storitev, ki jih nudijo nepremičninske družbe. Tekom nadzora so tržni inšpektorji preverjali tudi zahteve Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma in tudi na tem področju je bilo v 10 primerih ugotovljeno, da družbe nimajo izdelane analize tveganja ali pa le-ta ni izdelana v skladu s smernicami.

Da nepremičninske družbe v pogodbe in splošne pogoje vnašajo pogodbeno določila, ki so nepoštena v razmerju do potrošnikov, je bilo ugotovljeno v 40 primerih. Največkrat so inšpektorji sporna določila pogodbenih pogojev ugotovili v zvezi s plačilom za posredovanje. Zakon o nepremičninskem posredovanju namreč natančno določa, kdaj in v katerih primerih dobi nepremičninska družba pravico do plačila, prav tako je omejena višina plačila za posredovanje, ki pa ga nepremičninska družba lahko zaračuna le naročitelju, ne pa tudi tretji osebi, razen, če se naročitelj in tretja oseba tako dogovorita. Nepremičninske družbe pa v pogojih prodaje kar same postavljajo pogoj delitve plačila na obe pogodbeni stranki, kar je v nasprotju z zakonom. Kot nepošten pogoj se šteje tudi avtomatsko podaljševanje trajanja pogodbe, kar je ravno tako v nasprotju z zakonom.

Tržni inšpektorji so zavezancem zaradi ugotovljenih kršitev skupaj izrekli 102 ukrepa, od tega 3 upravne odločbe, 52 opozoril ZIN, 43 opozoril ZP-1 in 4 opomine.

V luči cilja urejenosti trga, se zavezancem, ki so kršitve odpravili že tekom nadzora ali v odrejenem roku, niso izrekli najstrožje sankcije, pač pa so se ob upoštevanju načela sorazmernosti v takih primerih izrekala opozorila, saj je bil namen predpisa z odpravo kršitve dosežen.

Iz vsega navedenega izhaja, da je število kršitev Zakona o nepremičninskem posredovanju bistveno manjše, kot v lanskem letu, vendar pa so nepremičninske družbe pri svojem poslovanju kršile druge predpise iz pristojnosti Tržnega inšpektorata RS. Zato bo potrebno področje nepremičninskega posredovanja sistematično spremljati še naprej ter na tem področju vršiti inšpekcijski nadzor na podlagi prijav in po potrebi v okviru posebej organiziranih akcij, še posebej na podlagi dejstva, da je bilo glede na gospodarsko rast na nepremičninskem trgu zaznati povečanje transakcij.

Glede na ugotovitve nadzora in z namenom zagotoviti čim večjo urejenost področja, bo potrebno dejavnost nepremičninskega posredovanja tudi v prihodnje nadzirati tako po prijavah kot v okviru poostrenih akcij nadzora.

5.10. ADMINISTRATIVNO DOLOČENE CENE IZDELKOV IN STORITEV

5.10.1. Cene komunalnih storitev

Spremembi zakonodaje v letu 2013, ki je imela za posledico sprostitev oblikovanja cen komunalnih storitev, se je do konca leta 2016 prilagodila že večina izvajalcev javnih služb varstva okolja, ki so cene za storitve oblikovali in uskladili glede na določbe Uredbe o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja.

Nadzor na omenjenem področju je tako v letu 2016 po dolgem času potekal samo na podlagi prejetih prijav, katerih je bilo v primerjavi z letom pred tem manj, poleg tega so tržni inšpektorji v več primerih ugotovili, da se prijave nanašajo na kršitve določil uredbe, ki niso v pristojnosti Tržnega inšpektorata RS, kot npr. zajemanje podatkov o porabi vode, stroški toplotnega ogrevanja, zajemanje podatkov za letni obračun itd.

Opravljenih je bilo 32 inšpekcijskih pregledov. V okviru pristojnosti so tržni inšpektorji preverjali, ali so izvajalci javnih služb sledili določilom uredbe in svoje poslovanje primerno uskladili in prilagodili v smislu oblikovanja novih cen, priprave elaboratov, zakonsko določene objave cenikov in prikaza porazdelitve količine opravljenih storitev javne službe.

Zaradi nespoštovanja določil uredbe, zlasti zaračunavanja storitev, ki niso bile zavedene na ceniku, sta bila izdana 2 opomina ter 11 opozoril ZP-1.

Globalno gledano je na področju komunalnih storitev mogoče zaznati izboljšanje stanja na trgu, še vedno pa je bilo v okviru opravljenih nadzorov moč zaslediti posamezne primere občin, ki kljub predložitvi elaboratov s strani izvajalcev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb niso določile potrjene cene posameznih javnih služb, na podlagi katere bi izvajalci lahko oblikovali in objavili cenik s potrjeno ceno.

Glede na to, da zagotavljanje javnih storitev s področja varstva okolja predstavlja obvezno gospodarsko službo, nemalo izvajalcev pa svoja vodovodna omrežja neprestano obnavlja ali celo širi, kar običajno predstavlja spremembo v ceni same storitve, se bo tudi v nadaljnje nad izvajalci komunalnih storitev izvajal nadzor.

5.10.2. Zaračunavanje cen dimnikarskih storitev

Dimnikarsko službo, ki se izvaja v javnem interesu kot obvezna državna gospodarska javna služba, natančneje ureja Uredba o načinu, predmetu in pogojih izvajanja obvezne gospodarske javne službe izvajanja meritev, pregledovanja in čiščenja kurilnih naprav, dimnih vodov in zračnikov zaradi varstva okolja in učinkovite rabe energije, varstva človekovega zdravja in varstva pred požarom. Tržni inšpektorat RS je v skladu z uredbo pristojen le za nadzor nad cenami dimnikarskih storitev, ki so določene s strani Vlade RS s Sklepom o ceniku dimnikarskih storitev (zadnji velja od 17. 7. 2010) in sicer, ali koncesionar upošteva cene dimnikarskih storitev določene s sklepom vlade.

Poleg navedenih določil uredbe so inšpektorji pri nadzoru dimnikarskih družb nadzirali še spoštovanje določila Zakona o varstvu potrošnikov glede označitve cen in Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami glede morebitnega izvajanja nepoštenih poslovnih praks.

Pri tem je treba zlasti poudariti, da gre v primeru opravljanja dimnikarske službe za obvezno državno gospodarsko javno službo, ki se izvaja v javnem interesu zaradi varstva okolja in učinkovite rabe energije, varstva človekovega zdravja in varstva pred požarom, pri kateri uporabniki nimajo možnosti izbire izvajalca (izvajalec je določen s koncesijo), uporaba storitev dimnikarske službe je obvezna za vse uporabnike (v kolikor uporabnik ne omogoči opravljanja storitev je sankcioniran), cene storitev so določene s strani vlade, zato je lahko opravljane storitev, ki ne sodijo v obseg storitev obvezne redne javne službe in zaračunavanje le-teh brez izrecnega naročila uporabnika, do potrošnika nepošteno v smislu določil Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami.

V letu 2016 so bili pregledi opravljeni pri 31 koncesionarjih, izvajalcih dimnikarskih storitev. Pri tem je bila nepoštena poslovna praksa ugotovljena le v 1 primeru, ko je koncesionar obvezne dimnikarske storitve zaračunaval po prilogi A namesto v kompletu po prilogi B. V 1 primeru pa je bila ugotovljena nepravilnost pri izdaji računa.

Zaradi ugotovljenih nepravilnosti je bil izdan 1 plačilni nalog (kršitev določb Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami), zaradi nepravilnosti pri izdaji računa, pa je bilo izrečeno opozorilo ZP-1.

Glede na navedeno Tržni inšpektorat RS ugotavlja, da je bil koordiniran nadzor nad zaračunavanjem dimnikarskih storitev v treh zaporednih letih učinkovit, saj se je stanje uredilo. S tem se namreč uresničuje cilj delovanja Tržnega inšpektorata RS, t. j. s svojim delovanjem dosegati čim višjo stopnjo urejenosti trga in zadovoljstva uporabnikov.

S 1. 1 2017 se začne uporabljati nov Zakon o dimnikarskih storitvah, ki bistveno spreminja dosedanje ureditev, saj odpravlja koncesije, uvaja pa licence za dimnikarje in dovoljenja za dimnikarske družbe. Uporabniki dimnikarskih storitev bodo dimnikarsko družbo sami izbrali, najvišjo dovoljeno ceno izvajanja dimnikarskih storitev pa še vedno določi Vlada RS. Tržni inšpektorat RS bo v skladu s pooblastilom, ki mu ga daje zakon, še naprej izvajal nadzor nad cenami dimnikarskih storitev in sicer, ali dimnikarska družba pri zaračunavanju dimnikarskih storitev upošteva sklep vlade glede cene dimnikarskih storitev in ali ima objavljen cenik dimnikarskih storitev. So se pa uporabniki dimnikarskih storitev z vprašanji glede nove dimnikarske ureditve (predvsem glede izbire dimnikarja), še pred uporabo novega zakona obračali na Tržni inšpektorat RS kljub temu, da je zakon pripravilo Ministrstvo za okolje in prostor. Uporabniki dimnikarskih storitev so bili za pojasnila glede nove dimnikarske zakonodaje zato usmerjeni na Ministrstvo za okolje in prostor.

5.11. OSTALE VRSTE NADZORA

5.11.1. Oglaševanje in prodaja tobačnih izdelkov

5.11.1.1. Oglaševanje tobačnih izdelkov

Oglaševanje tobačnih izdelkov ureja Zakon o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov, ki prepoveduje vsako sponzoriranje dogodka, dejavnosti ali posameznika ter kakršnokoli neposredno in posredno oglaševanje in promocijo tobaka in tobačnih izdelkov, vključno prek storitev informacijske družbe. Zakon določa tudi izjeme in sicer je oglaševanje tobaka in tobačnih izdelkov dovoljeno v obliki in podobi zaščitene blagovne znamke na priboru za kajenje, v in na poslovnih prostorih gospodarskih družb, ki se ukvarjajo s proizvodnjo, distribucijo in prodajo tobačnih izdelkov na debelo, v skupni površini do 7 m² ter na zunanjih in notranjih izveskih prodajaln tobačnih izdelkov v skupni površini do 7 m². Oglaševanje tobačnih izdelkov je dovoljeno le v obliki znaka, ki je zaščiten in ki ne omenja in ne prikazuje tobačnega izdelka, njegove embalaže ali njegove uporabe.

Tako kot v preteklem letu, se je pri nadzoru upoštevalo, da bencinski servisi in druge nespecializirane prodajalne z mešanim blagom oziroma prodajalne pretežno z živili, kjer tobačni izdelki predstavljajo le manjši del ponudbe, niso prodajalne tobačnih izdelkov, zato te prodajalne niso bile obravnavane kot ene od izjem določenih v Zakonu o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov, kar pomeni, da oglaševanje tobačnih izdelkov ni dovoljeno niti v obliki in podobi zaščitene blagovne znamke, niti v delu prodajalne kjer se tobačni izdelki dejansko nahajajo in prodajajo (običajno nad policami kjer so tobačni izdelki nameščeni). Kot izjema, določena v Zakonu o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov, kjer je dopustno oglaševanje tobaka in tobačnih izdelkov v obliki in podobi zaščitene blagovne znamke na notranjih in zunanjih izveskih prodajaln v skupni površini 7m², so bile upoštevane le trafike (prodajalna tobačnih izdelkov, časopisov), v kateri je pretežni del prihodkov od prodaje dosežen s prodajo tobaka in tobačnih izdelkov.

Nadzori so se opravljali v štirih koordiniranih akcijah in vzporedno z drugimi nadzori v prodajalnah, večinoma pri trgovcih, ki imajo prodajalne po celi Sloveniji. Skupaj je bilo opravljenih 1260 pregledov.

V letu 2016 je bilo zaznanih bistveno manj kršitev kot pri nadzorih v preteklem letu, saj so vsi veliki trgovci večinoma prenehali s tovrstnim oglaševanjem. Se pa posamezni trgovci poslužujejo vedno novih, bolj prikritih oblik oglaševanja oziroma pospeševanja prodaje tobačnih izdelkov, kot npr. bolj poudarjeno označevanje cen določenih znamk cigaret, pri nakupu cigaret določenih blagovnih znamk, so kupcu na kartico naložili dvojne točke, čeprav običajno ob nakupu cigaret kupci takšnih točk ne dobijo. V okviru dovoljenega oglaševanja pa se še vedno pojavljajo oglasi (novi okusi, nove oblike, nova imena), ki niso v obliki in podobi zaščitene blagovne znamke oziroma te blagovne znamke še niso zaščitene oziroma registrirane.

Zaradi ugotovljenih kršitev so tržni inšpektorji trgovcem izrekli 59 opozoril ZIN in izdali 73 upravnih odločb na podlagi Zakona o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov, s katerimi so prepovedali nedovoljeno oglaševanje tobaka in tobačnih izdelkov. Zoper kršitelje je izrečenih 46 opozoril ZP-1, izdanih 7 opominov in 77 odločb o prekršku z izrekom globe ter 66 plačilnih nalogov.

Kot že vrsto let Tržni inšpektorat RS ponovno ugotavlja, da se trgovci, kljub zavedanju, da kršijo zakonska določila, da so bili v preteklosti že večkrat obravnavani in so jim bile izdane tako upravne odločbe kot odločbe o prekršku, še vedno poslužujejo nedovoljenega

oglaševanja. Vendar pa je bilo v letu 2016 nedovoljenega oglaševanja bistveno manj, kar gre pripisati stalnemu nadzoru in striktnemu ukrepanju s strani tržnih inšpektorjev.

V predlogu novega Zakon o omejevanju uporabe tobačnih in povezanih izdelkov, ki ga pripravlja Ministrstvu za zdravje je predvidena popolna prepoved oglaševanja.

Nadzor nedovoljenega oglaševanja tobaka in tobačnih izdelkov bodo tržni inšpektorji opravljali tudi v bodoče kot samostojne akcije in vzporedno z nadzorom trgovinske in gostinske dejavnosti.

5.11.1.2. Prodaja tobačnih izdelkov

Zakon o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov prepoveduje prodajo tobačnih izdelkov osebam mlajšim od 18 let, tobačnih izdelkov pa ne smejo prodajati osebe, mlajše od 18 let.

Tržni inšpektorat RS je, zaradi zaščite mladoletnih pred škodljivim vplivom tobaka in tobačnih izdelkov, v letu 2016 izvedel štiri planirane akcije nadzora nad prodajo tobačnih izdelkov osebam, mlajšim od 18 let, prepovedjo, da osebe, mlajše od 18 let, prodajajo tobačne izdelke ter objavo prepovedi prodaje tobačnih izdelkov osebam, mlajšim od 18 let. Nadzori so bili opravljeni v času pred zimskimi šolskimi počitnicami, maturantske četvorke, pred zaključkom šolskega leta in med božično novoletnimi prazniki.

Skupno je bilo opravljenih 1413 inšpekcijskih pregledov. Nedovoljena prodaja tobačnih izdelkov mladoletnikom je bila ugotovljena v 17 primerih, kar je več kot leta 2015, ko je bilo ugotovljenih 9 takšnih primerov. Pri tem je potrebno omeniti, da se nadzor prodaje tobačnih izdelkov mladoletnim osebam izvaja oziroma ugotavljala z neposredno osebno zaznavo inšpektorja, kar pomeni, da inšpektor spremlja dogajanje pred prodajalno ter v primeru suma, da je tobačni izdelek prodan mladoletni osebi, pri tej osebi preveril starost in v primeru, da je oseba mladoletna, nadaljuje postopek pri prodajalcu. Zoper vse kršitelje so tržni inšpektorji ukrepali prekrškovno z izrečenimi globami. Po izvedenih prekrškovnih postopkih na podlagi prijave nevladne organizacije je bilo izdanih tudi 10 odločb o prekrških zaradi nedovoljene prodaje tobačnih izdelkov mladoletnim osebam.

Nekaj kršitev se je nanašalo tudi na neustrezna opozorila o prepovedi prodaje tobačnih izdelkov, ki pa so jih zavezanci po opozorilu inšpektorjev nemudoma popravili.

Zakonska določila so trgovcem poznana. V prodajalnah imajo nameščena ustrezna obvestila o prepovedi prodaje tobačnih izdelkov mladoletnim. Prav tako Tržni inšpektorat RS s svojim stalnim nadzorom v prodajalnah in tudi z obveščanjem na svojih spletnih straneh nenehno opozarja trgovce na dosledno upoštevanje zakonskih določil.

Z novim Zakonom o omejevanju uporabe tobačnih in povezanih izdelkov je predvidena možnost, da inšpektor pri opravljanju nadzora nad prepovedjo prodaje tobačnih in povezanih izdelkov sodeluje z mladoletno osebo.

5.11.2. Oglaševanje in prodaja alkoholnih pijač

5.11.2.1. Oglaševanje alkoholnih pijač

Zakon o zdravstveni ustreznosti živil in izdelkov ter snovi, ki prihajajo v stik z živilo, ki ureja oglaševanje alkoholnih pijač, v celoti prepoveduje oglaševanje alkoholnih pijač z več kot 15 volumenskimi odstotki alkohola, alkoholne pijače z manjšo vsebnostjo alkohola pa je dovoljeno oglaševati pod zakonsko določenimi pogoji.

Nadzor nad oglaševanjem alkoholnih pijač tržni inšpektorji že vsa leta od sprejetja zakona opravljajo vzporedno z nadzorom gostinske dejavnosti v gostinskih obratih in trgovinske dejavnosti v prodajalnah ter na podlagi prejetih prijav.

Kršitve, povezane z nedovoljenim oglaševanjem, so bile ugotovljene v 154 primerih in sicer pri oglaševanju alkoholnih pijač v gostinskih obratih, na spletnih straneh in facebook profilih posameznih poslovnih subjektov, v časopisih ter ob cestah. Najpogostejše ugotovljene kršitve so se nanašale na navajanje opozorila Ministra za zdravje in na velikost tega opozorila pri oglaševanju alkoholnih pijač, ki vsebujejo manj kot 15 volumenskih odstotkov alkohola. Izdanih je bilo 14 upravnih odločb s katerimi se je prepovedalo oglaševanje, ter 91 opozoril ZIN, s katerimi se je naložila odprava nepravilnosti. Zaradi ugotovljenih kršitev je bilo izdanih tudi 59 opominov in 9 odločb o prekršku z izrekom globe. Za pomanjkljivosti, katere so zavezanci nemudoma odpravili, je bilo izrečenih še 86 opozoril ZP-1.

5.11.2.2. Prodaja alkoholnih pijač

Tržni inšpektorat RS je kot eden izmed nadzornih organov Zakona o omejevanju porabe alkohola pristojen za nadzor nad prodajo alkoholnih pijač v prodajalnah osebam, mlajšim od 18 let, osebam, ki kažejo očitne znake opitosti od alkohola, kot tudi osebam, za katere se upravičeno domneva, da jih bodo posredovale osebam mlajšim od 18 let. Navedeni nadzor je stalna naloga Tržnega inšpektorata RS in se mu posveča zelo veliko pozornost. Tako se na letni ravni izvedejo najmanj 4 načrtovani nadzori, ki so časovno vezani na tista obdobja, ko je zaradi družabne aktivnosti mladih največja verjetnost, da bi prišlo do nedovoljene prodaje alkoholnih pijač mladim. Načrtovani nadzori se izvajajo istočasno na območju celotne Slovenije. Sicer pa se pregledi izvajajo tudi izven načrtovanih nadzorov (npr. razne prireditve za mlade). O svojih aktivnostih, zlasti v času medijsko odmevnih dogodkov (kot npr. maturantska parada) Tržni inšpektorat RS preko spletnih strani seznanja tako širšo javnost kot tudi trgovce, katere obenem tudi poziva k doslednemu spoštovanju zakonskih določil.

Trgovci so sicer dobro seznanjeni z določili zakona, zaposleni v prodajalnah pa pojasnjujejo, da od mlajših kupcev, ki kupujejo alkoholne pijače, zahtevajo osebne dokumente, s katerimi izkazujejo starost, kar jim omogoča 8. člen Zakona o omejevanju porabe alkohola. Vedno pa obstaja možnost, da starejši kupujejo za mlajše z namenom popivanja po parkih, kar je težko dokazljivo.

V letu 2016 so bili izvedeni 4 načrtovani nadzori (pred zimskimi počitnicami, v času maturantske četvorke, pred zaključkom šolskega leta in v času božično-novoletnih praznikov), obenem pa se je nadzor izvajal tudi izven teh nadzorov. Skupaj je bilo opravljenih 867 pregledov. Nedovoljena prodaja alkoholnih pijač, to je prodaja alkoholnih pijač mladoletnim osebam, v letu 2016 ni bila ugotovljena (v letu 2015 je bila ugotovljena v 4 primerih). Zaradi pomanjkljivih obvestil o prepovedi prodaje alkohola je bilo izrečenih 22 opozoril ZP-1 in izdani 3 opomini.

Kljub stalnemu nadzoru je kršitev težko ugotoviti, saj mora biti inšpektor ob pravem času na pravem mestu. Prodaja alkohola mladoletnim osebam se namreč ugotavlja z neposredno osebno zaznavo inšpektorja, kar pomeni, da inšpektor spremlja dogajanje v prodajalni in pred njo ter v primeru suma, da je alkohol prodan mladoletni osebi, pri tej osebi preveri starost in če je ta oseba mladoletna, nadaljuje postopek pri prodajalcu.

Dejstvo je, da je problem alkohola pri mladih vse bolj pereč, vendar pa se je potrebno zavedati, da se ta problem ne bo rešil le nadzori nad prodajo alkoholnih pijač, ki ga izvaja Tržni inšpektorat RS. To je širši družbeni problem, pri rešitvi katerega je prvenstveno

primarna vloga staršev oziroma družine in vzgojno izobraževalnih institucij ter tudi družbe kot celote.

Tržni inšpektorat RS se bo še naprej trudil, da bo s stalno prisotnostjo inšpektorjev na terenu in obveščanjem tako javnosti kot trgovcev pripomogel k uresničevanju cilja zakona, to je zaščiti predvsem mladih pred škodljivimi vplivi alkohola.

5.11.3. Pranje denarja

Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma med drugim kot nadzorni organ določa tudi Tržni inšpektorat RS in opredeljuje zavezance (organizacije), pri katerih Tržni inšpektorat RS opravlja nadzor in sicer zastavljavnice ter pravne in fizične osebe, ki opravljajo posle v zvezi z dejavnostjo:

- dajanja kreditov oziroma posojil, ki vključuje tudi potrošniške kredite, hipotekarne kredite, faktoring in financiranje komercialnih poslov, vključno s forfetiranjem,
- finančnega zakupa (lizing),
- posredovanja pri sklepanju kreditnih in posojilnih poslov,
- prometa nepremičnin.

V letu 2016 je bil v mesecu novembru sprejet nov Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma, ki poleg naštetih zavezancev dodaja tudi tiste, ki se ukvarjajo s prometom plemenitih kovin in dragih kamnov ter izdelkov iz njih. Prav tako je z novim zakonom Urad za preprečevanje pranja denarja dobil pooblastila za opravljanje inšpekcijskega nadzora, zaradi česar se lahko pričakuje, da bo urad kot primarni nadzorni organ lahko opravil več vsebinskega nadzora pri zavezancih.

Tržni inšpektorji so v letu 2016 pregledali 88 zavezancev na podlagi Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma. V 23 primerih ni bilo ugotovljenih nepravilnosti, zato je bil postopek ustavljen. V dveh primerih je bila izdana upravna odločba, zaradi ugotovljenih nepravilnosti oziroma pomanjkljivosti. V večini primerov, kjer so bila izrečena opozorila ZIN (37) pa so zavezanci nepravilnosti tudi takoj oziroma v postavljenem roku odpravili.

Slovenija je glede ukrepov na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma ocenjevana s strani Odbora strokovnjakov Sveta Evrope (MONEYVAL). V letu 2016 je potekal 5. krog ocenjevanja, pri čemer je sodeloval tudi Tržni inšpektorat RS in poleg zahtevanih pisnih pojasnil in posredovanja podatkov podal tudi ustna pojasnila na vprašanja ocenjevalcev.

5.11.4. Kontrola prometa s pirotehničnimi izdelki

Promet s pirotehničnimi izdelki je urejen v Zakonu o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih, ki določa pogoje za proizvodnjo, promet, uvoz in izvoz eksplozivov in pirotehničnih izdelkov. Za nadzor tega predpisa je pristojen Inšpektorat RS za notranje zadeve, poleg njega pa so kot nadzorni organi za posamezne člene pristojni še Policija, Finančna uprava RS in Tržni inšpektorat RS.

V skladu z Zakonom o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih je prodaja pirotehničnih izdelkov dovoljena vse leto, razen pirotehničnih izdelkov, katerih glavni učinek je pok, katerih prodaja je dovoljena le od 19. do 31. decembra.

Ker se prodaja glede na povpraševanje v največjem obsegu vrši ravno v mesecu decembru, vsi pristojni organi v tem mesecu opravljajo poostren nadzor. Ker se posamezne

pristojnosti nadzora Tržnega inšpektorata RS in Inšpektorata RS za notranje zadeve prekrivajo, so se nadzori opravljali glede na dogovor med obema inšpektoratoma, v posameznih primerih pa tudi skupaj.

Pri trgovcih so tržni inšpektorji preverjali, ali so si za opravljanje prometa s pirotehničnimi izdelki pridobili ustrezno dovoljenje in ali izpolnjujejo posamezne varnostne zahteve (ustrezno nakladanje izdelkov, omejitve dostopa, opozorila, gasilni aparati ipd), poleg tega pa so preverjali tudi spoštovanje ostalih predpisov iz pristojnosti Tržnega inšpektorata RS, predvsem Zakona o varstvu potrošnikov, Zakona o trgovini, Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami in Zakona o davčnem potrjevanju računov.

Skupaj je bilo na tem področju v decembru 2016 opravljenih 71 pregledov (64 v letu 2015). V 45 primerih kršitve niso bile ugotovljene, zato so bili postopki ustavljeni. Zaradi ugotovljenih kršitev so inšpektorji zavezancem izrekli 17 ukrepov, od tega 6 opozoril ZIN in 11 opozoril ZP-1.

V 10 primerih so inšpektorji ugotovili kršitev 62. člena Uredbe o posebnih zahtevah za objekte, v katerih so eksplozivni ali pirotehnični izdelki in sicer niso bili ustrezno zagotovljeni prehodi za kupce, prodajni prostori niso bili ustrezno označeni z obvestili, ni bil zagotovljen predpisan prostor okoli zabojnika ali ni bil zagotovljen stalen nadzor prodajalca nad pirotehničnimi izdelki.

V 4 primerih je bilo ugotovljeno, da cene izdelkov niso ustrezno označene, v 2 primerih je bila ugotovljena kršitev Zakona o trgovini v zvezi z evidencami in minimalnimi tehničnimi pogoji, v 2 primerih pa nepoštena poslovna praksa v zvezi s cenovnimi prednostmi. Prav tako je bilo v 2 primerih ugotovljeno, da trgovci niso zagotovili obvestila kupcem glede izdaje računa. Kar se tiče kršitev določil Zakona o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih, je bilo v 1 primeru ugotovljeno, da se opravlja prodaja brez ustreznega dovoljenja, ostale kršitve pa so se nanašale na neustrezno opremo in na neustrezno označitev prodajnega prostora, kar pa so zavezanci večinoma odpravili tekom že nadzora.

Tržni inšpektorat RS ugotavlja, da so se trgovci dobro pripravili na prodajo pirotehnik, saj so bile ugotovljene kršitve v povezavi s posebnimi zahtevami Zakona o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih manjše, trgovci so jih večinoma odpravili že tekom nadzora, prav vsi pa so imeli ustrezna dovoljenja za prodajo, v več kot 60 % opravljenih nadzorov pa kršitve sploh niso bile ugotovljene. V želji po preventivnem delovanju je Tržni inšpektorat RS na svoji spletni strani v decembru 2016 tudi dvakrat objavil obvestilo v zvezi z omejitvami pri prodaji in uporabi pirotehnik.

V želji po preventivnem delovanju je Tržni inšpektorat RS, tako kot vsa leta doslej, na svoji spletni strani v decembru 2016 tudi dvakrat objavil obvestilo v zvezi z omejitvami pri prodaji in uporabi pirotehnik in opozorilo glede nevarnosti uporabe le-te, saj se zaveda, da zgolj z nadzorom težav ni mogoče rešiti, veliko pa se lahko spremeni z osveščanjem tako mladine kot staršev in vzgojno izobraževalnih institucij, ki s svojim zgledom lahko bistveno pripomorejo k zmanjšanju in varni uporabi pirotehničnih izdelkov. Glede na vse navedeno bo zaradi rizičnosti področja potrebno prodajo pirotehnik spremljati tudi v prihodnje, tudi zaradi dejstva, da je bilo v letu 2016 medijsko izpostavljenih več hujših poškodb zaradi pirotehnik, zato si morajo vsi nadzorni organi z vsemi sredstvi prizadevati za zmanjšanje uporabe pirotehničnih izdelkov oziroma za čim varnejšo uporabo.

5.11.5. **Avtorske pravice**

Tržni inšpektorat RS opravlja nadzor nad spoštovanjem avtorske in sorodnih pravic na podlagi naslednjih predpisov:

- ♦ Zakona o avtorski in sorodnih pravicah (ZASP),
- ♦ Zakona o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic (ZKUASP) in
- ♦ Zakona o pogojih za opravljanje reproduktivne video in avdio dejavnosti (ZPORVAD).

Tržni inšpektorji so tudi leta 2016 na podlagi Zakona o avtorski in sorodnih pravicah opravljali nadzor nad urejenostjo materialnih avtorskih razmerij na področju javnega predvajanja glasbe v gostinskih in podobnih lokalih ter pri uporabi računalniških programov. Pri tem je bilo na podlagi Zakona o avtorski in sorodnih pravicah opravljenih 2711 pregledov, Zakona o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic 4 pregledi in Zakona o pogojih za opravljanje reproduktivne video in avdio dejavnosti 3 pregledi. Zaradi ugotovljenih nepravilnosti je bilo Zakonu o avtorski in sorodnih pravicah izrečenih 188 opozoril ZIN in izdanih 130 upravnih odločb ter 423 opozoril ZP-1, 149 opominov, 3 plačilni nalogi in 31 prekrškovnih odločb, po Zakonu o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic pa je bila izdana 1 prekrškovna odločba.

5.11.5.1. Javno predvajanje glasbe v gostinskih in nastanitvenih obratih

Tržni inšpektorji so sočasno z nadzorom opravljanja gostinske dejavnosti izvajali tudi nadzor nad urejenostjo avtorske pravice pri javnem predvajanju glasbe v gostinskih in nastanitvenih objektih ter turističnih kmetijah.

V javnih lokalih se običajno s fonogramov ali s pomočjo radijskega ali televizijskega sprejemnika javno predvajajo avtorska dela, za katera morajo imeti uporabniki teh objektov urejene avtorske pravice s pristojnimi kolektivnimi organizacijami glede na določila Zakona o avtorski in sorodnih pravicah. Male avtorske pravice s področja glasbenih del ščitita kolektivni organizaciji SAZAS (glasbena dela) ter ZAMP (pripovedna dela s področja književnosti, znanosti in publicistike ter njihovih prevodov).

Tržni inšpektorji so leta 2016 opravili 2631 (3107 v letu 2015) inšpekcijskih nadzorov v gostinskih lokalih, nastanitvenih objektih in turističnih kmetijah, kjer se javnosti predvaja glasba. Od nosilcev dejavnosti so zahtevali dovoljenja oziroma pogodbe z ustreznimi kolektivnimi organizacijami, na podlagi katerih lahko le-ti zakonito javno predvajajo avtorsko glasbo ter pripovedna dela.

V 130 (306 v letu 2015) primerih se je gostinskim in nastanitvenim objektom z odločbo naložilo, da uredijo materialna avtorska razmerja za javno predvajanje glasbe s pristojno kolektivno organizacijo. Zaradi ugotovljenih kršitev se je tudi prekrškovno ukrepalo in sicer so inšpektorji izdali 31 (39 v letu 2015) prekrškovnih odločb, 149 (230 v letu 2015) opominov, 3 (11 v letu 2015) plačilne naloge ter izrekli 423 (313 v letu 2015) opozoril ZP-1.

Kot je mogoče ugotoviti iz zgoraj navedenih podatkov je Tržni inšpektorat RS na področju spoštovanja avtorskopravne zakonodaje v gostinskih lokalih, nastanitvenih objektih in turističnih kmetijah v letu 2016 opravil nekoliko manj pregledov kot v letu prej, je pa v skladu s strategijo in poslanstvom Tržnega inšpektorata RS sledil svojemu cilju, t. j. urejenosti trga, in zavezancem, ki so takoj odpravili ugotovljene nepravilnosti, izrekal predvsem opozorila ZP-1.

5.11.5.2. Nadzor programske opreme

Na področju prava intelektualne lastnine imajo računalniški programi vrsto posebnosti: postali so eden poglavitnih dejavnikov tehnološkega razvoja, po merilu investicijskega

vlaganja gre za zelo drage in obsežne naložbe, z vidika kreativnosti pa so napredne kreacije, pri katerih so lahko angažirane cele skupine strokovnjakov. So zelo ranljivi, saj jih je preprosto reproducirati, shraniti in prenašati, s tem pa tudi ukrasti (piratstvo).

V skladu z določili Zakona o avtorski in sorodnih pravicah veljajo za računalniške programe naslednje avtorske pravice: pravica reproduciranja (avtorju podeljuje izključno pravico, da določi, pod kakšnimi pogoji se lahko računalniški program uporablja), pravica distribuiranja (avtorju podeljuje izključno pravico, da določi, na kakšen način se računalniški program lahko prodaja oziroma prenaša od uporabnika na uporabnika), pravica dajanja v najem (avtorju podeljuje izključno pravico dajanja računalniškega programa v najem) ter pravica dajanja na voljo javnosti (avtorju podeljuje izključno pravico, da se po žici ali brezžično, delo naredi dostopno javnosti na način, ki omogoča posameznikom dostop do njega s kraja in v času, ki ju sami izberejo ali da se delo pošlje posamezniku na podlagi ponudbe, ki je namenjena javnosti).

Nadzor spoštovanja avtorskih pravic na računalniškem področju se je v letu 2016 opravil v dveh delih. V prvem delu (izvajal se je spomladi) se je 404 zavezancem poslal dopis, s katerim jih je Tržni inšpektorat RS obvestil, kakšne so njihove obveznosti glede spoštovanja avtorskih pravic na računalniškem področju. Hkrati jih je pozval, da sami pregledajo, s koliko računalniki razpolagajo in katere programe na njih uporabljajo ter da sami preverijo, ali vse programe zakonito uporabljajo (ali razpolagajo z vsemi potrebnimi licencami). Na Tržni inšpektorat RS so morali zavezanci posredovati le število računalnikov in seznam najpogostejše uporabljenih programov. Na vprašalnik je odgovorilo 293 zavezancev, kar pomeni, da več kot 27 % zavezancev na vprašalnik ni odgovorilo.

Pri vseh, ki na vprašalnik niso odgovorili, ter pri subjektih, zoper katere je Tržni inšpektorat RS prejel prijavo, se je decembra začel drugi del nadzora, kjer se spoštovanje avtorskih pravic na računalniškem področju preverja neposredno pri zavezancih. Zaradi velikega števila zavezancev se nadzor izvaja tudi v prvih mesecih leta 2017, zato bodo podatki tega nadzora zajeti v poslovnem poročilu za leto 2017.

5.11.6. Slovenski jezik in jezika narodnih skupnosti

5.11.6.1. Javna raba slovenskega jezika

Zakon o javni rabi slovenščine ureja temeljna pravila o javni rabi slovenskega jezika kot uradnega jezika v Sloveniji, dodatno pa področje javne rabe slovenskega jezika na posameznih področjih javnega sporazumevanja, glede na posebnosti posameznega področja, podrobneje določajo tudi področni zakoni. V razmerju do potrošnika področje rabe slovenskega jezika tako ureja Zakon o varstvu potrošnikov, sicer pa so posamezna vprašanja (npr. oglaševanje, besedila ob prodajnih izdelkih) v obeh navedenih zakonih urejena na skoraj identičen način.

Medtem ko vršijo nadzor nad določbami Zakona o varstvu potrošnikov Tržni inšpektorat RS in drugi inšpekcijski organi vsak na svojem področju dela, pa vršijo nadzor nad določbami Zakona o javni rabi slovenščine poleg Tržnega inšpektorata še Inšpektorat RS za kulturo in medije, Inšpektorat RS za delo in Inšpektorat RS za notranje zadeve.

Zakon o varstvu potrošnikov v zvezi z uporabo slovenskega jezika določa, da mora podjetje s potrošniki poslovati v slovenskem jeziku, na območjih italijanske in madžarske narodne skupnosti pa tudi v jeziku narodne skupnosti. Pri oglaševanju in označevanju izdelkov mora podjetje uporabljati jezik, ki je potrošnikom na območju Slovenije lahko razumljiv, pri čemer lahko za označevanje izdelkov podjetje uporablja tudi splošno razumljive simbole in slike.

Ker je Tržni inšpektorat RS v letu 2015 in začetku leta 2016 zasledil povečano število prijav v zvezi z neuporabo slovenskega jezika, se je nadzor nad spoštovanjem določb Zakona o varstvu potrošnikov in Zakona o javni rabi slovenščine v letu 2016 vršil v okviru predvidenega celoletnega nadzora, izrednega nadzora v poletnih mesecih ter na podlagi prejetih prijav.

Tekom izrednega nadzora so inšpektorji izvedli 126 pregledov. Pri slabi polovici zavezancev so bile ugotovljene kršitve zgoraj navedenih predpisov, s tem da se je velika večina ugotovljenih kršitev nanašala na oglaševanje blaga in storitev izključno v tujem jeziku. Glede na določilo prvega odstavka 23. člena Zakona o javni rabi slovenščine mora biti namreč javno oglaševanje blaga in storitev, predstavitev dejavnosti ter druge oblike obveščanja javnosti skladno s področnim zakonom v slovenščini oziroma v potrošniku na območju Slovenije zlahka razumljivem jeziku. Kadarkoli pa se slovenščina pojavlja skupaj s tujim jezikom, ker gre za oglaševanje, predstavitev dejavnosti ter druge oblike obveščanja, ki je namenjeno tujcem, različica v slovenščini ne sme biti manj poudarjena.

Poslovanje s strankami je bilo preverjeno v 794 primerih, v 1505 primerih se je preverjalo označevanje in predstavljanje izdelkov, v 479 primerih se je preverjalo, ali so imena obratov, prodajaln, gostinskih in drugih lokalov ali drugih poslovnih prostorov v slovenskem jeziku, v 642 primerih pa se je preverjalo oglaševanje izdelkov in storitev. Zaradi ugotovljenih kršitev je bilo izdanih 9 upravnih odločb, izrečeno je bilo 123 opozoril ZIN, v prekrškovnem postopku pa sta bila izdana 2 plačilna naloga, 2 prekrškovni odločbi z izrekom globe, 19 opominov in 121 opozoril ZP-1.

Problematika uporabe tujega jezika na ozemlju Slovenije se sicer vse bolj izpostavlja, saj se trg vse bolj odpira, vedno več je tujih ponudnikov blaga in storitev, veliko je tudi turistov, katerim je uporaba tujega jezika namenjena. Žal pa se ob tem vse prevečkrat pozablja na slovenski jezik. Z namenom ohranjanja in spoštovanja maternega jezika bo Tržni inšpektorat RS tudi v prihodnje nadaljeval z nadzorom na področju javne rabe slovenskega jezika.

Ob tem pa kljub vsemu velja izpostaviti, da Tržni inšpektorat RS na tem področju prejema tudi nerazumne prijave posameznikov, ki opozarjajo in zahtevajo ukrepanje zaradi uporabe določenih besed v tujem jeziku, čeprav so te slovenskemu potrošniku zaradi že običajne/redne uporabe v vsakdanjem življenju jasne oziroma razumljive.

5.11.6.2. Raba jezikov narodnih skupnosti

Tako kot je v Sloveniji uzakonjena raba slovenskega jezika, je na območju narodnih skupnosti zakonsko določena tudi obvezna raba jezikov italijanske in madžarske narodne skupnosti. V skladu z Zakonom o varstvu potrošnikov mora podjetje s potrošniki poslovati v slovenskem jeziku, na območjih kjer avtohtono živita italijanska ali madžarska narodna skupnost pa tudi v jeziku narodne skupnosti. V katerih procesih poslovanja mora podjetje uporabljati tudi jezik narodne skupnosti, je podrobneje določeno v Pravilniku o uporabi jezikov narodnih skupnosti v procesih poslovanja podjetij s potrošniki na območjih, kjer živita italijanska in madžarska narodna skupnost.

Pravilnik določa, da mora podjetje poleg slovenskega uporabljati jezik narodne skupnosti:

- pri podajanju osnovnih informacij glede značilnosti, prodajnih pogojev, namembnosti, sestave in uporabe izdelka ali storitve,
- v cenikih, če so predpisani s posebnim zakonom (npr. po Zakonu o gostinstvu),
- v obvestilih o obratovalnih časih.

Z vidika zgoraj navedenih določil je bilo v letu 2016 na območjih, kjer živijo pripadniki madžarske in italijanske narodnostne skupnosti, opravljenih 53 nadzorov. 18 nadzorov je

bilo opravljenih v prodajalnah, kjer je bilo zaradi neoznačitve obratovalnega časa prodajaln v jeziku narodnostne skupnosti ugotovljeno 6 kršitev, 35 nadzorov pa je bilo izvedenih v gostinskih lokalih, kjer je bilo ugotovljenih 12 kršitev povezanih z neoznačitvijo obratovalnega časa in neoznačitvijo cenika storitve oziroma ponudbe v madžarskem oziroma italijanskem jeziku. Zaradi ugotovljenih kršitev so inšpektorji ukrepali le z izrekanjem opozoril in 1 opomina, saj so kršitelji ugotovljene nepravilnosti nemudoma odpravili.

Na podlagi opravljenih pregledov Tržni inšpektorat RS ugotavlja, da na področju uporabe jezikov narodnih skupnosti ni bilo zaznani večjih kršitev, ugotovljene kršitve pa so bile dejansko posledica nepoznavanja zakonskih zahtev in ne namernega izogibanja le-tem. Kljub temu bo Tržni inšpektorat RS ponovno preverjal spoštovanje obravnavanega področja.

Ker je potrebno pravico do rabe jezika narodne skupnosti zagotoviti tudi v samih postopkih, ima sicer Tržni inšpektorat RS na področjih, kjer živita narodni skupnosti sistemizirana delovna mesta z znanjem jezika z njihovega območja. Prav tako sta na spletni strani Tržnega inšpektorata RS za lažjo oddajo prijave kršitve s področja nadzora Tržnega inšpektorata RS pripravljena obrazca za prijavo kršitve v jeziku narodnih skupnosti. Z namenom pregleda odprtih vprašanj in delovanja Tržnega inšpektorata RS na območju madžarske narodne skupnosti pa se je v septembru 2016 predstojnica Tržnega inšpektorata RS sestala s predstavnikom madžarske narodne skupnosti, gospodom Lászlóm Gönczem, s katerim sta skupaj ugotovila, da Tržni inšpektorat RS na tem območju dobro opravlja svoje delo. V bližnji prihodnosti predstojnica Tržnega inšpektorata RS načrtuje tudi sestanek s predstavnikom italijanske narodne skupnosti.

5.11.7. Nadzor taksi dejavnosti

Tržni inšpektorji so v letu 2016 izvedli poostren nadzor nad izvajalci taksi storitev na območju celotne Slovenije. Pri nadzoru so poleg označevanja cen in upoštevanja označenih cen v skladu z določili Zakona o varstvu potrošnikov preverjali še izdajanje računov v skladu z določili Zakona o davčnem potrjevanju računov, uporabo taksimetra v skladu z določili Zakona o prevozih v cestnem prometu, kot tudi ustreznost registrirane dejavnosti, upoštevajoč določila Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno.

V času od sredine maj do konca septembra 2016 je bilo opravljenih 150 inšpekcijskih pregledov. Največ na območju Mestne občine Ljubljana.

Pomanjkljivosti so bile ugotovljene tako pri označitvi cen in izdajanju računov kot tudi pri davčnem potrjevanju računov in pri namestitvi obvestil o obveznosti izdaje računa in izročitve računa kupcu ter obveznosti kupca, da prevzame in zadrži izdani račun. V nekaterih ugotovljenih primerih potrošnikom ni bilo omogočeno, da preverijo pravilnost izdanega računa glede na opravljeno storitev. Ugotovljene so bile tudi nepravilnosti pri uporabi taksimetra.

Zaradi ugotovljenih nepravilnosti so bili izdani 4 ukrepi vezano na označitev cen storitev, 6 ukrepov zaradi neizdaje računov za opravljeno storitev, 1 ukrep, ker potrošniku ni bilo omogočeno, da preveri pravilnost zaračunane cene storitve, 9 ukrepov, ker za opravljene storitve ni bil izdan račun najpozneje po opravljeni storitvi in prejetem plačilu z gotovino, v 3 primerih so bile ugotovljene nepravilnosti pri uporabi taksimetra ter v 5 primerih nepravilnosti pri objavi predpisanih obvestil vezano na izdajanje računov.

Pri nadzoru so bile ugotovljene tudi nepravilnosti iz pristojnosti drugih organov, zlasti Finančne uprave RS in Urada za meroslovje RS, katerim so bile posredovane ugotovitve.

Glede na ugotovitve nadzora bo Tržni inšpektorat RS poostren nadzor izvajal v prihodnje.

6. DRUGE DEJAVNOSTI

6.1. PREDLAGANE SPREMEMBE PREDPISOV

Tržni inšpektorat RS si že veliko let prizadeva, da bi sodeloval pri sooblikovanju nove ali spreminjanju obstoječe zakonodaje. Mnenja namreč je, da so inšpekcije tiste, ki iz prakse vedo, ali določena zakonodaja deluje ali ne in kako deluje oziroma kaj bi bilo dobro v zakonodajo vključiti ali izključiti, da bi bila še bolj učinkovita. Potrditev takšnega razmišljanja je dobil leta 2013, ko je Inšpekcijski svet sprejel Strateški načrt ukrepov Inšpekcijskega sveta, med katerimi je eden od ukrepov tudi sodelovanje inšpekcij pri spremembah zakonodaje. S tem dejanjem bi se še bolj okrepilo sodelovanje med ministrstvi in inšpekcijami. Predvsem v času priprave predpisov, kakor tudi v času izvajanja predpisov, saj je inšpekcijski sektor tisti, ki lahko pripravljavcem predpisov prinaša znanje s terena, torej praktično znanje, ki je baza za nastanek dobrega zakona. Inšpektorji prvi zaznajo, ali je zakon morda zastarel, so predpisane sankcije neprimerne, so posamezna področja prenormirana, zagrožene sankcije ne delujejo odvračalno, je sodna praksa neenotna ipd. Zato mora sodelovanje inšpekcij z ministrstvi potekati neprenehoma, informacije s terena, zapisane kot predlogi ministrstvom, pa morajo biti v čim večji meri upoštevani pri pisanju zakonov.

Nekaj primerov, kako Tržni inšpektorat RS uresničuje ta ukrep Inšpekcijskega sveta, je zapisanih v nadaljevanju.

6.1.1. Zakon o varstvu potrošnikov

V letu 2014 je Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo Tržni inšpektorat RS povabilo k sodelovanju pri pripravi novega Zakona o varstvu potrošnikov. S podajo predlogov in aktivnim sodelovanjem se je Tržni inšpektorat RS glede na dolgoletne izkušnje na tem področju vključil v obravnavo predloga novega zakona, ki je potekala tudi v letu 2015, v letu 2016 pa zamrla.

Tržni inšpektorat RS je sicer že več let aktiven pri dajanju pobud za spremembo Zakona o varstvu potrošnikov in pri tem v svojih predlogih zastopa stališče, da se v zvezi z jamčevalnimi zahtevki iz 37. člena upošteva Direktiva 1999/44/ES, ki določa hierarhijo pri uveljavljanju zahtevkov. Tako lahko potrošnik najprej zahteva popravilo ali zamenjavo blaga. Če zahtevka za popravilo ali zamenjavo ni izpolnjen, pa lahko potrošnik zahteva znižanje ali vračilo kupnine. Poleg Slovenije le še nekaj držav članic ni uzakonilo hierarhije pri uveljavljanju zahtevkov. Pripravljavcu sprememb zakona je Tržni inšpektorat RS tudi predlagal, da se obvezna garancija za blago ukine, ostane pa naj prostovoljna garancija. Posebej pa Tržni inšpektorat RS predlaga, da se v novem predpisu natančneje določi pristojne inšpekcijske organe glede na njihovo stvarno pristojnost. Za nadzor Zakona o varstvu potrošnikov so po sedaj veljavni zakonodaji sicer pristojni tržni inšpektorat in drugi inšpekcijski organi v skladu s svojimi pooblastili, vendar pa drugi inšpekcijski organi trenutno tega zakona ne nadzirajo, saj naj v določbi 70. člena ne bi imeli zadostne podlage za določitev stvarne pristojnosti. Enaka sprememba je po mnenju Tržnega inšpektorata RS potrebna tudi na področju nepoštenih poslovnih praks, kjer je z vidika nadzora določil Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami situacija glede izvajanja nadzora s strani različnih inšpekcijskih organov identična.

6.1.2. Zakon o avtorski in sorodnih pravicah

Na podlagi veljavnega Zakona o avtorski in sorodnih pravicah Tržni inšpektorat RS v okviru svojih pristojnosti nadzira tudi določila tega zakona s področja javne priobčitve avtorskih del javnosti, kabelske retransmisije, radiodifuznega oddajanja, sekundarnega radiodifuznega oddajanja, dajanja v najem, fotokopiranja, klipinga, uporabe računalniških programov ipd.

Na podlagi večletnih nadzorov pri uporabnikih avtorskih del se je večkrat izkazalo, da so prijave, ki jih je na Tržni inšpektorat RS vlagala ena izmed kolektivnih organizacij, neupravičene, za sabo pa so takšne prijave potegnile precej veliko količino dela. Zato Tržni inšpektorat RS že več let predlaga, da se Zakon o avtorski in sorodnih pravicah spremeni tako, da se bodo lahko avtorske pravice uveljavljale samo v civilnem postopku - podobno, kot imajo to urejeno vse druge članice Evropske unije. Na ta način zakon ne bi delal razlik med kolektivnimi organizacijami, saj morajo po sedaj veljavni ureditvi nekatere med njimi svoje pravice uveljavljati samo v civilnem postopku, druge pa lahko to storijo tudi preko Tržnega inšpektorata RS.

Je pa bil v letu 2016 sprejet nov Zakon o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic, s katerim se je poglavje o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic v celoti izločilo iz Zakona o avtorski in sorodnih pravicah in je sedaj samostojno urejeno v novem zakonu. V nadaljevanju se tako pričakuje, da bo celovito spremembo doživel tudi Zakon o avtorski in sorodnih pravicah.

6.1.3. Zakon o poštnih storitvah

Tržni inšpektorat RS od 1. 4. 2012 dalje opravlja tudi naloge inšpekcijskega nadzora nad izvajanjem Zakona o poštnih storitvah, ki med drugim ureja tudi pravice in obveznosti izvajalcev in uporabnikov poštnih storitev ter druga vprašanja, povezana s pošto dejavnostjo. Tržni inšpektorat RS nadzira določbe, ki se nanašajo na vročanje poštnih pošiljk, hišne predalčnike, prepoved vročanja v predalčnike označene z nalepko agencije idr.

Največ težav pri nadzoru tržnim inšpektorjem povzroča določba, da je za namestitev, označitev in vzdrževanje hišnega predalčnika odgovoren lastnik stanovanja oziroma poslovnega prostora. V praksi se namreč pogosto dogaja, da ima na določenem naslovu (večstanovanjski ali poslovni objekt) registriran sedež več poslovnih subjektov (pravne osebe, samostojni podjetniki, društva, zavodi, posamezniki, ki opravljajo dejavnost ...), ki na navedenem naslovu niso lastniki stanovanja ali poslovnega prostora, nimajo pa nameščenega hišnega predalčnika z označbo firme. Običajno zaradi velikega števila lastnikov tudi ni možno ugotoviti ali imajo za določen prostor sklenjeno najemno pogodbo, obstaja pa velika verjetnost, da je tudi nimajo. V takem primeru tržni inšpektor, ki opravlja nadzor na podlagi prijave (največ prijav smo dobili od drugih inšpekcij, ki jim je bila pošiljka vrnjena z oznako »neznan«), nima možnosti ukrepanja. Navedeno je sicer osnova za predlog za izbris subjekta iz registra (po Zakonu o gospodarskih družbah), kar pa ni vedno v interesu pošiljatelja (npr. Inšpektorat za delo ne želi izbrisati subjekta iz registra, ker s tem oškodovani zaposleni izgubijo možnosti za uveljavljanje svojih zahtevkov do delodajalca; ni več možnosti izterjave zapadlega dolga; ni možnosti rešitve reklamacije; izdane garancije potrošnikom prenehajo veljati ...).

S težavami, s katerimi se tržni inšpektorji srečujejo na terenu, je bilo resorno ministrstvo, ki pripravlja spremembe zakona, že seznanjeno. Predlagane so bile tudi konkretne rešitve, ki se nanašajo na kraj namestitve hišnih predalčnikov (na dostopnem mestu ob vhodu v objekt ali ob vhodu na zemljišče na način, da lahko dostavljavec neovirano opravi dostavo

pošiljk v hišni predalčnik) in na osebo, ki je dolžna namestiti hišni predalčnik (lastnik stanovanja ali poslovnega prostora oziroma vsak poslovni subjekt mora zagotoviti namestitev, označitev in vzdrževanje hišnega predalčnika). Obenem so bile predlagane tudi spremembe, ki se nanašajo na konkretno razmejitev pristojnosti nadzora med Agencijo za komunikacijska omrežja in storitve ter Tržnim inšpektoratom RS.

Zaradi neustrezne zakonske določbe imajo inšpektorji težave pri izvajanju nadzora in učinkovitostjo le-tega, zato bi ustreznejša zakonska rešitev pripomogla k učinkovitejšemu nadzoru.

6.1.4. Zakon o gostinstvu

Tržni inšpektorat RS že več let pripravljavcu Zakona o gostinstvu predlaga spremembo tega zakona. Aktivno sodeluje tudi pri dajanju pripomb na spremembo Pravilnika o minimalnih tehničnih pogojih in minimalnem obsegu storitev za opravljanje gostinske dejavnosti, ki je sprejet na podlagi Zakona o gostinstvu. Pravilnik namreč povzroča nemalo težav, saj se je dostikrat izkazal kot preobsežen in tudi neživljenjski. Tržni inšpektorat RS je tako že večkrat podal pobudo za spremembo le-tega, vse z namenom, da bi pravilnik še vedno zadostno urejal področje in bi ga bilo hkrati lažje nadzirati. Februarja 2014 je bil sicer sprejet nov Pravilnik o minimalnih tehničnih pogojih in o obsegu storitev za opravljanje gostinske dejavnosti, vendar v sprejetem pravilniku niso bili upoštevani vsi predlogi in pripombe Tržnega inšpektorata RS. Tržni inšpektorat RS bo zato tudi v letu 2017, ko je predvidena ponovna sprememba, aktivno sodeloval pri spremembi pravilnika.

6.1.5. Zakon o spodbujanju razvoja turizma

Tržni inšpektorat RS je bil tudi v letu 2016 aktiven pri pobudah za spremembo Zakona o spodbujanju razvoja turizma. V tem letu se je še predvsem izkazalo za nujno potrebno, da zakon natančno določi morebitne izjeme, ki jih v primeru organizacije oziroma prodaje storitev, ki bi jih po črki zakona sicer lahko šteli za turistične aranžmaje, zakon ne veže k izpolnjevanju pogojev za pridobitev licence. Predvsem gre tu za primere šolskih ekskurzij in delovanja društev (planinskih, upokojskih in podobno), ki zgolj stremijo k izvajanju svojega poslanstva.

Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo je dne 1. 12. 2016 dalo v javno obravnavo osnutek novega Zakona o spodbujanju razvoja turizma, k kateremu je Tržni inšpektorat RS že podal pripombe in predloge in si bo tudi v bodoče prizadeval, da bi bil zakon razumljiv in hkrati tudi nudil predvsem določeno stopnjo varnosti potrošnikom, ki sklepajo pogodbe o turističnih aranžmajih z organizatorji oziroma prodajalci le-teh.

6.1.6. Zakon o inšpekcijskem nadzoru

Tržni inšpektorat RS ugotavlja, da je v praksi veliko prijav, za katere se ugotovi, da so bile podane iz povsem osebnih nagibov (konkurenca med podjetji, zamere in konflikti med fizičnimi osebami ipd.) in ne zaradi varovanja javnega interesa.

Zakon o inšpekcijskem nadzoru v drugem odstavku 24. člena določa, da mora inšpektor ne glede na določbo zakona o splošnem upravnem postopku obravnavati tudi anonimne prijave. Inšpektor torej nima pravice, da sam odloči, ali bo obravnaval prejeto prijavo ali ne. Tržni inšpektorat RS je mnenja, da je sedanja ureditev neustrezna in bi jo bilo

potrebno spremeniti, tudi zato, ker lahko pri obravnavi zlonamernih prijav zavezanci utrpijo škodo, za katero pa prijavitelj ne odgovarja, ker je anonimen.

Tržni inšpektorat RS se zaradi sedanje zakonske rešitve srečuje s težavami pri izvajanju nadzora in učinkovitostjo le-tega, zato bi ustreznejša rešitev pripomogla k bolj preglednemu in učinkovitejšemu nadzoru.

6.2. SODELOVANJE TRŽNEGA INŠPEKTORATA RS

6.2.1. Sodelovanje z drugimi inšpektorati in inšpekcijskimi službami – Inšpekcijski svet

Za medsebojno koordinacijo dela in doseganje večje učinkovitosti 25 različnih inšpekcij je ustanovljen Inšpekcijski svet, katerega člani so glavni inšpektorji. Inšpekcijski svet vodi minister, pristojen za upravo, ali oseba, ki jo minister pooblasti.

Inšpekcijski svet je pripravil Strateške usmeritve in prioritete inšpektoratov oziroma inšpekcij v letu 2016. Namen usmeritev in prioritet dela inšpektoratov oziroma inšpekcij je zagotoviti večjo stopnjo sodelovanja oziroma vsebinskega povezovanja inšpekcij z ministrstvi in obratno. Kljub temu, da so inšpektorati večinoma organizirani kot organi v sestavi ministrstev, kar jim na eni strani zagotavlja višjo stopnjo samostojnosti pri izvajanju nadzorstvenih nalog, pa je treba na drugi strani zagotoviti njihovo usmerjeno delovanje skladno s strategijo, cilji in programom dela ministrstva in tudi vlade. Ministrstvo za javno upravo ocenjuje, da bo s sprejemom strateških usmeritev in prioritet vzpodbujena tudi javnost k zavedanju, da mora vsakdo spoštovati predpise in da osnovni namen inšpekcij ni izrekanje sankcij, temveč zagotavljanje zakonitosti in urejenosti področij, ki sodijo v pristojnost posamezne inšpekcije.

Za boljše delovanje inšpekcijskega sveta so bili ustanovljeni različni odbori in sicer:

- Odbor za pravno področje, ki rešuje pravna vprašanja, naslovljena na Inšpekcijski svet, zbira pripombe za pripravo sprememb krovnih predpisov s področja delovanja inšpekcij, nudi pravno pomoč pri težkih operativnih primerih in tolmači predpise, ki se v praksi različno razlagajo. Vodja tega odbora je tržni inšpektor.
- Odbor za informacijsko podporo skrbi za medsebojno informacijsko povezanost inšpektoratov in standardizacijo aplikacij in podatkov. Odbor je zadolžen za pripravo informacijske podpore za enotno vstopno točko portala inšpekcijskih služb. Vodja tega odbora je tržni inšpektor.
- Odbor za merjenje uspešnosti, učinkovitosti in kakovosti dela inšpekcijskih služb pripravlja predloge in spremlja izvajanje meril in kriterijev za ugotavljanje uspešnosti inšpekcijskih služb in ugotavljanje boljše kvalitete dela inšpekcij. Član tega odbora je tržni inšpektor.
- Odbor za izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje organizira skupna izobraževanja in usposabljanja za vse inšpekcijske službe ter pripravlja gradiva s področij dela, kjer imajo vse inšpekcije skupni interes.

Tržni inšpektorat RS je skupaj z zunanjim izvajalcem za potrebe svojega dela razvil nov informacijski sistem INSPIIS, ki je v celoti plod znanja zaposlenih Tržnega inšpektorata RS. Z uporabo in funkcionalnostjo INSPIIS-a so zadovoljni vsi zaposleni Tržnega inšpektorata RS, saj so se določeni postopki z njegovo uvedbo bistveno skrajšali in poenostavili. INSPIIS je v uporabi že od leta 2009 ter se stalno dopolnjuje in razvija. Zaradi zadovoljstva zaposlenih Tržnega inšpektorata RS z njim, ga je le-ta pripravljen deliti tudi z ostalimi inšpekcijami, zato ga je v uporabo ponudil tudi drugim. Do konca leta 2016 so k njegovi

uporabi pristopile štiri večje inšpekcije, prav tako tudi vse upravne enote (samo v delu, ki se nanaša na vodenje prekrškovnih postopkov).

Tržni inšpektorat RS izvaja skupaj z ostalimi inšpektorati, predvsem s Finančno upravo RS, Inšpektoratom RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, Inšpektoratom RS za delo, Policijo, Zdravstvenim inšpektoratom RS in Uradom za meroslovje koordinirane skupne akcije, v katerih se izvajajo nadzori nad različnimi področji poslovanja.

6.2.2. Sodelovanje v regijskih koordinacijah inšpektorjev

Za potrebe usklajenega delovanja inšpekcijskih organov pri nadzoru različnih področij so na posameznih teritorialnih območjih Slovenije ustanovljene t. i. regijske koordinacije inšpektorjev, katerih delovanje je določeno v poslovniku Inšpekcijskega sveta. V regijskih koordinacijah inšpektorjev sodelujejo vsi inšpektorati, ki jih zastopajo vodje območnih enot, po potrebi pa tudi drugi državni in javni organi ter ostale osebe, ki lahko podajo pojasnila v posamezni zadevi. Na teh sestankih se vodje območnih enot dogovarjajo za usklajen in enoten nadzor na tistih področjih in pri tistih subjektih, za katere ocenijo, da predstavljajo ali bi v bodočnosti utegnili predstavljati nevarnost za zdravje in varnost državljanov, organizacij ali okolja.

Regijsko koordinacijo inšpektorjev vodi vodja območne enote ene od inšpekcij. Regijska koordinacija se sestaja najmanj enkrat na vsake tri mesece ter o svojem delu poroča predstojniku posameznega inšpektorata ter Inšpekcijskemu svetu.

Tržni inšpektorat RS je imel leta 2016 dva predsednika regijske koordinacije inšpektorjev in sicer v Ljubljani in Murski Soboti.

6.2.3. Odnosi z javnostjo

6.2.3.1. Dostopnost in preventivno delovanje Tržnega inšpektorata RS

Z namenom preventivnega delovanja je Tržni inšpektorat RS dostopen javnosti ne samo preko spletnih strani, temveč tudi po elektronski pošti, po navadni pošti, po telefonu, lahko se zainteresirane osebe oglasijo tudi osebno, ne nazadnje pa tudi preko različnih tiskovnih konferenc in preko sodelovanja v različnih radijskih ali TV oddajah. Nanj se obračajo potrošniki v zvezi z njihovimi vprašanji, problemi, pritožbami in reklamacijami, novinarji z vprašanji glede delovanja inšpektorata oziroma glede točno določenega gospodarskega subjekta ali področja, ki sta medijsko aktualna v danem trenutku, v manjši meri pa druga zainteresirana javnost, ki si želi pridobiti informacije javnega značaja. Gospodarski subjekti pa se nanj obračajo zaradi svojih problemov in vprašanj - kako zakonito rešiti reklamacijo potrošnika, kaj morajo imeti oziroma storiti, preden se lotijo določene gospodarske dejavnosti, katere papirje, certifikate ali druge uradne dokumente si morajo zagotoviti, preden želijo v Sloveniji prodajati določen izdelek. Včasih pa prvi, drugi ali tretji samo podajo prijavo.

Zaradi večje dostopnosti Tržnega inšpektorata RS po telefonu ali osebnega obiska ima organizirano dežurno službo, kjer je na lokacijah na sedežu inšpektorata ter v krajih Ljubljana, Maribor in Celje dežurni inšpektor na voljo vsak dan od ponedeljka do četrтка med 9. in 15.30 uro, v petek pa med 9. in 14.30 uro, na vseh ostalih lokacijah pa vsak ponedeljek in sredo med 9. in 11. uro. V tem času so tržni inšpektorji leta 2016 osebno ali po telefonu odgovorili na 8239 vprašanj potrošnikov ali gospodarskih subjektov.

Da so storitve obiskovalcem lažje dostopne, so na vseh lokacijah Tržnega inšpektorata RS nameščene napotilne table. Na vsaki lokaciji je tudi oglasna deska, na kateri najdejo

obiskovalci informacijo o dežurnem inšpektorju, o poslovnem času, kje se nahaja Knjiga pohval in pripomb ter seznam uradnih oseb.

Poleg tega Tržni inšpektorat RS seznanja javnost s svojim delovanjem oziroma izvaja preventivno delovanje tudi preko tiskovnih konferenc ali drugačnih stikov z novinarji (pisni odgovori na zastavljena vprašanja, radijski in televizijski intervjuji, sodelovanje v kontaktnih oddajah). Leta 2016 se je tako v radijskih in televizijskih oddajah posredno ali neposredno pojavil 36-krat, v različnih tiskanih in elektronskih medijih pa 94-krat. Poleg tega so na Tržnem inšpektoratu RS pisno odgovorili še na 271 novinarskih vprašanj in na 906 vprašanj različnih gospodarskih subjektov ali potrošnikov.

6.2.3.2. [Spletna stran Tržnega inšpektorata RS](#)

Javnost se lahko seznani z delom Tržnega inšpektorata RS tudi preko spletne strani www.ti.gov.si, katere vsebina se sproti spreminja in dopolnjuje.

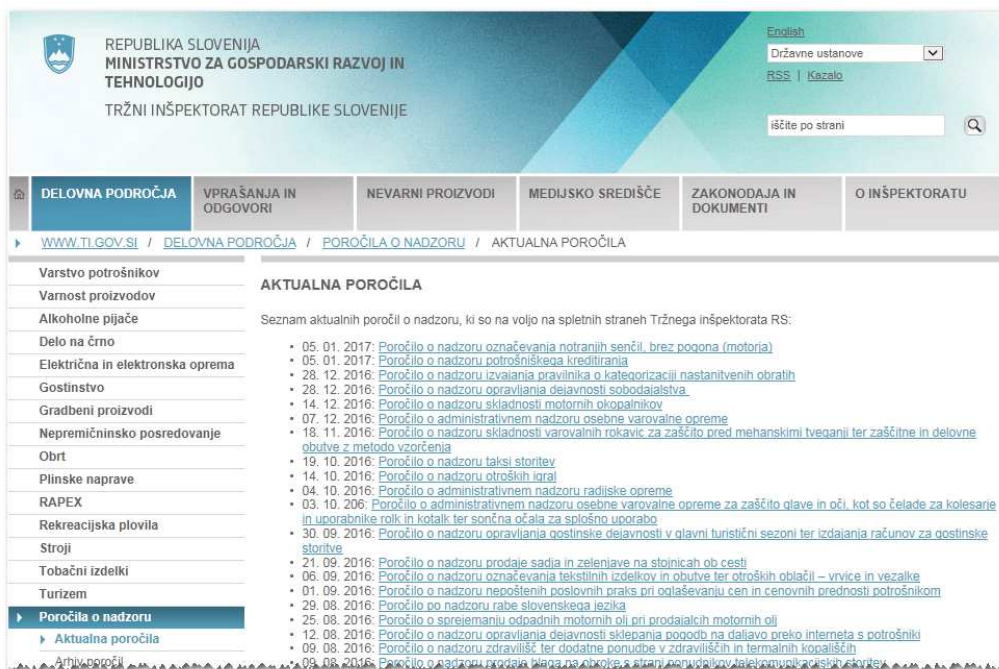

Slika 15: Domača stran Tržnega inšpektorata RS z aktualnimi novicami

Tržni inšpektorat RS daje posebno težo seznanjanju javnosti z opravljenim delom, predvsem preko svoje spletne strani, kjer so rubrike:

- Novice - objavljajo se najnovejše in najaktualnejše informacije glede delovanja Tržnega inšpektorata RS;
- Rotator aktualnih novic - v njem so objavljene novice Tržnega inšpektorata RS, ki so za javnost še posebej zanimive;
- Delovna področja - s čim se Tržni inšpektorat RS ukvarja, kjer se sproti objavljajo tudi poročila o rezultatih zaključenih akcij nadzora;
- Vprašanja in odgovori - za potrošnike in podjetja so objavljene najzanimivejše razlage določil zakonov, za katere nadzor je zadolžen Tržni inšpektorat RS;
- Nevarni proizvodi - objavljeni so vsi nevarni proizvodi, ki jih je Tržni inšpektorat RS našel na slovenskem trgu;
- Medijsko središče - objavljena so sporočila za medije, za gluhe in naglušne pa so pripravljene podnaslovljeni in z znakovnimi znaki opremljeni videi z nekaterih področij, katerih nadzor opravlja Tržni inšpektorat RS;

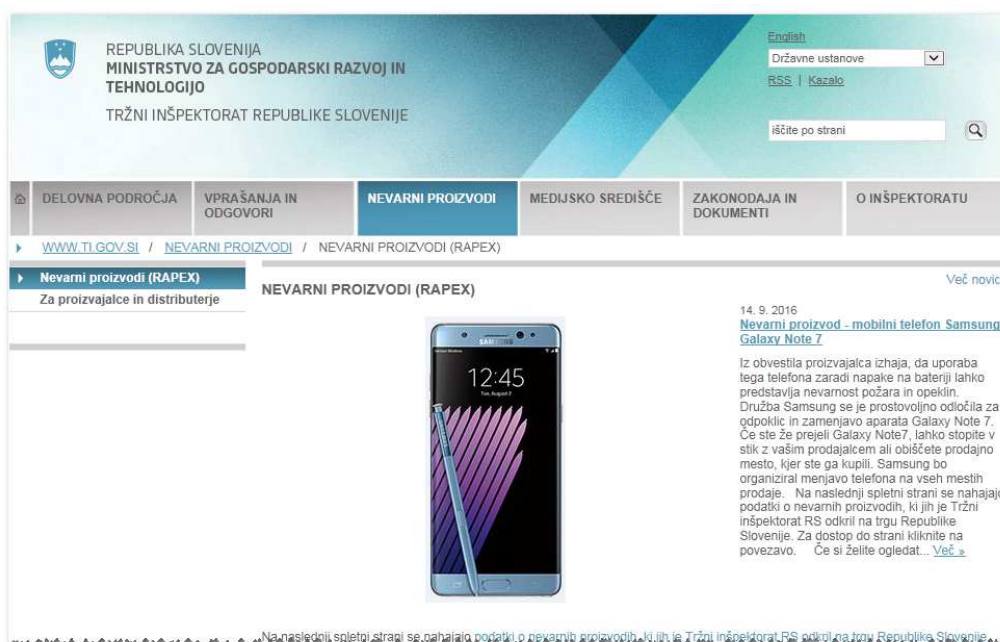
- Zakonodaja in dokumenti - objavljen je seznam vseh zakonskih in podzakonskih predpisov, za katere nadzor je zadolžen Tržni inšpektorat RS; objavljena sta tudi dvojezična obrazca v italijanskem in madžarskem jeziku za podajo prijave Tržnemu inšpektoratu RS kot tudi drugi dokumenti in obrazci;
- O inšpektoratu - nahajajo se vse informacije o Tržnem inšpektoratu RS: poslanstvo in vizija, naslovi, kontaktne informacije ter uradne in poslovne ure lokacij, kjer inšpektorat posluje.

Slika 16: Aktualna poročila o opravljenih nadzorih

Slika 17: Rubrika »Pogosta vprašanja«

Slika 18: Nevarni proizvodi

Za bolj transparentno delovanje Tržnega inšpektorata RS je na spletni strani vsako leto objavljeno tudi Poslovno poročilo o delu in ukrepih Tržnega inšpektorata RS.

6.3. MEDNARODNO SODELOVANJE TRŽNEGA INŠPEKTORATA RS

6.3.1. Sistem za izmenjavo podatkov nevarnih proizvodov (RAPEX)

6.3.1.1. Nacionalna RAPEX kontaktna točka

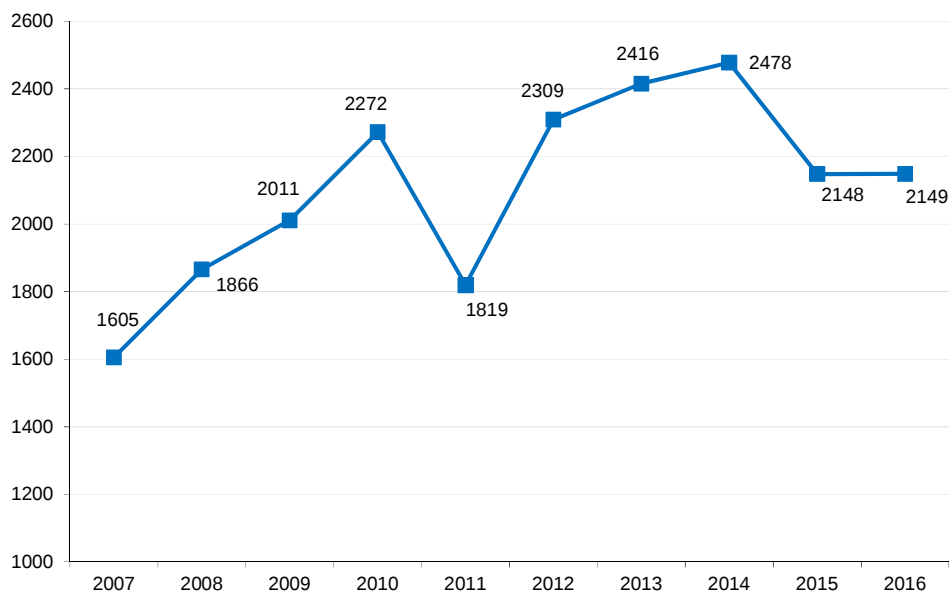
Uredba o načinu mednarodne izmenjave informacij o ukrepih in dejanjih, ki omejujejo trgovanje s proizvodi določa način ukrepanja nadzornih organov v sistemu RAPEX in postopkih zaščitne klavzule.

V ta namen je vzpostavljena interna struktura na dveh ravneh, ki jo sestavlja nacionalna RAPEX kontaktna točka, katera Evropski komisiji pošilja in od nje prejema vse informacije, ki se izmenjujejo preko RAPEX sistema, in nacionalna mreža, ki vključuje vse organe, odgovorne za varnost proizvodov. V Sloveniji je kontaktna točka Tržni inšpektorat RS, nacionalno mrežo pa sestavljajo Finančna uprava RS (Carina), Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, Inšpektorat RS za infrastrukturo, Inšpektorat RS za notranje zadeve, Tržni inšpektorat RS, Urad RS za kemikalije in Zdravstveni inšpektorat RS.

Omenjeni organi slovenski kontaktni točki pošiljajo in od nje sprejemajo uradna obvestila in odzive.

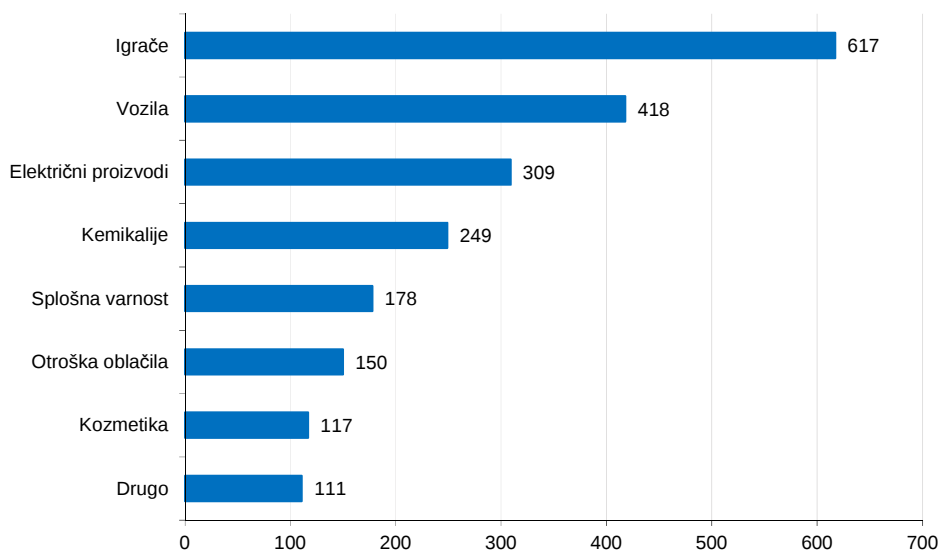
Leta 2016 je nacionalna RAPEX kontaktna točka prejela 2149 RAPEX obvestil, od tega 1792 obvestil o proizvodih, za katere so se sprejeli ukrepi, ki preprečujejo, omejujejo ali uveljavljajo posebne pogoje za trženje in uporabo proizvodov za potrošnike, ki predstavljajo resno tveganje za zdravje in varnost potrošnikov. Poleg tega je prejel še 226 obvestilo s pripombo »za informacijo« (to so obvestila predvsem v zvezi s proizvodom za potrošnike, ki resno ogroža zdravje in varnost potrošnikov in ima samo lokalne učinke) in

131 obvestil o proizvodih, za katere so nacionalni organi sprejeli ukrepe za omejitev dajanja na trg, ki pa ne predstavljajo resnega tveganja za zdravje in varnost potrošnikov.

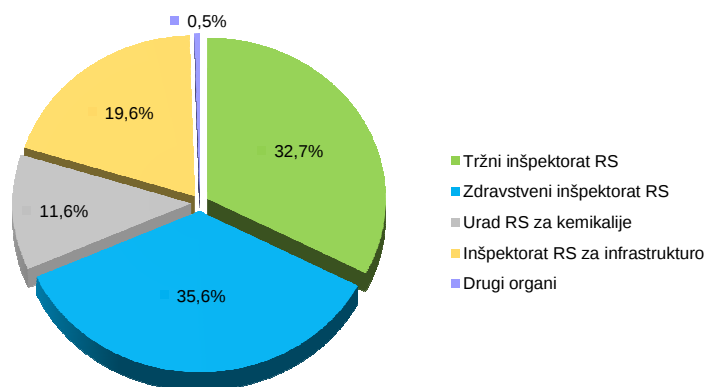
Slika 19: Število prejetih RAPEX obvestil v obdobju od 2007 do 2016

Največ obvestil se je nanašalo na igrače (617) in vozila (418), nekaj manj na električne proizvode (309), proizvode s kemikalijami, ki ob predvideni uporabi predstavljajo resno nevarnost (249), sledijo proizvodi s področja splošne varnosti (178), otroška oblačila (150 – prisotnost vrvic in vezalk), ter kozmetika (117).

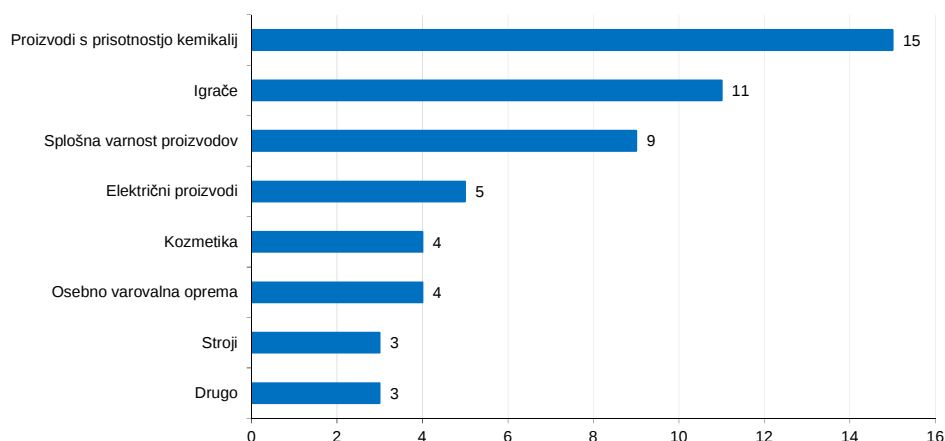
Slika 20: Število posameznih proizvodov v sistemu RAPEX

Od 2149 RAPEX obvestil jih je Tržni inšpektorat RS v pristojno reševanje prejel 702, Zdravstveni inšpektorat RS 766, Urad RS za kemikalije 249, Inšpektorat RS za infrastrukturo pa 422.

Slika 21: Število RAPEX obvestil po pristojnih organih

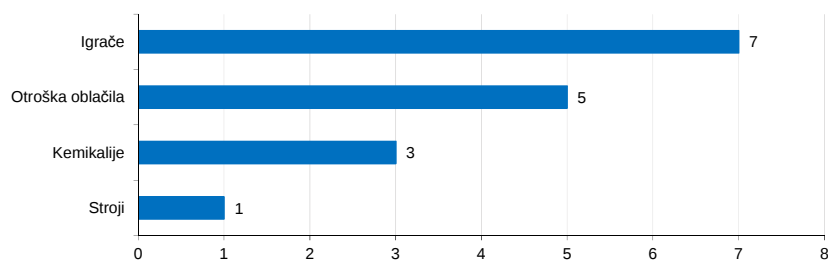
V Sloveniji so pristojne inšpekcije leta 2016 na podlagi poizvedb na trgu našle 214 proizvodov, ki so se nanašali na RAPEX obvestila. Od tega se je našlo 160 vozil, 15 proizvodov s prisotnostjo kemikalij, ki ob predvideni uporabi predstavljajo resno nevarnost, 11 igrac, 9 proizvodov iz splošne varnosti, 5 električnih proizvodov, 4 proizvode osebne varovalne opreme in 4 proizvode – kozmetika, 3 stroje, 1 proizvod zavajajočega videza, 1 gradbeni proizvod in 1 otroško oblačilo. V vseh primerih so bili s strani proizvajalcev oziroma distributerjev izvedeni prostovoljni ukrepi za preprečevanje tveganja za potrošnike, ki so ga predstavljali proizvodi, s tem, ko so bili dani na trg.

Slika 22: Število najdenih proizvodov (brez vozil)

Od 214 proizvodov jih je Inšpektorat RS za infrastrukturo našel 160 proizvodov (vozil), Tržni inšpektorat RS 23, Zdravstveni inšpektorat RS 16, Urad RS za kemikalije 15.

Leta 2016 je Slovenija v sistem RAPEX priglasila 16 obvestil, 7 priglasitev se je nanašalo na igrače, 5 na otroški oblačila, 3 na kemikalije, 1 na stroj.

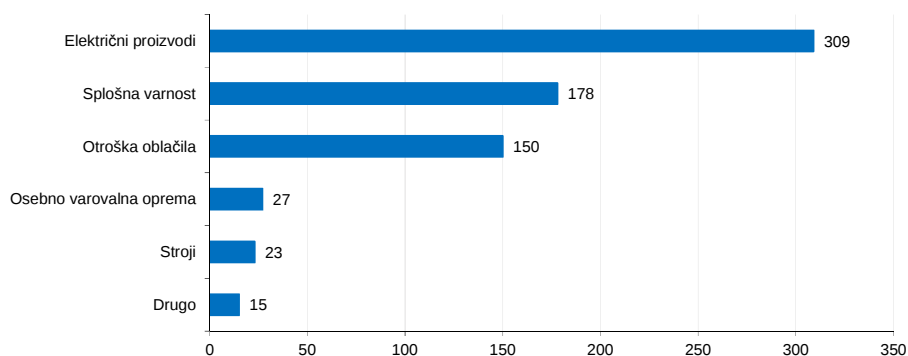

Slika 23: Število priglašenih vrst proizvodov

Od 16 priglašenih obvestil v sistem RAPEX jih je Tržni inšpektorat RS priglasil 6, Zdravstveni inšpektorat RS 7 in Urad RS za kemikalije 3.

6.3.1.2. [Tržni inšpektorat RS in aktivnosti povezane s sistemom RAPEX](#)

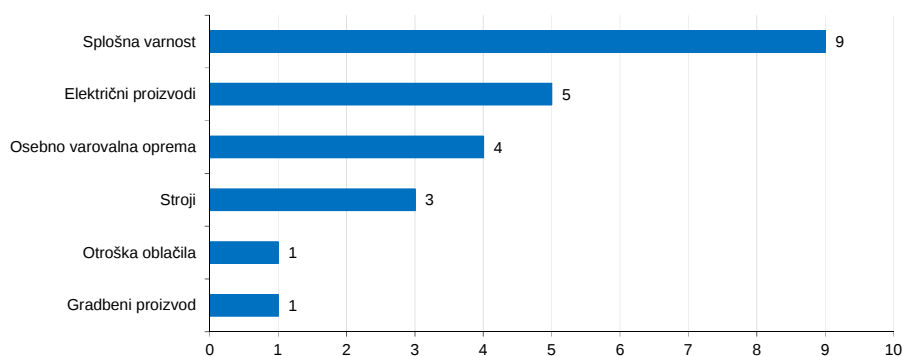
Leta 2016 je Tržni inšpektorat od nacionalne RAPEX kontaktne točke prejel v pristojno reševanje 702 obvestila. Največ, 309, obvestil se je nanašalo na električne proizvode, 178 na proizvode splošne varnosti, 150 na otroška oblačila (prisotnost vrvic in vezalk), 27 na osebno varovalno opremo, 23 na stroje in 15 na druge proizvode.

Slika 24: Število proizvodov iz RAPEX obvestil v pristojnosti Tržnega inšpektorata RS

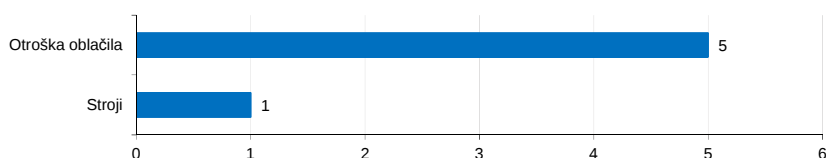
Na podlagi prejetih RAPEX obvestil je Tržni inšpektorat RS opravil 32 poizvedb oziroma 523 pregledov pri gospodarskih družbah v prodajalnah. Prav tako so bile opravljene še druge poizvedbe: obveščanje določenih distributerjev z informacijami o proizvodih, ki predstavljajo resno tveganje za zdravje in varnost potrošnika in pregled trga na spletnih straneh.

Glede na navedeno je Tržni inšpektorat leta 2016 našel 23 proizvodov, ki so se nanašali na RAPEX obvestila. Od tega 9 proizvodov splošne varnosti, 5 električnih proizvodov, 4 proizvode osebne varovalne opreme, 3 stroje, 1 gradbeni proizvod in 1 otroško oblačilo.

Slika 25: Število proizvodov iz RAPEX obvestil, ki jih je na trgu našel Tržni inšpektorat RS

Leta 2016 je Tržni inšpektorat RS v sistem RAPEX priglasil 6 obvestil, 5 priglasitev se je nanašalo na otroška oblačila in 1 na stroj.

Slika 26: Število proizvodov, ki jih je v RAPEX priglasil Tržni inšpektorat RS

6.3.2. Obvestila proizvajalcev po 12. členu Zakona o splošni varnosti proizvodov

Zakon o splošni varnosti proizvodov v 12. členu določa, da morajo proizvajalci in distributerji, če kot strokovnjaki na podlagi informacij, s katerimi razpolagajo, ugotovijo, da proizvod, ki so ga dali na trg, predstavlja nevarnosti, ki niso skladne s splošno varnostno zahtevo, o tem takoj obvestiti pristojno inšpekcijo. Za obveščanje se uporabi obrazec, ki je predpisan v Pravilniku o obliki in vsebini obvestila o nevarnem proizvodu. Obvestilo o nevarnem proizvodu pa je mogoče od leta 2009 naprej posredovati tudi z uporabo posebnega prijavnega obrazca (t. i. Business Application), ki ga je pripravila Evropska komisija in je dostopen tudi na spletnih straneh Tržnega inšpektorata RS.

Leta 2016 je Tržni inšpektorat RS prejel in obravnaval 16 obvestil s strani proizvajalcev in distributerjev, preko omenjene aplikacije pa še dodatnih 97 obvestil.

6.3.3. Sistem zaščitnih klavzul (SGC)

V primeru, ko pristojni organ izvede ukrep omejevanja ali prepovedi prometa s proizvodi, za katere je bilo ugotovljeno, da bi pri uporabi v skladu s svojim namenom lahko ogrozili varnost ali zdravje uporabnikov ali drugih oseb ali katerikoli drugi upravičen interes, zaščiteno s predpisi, oziroma ugotovljenih pomanjkljivosti harmoniziranih standardov, katerih pravilna uporaba ne zagotavlja, da proizvodi, na katere se nanašajo, izpolnjujejo predpisane bistvene zahteve, mora ta preko kontaktne točke o tem obvestiti Evropsko komisijo.

Leta 2016 je Tržni inšpektorat RS kot kontaktna točka za zaščitne klavzule prejel 5 izvedbenih sklepov Evropske komisije o ukrepih držav za prepoved dajanja v promet proizvodov. Trije sklepi so se nanašali na proizvode, ki zapadejo zahtevam Direktive 2006/42/ES o strojih, in dva, ki sta se nanašala na proizvod, ki zapade zahtevam Direktive 89/686/EGS o osebni zaščitni opremi.

Tržni inšpektorat RS je v skladu z določili Uredbe o načinu mednarodne izmenjave informacij o ukrepih in dejanjih, ki omejujejo trgovanje s proizvodi sam ocenil prisotnost obravnavanih proizvodov na trgu Slovenije, hkrati pa je o sklepih obvestil tudi Finančno upravo RS in Inšpektorat RS za delo.

Glede na sprejete ukrepe omejevanja trženja proizvodov zaradi neizpolnjevanja predpisanih tehničnih zahtev je Tržni inšpektorat RS leta 2016, skladno z Uredbo o načinu mednarodne izmenjave informacij o ukrepih in dejanjih, ki omejujejo trgovanje s proizvodi, ni posredoval Stalnemu predstavništvu Slovenije pri Evropski uniji nobene zaščitne klavzule.

V drugi polovici leta 2016 je bil vzpostavljen nov način obveščanja o zaščitnih klavzulah preko informacijskega portala ICSMS. V tem obdobju je Tržni inšpektorat RS prejel obvestila o izvedbi zaščitne klavzule za 116 proizvodov. Večino obvestil je podala Finska za proizvode s področja Pravilnika o omogočanju dostopnosti električne opreme na trgu, ki je načrtovana za uporabo znotraj določenih napetostnih mej.

Tržni inšpektorat RS v skladu z Uredbo o načinu mednarodne izmenjave informacij o ukrepih in dejanjih, ki omejujejo trgovanje s proizvodi o prejetih obvestilih še vedno obvešča tudi druge organe, čeprav so te informacije vsem pristojnim organom dostopne preko informacijskega portala ICSMS, zato je bila Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo posredovana pobuda, da se ta uredba spremeni tako, da bo upoštevala nov način pretoka informacij.

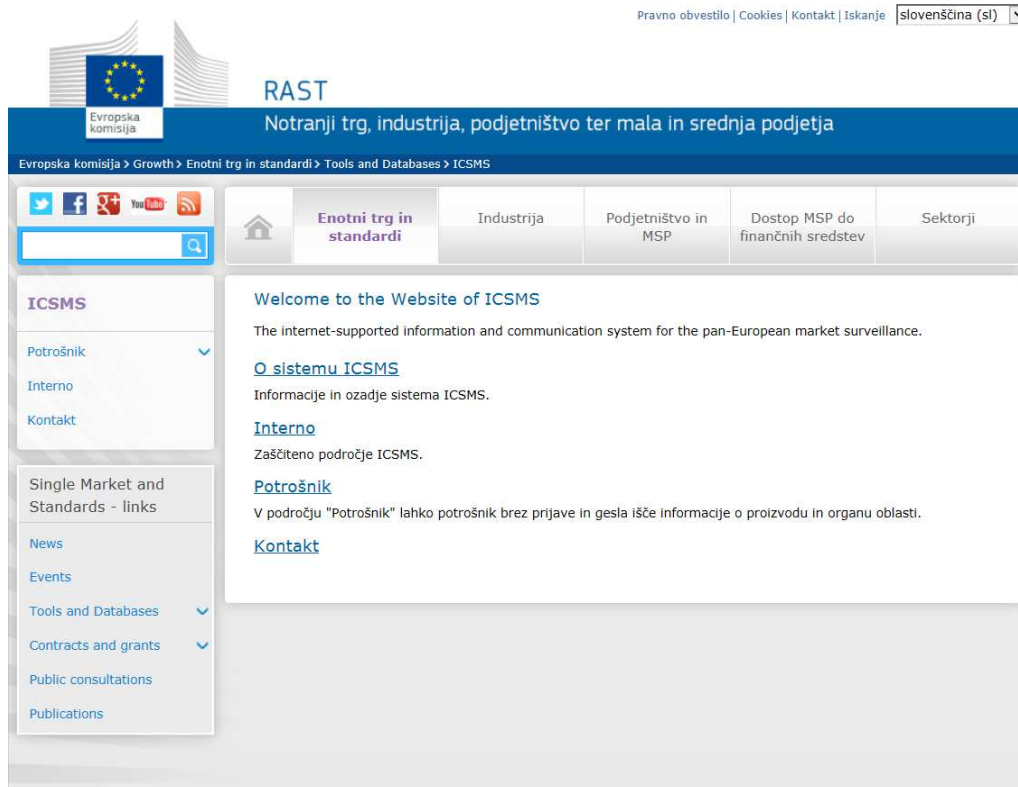
6.3.4. Mednarodni sistem za izmenjavo podatkov o proizvodih (ICSMS)

Mednarodni sistem ICSMS (The internet-supported information and communication system for the pan-European market surveillance) je baza podatkov o proizvodih, ki so ali so bili predmet pregledov ali analiz glede izpolnjevanja predpisanih tehničnih zahtev in se uporablja za namene izvajanja 23. člena Uredbe (ES) št. 765/2008 ter omogoča pretok in izmenjavo informacij med pristojnimi organi za nadzor tehničnih proizvodov.

Sistem je razdeljen v dva dela in sicer na del, ki je odprt za javnost in na del, ki je na razpolago le nadzornim organom, carinskim organom in Evropski komisiji. Del, ki je odprt za javnost, vsebuje predvsem informacije o proizvodu, ugotovljeni skladnosti, pristojnemu organu in ukrepih.

V sistem je Tržni inšpektorat RS vnašal podatke o proizvodih, za katere se je izvedla izmenjava informacij v skladu z Uredbo o načinu mednarodne izmenjave informacij o ukrepih in dejanjih, ki omejujejo trgovanje s proizvodi (postopek RAPEX, postopek SGC), podatke o proizvodih, predanih na tehnične analize ne glede na rezultat preizkusa, podatke o proizvodih, glede katerih je bil obveščen pristojni organ v drugi državi članici ter podatke o proizvodih, če je tako določeno s posebnim predpisom. V letu 2016 so bili v sistem ICSMS vneseni podatki o 56 proizvodih, s strani nadzornega organa druge države članice pa je bilo prejet obvestilo o domnevno neskladnem stroju.

Sistem je primeren za izmenjavo informacij med nadzornimi organi različnih držav članic, večjo uporabnost pa bo prinesla tudi povezava z informacijskim sistemom za RAPEX.

Slika 27: Spletna stran sistema ICSMS

6.3.5. Sistem za sodelovanje med organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov (CPCS)

Tržni inšpektorat RS, Agencija za komunikacijska omrežja in storitve RS, Informacijski pooblaščenec, Javna agencija RS za civilno letalstvo, Javna agencija RS za zdravila in medicinske pripomočke ter Uprava RS za pomorstvo so v Sloveniji pristojni organi za izvajanje evropske uredbe 2006/2004/ES, ki ureja sodelovanje med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov. Kot tak je Tržni inšpektorat RS tudi eden izmed uporabnikov sistema za sodelovanje na področju varstva potrošnikov (CPCS - Consumer Protection Cooperation System), preko katerega države članice podajajo zaprosila za informacije in ukrepanje pristojnim organom drugih držav članic. Zaprošeni organi o sprejetih ukrepih in njihovem učinku ter o tem, ali je kršitev prenehala, obvestijo organ države, ki jih je zaprosil, pristojne organe drugih držav članic in Evropsko komisijo. Postopki v posameznih zadevah in njihovo trajanje so tako odvisni predvsem od postopkov v posameznih državah članicah.

V letu 2016 je bilo na ravni celotne Evropske unije v sistem CPCS vnesenih 27 obvestil in 118 opozoril, ki so se nanašala na ravnanje različnih podjetij oziroma ponudnikov na območju Evropske unije. Eno od navedenih obvestil se je nanašalo na podjetje s sedežem v Sloveniji, vendar je šlo za poslovanje podjetja v razmerju do potrošnikov v drugi državi članici.

Tržni inšpektorat RS je v letu 2016 preko sistema CPCS posredoval 5 zaprosil za informacije in 7 prošenj za ukrepanje pristojnim organom države članice, v kateri ima sedež podjetje, v zvezi s katerim je Tržni inšpektorat RS zaznal večje število prijav, pritožb ali vprašanj potrošnikov oziroma je sam zaznal morebitne možnosti kršitve zakonodaje. Zaprosila so se nanašala npr. na pridobitev vseh potrebnih podatkov o češkem podjetju, ki je sklepalo pogodbe s slovenskimi potrošniki, o vpletenosti poljskega podjetja pri

poslovanju preko spletne strani, ki ponuja izdelke tudi slovenskim potrošnikom, za ukrepanje pa je Tržni inšpektorat RS organe v drugi državi članici zaprosil npr. v primeru latvijskega podjetja in podjetja s sedežem v Veliki Britaniji, ki pri ponujanju blaga oziroma storitev preko spleta nista navedli vseh podatkov o ponudniku; v primeru nemškega podjetja, ki je potrošnikom ponujalo brezplačno namestitve določene aplikacije dvakrat letno, nato pa takšne namestitve dejansko ni zagotovilo; v primeru spletne trgovine v nemškem jeziku, ki je pri poslovanju uporabljala znamko večjega slovenskega trgovca, pri čemer slednji s to spletno trgovino ni bil povezan.

Hkrati je Tržni inšpektorat RS prejel dve zaprosili za ukrepanje, in sicer prvo s strani Hrvaške v zvezi s spletnim poslovanjem slovenskega podjetja, ki v svoji spletni trgovini ni navedlo vseh obveznih informacij, ki jih mora potrošnik prejeti pred nakupom, ter drugo s strani Slovaške prav tako v zvezi s spletnim poslovanjem slovenskega podjetja, ki je oglaševalo brezplačno darilo, pri čemer pa ni jasno navedlo, da je pogoj za pridobitev darila nakup v spletni trgovini. Po posredovanju Tržnega inšpektorata RS sta obe podjetji nepravilnosti nemudoma odpravili.

Z namenom zagotoviti učinkovitejši nadzor in sodelovanje med pristojnimi organi držav članic pripravlja Evropska komisija spremembo uredbe 2006/2004/ES, ki ureja sodelovanje med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov. S predvidenimi spremembami bodo pristojni organi pridobili večje pristojnosti v zvezi z izvajanjem nadzora, vlogo enotnega povezovalnega organa med pristojnimi organi posamezne države članice pa bo prevzel eden izmed pristojnih organov (sedaj vlogo enotnega povezovalnega organa izvaja poseben organ, v Sloveniji je to npr. Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo). Tržni inšpektorat RS vsekakor upa, da bo navedena sprememba uredbe pripomogla k večji učinkovitosti izvajanja nadzora podjetij, ki svoje poslovanje v razmerju do potrošnikov usmerjajo v druge države članice.

6.3.6. EU SWEEP 2016

EU Sweep je usklajena akcija, vodena s strani Evropske komisije, nacionalnih organov, pristojnih za izvajanje zakonodaje s področja varstva potrošnikov v državah članicah, na Norveškem in Islandiji. V enem tednu vsako leto se istočasno v vseh državah članicah preveri na stotine spletnih strani na določenem področju z namenom preveriti, ali se spoštujejo potrošnikove pravice oziroma zakonodaja s področja varstva potrošnikov. Če se ugotovi, da konkretne spletne strani ne izpolnjujejo potrošniške zakonodaje Evropske unije, pristojni nacionalni organi izvedejo vse ukrepe v skladu s svojimi pristojnostmi, da se zagotovi čim višji nivo varstva potrošnikov v vseh državah članicah Evropske unije.

Prvi EU Sweep je bil izveden v letu 2007. Od takrat so bila v okviru te usklajene akcije pregledana naslednja področja: ponujanje letalskih storitev preko spleta, prodaja elektronskih naprav preko spleta, ponujanje zabavnih vsebin za mobilne telefone preko spleta, prodaja vstopnic preko spleta, potrošniško kreditiranje preko spleta, ponujanje iger, e-knjig, videoposnetkov ali glasbe preko spleta, ponujanje/prodaja letalskih kart in/ali namestitvev preko spleta, spletna prodaja elektronskih naprav, spletne trgovine na splošno, v letu 2016 pa uporaba t.i. primerjalnih orodij za primerjavo cen različnih turističnih storitev.

Kot predstavnik Slovenije je do sedaj v vseh akcijah v okviru vsakoletnega EU Sweep sodeloval tudi Tržni inšpektorat RS. Sicer je Tržni inšpektorat RS le eden izmed pristojnih organov za izvajanje evropske uredbe 2006/2004/ES, ki ureja sodelovanje med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov. Ostali so še: Agencija za komunikacijska omrežja in storitve RS, Informacijski pooblaščenec,

Javna agencija RS za civilno letalstvo, Javna agencija RS za zdravila in medicinske pripomočke ter Uprava RS za pomorstvo.

V letu 2016 je EU Sweep potekal od 10. oktobra do 11. novembra, osredotočil pa se je na področje t. i. primerjalnih orodij, ki potrošnikom omogočajo primerjavo blaga in storitev preko spleta na področju turističnih storitev, kot npr. letalskih kart in drugih oblik transporta, namestitve, najema vozil, turističnih aranžmajev ipd. Tržni inšpektorat RS je v okviru akcije pregledal 5 spletnih strani v slovenskem jeziku, ki omogočajo primerjavo cen letalskih kart in cen najema vozila različnih ponudnikov. V večini primerov so bile ugotovljene manjše pomanjkljivosti v zvezi z zagotavljanjem podatkov o podjetju, ki upravlja s spletno stranjo in omogoča primerjavo (npr. manjkal je elektronski naslov podjetja, sedež podjetja, telefonska številka podjetja), pri čemer so podjetja te nepravilnosti že odpravila. V enem primeru postopek še ni zaključen, v enem primeru pa se je izkazalo, da s spletno stranjo upravlja tuje podjetje s sedežem v Veliki Britaniji, zato je bilo preko sistema za sodelovanje med organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov (CPCS) posredovana prošnja za ukrepanje pristojnemu organu.

6.3.7. Mednarodno sodelovanje z institucijami Evropske unije

6.3.7.1. Izmenjava uradnikov

Tržni inšpektorat RS je od 5. do 9. 9. 2016 na enotedensko izmenjavo sprejel pet uradnikov iz drugih držav članic (Poljske in Avstrije) po programu izmenjave uradnikov (Exchange of enforcement officials in the areas of Consumer Product Safety and Consumer Protection Cooperation), ki ga je objavila agencija CHAFEA (Consumers, Health, Agriculture and Food Executive Agency).

V okviru programa so bile udeležencem predstavljene dobre prakse pri opravljanju nadzora nad izvajanjem predpisov s področja varstva potrošnikov s poudarkom na varnosti neživilskih proizvodov, obiskali pa so tudi Finančno upravo RS, Upravo za carine, ki je po Uredbi (ES) št. 765/2008 v okviru svojih pristojnosti vključena v nadzor proizvodov, ki vstopajo na trg Evropske unije.

6.3.7.2. AdCo za električno varnost in AdCo za elektromagnetno združljivost

Tržni inšpektorat RS je v letu 2016 sodeloval v skupni akciji (dveh AdCo odborov, in sicer AdCo za električno varnost in AdCo za elektromagnetno združljivost) nadzornih organov Evropske unije v projektu tehničnega nadzora LED reflektorjev, v katerem so bili na področju električne varnosti vzorčeni in oddani na preverjanje skladnosti trije tovrstni proizvodi, glede elektromagnetne združljivosti pa je sodeloval z rezultati tudi treh vzorcev LED reflektorjev, katerih preverjanje skladnosti je bilo izvedeno že v letu 2015.

Prav tako je inšpektorat sodeloval v ločenem projektu čezmejnega sodelovanja AdCo za elektromagnetno združljivost, ki se nanaša na preverjanje skladnosti prenosnih indukcijskih kuhalnikov z dvema odvzetima vzorcema, ki sta bila oddana akreditiranemu laboratoriju v preverjanje izpolnjevanja bistvenih zahtev glede oddajanih motenj (emisij) po merodajnem standardu.

6.3.7.3. AdCo za radijsko opremo

Sestanki organov, ki nadzirajo skladnost radijske opreme na trgu, se organizirajo trikrat letno. Na sestankih se obravnavajo aktualne teme, zlasti s področja nadzora skladnosti radijske opreme. Tržni inšpektorat RS se je v letu 2016 udeležil dveh sestankov.

Zaradi uveljavitve nove direktive o radijski opremi (RED) je bilo veliko truda vloženega v pripravo vodila za lažje razumevanje direktive. Osnutek dokumenta je bil predan v obravnavo Evropski komisiji. Ob uveljavitvi nove direktive se je spremenil tudi naziv skupine, ki se je preimenovala v RED AdCo.

V skupni kampanji nadzora radijsko vodenih igrac je 20 držav obravnavalo od 4 do 11 vzorcev, skupaj 115. Med temi so bili avtomobili, droni, čolni in še nekaj drugih. Skupaj je bilo 47 neustrezno označenih, polovica proizvodov je imelo neustrezno izjavo o skladnosti ali tehnično dokumentacijo.

Naslednja podobna kampanja glede skladnosti proizvodov z direktivo o radijski opremi se bo začela januarja 2018. V letu 2017 bo kampanja usmerjena na usklajeno uporabo ICSMS DRPI, ko bo ta dostopna.

6.3.7.4. AdCo za gradbene proizvode

Na AdCo sestanku se usklajuje dobra praksa organov nadzora posameznih držav članic, poteka razprava o tekočih vprašanjih za enotno tolmačenje določb Uredbe (EU) 305/2011 za gradbene proizvode in za poenotenje nadzorov v državah članicah, poroča se o izvedenem delu, o ugotovitvah v zvezi z izvedenimi nadzori, o tekočih problemih, o poteku dela v delovnih skupinah v okviru AdCo skupine.

Sestanki organov, ki nadzirajo skladnost gradbenih proizvodov na trgu se v okviru AdCo organizirajo praviloma dvakrat letno, pri čemer je vsako leto druga predsedujoča država članica. Predstavnica Tržnega inšpektorata RS se je udeležila sestanka, ki je bil oktobra 2016 v Bruslju, sestanka, ki je bil aprila 2016 v Bruslju, pa se zaradi terorističnega napada na letališču v Bruslju, ni udeležila.

V okviru AdCo sestanka je bil dogovorjen tudi skupni projekt nadzora jeklenih konstrukcij, ki bo potekal v naslednjem letu in je vključen v letni plan dela Tržnega inšpektorata RS.

Stroške za udeležbo zagotovi Evropska komisija za vse sodelujoče države članice, zaradi česar je prisotnost na sestankih v zadnjih letih številčnejša in je omogočeno aktivno sodelovanje in izmenjava informacij številčnejših članov.

6.3.7.5. AdCo za stroje

Na sestankih skupine AdCo za stroje, na katerem sodelujejo vse države članice z enim predstavnikom, ki ima stroške udeležbe pokrite s strani Evropske komisije, se obravnavajo aktualna vprašanja nadzornih organov na področju strojev, na tovrstnih sestankih pa vedno sodelujejo tudi predstavniki Evropske komisije – direktorata DG GROWTH iz Bruslja, ki so tudi nadzorni organ pri izvajanju direktive o strojih 2006/42/ES. V zadnjem letu je bila večkrat obravnavana tema zagon sistema ICSMS in morebitna združljivost s sistemom RAPEX. Delo na tem projektu še ni končano, pričakuje pa se, da bo to v letu 2017.

Tržni inšpektorat RS je oktobra 2016 sodeloval na sestanku skupine, na katerem je podal tudi informacijo o nadaljevanju projekta PROSAFE JA2014 Power tools 1 (električna ročna orodja), ki je bila zelo dobro sprejeta in tudi komentirana s pozitivnimi odzivi.

Zadnji dve leti je bila skupina vodena s strani Švice, v letu 2017 pa bo vodenje skupine prevzela Belgija, prvi sestanek skupine pa bo v maju 2017 v Bruslju.

6.3.7.6. AdCo za dvigala

Tržni inšpektorat se je v letu 2016 prvič udeležil sestanka skupine AdCo za dvigala, saj je s spremembo Pravilnika o dvigalih postal nadzorni organ za varnostne komponente za

dvigala, ki se prodajajo na trgu. Ta skupina združuje nadzorne organe članic ES, ki opravljajo svojo funkcijo na področju varnosti dvigal, tako gradnje kot uporabe vseh vrst dvigal, ki jih direktiva o dvigalih zajema. Sestanku je v letu 2016 predsedovala Švica, udeležila pa se ga je tudi predstavnica direktorata DH GROWTH iz Bruslja, ki je zadolžena za izvajanje direktive o dvigalih s strani Evropske komisije. Glede vprašanja urejenosti tržnega nadzora v državah članicah je bilo ugotovljeno, da je le-ta različno urejen. V večini držav članic je nadzor dodeljen delovnim inšpektoratom po celotnem področju. Tržni inšpektorat RS je predstavil urejenost nadzora v Sloveniji glede na določila novega Pravilnika o dvigalih. Pojasnjeno je bilo, da bo nadzor tega področja v kratkem opravljen, z rezultati pa bo skupina seznanjena na naslednjem sestanku skupine. Dogovorjeno je bilo, da bo predstavnica Norveške pripravila vprašalnik v zvezi s pristojnimi organi nadzora ter ga posredovala vsem članom skupine, saj je to zelo pomembno za nadaljnje delo skupine. Pomembna je bila tudi informacija o tem, da je delo na pripravi vodnika za uporabo direktive o dvigalih v zaključni fazi in bo tako vsem članicam v angleškem jeziku na voljo v letu 2017. Podane so bile tudi informacije o delovanju sistema ICSMS na področju dvigal, ki še ne omogoča popolnega vpisa dvigala v ta sistem, pričakuje pa se, da bo to možno v letu 2017. V letu 2017 bo vodenje skupine prevzela Nemčija, tako bo sestanek skupine najverjetneje v juniju 2017 v Nemčiji.

[6.3.7.7. AdCo za Eco design in AdCo Labeling](#)

Tržni inšpektor RS se je udeležil dveh sestankov AdCo za okoljsko primerno zasnovu proizvodov in energijske označevanje. Sestanka sta si sledila drug za drugim, z istim predsedstvom, saj se problematika med obema področjema pogosto prepleta.

Na sestankih se obravnavajo aktualne teme, ki se nanašajo na razumevanje in nadzor uredb Evropske komisije s tega področja. Na dnevnem redu so bile tudi novosti, ki jih pripravlja Evropska komisija, posamezne države članice pa poročajo o problemih, s katerimi se srečujejo pri inšpekcijskem nadzoru na področju okoljsko primerne zasnove proizvodov in energijskega označevanja.

Udeležba na sestankih AdCo je koristna zlasti zaradi zbiranja informacij o aktualnih problemih pri nadzoru na večjih trgih, saj tam pogosto prej naletijo na določen problem, ki se pogosto nekaj kasneje pojavi tudi na trgu v Sloveniji.

[6.3.7.8. AdCo za tekstil](#)

Tržni inšpektorat RS se je v letu 2016 udeležil prvega sestanka skupine AdCo za tekstil. Na prvem sestanku skupine se je obravnaval status skupine ter smernice za uporabo Uredbe (EU) št. 1007/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. 9. 2011 o imenih tekstilnih vlaken in s tem povezanim etiketiranjem in označevanjem surovinske sestave tekstilnih izdelkov ter razveljavitvi Direktive Sveta 73/44/EGS in direktiv 96/73/ES in 2008/121/ES Evropskega parlamenta in Sveta.

Stroške potovanja članov skupine pokriva Evropska Komisija.

[6.3.7.9. AdCo za plinske naprave](#)

Tržni inšpektorat RS na evropski ravni sodeluje v AdCo skupini za plinske naprave, ki združuje nadzorne organe na področju plinskih naprav. Na sestankih te skupine, na katerem lahko sodelujejo vse države članice, se obravnavajo aktualna vprašanja nadzornih organov. Na tovrstnih sestankih vedno sodelujejo tudi predstavniki Evropske komisije - direktorata DG GROWTH iz Bruslja, ki so tudi nadzorni organ pri izvajanju direktive o plinskih napravah 2009/142/ES.

Leta 2016 so bili organizirani trije sestanki skupine AdCo za plinske naprave. Glavne teme na vseh sestankih so bile povezane s skupnim nadzorom plinskih štedilnikov oziroma vgradnih plinskih plošč, ki so namenjeni za vgradnjo v avtodome, počitniške prikolice ali plovila. K skupnemu nadzoru so se prijavile in tudi sodelovale Bolgarija, Češka, Latvija, Luksemburg, Nizozemska, Slovenija in Švica. V tem skupnem nadzoru je bilo pregledanih 43 plinskih naprav namenjenih za vgradnjo v avtodome in plovila.

6.3.7.10. AdCo za rekreacijska plovila

Predstavnik Tržnega inšpektorata RS se je udeležil sestanka AdCo za rekreacijska plovila, ki združuje nadzorne organe Evropske unije na področju rekreacijskih plovil in je bil organiziran v juniju na Nizozemskem.

Na tem sestanku se je največ razpravljalo v zvezi z uveljavljanjem nove direktive 2013/53/EU o rekreacijskih plovilih, ki bo v popolnosti začela veljati 18. 1. 2017. V prehodnem obdobju od 18. 1. 2016 do 18. 1. 2017 pa lahko proizvajalci pri dajanju plovil na trg izbirajo med staro ali novo direktivo.

Stroške za udeležbo enega predstavnika vsake države zagotovi Evropska komisija, zaradi česar je prisotnost na sestankih v zadnjih letih številčnejša, kar omogoča izmenjavo informacij številčnejših držav.

6.3.7.11. Mednarodno sodelovanje v projektu PROSAFE JA 2014 Električna ročna orodja1 (Power tools 1)

V sklopu skupne akcije nadzora proizvodov, izbranih s strani članov organizacije PROSAFE, ki združuje organe tržnega nadzora neživilskih proizvodov na trgu članic Evropske unije in držav članic sporazuma EFTA, je v Ljubljani 24. in 25. maja 2016 potekal sestanek Generalne skupščine organizacije PROSAFE in delavnica v okviru skupne akcije nadzora JA2014. Organizator sestanka in delavnice je bil Tržni inšpektorat RS, ki je na delavnici predstavil delo skupine električnega ročnega orodja (ki jo tudi vodi) na področju ugotavljanja skladnosti vseh vrst kotnih in premih brusilnikov.

V letu 2016 je skupina svoje delo nadaljevala in ga bo zaključila v letu 2017, ko bodo predstavljeni tudi rezultati ugotavljanja skladnosti kotnih in premih brusilnikov na zaključni konferenci PROSAFE v Bruslju.

6.3.7.12. Mednarodno sodelovanje v projektu EEPLIANT

Tržni inšpektorat RS sodeluje v evropskem projektu skupnega nadzora energijskih nalepk in izpolnjevanja zahtev energijsko primerne zasnove proizvodov (projekt EEPLIANT). Ključni cilj projekta EEPLIANT je prispevati k izboljšanju skladnosti proizvodov na trgu glede energijskega označevanja in okoljsko primerne zasnove proizvodov. Projekt koordinira nevladna neprofitna organizacija PROSAFE, financira pa se iz podpornega mehanizma za raziskave in razvoj Evropske unije »Horizont 2020«.

V ta namen bodo pristojni organi iz 13 držav opravili usklajen nadzor s tehničnim preverjanjem skladnosti proizvodov. Nadzor je usmerjen zlasti na LED svetila, tiskalnice in grelnike prostorov. Tržni inšpektorat RS aktivno sodeluje pri nadzoru skladnosti LED svetil. Vzorci sijalk so bili predani v laboratorij na celovito preverjanje skladnosti. Sijalke se preverjajo tudi glede ustreznosti pri dolgotrajnem delovanju. Preverjanje je potekalo celotno leto 2016, tako da bodo rezultati znani šele v letu 2017.

Poleg tehničnega preverjanja skladnosti s področja okoljsko primerne zasnove proizvodov in navajanja podatkov v energijskih nalepkah bodo v sklopu projekta zbrani primeri dobre prakse na področju nadzora okoljsko primerne zasnove proizvodov in navajanja podatkov

v energijskih nalepkah. Organizirana je bila druga delavnica, ki se je udeležil tudi predstavnik Tržnega inšpektorata RS. Tržni inšpektorat RS je prispeval tudi prispevek v zbirko dobre prakse nadzora na področju energijsko primerne zasnove proizvodov in energijskega označevanja.

6.3.7.13. [Mednarodno sodelovanje v projektu PROSAFE JA2015 Otroška igrišča](#)

Tržni inšpektorat RS sodeluje v skupnem projektu JA2015 za otroška igrišča, ki ga koordinira nevladna organizacija PROSAFE. V projektu sodelujejo predstavniki osmih držav članic (Belgija, Češka, Nemčija, Islandija, Latvija, Norveška, Slovaška in Slovenija). V letu 2016 sta bila v Bruslju dva sestanka (junij in september), na katerih je Tržni inšpektorat RS predstavil stanje na področju otroških igralskih, dosedanje delo in oblikovan kontrolni list za izvedbo nadzorov.

Cilj projekta je na podlagi obstoječih standardov in prenosa dobrih praks pripraviti priročnik in kontrolni list za enotno usposobljenost inšpektorjev, ki bodo izvajali preskušanja in nadzore otroških igralskih z namenom zagotoviti čim večje število varnih otroških igrišč.

V okviru projekta je bil pripravljen enotni kontrolni list kot pripomoček za izvedbo nadzorov otroških igrišč in notranjih igralnic, ki bodo predmet nadzorov v letu 2017.

6.3.8. [Mednarodno sodelovanje s tretjimi državami](#)

6.3.8.1. [TALEX študijski obisk delegacije Egipta](#)

Tržni inšpektorat RS je v času od 25. do 28. 1. 2016 gostil delegacijo Egipta na TALEX študijskem obisku o nadzoru neživilskih proizvodov in metodah vzorčenja. Udeležencem so bile predstavljene prakse pri opravljanju nadzora nad izvajanjem predpisov s področja skladnosti in varnosti neživilskih proizvodov v pristojnosti inšpektorata, vključno s postopki vzorčenja.

V okviru programa so udeleženci obiskali tudi preizkuševalni laboratorij ter Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, predstavitev o svojem delu pa so imeli tudi predstavniki Urada RS za kemikalije in Uprave RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin.

6.3.8.2. [TALEX študijski obisk delegacije Belorusije](#)

Tržni inšpektorat RS je v času od 26. do 29. 9. 2016 gostil delegacijo Belorusije na TALEX študijskem obisku. Cilj obiska je bil predstaviti pregled nad pravicami intelektualne lastnine v skladu z normativnim okvirom Evropske unije in načine varstva teh pravic.

Tržni inšpektorat RS je v sklopu obiska organiziral srečanje, na katerem so svoje izkušnje v okviru pristojnosti predstavili tudi predstavniki Finančne uprave RS, Uprave za carine, Urada RS za intelektualno lastnino in Policije, organiziran pa je bil tudi sestanek s predstavniki družbe Microsoft.

6.3.8.3. [Bilateralna tehnična pomoč Republiki Srbiji na področju poštnih storitev](#)

V okviru bilateralne podpore Slovenije pri pristopnih pogajanjih Srbije za članstvo v Evropski uniji, ki jo koordinira Ministrstvo za zunanje zadeve, je Ministrstvo za trgovino, turizem in telekomunikacije Republike Srbije, organiziralo srečanje, ki je potekalo 30. 5. 2016 v Beogradu, katerega se je udeležila tudi glavna tržna inšpektorica skupaj s predstavnikom Agencije RS za komunikacijska omrežja in storitve in Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport. Cilj projekta je bil krepitev znanja v pristojnih institucijah

Republike Srbije o zakonodaji Evropske unije na področju poštnih storitev in njenem prenosu v nacionalni pravni red ter krepitev delovanja pristojnih institucij skozi prenos slovenskih izkušenj z namenom priprave pogajalskih izhodišč v okviru poglavja 3 – Pravica do ustanavljanja in svobode opravljanja storitev.

6.3.8.4. Bilateralna tehnična pomoč Republiki Črni gori na področju varstva potrošnikov

V okviru bilateralne podpore Slovenije pri pristopnih pogajanjih Črne gore za članstvo v Evropski uniji, ki jo koordinira Ministrstvo za zunanje zadeve, je Uprava za inšpekcijske zadeve Republike Črne gore organizirala srečanje tržnih in drugih inšpektorjev Črne gore. Srečanje je potekalo od 26. 6. 2016 do 1. 7. 2016 v Črni gori, udeležila pa sta se ga tudi predstavnika Tržnega inšpektorata RS. Cilj projekta je pomoč delovni skupini pri poglavju 28 – Varstvo potrošnikov in zdravja pri pregledu usklajenosti zakonodaje in razumevanju »acquis« na področju nadzora varstva potrošnikov. S prenosom dobrih praks Slovenije in rešitvami, ki jih ima Slovenija, še posebej Tržni inšpektorat RS, se bo prispevalo, da nadzorni organi Črne gore izvajajo bolj učinkovit nadzor na področju varstva potrošnikov. Projekt bo pripomogel k povečanju poznavanja aktualnih problemov in rešitev na področju izvajanja direktiv Evropske unije in vseh zahtev, ki jih na področju varstva potrošnikov Evropska unija zahteva od bodočih članic.

6.3.8.5. Sklenitev memoranduma o sodelovanju med Tržnim inšpektoratom RS in Državno službo Ukrajine za varno hrano in varstvo potrošnikov

V času uradnega obiska predsednika Ukrajine v Sloveniji 8. 11. 2016 je bil s strani predstojnice Tržnega inšpektorata RS na Uradu predsednika RS podpisan Memorandum o sodelovanju na področju varstva potrošnikov in nadzora trga med Tržnim inšpektoratom RS in Državno službo Ukrajine za varno hrano in varstvo potrošnikov.

Memorandum se nanaša na sodelovanje z izmenjavo informacij in izkušenj pri izvajanju zakonodaje Evropske unije, ki ureja varstvo ekonomskih interesov potrošnikov in zakonodajo Evropske unije, ki usklajuje pogoje za trženje proizvodov. To sta predvsem Uredba (ES) št. 2006/2004 Evropskega Parlamenta in Sveta o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov in Uredba (ES) št. 765/2008 Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi zahtev za akreditacijo in nadzor trga v zvezi s trženjem proizvodov.

7. SPLOŠNO

7.1. IZVAJANJE PRORAČUNA ZA LETO 2016

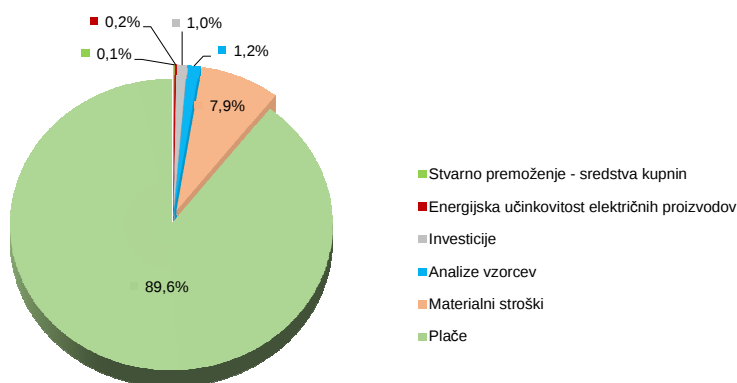
Za izvajanje svojih nalog je imel Tržni inšpektorat RS za leto 2016 veljavni proračun v višini 4.739.531,69 EUR. Zagotovljene pravice porabe so bile porabljene v višini 4.668.862,38 EUR oziroma 98,5 % glede na veljavni proračun. V primerjavi z realizacijo v letu 2015 so bili stroški v letu 2016 skupno za 2,0 % višji.

Poraba sredstev za delo Tržnega inšpektorata RS se evidentira preko proračunskih postavk:

- 176310 Materialni stroški,
- 177510 Analize vzorcev,
- 157110 Investicije,
- 187110 Plače,
- 892010 Prevozna sredstva - sredstva odškodnine,
- 936510 Stvarno premoženje - sredstva kupnin od prodaje stvarnega premoženja,
- 956800 Izmenjava uradnikov in
- 150017 Energijska učinkovitost električnih proizvodov.

Delež porabe sredstev v letu 2016 po posameznih postavkah je naslednji:

- 368.510,32 EUR ali 7,9 % na postavki 176310 Materialni stroški,
- 56.422,67 EUR ali 1,2 % na postavki 177510 Analize vzorcev,
- 47.527,23 EUR ali 1,0 % na postavki 157110 Investicije,
- 4.180.064,91 EUR ali 89,5 % na postavki 187110 Plače,
- 4.878,50 EUR ali 0,1 % na postavki 936510 Stvarno premoženje - sredstva kupnin,
- 7.905,28 EUR ali 0,2 % na postavki 150017 Energijska učinkovitost električnih proizvodov.

Slika 28: Poraba proračuna Tržnega inšpektorata RS 2016

7.1.1. Materialni stroški

Materialni stroški, evidentirani na PP 176310, zagotavljajo sredstva za poslovanje sedeža Tržnega inšpektorata RS, 8 območnih enot in 4 inšpekcijskih pisarn.

Poraba sredstev za materialne stroške leta 2016 je bila v višini 368.510,32 EUR, kar predstavlja 93,3 % glede na veljavni proračun in za 7,4 % manj kot v preteklem letu.

Zaradi prenizkega obsega proračunskih sredstev za plače po sprejetem proračunu je moral Tržni inšpektorat RS do konca januarja 2016 skladno z določili veljavnega Zakona o izvrševanju proračuna RS za leto 2016 in 2017 zagotoviti sredstva za plače s prerazporeditvijo iz postavke za analize in materialne stroške. Posledično je bilo na postavki za materialne stroške potrebno strogo varčevanje, službene poti v tujino so bile odobrene skoraj izključno samo v primeru povrnitve stroškov za letalske karte ali pa vseh stroškov. Za izobraževanje ni bilo sredstev, zato so bila organizirana le interna izobraževanja in usposabljanja znotraj inšpektorata.

Materialni stroški so namenjeni pokrivanju tekočih izdatkov po skupinah namenov, kot jih določajo proračunski predpisi, in sicer za:

- pisarniški in splošni material in storitve,
- posebni material in storitve,
- energijo, vodo, komunalne storitve in komunikacije,
- prevozne stroške in storitve,
- izdatke za službena potovanja,
- tekoče vzdrževanje,
- najemnine parkirnih prostorov, drugih objektov in nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča,
- druge operativne odhodke (za stroške strokovnega izobraževanja, sodne stroške ...).

Tržni inšpektorat RS je leta 2016 iz naslova refundacij potnih stroškov (dnevnice, hotelske storitve in letalske karte), vračil cestne takse in vračil GSM stroškov zaposlenih prejel na postavko materialnih stroškov sredstva v višini 9.830,57 EUR.

S 1. 1. 2017 postane Ministrstvo za javno upravo, na podlagi centralizacije ravnanja z nepremičnim premoženjem, upravljavec nepremičnega premoženja in prevzame vse obveznosti, ki se nanašajo na nepremičnine. Zaradi navedenega so bile pri pripravi sprememb proračuna za leto 2017 prenesene pravice za plačilo obratovalnih stroškov in stroškov najema parkirnih mest s postavke materialnih stroškov Tržnega inšpektorata RS na Ministrstvo za javno upravo. Tržni inšpektorat RS bo plačeval v letu 2017 obratovalne stroške le še za stroške, katere so nastali še v letu 2016. V letu 2017 bodo pravice porabe na postavki za materialne stroške tako nižje za 142.000 EUR (40 %) kot so bile v letu 2016.

7.1.2. Analize vzorcev

Poraba sredstev za analize vzorcev in preizkuse skladnosti proizvodov se evidentira na PP 177510. Leta 2016 so bila porabljena sredstva za storitve analiz v višini 56.422,57 EUR (98,4 %) glede na veljavni proračun. Poraba sredstev za analize vzorcev leta 2016 v primerjavi z letom 2015, ko je bila realizacija za analize vzorcev v višini 105.089,19 EUR, je nižja za 48.666,62 EUR (46,3 %) zaradi prerazporeditve na postavko za plače.

Sredstva za analize vzorcev so bila v celoti namenjena za projekt Vzorčenja 2016, v okviru katerega je Tržni inšpektorat RS vzorčil in predal na analizo proizvode iz naslova:

- preverjanja izpolnjevanja zahtev zajeralnih žag z varnostnimi zahtevami glede na določbe Pravilnika o varnosti strojev,
- preverjanja plinskih naprav z varnostnimi zahtevami glede na določila veljavnih predpisov o plinskih napravah,
- preverjanja radijske in telekomunikacijske terminalske opreme, glede na določbe veljavnih predpisov,
- preverjanja izpolnjevanja zahtev skladnosti za varovalne rokavice za zaščito pred mehanskimi nevarnostmi, delovne obutve ali zaščitne obutve, glede na določbe veljavnih predpisov o osebni varovalni opremi,

- preverjanja izpolnjevanja zahtev električne opreme z varnostnimi zahtevami glede na določbe Pravilnika o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej,
- preverjanja skladnosti PVC kanalizacijskih cevi,
- preverjanja skladnosti dveh prenosnih indukcijskih plošč glede izpolnjevanja zahtev o elektromagnetni združljivosti (emisije).

Vsako leto so na postavki za analize vzorcev predvidena sredstva v višini 5.000,00 EUR za odkupe vzorcev, pri katerih laboratoriji ugotovijo, da so skladni in jih je potrebno plačati trgovcem ter za vzorčenje v izjemnih primerih, ko se za to pokaže potreba.

7.1.3. Investicije

Investicije in investicijsko vzdrževanje je evidentirano na PP 157110. Leta 2016 so bila porabljena sredstva za investicije v višini 47.527,23 EUR oziroma 99,5 % glede na veljavni proračun. V primerjavi z letom 2015 je bil proračun za investicije nižji za 48.665,43 EUR (53,3 %), kar je posledica prenosa sredstev za nakup IT opreme na Ministrstvo za javno upravo kot realizacija projekta centralizacije vzdrževanja in upravljanja IT opreme v letu 2016.

Sredstva so bila porabljena za nakup 4 službenih vozil nižjega razreda v višini 37.674,50 EUR, od tega so bila 3 vozila rabljena (letnik 2013 do 2015), 3.629,50 EUR za nakup 20 pisarniških stolov, 4.317,70 EUR za nakup in zamenjavo 4 kosov klimatskih naprav v Postojni, za nakup projektorja je bilo porabljeno 790,56 EUR, za nakup 52 kosov GSM aparatov 182,99 EUR in za nakup 2 lestev in informacijsko tablo 929,98 EUR.

7.1.4. Plače zaposlenih

Poraba sredstev za plače zaposlenih se evidentira na PP 187110. Poraba sredstev za plače zaposlenih je bila leta 2016 realizirana v višini 4.180.064,91 EUR oziroma 99,6 % glede na veljavni proračun za leto 2016. V primerjavi z letom 2015 je bila poraba sredstev višja za 228.699,59 EUR (5,8 %). Razlog za povečanje stroškov za plače je v višji plačni lestvici, sprostitvi napredovanj ter zaradi realizacije 3 nadomestnih zaposlitev v začetku letu 2016. Zaradi prenizko zagotovljenih pravic porabe s sprejetim proračunom je Tržni inšpektorat RS sam zagotovil sredstva za izplačilo plač z znižanjem planiranih sredstev za materialne stroške in s prerazporeditvijo iz postavke za analize.

Iz te proračunske postavke so sredstva namenjena za:

- osnovne plače in dodatke ter prispevke in davke,
- regres za letni dopust zaposlenih,
- povračila stroškov prehrane med delom,
- povračila prevoza na delo in z dela,
- delovno uspešnost iz naslova povečanega obsega dela,
- nadurno delo,
- druge izdatke zaposlenim (jubilejne nagrade, odpravnine in solidarnostne pomoči),
- premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja.

Tržni inšpektorat RS je leta 2016 iz naslova refundacij bolezni in invalidnin ter iz naslova vračila stroškov prevoza prejel sredstva na postavko za plače v višini 94.386,47 EUR, kar je za 25,2 % več kot je bilo refundacij v letu 2015.

7.1.5. Izmenjava uradnikov

Leta 2016 so bila na postavko PP 956800 za izmenjavo uradnikov prejeta sredstva od organizacije TAIEX v višini 1.750,00 EUR za plačilo stroškov obiska delegacije iz Belorusije in Egipta. Tržni inšpektorat RS pa so v okviru izmenjave dobrih praks obiskali udeleženci iz Avstrije in Poljske. Poraba sredstev na postavki za izmenjavo uradnikov je bila v višini 3.553,66 EUR, od tega za nakup pisarniškega materiala 1.816,64 EUR, za reprezentanco 1.252,79 EUR in 484,23 EUR za drugi material. Ostanek sredstev v višini 2.072,73 EUR se prenese v leto 2017.

7.1.6. Energijska učinkovitost električnih proizvodov-14-20 EU

V letu 2015 se je Tržni inšpektorat RS prijavil za sodelovanje v projektu EEPLIANT 2014, ki se financira iz proračuna Evropske unije in sicer gre za izvajanje okvirnega programa »Horizont 2020«. Cilj projekta je zagotoviti gospodarske in okoljske koristi glede implementacije Direktive o okoljsko primerni zasnovi 2009/30/EU in Direktive o energijskem označevanju 2010/30/EU z okrepitvijo nadzora na trgu ter uveljavitev najboljše prakse med organi za tržni nadzor. Tržni inšpektorat RS je eden od 15 udeležencev v delu projekta za LED svetila, za kar je bilo v projektu predvideno, da prejeme sredstva v skupni višini 57.050,00 EUR. V okviru tega projekta bo Tržni inšpektorat RS sodeloval pri testiranju LED svetil. Odprt je bil poseben načrt razvojnega programa z naziv EEPLIANT-LED svetilke. Tržni inšpektorat RS je prejel akontacijo sredstev v višini 24.637,50 EUR oziroma v višini 45 % ocenjene vrednosti projekta. Na posebni postavki PP 150017 z nazivom Energijska učinkovitost električnih proizvodov-14-20 EU je Tržni inšpektorat RS v letu 2016 realiziral porabo za stroške službenih poti v višini 2.311,40 EUR, za poštno pošiljko 18,89 EUR in za stroške dela pri projektu v višini 5.574,99 EUR. Skupno je bilo porabljenih 7.905,28 EUR.

7.1.7. Odškodnine

Sredstva od odškodnin se evidentirajo na PP 892010. Sredstva za to postavko so pridobljena s strani zavarovalnic in sicer gre za odškodnine v primeru poškodb avtomobilov pri prometnih nesrečah. Sredstva so namenska in se koristijo izključno za vzdrževanje, popravila in nadomestna vozila. Leta 2016 ni bilo porabe na tej postavki. Ker gre za namenska sredstva, se bo ostanek sredstev v višini 1.304,60 EUR prenesel v proračun za leto 2017.

7.1.8. Stvarno premoženje

Skladno z letnim načrtom razpolaganja s stvarnim premoženjem države je Tržni inšpektorat RS leta 2016 realiziral prodajo šestih starih in dotrajanih oziroma v prometnih nesrečah poškodovanih osebnih vozil (letnik 1999) in nekaj stare in izrabljene računalniške opreme, v skupnem znesku 1.928,64 EUR. V letu 2016 se je pri nakupu rabljenih vozil porabilo sredstva v višini 4.878,50 EUR. Ostanek namenskih sredstev na postavki v višini 1.928,64 EUR se prenese v proračun za leto 2017.

7.2. TEHNIČNA OPREMLJENOST

7.2.1. Računalniška oprema

Leta 2016 je Tržni inšpektorat RS prenesel finančna sredstva za investicije in vzdrževanje informacijsko komunikacijske tehnologije na Ministrstvo za javno upravo. Predviden načrt informatizacije za leto 2016 ni bil v celoti realiziran. Kljub nabavi 22 novih prenosnih računalnikov v zadnjem kvartalu leta, le-ti niso mogli biti dani v uporabo, saj prenosni računalniki nimajo ustrezne licenčne programske opreme. Tako še vedno 10 % inšpektorjev uporablja stare prenosne računalnike, na katerih je nameščen še operacijski sistem Windows XP. V petih tajništvih območnih enot so se zamenjali dotrajani namizni tiskalniki (HP 1505 letnik 2008) z novimi (Lexmark MS 510). Služba za kadre in informatiko in Služba za finančne zadeve in organizacijo sta bili posodobljeni z 2 novima optičnima čitalcema. Več kot 30 % prenosnih tiskalnikov, ki jih uporabljajo inšpektorji na terenu in ki so bili kupljeni preko javnega naročila v letu 2015, so zaradi slabe kvalitete prenehali delovati, zato so bili v garancijskem roku zamenjani.

Zaradi počasne menjave računalniške opreme z novo se obstoječa oprema stara, kviri in ni več zanesljiva. Zato je velika potreba po nakupu nove. Tržni inšpektorat RS ima še vedno v uporabi skoraj 60 % prenosnih računalnikov, starih 5 ali več let, medtem ko so preostali stari 2 leti in manj.

Velik problem inšpektorjev predstavlja tudi nošenje težke računalniške opreme na teren (prenosni računalnik in prenosni tiskalnik z vso potrebno opremo za napajanje ter dokumentacija na papirju, ki jo inšpektor potrebuje pri nadzoru).

Tržni inšpektorat RS nadaljuje z optimizacijo strežniške infrastrukture tako, da je 90 % strežniškega okolja virtualiziranega, deluje pa v Microsoft Windows strežniškem operacijskem okolju.

7.2.2. Opremljenost s prevoznimi sredstvi

Delo tržnih inšpektorjev poteka predvsem na terenu, zato je potreben ustrezen in dovolj velik vozni park.

Zaradi starosti vozil so stroški vzdrževanja visoki in se vsako leto še povečujejo. V nekaterih primerih že bistveno presegajo vrednost posameznega avtomobila.

Strošek	Znesek
Goriva in maziva	25.424 EUR
Vzdrževanja in popravila	16.856 EUR
Nadomestni deli za vozila (gume)	3.540 EUR
Pristojbine za registracijo	4.199 EUR
Zavarovalne premije	8.529 EUR
Stroški nakupa vinjet in urban	5.752 EUR
Najem vozil in selitveni stroški	1.114 EUR
Drugi prevozni in transportni stroški	113 EUR
SKUPAJ prevozni stroški in storitve	65.527 EUR

Tabela 29: Prevozni stroški in storitve

Povprečna starost vseh vozil Tržnega inšpektorata RS je po stanju konec leta 2016 tako malo manj kot 8 let. Kljub temu pa je v uporabi četrtna vozil starejših od 15 let.

Zaradi starosti in dotrajanosti vozil je ogrožena varnost inšpektorjev, ki svoje delo opravljajo na območju celotne Slovenije

Letnik	Število vozil	Model	Povprečno stanje km 31. 12. 2016
2000	1	Renault Kangoo	60.400
2000	1	Renault Clio	78.800
2001	8	Renault Clio	110.844
2005	5	Renault Clio	99.228
2007	4	Renault Clio	93.803
2008	2	Renault Clio	52.893
2011	6	Renault Clio	66.416
2011	1	Renault Laguna	170.300
2013	1	Renault Clio	26.367
2013	2	Opel Corsa	42.724
2014	2	Renault Clio	27.397
2014	1	Opel Corsa	50.378
2015	1	Peugeot Partner	6.755
2015	1	Opel Corsa	32.124
2015	3	Škoda Fabia	12.290
2016	1	Renault Clio	3.773
SKUPAJ	40		

Tabela 30: Število vozil po letnikih in povprečno število prevoženih kilometrov

Tržni inšpektorat RS si je pred leti zadal cilj, da do konca leta 2016 nakupi toliko novih vozil, da bi nadomestil stara službena vozila letnikov 1999, 2000 in 2001. Zaradi zmanjšanja proračunskih sredstev je bil primoran prilagoditi zastavljeni cilj. Leta 2016 je bilo kupljeno eno novo vozilo nižjega cenovnega razreda (Renault Clio) in štiri rabljena vozila (Opel Corsa, letnik 2013-2015). Prodanih je bilo šest najbolj dotrajanih vozil letnik 1999. Konec leta je tako na razpolago ostalo 40 službenih vozil.

Pomladitev voznega parka z rabljenimi vozili do starosti 3 let se bo nadaljevalo tudi v letu 2017.

8. KAKO NAPREJ

Osnovna strateška cilja delovanja Tržnega inšpektorata RS sta izvajanje učinkovitega inšpekcijskega nadzora in prispevati k urejenosti trga tudi s preventivnimi dejanji. Slednje se udejanja tudi tako, da na svojih spletnih straneh na naslovu www.ti.gov.si ažurno objavljajo najnovejše novice, ki so zanimive ali so namenjene javnosti, objavljajo poročila o opravljenem delu, nasvete za javnost v obliki vprašanj in odgovorov ter druge informacije s področja delovanja inšpektorata, kot tudi prek tiskovnih konferenc ali drugačnih stikov z novinarji, kot npr. pisni odgovori na zastavljena vprašanja, radijski in televizijski intervjuji, sodelovanje v kontaktnih oddajah.

Za doseganje navedenih ciljev se vsako leto pripravi okvirni letni načrt dela, ki določa prednostne naloge. K podajanju predlogov za pripravo letnega plana so bile pozvane tako vladne kot nevladne institucije, gospodarska združenja, nevladne potrošniške organizacije in preizkuševalni laboratoriji: ministrstvo, Finančna uprava RS, Zdravstveni inšpektorat RS, Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, Inšpektorat RS za delo, Inšpektorat RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, Inšpektorat RS za notranje zadeve, Gospodarska zbornica Slovenije, Podjetniško-trgovska zbornica, Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Trgovinska zbornica Slovenije, Zveza potrošnikov Slovenije, Združenje potrošnikov Gorenjske Kranj, Evropski potrošniški center, SIQ Ljubljana, Fakulteta za elektrotehniko, Laboratorij za metrologijo in kakovost, TCL, Institut za varilstvo, ZVD Zavod za varstvo pri delu, ZAG, IGMAT, IRMA in Slovenska Akreditacija, kakor tudi vsi tržni inšpektorji, ki se dnevno srečujejo s problematiko na terenu. Glede na ugotovitve, ki so jih zasledili pri svojem delu, so podali predloge, ki so se splošno nanašali na določena področja, kot tudi bolj specifične, npr. glede vzorčenja določenih vrst proizvodov.

Sprejeti letni načrt je okvirni načrt dela se je prilagajal realnim okoliščinam z namenom zasledovati in doseči načrtane cilje. Posamezni načrtovani nadzori so se v okviru možnosti združevali v enotna vodila, saj je tendenca, da se opravljajo kompleksnejši pregledi.

Aktivnosti Tržnega inšpektorata RS so bile izvedene glede na prioriteto, razpoložljiva proračunska sredstva ter glede na časovno obdobje, v katerem je bilo izvajanje določenega nadzora smiselno. Poleg planiranih nadzorov pa je inšpektorat med letom sproti obravnaval tudi vse prejete prijave podjetij in potrošnikov.

Z namenom, da se v čim večji meri zagotovi nadzor nad vsemi predpisi, ki jih nadzira Tržni inšpektorat RS (več kot 160 predpisov), vabijo vse bralce, da svoje predloge oziroma pobude za nadzor pošljejo na naslov gp.tirs@gov.si s pripisom »Za letni načrt 2018«.

PRILOGA 1: Seznam zakonov in podzakonskih predpisov

Seznam zakonskih in podzakonskih predpisov, katerih nadzor sodi, v celoti ali samo delno, v pristojnost Tržnega inšpektorata RS

📖 Energetski zakon (EZ-1, Uradni list RS, št. 17/2014, 81/2015)

- Uredba o tehničnih zahtevah za okoljsko primerno zasnovo proizvodov, povezanih z energijo (Uradni list RS, št. 76/2014)
 - Uredba Komisije (EU) 2015/1189 glede zahtev za okoljsko primerno zasnovu kotlov na trdno gorivo
 - Uredba Komisije (EU) 2015/1188 glede zahtev za okoljsko primerno zasnovu lokalnih grelnikov prostorov
 - Uredba Komisije (EU) 2015/1185 glede zahtev za okoljsko primerno zasnovu lokalnih grelnikov prostorov na trdno gorivo
 - Uredba Komisije (EU) 2015/1095 glede zahtev za okoljsko primerno zasnovu profesionalnih hladilnih omar za shranjevanje, omar za hitro hlajenje in zamrzovanje, kondenzacijskih enot in procesnih ohlajevalnikov
 - Uredba Komisije (EU) 2015/1428 o spremembi Uredbe Komisije (ES) št. 244/2009 v zvezi z zahtevami za okoljsko primerno zasnovu neusmerjenih svetil v gospodinjstvu in Uredbe Komisije (ES) št. 245/2009 v zvezi z zahtevami za okoljsko primerno zasnovu fluorescenčnih sijalk brez vdelenih predstikalnih naprav, visokointenzivnostnih sijalk in predstikalnih naprav in svetilk za delovanje teh sijalk ter o razveljavitvi Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2000/55/ES ter Uredbe Komisije (EU) št. 1194/2012 v zvezi z zahtevami za okoljsko primerno zasnovu usmerjenih sijalk, sijalk s svetlečimi diodami in pripadajoče opreme
 - Uredba Komisije (EU) št. 1253/2014 z dne 7. 7. 2014 o izvajanju Direktive 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede zahtev za okoljsko primerno zasnovu prezračevalnih enot
 - Uredba Komisije (EU) št. 548/2014 z dne 21. 5. 2014 o izvajanju Direktive 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede majhnih, srednjih in velikih transformatorjev
 - Uredba Komisije (EU) št. 66/2014 z dne 14. 1. 2014 o izvajanju Direktive 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede zahtev za okoljsko primerno zasnovu gospodinjskih pečic, kuhalnih plošč in kuhinjskih nap
 - Uredba Komisije (EU) št. 814/2013 z dne 2. 8. 2013 o izvajanju Direktive 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede zahtev za okoljsko primerno zasnovu grelnikov vode in hranilnikov tople vode
 - Uredba Komisije (EU) št. 813/2013 z dne 2. 8. 2013 o izvajanju Direktive 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede zahtev za okoljsko primerno zasnovu grelnikov prostorov in kombiniranih grelnikov
 - Uredba Komisije (EU) št. 666/2013 z dne 8. 7. 2013 o izvajanju Direktive 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede zahtev za okoljsko primerno zasnovu sesalnikov
 - Uredba Komisije (EU) št. 617/2013 z dne 26. 6. 2013 o izvajanju Direktive 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede zahtev za okoljsko primerno zasnovu računalnikov in računalniških strežnikov
 - Uredba Komisije (ES) št. 547/2012 z dne 25. 6. 2012 o izvajanju Direktive 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede zahtev za okoljsko primerno zasnovu vodnih črpalk

- Uredba Komisije (ES) št. 206/2012 z dne 6. 3. 2012 o izvajanju Direktive 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede zahtev za okoljsko primerno zasnovano klimatskih naprav in komfortnih ventilatorjev
- Uredba Komisije (ES) št. 327/2011 z dne 30. 3. 2011 o izvajanju Direktive 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede zahtev za okoljsko primerno zasnovano ventilatorjev, ki jih poganjajo motorji z električno vhodno močjo med 125 W in 500 kW
- Uredba Komisije (ES) št. 1016/2010 z dne 10. 11. 2010 o izvajanju Direktive 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede zahtev za okoljsko primerno zasnovano gospodinjskih pomivalnih strojev
- Uredba Komisije (ES) št. 1015/2010 z dne 10. 11. 2010 o izvajanju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2009/125/ES v zvezi z zahtevami za okoljsko primerno zasnovano gospodinjskih pralnih strojev (popravek št. 1015/2010)
- Uredba Komisije (ES) št. 859/2009 z dne 18. 9. 2009 o spremembi Uredbe (ES) št. 244/2009 v zvezi z zahtevami za okoljsko primerno zasnovano glede ultravijoličnega sevanja neusmerjenih svetil v gospodinjstvu
- Uredba Komisije (ES) št. 643/2009 z dne 22. 7. 2009 o izvajanju Direktive 2005/32/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede zahtev za okoljsko primerno zasnovano gospodinjskih hladilnih aparatov
- Uredba Komisije (ES) št. 642/2009 z dne 22. 7. 2009 o izvajanju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES glede zahtev za okoljsko primerno zasnovano televizorjev (sprememba št. 801/2013)
- Uredba Komisije (ES) št. 641/2009 z dne 22. 7. 2009 o izvajanju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES glede zahtev za okoljsko primerno zasnovano samostojnih obtočnih črpalk in obtočnih črpalk, namenjenih vgradnji v izdelke
- Uredba Komisije (ES) št. 640/2009 z dne 22. 7. 2009 o izvajanju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES glede zahtev za okoljsko primerno zasnovano elektromotorjev
- Uredba Komisije (ES) št. 278/2009 z dne 6. 4. 2009 o izvajanju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES glede zahtev za okoljsko primerno zasnovano za porabo električne energije zunanjih napajalnikov v stanju brez obremenitve in njihov povprečni izkoristek pod obremenitvijo
- Uredba Komisije (ES) št. 245/2009 z dne 18. 3. 2009 o izvajanju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES v zvezi z zahtevami za okoljsko primerno zasnovano fluorescenčnih sijalk brez vdelanih predstikalnih naprav, visokointenzivnostnih sijalk in predstikalnih naprav in svetilk za delovanje teh sijalk ter o razveljavitvi Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2000/55/ES (sprememba št. 347/2010)
- Uredba Komisije (ES) št. 244/2009 z dne 18. 3. 2009 o izvajanju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES v zvezi z zahtevami za okoljsko primerno zasnovano neusmerjenih svetil v gospodinjstvu
- Uredba Komisije (ES) št. 107/2009 z dne 4. 2. 2009 o izvajanju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES glede zahtev za okoljsko primerno zasnovano enostavnih TV-komunikatorjev
- Uredba Komisije (ES) št. 1275/2008 z dne 17. 12. 2008 o izvajanju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES glede zahtev za okoljsko primerno zasnovano za porabo energije pri električni in elektronski gospodinjski ter pisarniški opreми v stanju pripravljenosti in izključenosti (sprememba št. 801/2013)
- Uredba o označevanju proizvodov, povezanih z energijo, glede rabe energije in drugih virov (Uradni list RS, št. 65/2014)
- Delegirana Uredba Komisije (EU) št. 2015/1187 v zvezi z označevanjem kotlov na trdno gorivo in kompletov kotla na trdno gorivo, dodatnih grelnikov, naprav za uravnavanje temperature in sončnih naprav z energijskimi nalepkami

- Delegirana Uredba Komisije (EU) št. 2015/1186 v zvezi z označevanjem lokalnih grelnikov prostorov z energijskimi nalepkami
- Delegirana Uredba Komisije (EU) št. 2015/1094 v zvezi z označevanjem profesionalnih hladilnih omar za shranjevanje z energijskimi nalepkami
- Delegirana Uredba Komisije (EU) št. 1254/2014 z dne 11. 7. 2014 o dopolnitvi Direktive 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z označevanjem stanovanjskih prezračevalnih enot z energijskimi nalepkami
- Delegirana Uredba Komisije (EU) št. 518/2014 z dne 5. 3. 2014 o spremembi delegiranih uredb Komisije (EU) št. 1059/2010, (EU) št. 1060/2010, (EU) št. 1061/2010, (EU) št. 1062/2010, (EU) št. 626/2011, (EU) št. 392/2012, (EU) št. 874/2012, (EU) št. 665/2013, (EU) št. 811/2013 in (EU) št. 812/2013 v zvezi z označevanjem izdelkov, povezanih z energijo, na internetu
- Delegirana Uredba Komisije (EU) št. 65/2014 z dne 1. 10. 2013 o dopolnitvi Direktive 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z označevanjem gospodinjskih pečic in kuhinjskih nap z energijskimi nalepkami
- Delegirana Uredba Komisije (EU) št. 812/2013 glede energijskega označevanja grelnikov vode, hranilnikov tople vode ter kompletov grelnika vode in sončne naprave
- Delegirana Uredba Komisije (EU) št. 811/2013 glede energijskega označevanja grelnikov prostorov, kombiniranih grelnikov, kompletov grelnika prostorov, naprave za uravnavanje temperature in sončne naprave ter kompletov kombiniranega grelnika, naprave za uravnavanje temperature in sončne naprave
- Delegirana Uredba Komisije (EU) št. 665/2013 z dne 3. 5. 2013 o dopolnitvi Direktive 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z označevanjem sesalnikov z energijskimi nalepkami
- Delegirana Uredba Komisije (EU) št. 874/2012 z dne 12. 7. 2012 o dopolnitvi Direktive 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z označevanjem električnih sijalk in svetilk z energijskimi nalepkami
- Delegirana Uredba Komisije (EU) št. 392/2012 z dne 1. 3. 2012 o dopolnitvi Direktive 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z energijskim označevanjem gospodinjskih sušilnih strojev (Popravek št. 392/2012)
- Delegirana Uredba Komisije (EU) št. 626/2011 z dne 4. 5. 2011 o dopolnitvi Direktive 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z energijskim označevanjem klimatskih naprav
- Delegirana Uredba Komisije (EU) št. 1062/2010 z dne 28. 9. 2010 o dopolnitvi Direktive 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta glede zahtev za energijsko označevanje televizijskih sprejemnikov
- Delegirana Uredba Komisije (EU) št. 1061/2010 z dne 28. 9. 2010 o dopolnitvi Direktive 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z energijskim označevanjem gospodinjskih pralnih strojev
- Delegirana Uredba Komisije (EU) št. 1060/2010 z dne 28. 9. 2010 o dopolnitvi Direktive 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z energijskim označevanjem gospodinjskih hladilnih aparatov
- Delegirana Uredba Komisije (EU) št. 1059/2010 z dne 28. 9. 2010 o dopolnitvi Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2010/30/EU glede zahtev za energijsko označevanje gospodinjskih pomivalnih strojev
- Opomba: po uveljavitvi EZ-1 prenehajo veljati označeni predpisi, uporabljajo pa se do uveljavitve uredb Evropske komisije
- Pravilnik za energijsko označevanje gospodinjskih pralno-sušilnih strojev (Uradni list RS, št. 104/2001, 100/2006) - glej opombo
- Pravilnik o energetskem označevanju gospodinjskih električnih pečic (Uradni list RS, št. 89/2003) - glej opombo
- Odredba za energijsko označevanje žarnic in sijalk za uporabo v gospodinjstvu (Uradni list RS, št. 104/2001) - glej opombo

📖 Obrtni zakon (ObrZ, Uradni list RS, št. 40/2004-UPB1, 117/2006, 102/2007, 30/2013, 36/2013-popr.)

- Uredba o obrtnih dejavnostih (Uradni list RS, št. 63/2013)

📖 Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (ZASP, Uradni list RS, št. 16/2007-UPB3, 68/2008, 110/2013, 56/2015)

- Uredba o zneskih nadomestil za privatno in drugo lastno reproduciranje (Uradni list RS, št. 103/2006)
- Pravilnik o javni priobčitvi glasbenih del (Uradni list RS, št. 29/1998)
- Pravilnik o honorarjih za uporabo avtorskih del iz repertoarja združenja ZAMP, prečiščeno besedilo (Uradni list RS, št. 111/2000)
- Začasna tarifa za dajanje zaščenega repertoarja Združenja SAZAS na voljo javnosti v okviru funkcij časovnega zamika programa in osebnega omrežnega snemalnika (Uradni list RS, št. 68/2013)
- Skupni sporazum o uporabi glasbenih avtorskih del iz repertoarja Združenja SAZAS v obliki javnega izvajanja glasbe v organizaciji motorističnih društev (Uradni list RS, št. 105/2013, 111/2013 popr., 97/2015)
- Skupni sporazum o uporabi glasbenih avtorskih del iz repertoarja Združenja SAZAS v obliki javnega izvajanja glasbe v organizaciji mladinskih centrov (Uradni list RS, št. 110/2013, 97/2015)
- Skupni sporazum o uporabi glasbenih avtorskih del iz repertoarja Združenja SAZAS v obliki javnega izvajanja glasbe, ki jih organizirajo in izvedejo godbe in big bendi (Uradni list RS, št. 12/2014, 97/2015)
- Skupni sporazum o uporabi glasbenih avtorskih del iz repertoarja združenja SAZAS v obliki javnega izvajanja glasbe v organizaciji študentske organizacije Slovenije in študentskih klubov oziroma zavodov (Uradni list RS, št. 107/2013, 97/2015)
- Skupni sporazum o uporabi glasbenih avtorskih del iz repertoarja združenja SAZAS v obliki javnega izvajanja glasbe na turističnih prireditvah (Uradni list RS, št. 3/2014, 97/2015)
- Skupni sporazum o uporabi glasbenih avtorskih del iz repertoarja združenja SAZAS v obliki javnega izvajanja glasbe v okviru kulturne dejavnosti, ki jo izvajajo kulturna društva in upokojenske kulturne skupine (Uradni list RS, št. 6/2014, 97/2015)
- Skupni sporazum o uporabi glasbenih avtorskih del iz repertoarja Združenja SAZAS v obliki javnega izvajanja glasbe v okviru dejavnosti, ki jo izvajajo Zveze prijateljev mladine in društva prijateljev mladine - članice Zveze prijateljev mladine Slovenije (Uradni list RS, št. 22/2015, 97/2015)
- Skupni sporazum o uporabi glasbenih avtorskih del iz repertoarja Združenja Sazas v obliki javnega izvajanja glasbe v okviru deficitarne dejavnosti kulturnih domov in ustanov Slovenije (Uradni list RS, št. 103/2013, 97/2015)
- Skupni sporazum o uporabi glasbenih avtorskih del iz repertoarja združenja SAZAS v televizijskih programih v Republiki Sloveniji št. 2014 (Uradni list RS, št. 4/2014)
- Skupni sporazum o uporabi glasbenih avtorskih del iz repertoarja združenja SAZAS v obliki javnega izvajanja glasbe v organizaciji občin Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 18/2014, 1/2016)
- Skupni sporazum o uporabi glasbenih avtorskih del iz repertoarja Združenja SAZAS v lokalnih in regionalnih radijskih programih posebnega pomena v Republiki Sloveniji št. 2015 (Uradni list RS, št. 2/2015)
- Skupni sporazum o reproduciranju avtorskih del prek obsega iz 50. člena Zakona o avtorski in sorodnih pravicah v vrtcih in šolah v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 54/2016)

📖 Zakon o blagovnih rezervah (ZBR, Uradni list RS, št. 96/2009-UPB2, 83/2012)

- Zakon o davčnem potrjevanju računov (ZDavPR, Uradni list RS, št. 57/2015)
 - Pravilnik o izvajanju Zakona o davčnem potrjevanju računov (Uradni list RS, št. 60/2015, 75/2015, 90/2015)
- Zakon o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev ter o zapisovalni opremi v cestnih prevozi (ZDCOPMD, Uradni list RS, št. 45/2016-UPB7, 62/2016-popr.)
- Zakon o dimnikarskih storitvah (ZDimS, Uradni list RS, št. 68/2016)
- Zakon o dvojnem označevanju cen v tolarjih in evrih (ZDOCTE, Uradni list RS, št. 101/2005)
 - Pravilnik o načinu dvojnega označevanja cen blaga in storitev v tolarjih in evrih pri posameznih vrstah in načinih ponujanja blaga in storitev (Uradni list RS, št. 20/2006)
- Zakon o društvih (ZDru-1, Uradni list RS, št. 64/2011-UPB2)
 - Pravilnik o vsebini, obliki in načinu vodenja registra društev, registra podružnic tujih društev in evidence društev v javnem interesu (Uradni list RS, št. 5/2007, 56/2008, 64/2011)
- Zakon o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih (ZEPI, Uradni list RS, št. 35/2008, 19/2015)
 - Uredba o posebnih zahtevah za objekte, v katerih so eksplozivi ali pirotehnični izdelki (Uradni list RS, št. 124/2008, 70/2012, 90/2012)
- Zakon o elektronskem poslovanju na trgu (ZEPT, Uradni list RS, št. 96/2009-UPB2, 19/2015)
- Zakon o enotni ceni knjige (ZECK, Uradni list RS, št. 11/2014)
- Zakon o gorskih vodnikih (ZGV, Uradni list RS, št. 99/2004-UPB1, 59/2010)
- Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1, Uradni list RS, št. 65/2009-UPB3, 33/2011, 91/2011, 32/2012, 57/2012, 44/2013-Odl. US, 82/2013, 55/2015)
- Zakon o gostinstvu (ZGos, Uradni list RS, št. 93/2007-UPB2, 52/2016)
 - Pravilnik o minimalnih tehničnih pogojih in o obsegu storitev za opravljanje gostinske dejavnosti (Uradni list RS, št. 21/2014)
 - Pravilnik o merilih za določitev obratovalnega časa gostinskih obratov in kmetij, na katerih se opravlja gostinska dejavnost (Uradni list RS, št. 78/1999, 107/2000, 30/2006, 93/2007)
 - Pravilnik o načinu vpisa sobodajalcev v Poslovni register Slovenije (Uradni list RS, št. 112/2007)
 - Pravilnik o kategorizaciji nastanitvenih obratov (Uradni list RS, št. 62/2008, 115/2008, 72/2009)
- Zakon o gradbenih proizvodih (ZGPro-1, Uradni list RS, št. 82/2013)
 - Seznam slovenskih standardov, ki povzemajo harmonizirane standarde, objavljene v Uradnem listu EU (objavljen na spletni strani Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo)
 - Uredba (EU) št. 305/2011 Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi usklajenih pogojev za trženje gradbenih proizvodov in razveljavitvi Direktive Sveta 89/106/EGS

- Seznam harmoniziranih standardov za gradbene proizvode
 - Izvedbena Uredba Komisije (EU) št. 1062/2013 z dne 30. 10. 2013 o obliki evropske tehnične ocene za gradbene proizvode
 - Delegirana Uredba Komisije (EU) št. 157/2014 z dne 30. 10. 2013 o pogojih za objavo izjave o lastnostih gradbenih proizvodov na spletnem mestu
 - Delegirana Uredba Komisije (EU) št. 568/2014 z dne 18. 2. 2014 o spremembi Priloge V k Uredbi (EU) št. 305/2011 Evropskega parlamenta in Sveta glede ocenjevanja in preverjanja nespremenljivosti lastnosti gradbenih proizvodov
 - Delegirana Uredba Komisije (EU) št. 574/2014 z dne 21. 2. 2014 o spremembi Priloge III k Uredbi (EU) št. 305/2011 Evropskega parlamenta in Sveta o vzorcu, ki se uporablja za pripravo izjave o lastnostih gradbenih proizvodov
- 📖 Zakon o grbu, zastavi in himni Republike Slovenije ter o slovenski narodni zastavi (ZGZH, Uradni list RS, št. 67/1994)
- 📖 Zakon o izenačevanju možnosti invalidov (ZIMI, Uradni list RS, št. 94/2010 -UPB1, 50/2014)
- 📖 Zakon o izvensodnem reševanju potrošniških sporov (ZIsRPS, Uradni list RS, št. 81/2015)
- 📖 Zakon o javni rabi slovenščine (ZJRS, Uradni list RS, št. 86/2004, 8/2010)
- 📖 Zakon o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic (ZKUASP, Uradni list RS, št. 63/2016)
- 📖 Zakon o kontroli cen (ZKC, Uradni list RS, št. 51/2006-UPB1)
- Odredba o pošiljanju obvestil o spremembi cen (Uradni list RS, št. 9/2015)
 - Uredba o listi blaga in storitev, za katere se uporabljajo ukrepi kontrole cen (Uradni list RS, št. 80/2000, 17/2004)
 - Uredba o določitvi najvišjih cen prevoza potnikov po železnici v notranjem potniškem prometu (Uradni list RS, št. 26/2016)
 - Uredba o oblikovanju cen učbenikov (Uradni list RS, št. 29/2016)
 - Uredba o oblikovanju cen naftnih derivatov (Uradni list RS, št. 69/2016)
- 📖 Zakon o medicinskih pripomočkih (ZMedPri, Uradni list RS, št. 98/2009)
- 📖 Zakon o nepremičninskem posredovanju (ZNPposr, Uradni list RS, št. 72/2006-UPB1, 49/2011)
- 📖 Zakon o odvetništvu (ZOdv, Uradni list RS, št. 18/1993, 24/1996, 24/2001, 111/2005, 54/2008, 35/2009)
- 📖 Zakon o omejevanju porabe alkohola (ZOPA, Uradni list RS, št. 15/2003)
- 📖 Zakon o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov (ZOUTI, Uradni list RS, št. 93/2007-UPB3)
- 📖 Zakon o pogojih za opravljanje reproduktivne video in avdio dejavnosti (ZPORVAD, Uradni list RS, št. 42/1994, 50/1994, 1/1995, 69/2006)
- 📖 Zakon o pogojnem dostopu do zaščitene elektronske storitve (ZPDZES, Uradni list RS, št. 43/2004)
- 📖 Zakon o pogrebni in pokopališki dejavnosti (ZPPDej, Uradni list RS, št. 62/2016)

- 📖 Zakon o poštnih storitvah (ZPSto-2, Uradni list RS, št. 51/2009, 77/2010, 81/2015)
- 📖 Zakon o potrošniških kreditih (ZPotK-1, Uradni list RS, št. 59/2010, 77/2011, 30/2013, 81/2015) - uporablja se do 2. 3. 2017
 - Pravilnik o pogojih, ki jih mora izpolnjevati kreditni posrednik (Uradni list RS, št. 63/2013)
 - Pravilnik o poročanju dajalcev kreditov o sklenjenih kreditnih pogodbah (Uradni list RS, št. 13/2011, 109/2011)
 - Pravilnik o pogojih za opravljanje storitev potrošniškega kreditiranja (Uradni list RS, št. 10/2014)
 - Sklep o pogojih, ki jih mora izpolnjevati bančni kreditni posrednik (Uradni list RS, št. 72/2010)
 - Pravilnik o vsebini predhodnih informacij in obrazcih za predhodne informacije o potrošniških kreditih (Uradni list RS, št. 104/2010)
 - Povprečne efektivne obrestne mere potrošniških kreditov bank in hranilnic (Uradni list RS, št. 66/2004, 5/2005, 67/2005, 5/2006, 73/2006, 6/2007, 63/2007, 5/2008, 64/2008, 126/2008, 47/2009, 113/2009, 51/2010, 11/2010, 50/2011, 109/2011, 50/2012, 106/2012, 55/2013, 1/2014, 50/2014, 98/2014, 48/2015, 107/2015, 46/2016)
- 📖 Zakon o potrošniških kreditih (ZPotK-2, Uradni list RS, št. 77/2016) - uporablja se od 3. 3. 2017 naprej
- 📖 Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (ZPDZC-1, Uradni list RS, št. 32/2014)
- 📖 Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (ZPPDFT-1, Uradni list RS, št. 68/2016)
- 📖 Zakon o preprečevanju zamud pri plačilih (ZPreZP-1, Uradni list RS, št. 57/2012)
 - Pravilnik o rokih, vsebini, obliki in načinu izmenjave podatkov, ki so potrebni za postopek izvzema obveznosti iz sistema obveznega večstranskega pobota (Uradni list RS, št. 28/2011) - velja do izdaje ustreznih predpisov po ZPreZP-1
- 📖 Zakon o prevozi v cestnem prometu (ZPCP-2, Uradni list RS, št. 6/2016-UPB7)
- 📖 Zakon o Radioteleviziji Slovenija (ZRTVS-1, Uradni list RS, št. 96/2005, 109/2005, 105/2006, 26/2009, 9/2014)
- 📖 Zakon o Rdečem križu Slovenije (ZRKS, Uradni list RS, št. 7/1993)
- 📖 Zakon o socialnem podjetništvu (ZSocP, Uradni list RS, št. 20/2011)
 - Uredba o določitvi dejavnosti socialnega podjetništva (Uradni list RS, št. 54/2012, 45/2014)
- 📖 Zakon o splošni varnosti proizvodov (ZSVP-1, Uradni list RS, št. 101/2003)
 - Uredba o načinu mednarodne izmenjave informacij o ukrepih in dejanjih, ki omejujejo trgovanje s proizvodi (Uradni list RS, št. 79/2011)
 - Odredba o seznamu standardov, ob uporabi katerih se domneva, da je proizvod varen v skladu z Zakonom o splošni varnosti proizvodov (Uradni list RS, št. 22/2016)
 - Pravilnik o obliki in vsebini obvestila o nevarnem proizvodu (Uradni list RS, št. 33/2005)
 - Uredba o izvajanju Odločbe Komisije o zahtevi, da države članice sprejmejo ukrepe za zagotovitev, da se dajo na trg samo vžigalniki, ki so varni za otroke, in za

prepoved dajanja neobičajnih vžigalnikov na trg (Uradni list RS, št. 98/2006, 56/2007, 57/2008, 36/2009, 37/2010, 34/2011, 35/2012, 40/2013, 33/2014, 35/2015, 35/2016)

- Uredba o prepovedi dajanja rezalnih priključkov s cepci za prenosne ročne obrezovalnike grmičevja na trg (Uradni list RS, št. 42/2012)

 Zakon o spodbujanju razvoja turizma (ZSRT, Uradni list RS, št. 2/2004, 57/2012, 17/2015)

 Zakon o storitvah na notranjem trgu (ZSNT, Uradni list RS, št. 21/2010)

- Pravilnik o zagotavljanju informacij prejemnikom storitev (Uradni list RS, št. 10/2011)

 Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti (ZTZPUS-1, Uradni list RS, št. 17/2011)

- Odločba o priznanju veljavnosti certifikatom o skladnosti plinskih naprav (Uradni list RS, št. 76/2001)
- Pravilnik o aerosolnih razpršilnikih (Uradni list RS, št. 96/2009, 21/2014)
- Pravilnik o elektromagnetni združljivosti (Uradni list RS, št. 39/2016)
 - Seznam harmoniziranih standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o elektromagnetni združljivosti (objavljen na spletni strani Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo)
- Pravilnik o emisiji hrupa gospodinjskih strojev (Uradni list RS, št. 13/2001, 43/2005)
 - Seznam standardov, katerih uporaba ustvarja domnevo o skladnosti s pravilnikom o emisiji hrupa gospodinjskih strojev (Uradni list RS, št. 13/2001)
- Pravilnik o emisiji hrupa strojev, ki se uporabljajo na prostem (Uradni list RS, št. 106/2002, 50/2005, 49/2006)
- Pravilnik o emisiji plinastih onesnaževal in delcev iz motorjev z notranjim zgorevanjem, namenjenih za vgradnjo v necestne premične stroje (Uradni list RS, št. 54/2011, 28/2014)
- Pravilnik o omogočanju dostopnosti električne opreme na trgu, ki je načrtovana za uporabo znotraj določenih napetostnih mej (Uradni list RS, št. 39/2016)
 - Seznam harmoniziranih standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej (objavljen na spletni strani Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo)
- Pravilnik o osebni varovalni opremi (Uradni list RS, št. 29/2005, 23/2006, 76/2011)
 - Seznam harmoniziranih standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o osebni varovalni opremi (objavljen na spletni strani Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo)
- Pravilnik o označevanju materialov, ki se uporabljajo za glavne sestavne dele obutve, namenjene prodaji potrošnikom (Uradni list RS, št. 26/2000, 96/2003, 21/2004, 55/2009)
- Pravilnik o plinskih napravah (Uradni list RS, št. 105/2000, 28/2002, 60/2003)
 - Seznam standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o plinskih napravah (Uradni list RS, št. 50/2009)
- Pravilnik o plovilih za rekreacijo (Uradni list RS, št. 2/2016)
- Pravilnik o pomorski opremi (Uradni list RS, št. 24/2007, 23/2009, 78/2009, 14/2011, 17/2011, 47/2012, 98/2013, 56/2014, 59/2015, 24/2016)
- Pravilnik o proizvodih iz kristalnega stekla (Uradni list RS, št. 110/2007)
- Pravilnik o radijski opremi (Uradni list RS, št. 3/2016) - uporablja se od 13. 6. 2016
- Pravilnik o radijski opremi in telekomunikacijski terminalski opremi (Uradni list RS, št. 17/2009, 54/2012) - uporablja se do 12. 6. 2016
 - Seznam harmoniziranih standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o radijski opremi in

telekomunikacijski terminalski opremi (objavljen na spletni strani Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo)

- Pravilnik o varnosti dvigal (Uradni list RS, št. 25/2016)
- Pravilnik o varnosti strojev (Uradni list RS, št. 75/2008, 66/2010, 74/2011)
 - Seznam harmoniziranih standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o varnosti strojev (objavljen na spletni strani Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo)

 Zakon o trgovini (ZT-1, Uradni list RS, št. 24/2008, 47/2015)

- Pravilnik o minimalnih tehničnih pogojih za opravljanje trgovinske dejavnosti (Uradni list RS, št. 37/2009)

 Zakon o Triglavskem narodnem parku (ZTNP-1, Uradni list RS, št. 52/2010)

 Zakon o trošarinah (ZTro, Uradni list RS, št. 97/2010-UPB8)

 Zakon o uvedbi eura (ZUE, Uradni list RS, št. 114/2006)

 Zakon o varstvu okolja (ZVO-1, Uradni list RS, št. 39/2006-UPB1, 49/2006-ZMetD, 66/2006-odl. US, 33/2007-ZPNačrt, 57/2008-ZFO-1A, 70/2008, 108/2009, 108/2009-ZPNačrt-A, 48/2012, 57/2012, 92/2013, 56/2015, 102/2015, 30/2016)

- Uredba o odpadni električni in elektronski opremi (Uradni list RS, št. 55/2015)
- Uredba o ravnanju z baterijami in akumulatorji ter odpadnimi baterijami in akumulatorji (Uradni list RS, št. 3/2010, 64/2012, 93/2012, 103/2015)
- Uredba o odpadnih oljih (Uradni list RS, št. 24/2012)
- Uredba o ravnanju z biološko razgradljivimi kuhinjskimi odpadki in zelenim vrtnim odpadom (Uradni list RS, št. 39/2010)
- Uredba o informacijah o varčnosti porabe goriva, emisijah ogljikovega dioksida in emisijah onesnaževal zunanjega zraka, ki so na voljo potrošnikom o novih osebnih avtomobilih (Uradni list RS, št. 24/2014)
- Uredba o varstvu samoniklih gliv (Uradni list RS, št. 57/1998)
- Uredba o načinu, predmetu in pogojih izvajanja obvezne državne gospodarske javne službe izvajanja meritev, pregledovanja in čiščenja kurilnih naprav, dimnih vodov in zračnikov zaradi varstva okolja in učinkovite rabe energije, varstva človekovega zdravja in varstva pred požarom (Uradni list RS, št. 129/2004, 57/2006, 105/2007, 102/2008, 94/2013, 106/2015)
 - Sklep o ceniku dimnikarskih storitev (Uradni list RS, št. 57/2010)
- Uredba o odpadkih (Uradni list RS, št. 37/2015, 69/2015)
- Uredba o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja (Uradni list RS, št. 87/2012, 109/2012)
- Uredba o predelavi biološko razgradljivih odpadkov in uporabi komposta ali digestata (Uradni list RS, št. 99/2013, 56/2015)
- Uredba o emisiji snovi v zrak iz malih in srednjih kurilnih naprav (Uradni list RS, št. 24/2013, 2/2015, 50/2016)
- Uredba o uporabi fluoriranih toplogrednih plinov in ozonu škodljivih snoveh (Uradni list RS, št. 60/2016)

 Zakon o varstvu potrošnikov (ZVPot, Uradni list RS, št. 98/2004-UPB2, 114/2006, 126/2007, 86/2009, 78/2011, 38/2014, 19/2015)

- Pravilnik o obrazcih v zvezi z uveljavljanjem pravice do odstopa od pogodbe, sklenjene na daljavo ali zunaj poslovnih prostorov (Uradni list RS, št. 43/2014)
- Pravilnik o načinu označevanja cen blaga in storitev (Uradni list RS, št. 63/1999, 27/2001, 65/2003)

- Pravilnik o blagu, za katero se izda garancija za brezhibno delovanje (Uradni list RS, št. 14/2012)
- Pravilnik o uporabi jezikov narodnih skupnosti v procesih poslovanja podjetij s potrošniki na območjih, kjer živita italijanska in madžarska narodna skupnost (Uradni list RS, št. 78/2008)
- Pravilnik o obrazcih za informacije o pogodbah o časovnem zakupu, o dolgoročnem počitniškem proizvodu, o nadaljnji prodaji in o zamenjavi ter o obrazcu za odstop od pogodb (Uradni list RS, št. 100/2011)
- Pravilnik o načinu vpisa in pogojih za vpis potrošniških organizacij v register (Uradni list RS, št. 8/2012)

 Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (ZVPNPP, Uradni list RS, št. 53/2007)

 Zakon o varstvu pred diskriminacijo (ZVarD, Uradni list RS, št. 33/2016)

 Zakon o zadrugah (ZZad, Uradni list RS, št. 97/2009-UPB2)

 Zakon o zdravilstvu (ZZdrav, Uradni list RS, št. 94/2007, 87/2011)

 Zakon o zdravstveni ustreznosti živil in izdelkov ter snovi, ki prihajajo v stik z živilo (ZZUZIS, Uradni list RS, št. 52/2000, 42/2002, 47/2004)

Podzakonski predpisi, ki so sprejeti na podlagi drugih zakonov

 Uredba o izvajanju Uredbe (EU) o imenih tekstilnih vlaken (Uradni list RS, št. 54/2012)

- Uredba (EU) št. 1007/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. 9. 2011 o imenih tekstilnih vlaken in s tem povezanim etiketiranjem in označevanjem surovinske sestave tekstilnih izdelkov ter razveljavitvi Direktive Sveta 73/44/EGS in direktiv 96/73/ES in 2008/121/ES Evropskega parlamenta in Sveta

 Uredba o izvajanju Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov (Uradni list RS, št. 118/2005, 28/2012, 6/2014)

- Uredba (ES) št. 2006/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. 10. 2004 o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov

 Uredba o cestninskih cestah in cestnini (Uradni list RS, št. 109/2009, 51/2010, 71/2011, 76/2013, 79/2014, 24/2015) -prenehala veljati 25. 4. 2015, a se še uporablja do uveljavitve ustreznega predpisa, sprejetega na podlagi Zakona o cestninjenju (ZCestn)

 Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/2004, 96/2008, 36/2009, 102/2011, 15/2014)

Seznam predpisov Evropske unije, ki se neposredno uporabljajo v Sloveniji pri nadzoru Tržnega inšpektorata RS

- Uredba (ES) št. 764/2008 (določitev postopkov za uporabo nekaterih nacionalnih tehničnih pravil za proizvode, ki se zakonito tržijo v drugi državi članici, in o razveljavitvi Odločbe št. 3052/95/ES)
- Uredba (ES) št. 765/2008 (določitev zahtev za akreditacijo in nadzor trga v zvezi s trženjem proizvodov ter razveljavitev Uredbe (EGS) št. 339/93)
- Uredba (EU) št. 1177/2010 (pravice potnikov med potovanjem po morju in celinskih plovnih poteh ter sprememba Uredbe (ES) št. 2006/2004)
 - Uredba o izvajanju Uredbe 1177/2010/EU o pravicah potnikov med potovanjem po morju in celinskih plovnih poteh (Uradni list RS, št. 49/2013)

PRILOGA 2: Primerjava števila pregledov in ukrepov Tržnega inšpektorata Republike Slovenije v letih 2007-2016

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Pregledi	17248	18305	19980	20749	19282	20129	21593	20445	16982	17764
Opozorila ZIN	1219	1588	1754	1682	1493	2595	2662	3358	3785	4380
Upravne odločbe	1880	2144	2023	1759	1506	1394	1382	1437	1359	834
Opozorila ZP-1	2641	2252	2792	2579	2441	3656	3559	3912	4171	5044
Opomini	834	948	954	998	927	1059	1004	1000	1280	1247
Plačilni nalogi	1059	1222	1147	938	880	777	931	798	676	411
Odločbe o prekršku	277	460	546	529	741	752	808	1002	820	593
Obdolžilni predlogi	61	17	13	12	27	18	10	18	3	1

OPOMBE (prostor za opombe bralca)

Gradivo so pripravili:

Pri pripravi prispevkov in oblikovanju poročila so sodelovali vsi zaposleni Tržnega inšpektorata Republike Slovenije.

Naslov:

Poslovno poročilo Tržnega inšpektorata Republike Slovenije za leto 2016

Izdal:

Tržni inšpektorat Republike Slovenije, Dunajska cesta 160, Ljubljana

Odgovorna oseba:

Glavna tržna inšpektorica Andrejka Grlić

© Uporaba in objava podatkov dovoljeni le z navedbo vira.